



KAPITOLA

**INDIVIDUÁLNÍ, SPOLEČENSKÉ
A PRACOVNÍ PŘÍNOSY
ZE VZDĚLÁNÍ**



Vzdělání představuje hodnotu, která má značný význam a vliv jak na život jednotlivce, tak celé společnosti. V osobním životě se od výše vzdělání odvíjí socioekonomický status jedince, často finanční ohodnocení či další ekonomické ukazatele. S vyšším vzděláním dále také souvisí schopnost lépe využívat informace, orientovat se v problémech či kvalifikovaně reagovat na nové podněty apod. Z hlediska celospolečenského pak vyšší vzdělání obyvatelstva znamená pro region podstatný přínos – vzdělání a kvalifikovaní obyvatelé vytvářejí potřebný lidský kapitál ve „společnosti znalostí“ (tzv. knowledge society) a jsou hlavní silou a nositelem ekonomického a kulturního rozvoje dané oblasti.

Při uplatnění na trhu práce hraje vzdělání klíčovou roli – je zcela prokazatelné, že lidé, kteří dosáhli alespoň nějakého středního vzdělání, mají lepší pozici při hledání zaměstnání než lidé, kteří mají pouze základní nebo nižší vzdělání. Určitým „bodem zlomu“ se jeví maturita, kdy lidé s maturitním vzděláním mají výrazněji snazší uplatnění než lidé s nižším stupněm vzdělání. Důležitým faktorem, který ovlivňuje uplatnění na trhu práce a využití získaného vzdělání, je snaha a ochota neustále se vzdělávat a učit se. Uspěť na trhu práce, kde rychle se rozvíjející a měnící se ekonomika neustále stupňuje požadavky na pracovníky, mohou pouze ti, kteří mají určité znalosti a dovednosti a tyto znalosti dokáží uplatnit v praxi. **S vývojem ekonomiky souvisí i fakt, že dlouhodobě ubývá pracovních příležitostí pro nekvalifikované nebo málo kvalifikované pracovníky**, přičemž lze takřka se stoprocentní pravděpodobností předpovědět, že tento trend bude i nadále pokračovat. Tím se opět dostáváme k důležitosti vzdělání. V neposlední řadě si pak musíme povšimnout i situace, **kdy do popředí začíná více vystupovat i odborná stránka vzdělání**. Jestliže v devadesátých letech minulého století byla jako dobrý předpoklad pro uplatnění na trhu práce dostačující vyšší úroveň vzdělání (především vysokoškolské a vyšší odborné vzdělání), ochota učit se novým věcem a snaha zapracovat se, nyní se situace začíná měnit. Stále ještě platí, že absolvování vysoké školy je velmi dobrý předpoklad pro pracovní uplatnění, avšak zaměstnavatelé začínají klást důraz i na odborné vzdělání. Tato pozvolná změna v chování zaměstnavatelů je zřejmě zapříčiněna určitým stupněm saturace trhu práce – značný deficit vysokoškolsky vzdělaných pracovníků nezatížených příliš minulostí již byl do určité míry překonán a zaměstnavatelé tak mohou své požadavky zvyšovat. Upřednostňují vysokoškolsky vzdělaného pracovníka s odpovídajícím odborným vzděláním před vysokoškolsky vzdělaným pracovníkem s jiným než požadovaným odborným zaměřením.

E 1 Ekonomická aktivita a nezaměstnanost podle úrovně dosaženého vzdělání

To, jak velký je podíl nezaměstnaných z ekonomicky aktivních lidí, je jedním z ukazatelů prosperity daného regionu, ať na krajské či národní úrovni. Ačkoliv se dá říci, že si obyvatelé České republiky již na nezaměstnanost jako sociální jev zvykli, stále představuje citlivé téma, a to jak pro celou společnost, tak pro osobní život jednotlivců. Vysoká nezaměstnanost nepředstavuje hrozbu pouze pro ekonomiku společnosti, kdy zejména při vysoké dlouhodobé nezaměstnanosti rostou nároky na systémy sociálního zabezpečení, klesá životní úroveň, koupěschopnost obyvatelstva, ale ohrožuje i sociální status nezaměstnaných. Jedince nepostihuje nezaměstnanost pouze po ekonomické stránce, kdy je spojena se snížením životní úrovně, ale znamená i značnou sociální deprivaci – nezaměstnaní lidé ztrácí spojení s ostatními zaměstnanými, ztrácí řadu společenských kontaktů, často nastupuje i deprese ze ztráty zaměstnání následovaná uzavíráním se do sebe. Dalším rizikem je trvání této situace, kdy po počátečním šoku ze ztráty zaměstnání a ná-

sledného období nečinnosti si lidé na tuto situaci zvyknou a ztrácejí ochotu ji změnit. Přestávají hledat zaměstnání a spokojují se s daným stavem. Lidé přestávají být aktivní a stávají se pasivními (z ekonomického pohledu přestávají platit daně a tudíž přispívají do sociálního systému, a naopak z něj čerpají).

Je přitom obecnou pravdou, že některé části populace jsou na negativní ekonomické trendy citlivější a rychleji ztrácejí své pracovní pozice než jiné. Mezi tyto potenciálně rizikové skupiny již tradičně patří **osoby s nízkým stupněm dosaženého vzdělání**: nízké vzdělání je totiž velmi těsně spjata i s nízkou kvalifikací. V podmínkách moderní ekonomiky (jak v národním, tak ve světovém měřítku) jsou z hlediska potřeb trhu práce výrazně žádanější jedinci disponující vysokou odborností a kvalifikací než ti, kdo stojí na opačném konci spektra, tzn. lidé s nízkým vzděláním a potažmo s malou či žádnou kvalifikací. Z hlediska dlouhodobých trendů pracovního trhu (změny ve struktuře odvětví, obecný růst kvalifikační náročnosti povolání) také neustále ubývá pozic, které jsou vhodné pro níže kvalifikované pracovníky. Další skupinou, která je případnou nezaměstnaností ohrožena více než ostatní, jsou **ženy s malými dětmi a čerství absolventi škol**.

Podíl ekonomicky aktivních podle nejvyššího dosaženého stupně vzdělání v populaci 25–64letých

Charakteristika ukazatele

Indikátor sleduje míru ekonomické aktivity v jednotlivých kategoriích dosaženého vzdělání v populaci ve věku 25–64 let, a to zvlášť za muže a ženy. Ukazatel tak charakterizuje podíl ekonomicky aktivních obyvatel v jednotlivých vzdělanostních úrovních na populaci v ekonomicky aktivním věku 25–64 let.

Metodika výpočtu

$$\frac{EA_i}{P_i} \times 100$$

EA – celkový počet ekonomicky aktivních obyvatel ve věku 25–64 let podle dosaženého stupně vzdělání

P – celkový počet obyvatel ve věku 25–64 let podle dosaženého stupně vzdělání

i – nejvyšší dosažený stupeň vzdělání

Pojmy:

Celkový počet ekonomicky aktivních = počet zaměstnaných a nezaměstnaných, zahrnuje všechny osoby 15leté a starší, které splňují podmínky pro zařazení mezi zaměstnané nebo nezaměstnané. Totožný pojem pro ekonomicky aktivní je **pracovní síla**.

Zaměstnaní jsou všichni starší 15 let, kteří patří mezi „placené zaměstnané“ nebo „sebezaměstnané“. Není rozhodující, zda jejich pracovní aktivita má trvalý, dočasný, sezónní či příležitostný charakter a zda vykonávají jedno či více zaměstnání. Mezi zaměstnané patří rovněž příslušníci armády (vojáci z povolání a vojáci v základní službě).

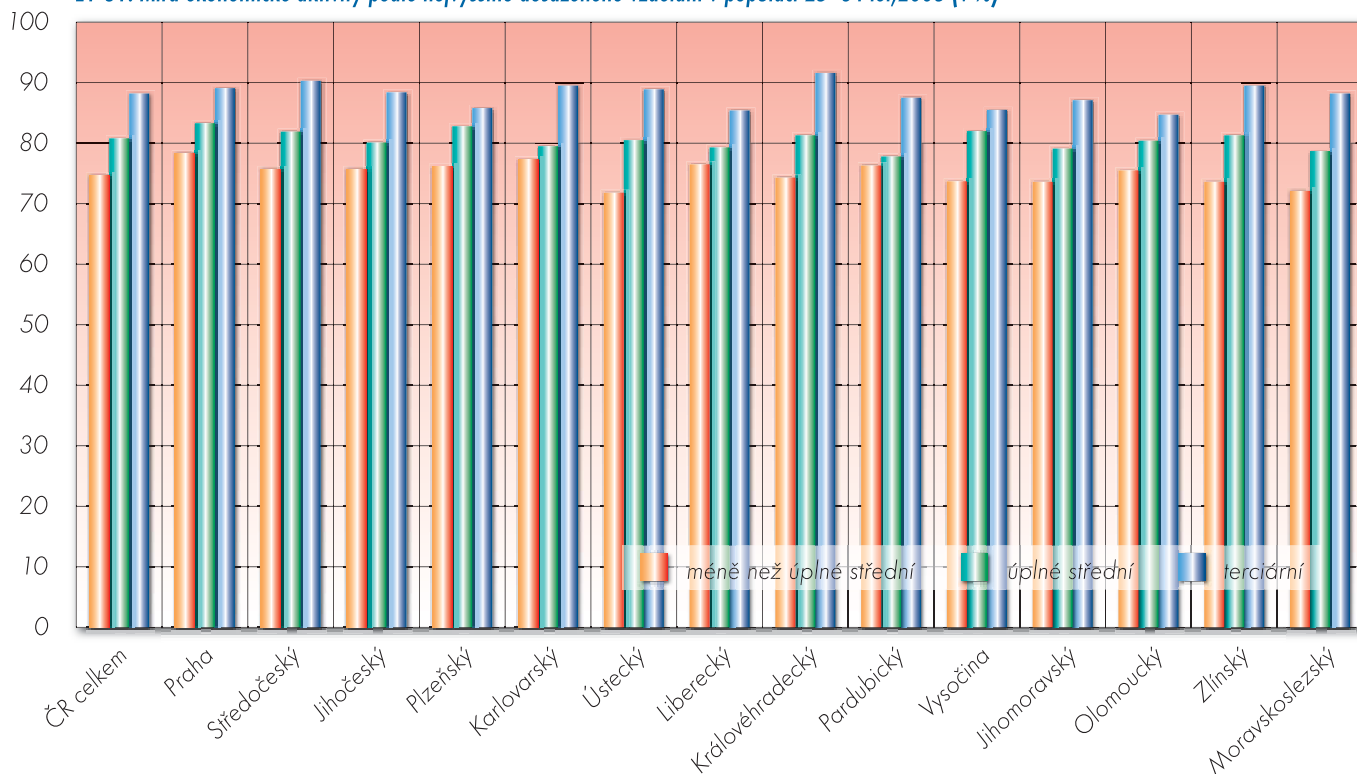
➤ **Placení zaměstnaní** jsou všichni s formální vazbou k zaměstnání (pracovní poměr, dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti, další smluvní vztahy mimo oblast pracovního práva).

➤ **Sebezaměstnaní** jsou všichni zaměstnavatelé, pracovníci na vlastní účet (podnikatelé bez zaměstnanců), všichni členové produkčních družstev a pomáhající rodinní příslušníci.

Ekonomicky neaktivní jsou všichni ti, kteří nejsou zaměstnaní a nejsou v současné době ekonomicky aktivní (např. děti předškolního věku, osoby navštěvující různé vzdělávací instituce, starobní důchodci, dlouhodobě nemocní, invalidé, osoby na další rodičovské – mateřské dovolené, apod.).



E1 G1: Míra ekonomické aktivity podle nejvyššího dosaženého vzdělání v populaci 25–64 let, 2003 (v %)



Zdroj dat

➤ ČSÚ – Výběrové šetření pracovních sil, přepočtené průměry za rok 2003

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Míra ekonomické aktivity v populaci 25–64letých je přímo úměrná výši dosaženého vzdělání – je tím vyšší, čím vyšší je stupeň dosaženého vzdělání. Nejnižší zastoupení mezi ekonomicky aktivními mají lidé se základním vzděláním, kde je ekonomicky aktivních v průměru 55,6 %.⁷ U osob se středním vzděláním to je již 80 % (79,8 % u lidí se středním vzděláním bez maturity a 80,8 % u lidí se středním vzděláním s maturitou). U obyvatel s terciárním vzděláním je to již přes 88 %. Tyto údaje potvrzují, že **výše vzdělání úzce souvisí s mírou ekonomické aktivity**.

Pokud se zaměříme na rozdíly mezi pohlavími, pak lze říci, že **u mužů je míra ekonomické aktivity vyšší než u žen, a to ve všech vzdělanostních kategoriích a ve všech krajích**. Za jeden z hlavních faktorů, které danou situaci způsobují, lze pokládat péči žen o děti a o domácnost (mateřská dovolená, ženy v domácnosti). Pokud jsme v předchozím odstavci uváděli, že míra ekonomické aktivity je tím vyšší, čím vyšší je vzdělání, tak tento vztah platí i pro jednotlivá pohlaví. Současně pak z údajů vyplývá, že **rozdíly v míře ekonomické aktivity mužů a žen jsou tím vyšší, čím je nižší stupeň dosaženého vzdělání**. Ekonomická aktivita mužů se základním vzděláním se pohybuje mezi 60 % až necelými 80 % v jednotlivých krajích, u stejně vzdělaných žen se zpravidla pohybuje okolo 50 % (kromě Prahy, kde je 63,8 % a Zlínského kraje a kraje Vysočina, kde je 43,0 %). Podobně míra ekonomické aktivity mužů se středním nematuritním vzděláním je okolo 87 %, žen pouze okolo 70 %. Od kategorie úplného středního vzdělání jsou však rozdíly mezi pohlavími již menší, kdy v průměru jde

o rozdíl 16 procentních bodů, na terciární úrovni pak o 13 procentních bodů: v průměru 94 % mužů, kteří mají vysokou nebo vyšší odbornou školu, je ekonomicky aktivních, oproti 81 % stejně vzdělaných žen.

Vzhledem k tomu, že počet ekonomicky aktivních obyvatel se odvíjí od celkového počtu zaměstnaných a nezaměstnaných (viz metodika výpočtu), nelze v hodnotách tohoto ukazatele v rámci jednoho kalendářního roku očekávat výraznější změny. Hodnoty ekonomické aktivity zůstávají na srovnatelné úrovni jako v předchozích letech. Výkyvy u jednotlivých kategorií jsou velmi malé.

Regionální rozdíly

Míra ekonomické aktivity nevykazuje výraznější regionální odchylky. Ve věkové skupině 25–64 let je ekonomicky aktivních necelých 80 % populace; hranici 80 % pak ze všech krajů přesahuje jedině Praha, kde je nejvyšší podíl ekonomicky aktivních osob ze všech krajů (83,2 %). Nejnižší hodnoty evidujeme v Ústeckém (75,2 %) a Moravskoslezském (75,7 %) kraji. Uvedené kraje rozdíly (vyjma Prahy) však nejsou nijak výrazné – od republikového průměru se odlišují jen málo.

Relativně nejvýraznější diference mezi kraji v míře ekonomické aktivity lze nalézt v **kategorii základního vzdělání**. Z porovnání situace v jednotlivých krajích vyplývá, že nejmenší podíl lidí se základním vzděláním, kteří patří mezi ekonomicky aktivní, je v kraji Vysočina (43,1 %) a Zlínském (48,3 %). Naopak nejvyšší míru ekonomické aktivity u této vzdělanostní skupiny má Praha (67,2 %) a dále kraj Karlovarský (61,1 %) a Jihočeský (60,9 %). V ostatních krajích nepřesáhla míra ekonomické aktivity 60 %.

Od středního vzdělání jsou již rozdíly mezi jednotlivými kraji velmi malé. Míra ekonomické aktivity obyvatel **se středním i úplným středním vzděláním** je v krajském srovnání velmi vyrovnaná – ve většině krajů se pohybuje okolo 80 %. U středního vzdělání bez maturity nepřesahuje rozdíl mezi jednotlivými kraji 7 procentních bodů, u středního vzdělání s maturitou pak činí nejvyšší rozdíl 5,5 procentního bodu (Praha a Pardubický kraj).

Mezi osobami s **terciárním vzděláním** je míra ekonomické aktivity rovněž vyrovnaná. Nejvyšší hodnoty evidujeme v Královéhradeckém (91,6 %) a Středočeském kraji (90,3 %), kde míra ekonomické aktivity

⁷ Nízký podíl ekonomicky aktivních osob v nejnižší vzdělanostní skupině je ovlivněn několika faktory: dlouhodobá nezaměstnanost lidí se základním vzděláním zapříčiňuje, že tyto lidé figuruji v jiných statistikách než ve statistice o nezaměstnanosti. Vysoký podíl žen se základním vzděláním je v domácnosti a také nefiguruje ve statistikách zaměstnanosti a nezaměstnanosti. Mezi osobami se základním vzděláním je rovněž vyšší počet lidí ve starších věkových kategoriích, kteří již jsou v důchodovém věku, a nepatří tak mezi ekonomicky aktivní.



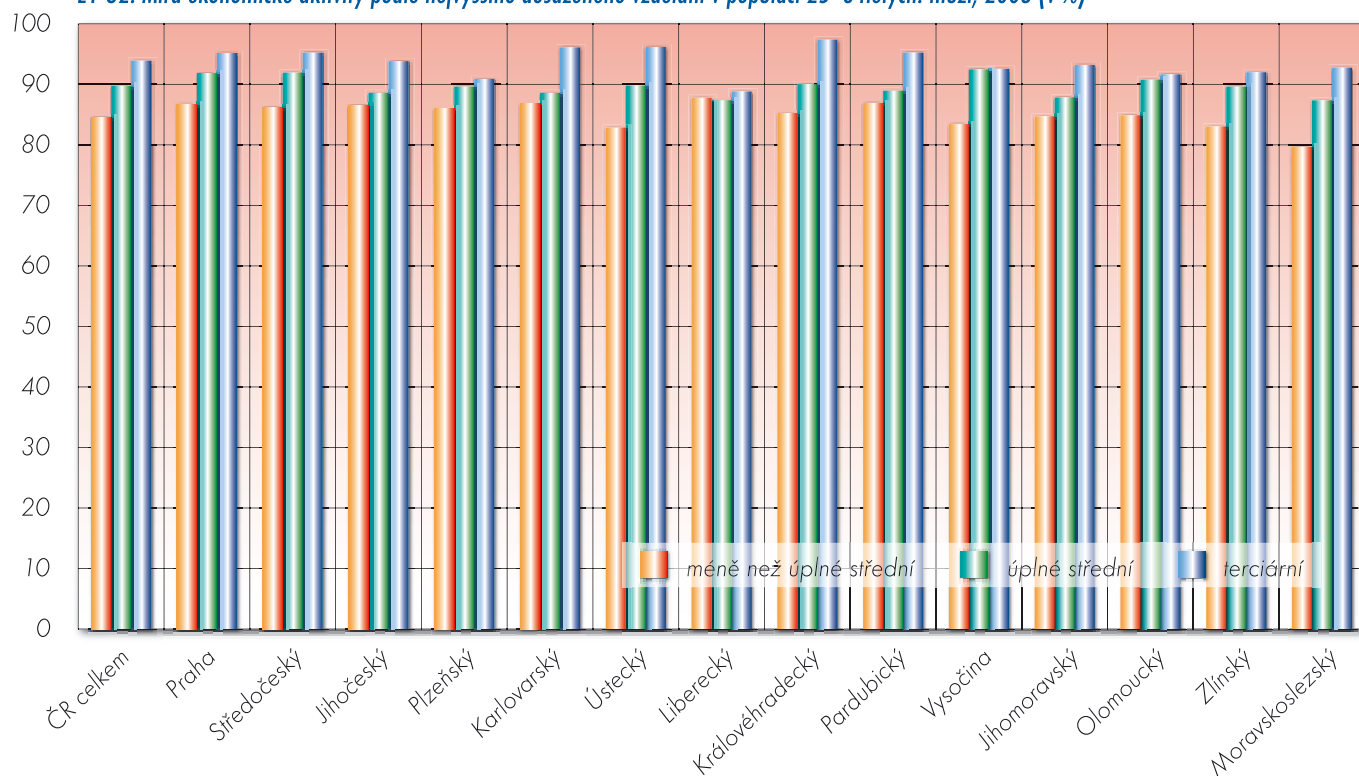
vity přesahuje 90 %, v ostatních krajích se k 90 % zpravidla blíží. Relativně nejnižší podíl pracovní síly s terciárním vzděláním nalezneme v Olomouckém (84,7 %), v Libereckém (85,4 %) kraji, v kraji Vysočina (85,5 %) a v Plzeňském kraji (85,8 %). Jak vidíme, nejvyšší rozdíl mezi kraji činí 7 procentních bodů.

Největší rozdíly mezi mírou ekonomické aktivity u žen a u mužů evidujeme v kraji Pardubickém (21 procentních bodů), Ústeckém (20 procentních bodů), Středočeském (19,4 procentního bodu), Jihomoravském (19,3 procentního bodu) a Královéhradeckém

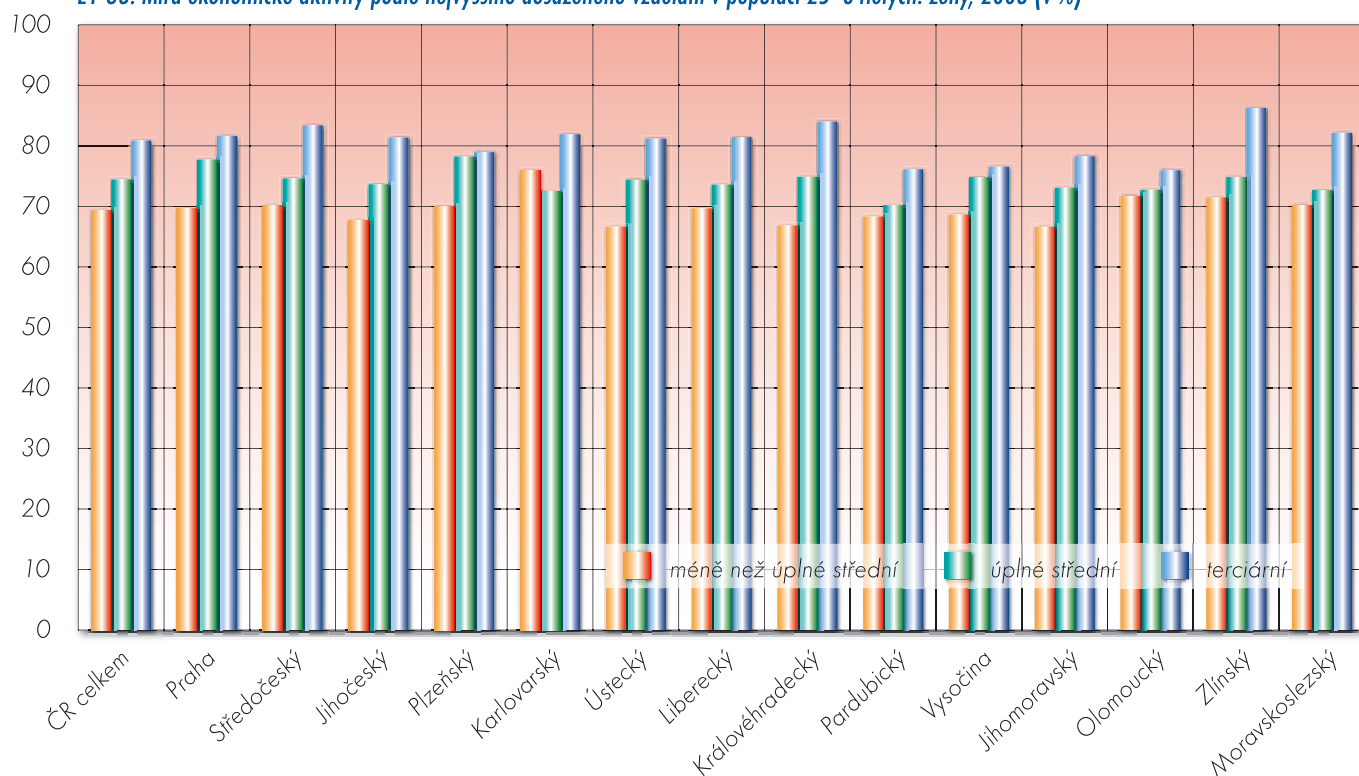
(19,1 procentního bodu) kraji. Naopak nejmenší rozdíly v ekonomické aktivitě mezi pohlavími jsou v Moravskoslezském kraji (14,8 procentního bodu) a v Praze (rozdíl 15,1 procentního bodu).

Z mezikrajového srovnání vyplývá, že míra ekonomické aktivity není výrazněji regionálně diferencována. Ve všech krajích úroveň ekonomické aktivity klesá spolu se snižující se úrovní dosaženého vzdělání. Celkově je míra ekonomické aktivity nejvyšší v Praze, nejnižší v Ústeckém a Moravskoslezském kraji – rozdíly však nejsou výrazné.

E1 G2: Míra ekonomické aktivity podle nejvyššího dosaženého vzdělání v populaci 25–64letých: muži, 2003 (v %)



E1 G3: Míra ekonomické aktivity podle nejvyššího dosaženého vzdělání v populaci 25–64letých: ženy, 2003 (v %)





E 1.1 Míry nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého stupně vzdělání

Charakteristika ukazatele

Ukazatel sleduje podíly nezaměstnaných osob v populaci ekonomicky aktivních (v pracovní síle) ve věku 25–64 let podle jednotlivých stupňů vzdělání, zvláště za muže a za ženy v procentech. Jedná se o tzv. specifické míry nezaměstnanosti popisující nezaměstnanost dané skupiny obyvatelstva – v tomto případě se jedná o skupiny podle nejvyššího dosaženého vzdělání.

Metodika výpočtu

$$\frac{N_i}{PA_i} \times 100$$

N – celkový počet nezaměstnaných ve věku 25–64 let s daným stupněm dosaženého vzdělání

PA – celkový počet ekonomicky aktivních obyvatel ve věku 25–64 let s daným stupněm dosaženého vzdělání.

i – nejvyšší dosažený stupeň vzdělání

Pojmy:

Celkový počet ekonomicky aktivních = počet zaměstnaných a nezaměstnaných, tzn. zahrnuje všechny osoby 15leté a starší, které splňují podmínky pro zařazení mezi zaměstnané nebo nezaměstnané. Tožný pojem pro ekonomicky aktivní je **pracovní síla**.

Zaměstnaní jsou všichni starší 15 let, kteří patří mezi „placené zaměstnané“ nebo „sebezaměstnané“. Není rozhodující, zda jejich pracovní aktivita má trvalý, dočasný, sezónní či příležitostný charakter a zda vykonávají jedno či více zaměstnání. Mezi zaměstnané patří rovněž příslušníci armády (vojáci z povolání a vojáci v základní službě).

➤ **Placení zaměstnaní** jsou všichni s formální vazbou k zaměstnání (pracovní poměr, dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti, další smluvní vztahy mimo oblast pracovního práva).

➤ **Sebezaměstnaní** jsou všichni zaměstnavatelé, pracovníci na vlastní účet (podnikatelé bez zaměstnanců), všichni členové produkčních družstev a pomáhající rodinní příslušníci.

Ekonomicky neaktivní jsou všichni ti, kteří nejsou zaměstnání a nejsou v současné době ekonomicky aktivní (např. děti předškolního věku, osoby navštěvující různé vzdělávací instituce, starobní důchodci, dlouhodobě nemocní, invalidé, osoby na další rodičovské – mateřské dovolené, apod.).

Nezaměstnaní jsou všichni občané starší 15 let, kteří ve sledovaném období souběžně splňovali tři uvedené podmínky:

- **byli bez práce**, tzn. nebyli ani v placeném zaměstnání ani sebezaměstnaní,
- **hledali aktivně práci** registrací u úřadu práce nebo u soukromé zprostředkovatelské práce, patří sem rovněž hledání přímo v podnicích, využívání inzerce, podnikání kroků pro založení vlastní firmy, podání žádosti o pracovní povolení a licence nebo hledání zaměstnání jiným způsobem,
- **byli připraveni k nástupu do práce**, tj. byli během referenčního období k dispozici okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů pro výkon placeného zaměstnání nebo sebezaměstnání.

Míry nezaměstnanosti procentuálním způsobem vyjadřují vždy podíl nezaměstnaných (čitatele) na celkové pracovní síle (jmenovatel).

Specifické míry nezaměstnanosti jsou ukazatele popisující nezaměstnanost určité sociální, věkové nebo jiné skupiny obyvatelstva.

Čitatele: všichni nezaměstnaní z dané skupiny obyvatelstva (např. absolventi škol).

Jmenovatel: pracovní síla podle definice Mezinárodní organizace práce ILO (tj. zahrnuje všechny osoby 15leté a starší, které splňují požadavky na zařazení mezi zaměstnané nebo nezaměstnané z téže skupiny obyvatelstva).

Z důvodu sjednocení metodiky, kdy jsou veškeré ukazatele v této podkapitole vztaženy k populaci 25–64 let, uvádíme míru nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání také – na rozdíl od předchozích let, kdy přinášela informace o populaci 15+ – pro populaci 25–64 let. Z tohoto důvodu neprovádíme u míry nezaměstnanosti meziroční srovnání.

Uváděné charakteristiky nezaměstnanosti vycházejí z Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS), tzn. nejedná se o „tvrdá“ statistická data, ale o odhady postavené na výběrovém souboru a přepočítané na celkovou populaci. K takto konstruovaným ukazatelům se vždy váže určitá výběrová chyba (podrobněji viz ČSÚ – www.czso.cz, odkaz na VŠPS, základní metodické přístupy). Výběrová chyba je tím větší, čím podrobnější třídění provádíme (podle věku, pohlaví, vzdělání, krajů...). Z těchto důvodů je velmi problematické provádět porovnání v časové řadě, jelikož nelze přesně určit, jaká část změny v datech je způsobena právě výběrovou chybou. V podrobnějším třídění podle krajů a oblastí je pak časové porovnávání ze statistického hlediska téměř nemožné. Srovnání meziročních změn v jednotlivých krajích z těchto důvodů neuvádíme. Současně zde upozorňujeme, že metodika sběru dat o nezaměstnanosti v rámci VŠPS je odlišná od metodiky sběru dat MPSV, a tudíž výsledné údaje se odlišují.

Zdroj dat

- ČSÚ – Výběrové šetření pracovních sil, přepočtené průměry za rok 2003 (dále VŠPS)

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Nezaměstnanost je doprovodný jev všech tržních ekonomik. Existuje názor, že určitá míra nezaměstnanosti je optimální (obvykle se za tuto hranici považuje pětiprocentní míra nezaměstnanosti), neboť v každé společnosti je část obyvatelstva, která zájem o práci nemá. Nicméně je zřejmé, že nezaměstnanost jako sociální a ekonomický jev je, jak pro jednotlivce nezaměstnaností postižené, tak pro společnost jako celek, tíživým faktorem, který ovlivňuje stav ekonomiky dané společnosti. Vyšší míra nezaměstnanosti se stává problémem, který může vyústit v sociální konflikt a zapříčinit napětí ve společnosti. Výrazně negativním rysem nezaměstnanosti je také její tíživý dopad na státní finance, kdy nejen vyplácení podpor v nezaměstnanosti a dalších sociálních dávek, ale další druhotné efekty s ní spojené odčerpávají ze státních peněz finance, které by jinak mohly být využity pro podporu rozvoje ekonomiky.

Pokud jde o charakter nezaměstnanosti v České republice, pak je zřejmé, že je jako v jiných ekonomikách velmi výrazně diferencována podle sociálních a demografických charakteristik obyvatel. Při analýze celkové nezaměstnanosti je tak nutné vycházet z analýzy trendů ve skupinách podle vzdělání, věku a pohlaví a místa bydliště. V naší analýze se zaměříme na rozbor měř nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání, a to zvláště u mužů a u žen.

Celková míra nezaměstnanosti v České republice u populace 25–64 let činila podle výsledků VŠPS v roce 2003 6,7 %. Musíme zde však vzít do úvahy, že jde o průměrnou hodnotu – mezi jednotlivými vzdělanostními skupinami existují značné rozdíly. Sledujeme-li míru nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání, lze konstatovat jednoznačný vztah: **spolu s rostoucím vzděláním klesá míra nezaměstnanosti**. Lze říci, že **nízká úroveň vzdělání** se jasně projevuje jako výrazně determinující faktor, který **nepříznivě ovlivňuje postavení na trhu práce**.



U osob, které mají pouze základní vzdělání, činí míra nezaměstnanosti 19,8 %, tzn. že cca každý pátý občan se základním vzděláním je nezaměstnaný. Ti, kteří mají střední nematuritní vzdělání, jsou na tom již podstatně lépe – jejich míra nezaměstnanosti je 7,5 %, tzn. přibližně 2,5krát nižší než u osob se základním vzděláním. Nezaměstnanost obyvatel se středním vzděláním bez maturity se blíží celorepublikovému průměru (6,7 %). Míra nezaměstnanosti osob s úplným středním vzděláním s maturitou je ještě nižší než u těch, kdo mají střední

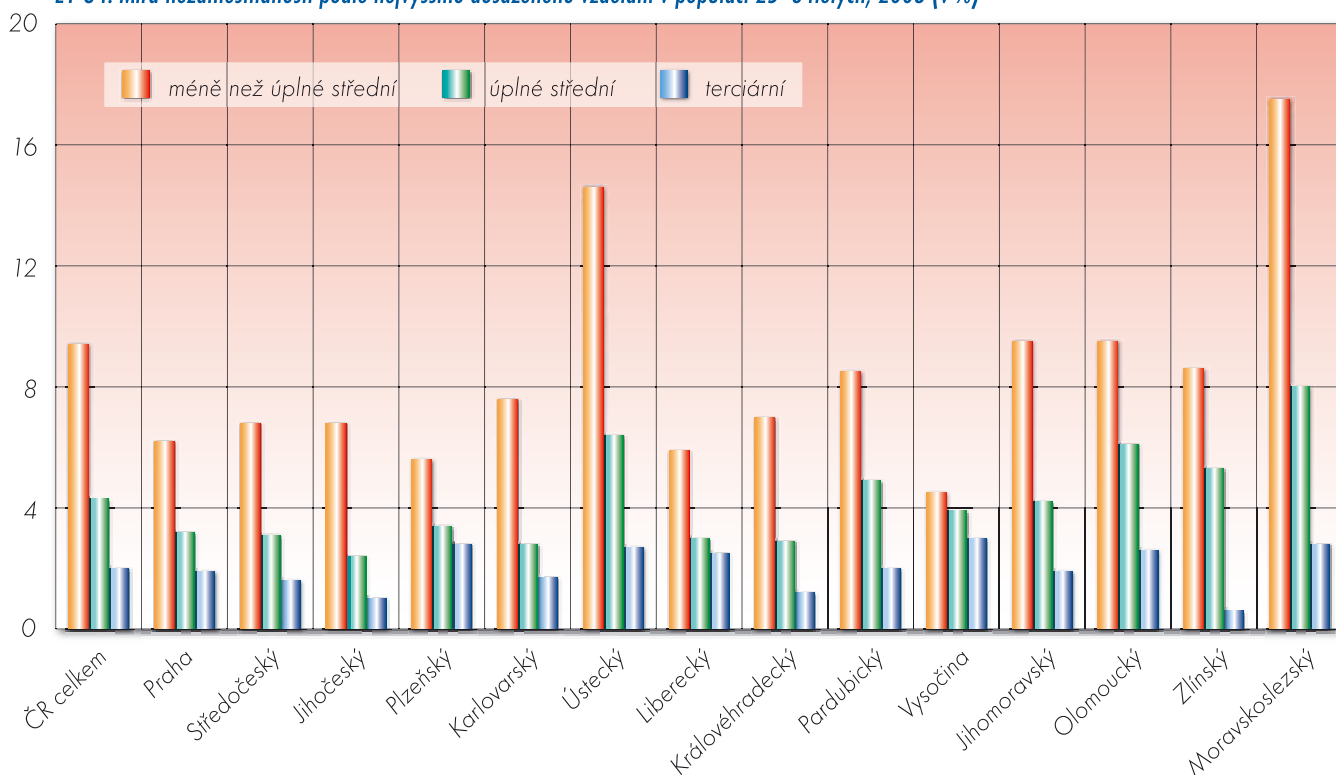
vzdělání bez maturity (4,3 %). Výrazně nejnižší nezaměstnanost pak mají obyvatelé s terciárním vzděláním, kde je nezaměstnaný pouze cca každý padesátý (2,0 %) – jejich míra nezaměstnanosti je ještě více než dvakrát nižší než u osob s úplným středním vzděláním.

Co se týče rozdílu ve výši nezaměstnanosti mezi muži a ženami, lze říci, že míra nezaměstnanosti žen bývá obvykle vyšší než míra nezaměstnanosti mužů, i když u vyšších vzdělanostních skupin je tento rozdíl velmi malý. Tato skutečnost platí u všech vzdělanostních

E1 T4: Míra nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání v populaci 25–64letých, 2003 (v %)

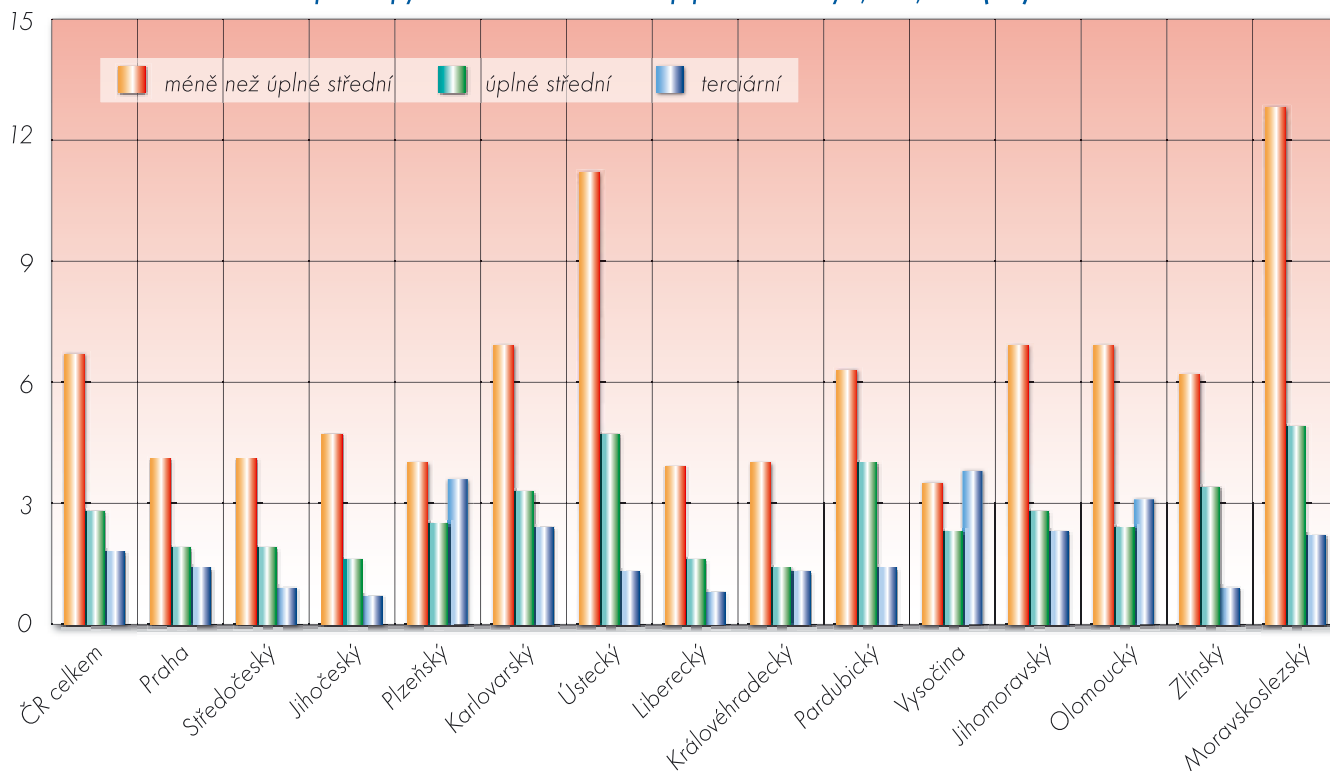
Území		bez vzdělání		základní		střední odborné bez maturity		úplné střední s maturitou		terciární		Celkem	
ČR celkem		40,5 %		19,8 %		7,5 %		4,3 %		2,0 %		6,7 %	
CZ01	Praha	-		15,2 %		4,7 %		3,2 %		1,9 %		3,7 %	
CZ011	Hlavní město Praha	-	(3.)	15,2 %	(9.)	4,7 %	(11.)	3,2 %	(9.)	1,9 %	(9.)	3,7 %	(14.)
CZ02	Střední Čechy	-		12,2 %		5,7 %		3,1 %		1,6 %		5,0 %	
CZ021	Středočeský kraj	-	(3.)	12,2 %	(13.)	5,7 %	(7.)	3,1 %	(10.)	1,6 %	(11.)	5,0 %	(8.)
CZ03	Jihozápad	-		15,5 %		4,5 %		2,9 %		1,8 %		4,5 %	
CZ031	Jihočeský kraj	-	(3.)	16,0 %	(8.)	4,8 %	(10.)	2,4 %	(14.)	1,0 %	(13.)	4,5 %	(12.)
CZ032	Plzeňský kraj	-	(3.)	14,7 %	(12.)	4,2 %	(13.)	3,4 %	(8.)	2,8 %	(3.)	4,5 %	(11.)
CZ04	Severozápad	-		26,2 %		9,2 %		5,3 %		2,3 %		9,7 %	
CZ041	Karlovarský kraj	-	(3.)	16,9 %	(5.)	4,9 %	(9.)	2,8 %	(13.)	1,7 %	(10.)	5,5 %	(7.)
CZ042	Ústecký kraj	-	(3.)	29,7 %	(2.)	10,7 %	(2.)	6,4 %	(2.)	2,7 %	(4.)	11,4 %	(2.)
CZ05	Severovýchod	77,6 %		16,7 %		5,8 %		3,6 %		1,8 %		5,4 %	
CZ051	Liberecký kraj	-	(3.)	15,2 %	(10.)	4,4 %	(12.)	3,0 %	(11.)	2,5 %	(6.)	4,6 %	(10.)
CZ052	Královéhradecký kraj	-	(3.)	18,4 %	(3.)	5,4 %	(8.)	2,9 %	(12.)	1,2 %	(12.)	4,8 %	(9.)
CZ053	Pardubický kraj	77,6 %	(2.)	16,4 %	(7.)	7,2 %	(6.)	4,9 %	(5.)	2,0 %	(7.)	6,7 %	(4.)
CZ06	Jihovýchod	-		14,7 %		6,8 %		4,1 %		2,1 %		5,8 %	
CZ061	Vysočina	-	(3.)	8,5 %	(14.)	4,2 %	(14.)	3,9 %	(7.)	3,0 %	(1.)	4,2 %	(13.)
CZ062	Jihomoravský kraj	-	(3.)	16,5 %	(6.)	8,2 %	(3.)	4,2 %	(6.)	1,9 %	(8.)	6,5 %	(6.)
CZ07	Střední Morava	100,0 %		16,9 %		7,9 %		5,7 %		1,6 %		7,1 %	
CZ071	Olomoucký kraj	-	(3.)	18,4 %	(4.)	8,1 %	(4.)	6,1 %	(3.)	2,6 %	(5.)	7,7 %	(3.)
CZ072	Zlínský kraj	100,0 %	(1.)	15,1 %	(11.)	7,6 %	(5.)	5,3 %	(4.)	0,6 %	(14.)	6,5 %	(5.)
CZ08	Moravskoslezsko	-		36,1 %		14,2 %		8,0 %		2,8 %		12,8 %	
CZ081	Moravskoslezský kraj	-	(3.)	36,1 %	(1.)	14,2 %	(1.)	8,0 %	(1.)	2,8 %	(2.)	12,8 %	(1.)

E1 G4: Míra nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání v populaci 25–64letých, 2003 (v %)





E1 G5: Míra nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání v populaci 25–64letých, muži, 2003 (v %)



skupin vyjma základního vzdělání, kde nezaměstnanost mužů (21,7%) naopak převyšuje nezaměstnanost žen (18,7%). Zmíněný rozdíl v této kategorii vzdělání mírně kolísá: v roce 2001 převyšovala míra nezaměstnanosti mužů se základním vzděláním nezaměstnanost stejně vzdělaných žen o 2,5 procentního bodu, v roce 2002 rozdíl činí více než 5 procentních bodů a v roce 2003 se míry nezaměstnanosti mužů a žen se základním vzděláním v průměru liší o 3 procentní body.

U ostatních kategorií vzdělání již platí výše uvedený vztah, že míry nezaměstnanosti žen jsou vyšší než míry nezaměstnanosti mužů. Ve skupině se středním vzděláním bez maturity je nezaměstnanost žen vyšší o 6,7 procentního bodu, u těch, kdo mají úplné střední vzdělání s maturitou, o necelý jeden procentní bod. Nejmenší rozdíly mezi nezaměstnaností mužů a žen nalezneme v kategorii terciárního vzdělání (míra nezaměstnanosti mužů je zde 1,8%, žen 2,3%).

Z výše uvedeného vyplývá, že s vyšší dosaženého vzdělání se snižují i rozdíly mezi pohlavími: nejvyšší jsou u základního vzdělání, zatímco u osob s terciárním vzděláním se příslušné hodnoty liší jen velmi málo. Absolutně nejhorší vyhlídky na uplatnění tak mají muži se základním vzděláním. Ti se navíc i nejvíce odlišují od ostatních skupin. Dá se říci, že u mužů jakékoliv vzdělání, které je vyšší než základní, výrazně zvyšuje šance na uplatnění. U žen toto platí až od středního vzdělání s maturitou. Míra nezaměstnanosti žen se základním vzděláním a žen se středním vzděláním bez maturity se liší „pouze“ o 7 procentních bodů. U mužů činí rozdíl mezi těmito dvěma vzdělanostními skupinami více než 16 procentních bodů.

Regionální rozdíly

Pokud se blíže podíváme na situaci v jednotlivých krajích, vidíme, že nejvyšší míru nezaměstnanosti má Moravskoslezský (12,8%) a Ústecký kraj (11,4%) – příslušné hodnoty zde výrazně převyšují republikový průměr a tyto dva kraje jako jediné mají míru nezaměstnanosti vyšší než 10%. Naopak nejnižší míru nezaměstnanosti nalezneme v Praze (3,7%) – zde je tato hodnota zhruba 2krát nižší, než je tomu v kraji ještě v kraji Olomouckém (7,7%). Na druhé straně kon-

tinua se nachází již zmíněná Praha a dále kraje Vysočina (4,2%), Jihočeský (4,5%), Plzeňský (4,5%), Liberecký (4,6%), Královéhradecký (4,8%), Středočeský (5,0%) a Karlovarský (5,5%). Jihomoravský kraj (6,5%) a Pardubický kraj (6,7%) mají míru nezaměstnanosti zhruba shodnou s celostátním průměrem.

Míry nezaměstnanosti podle úrovně dosaženého vzdělání v jednotlivých regionech odpovídají celostátnímu trendu, také v jednotlivých krajích mají nejvyšší míru nezaměstnanosti osoby se základním vzděláním. V Moravskoslezském kraji dosahuje míra nezaměstnanosti u této vzdělanostní skupiny 36,1%, což je výrazně více než republikový průměr (19,8%) a nejvíce ze všech krajů. Také v kraji Ústeckém je míra nezaměstnanosti u této kategorie vzdělání velmi vysoká (29,7%). Naopak ke krajům s relativně nízkou nezaměstnaností obyvatel se základním vzděláním patří kraj Vysočina (8,5%) a Středočeský kraj (12,2%).

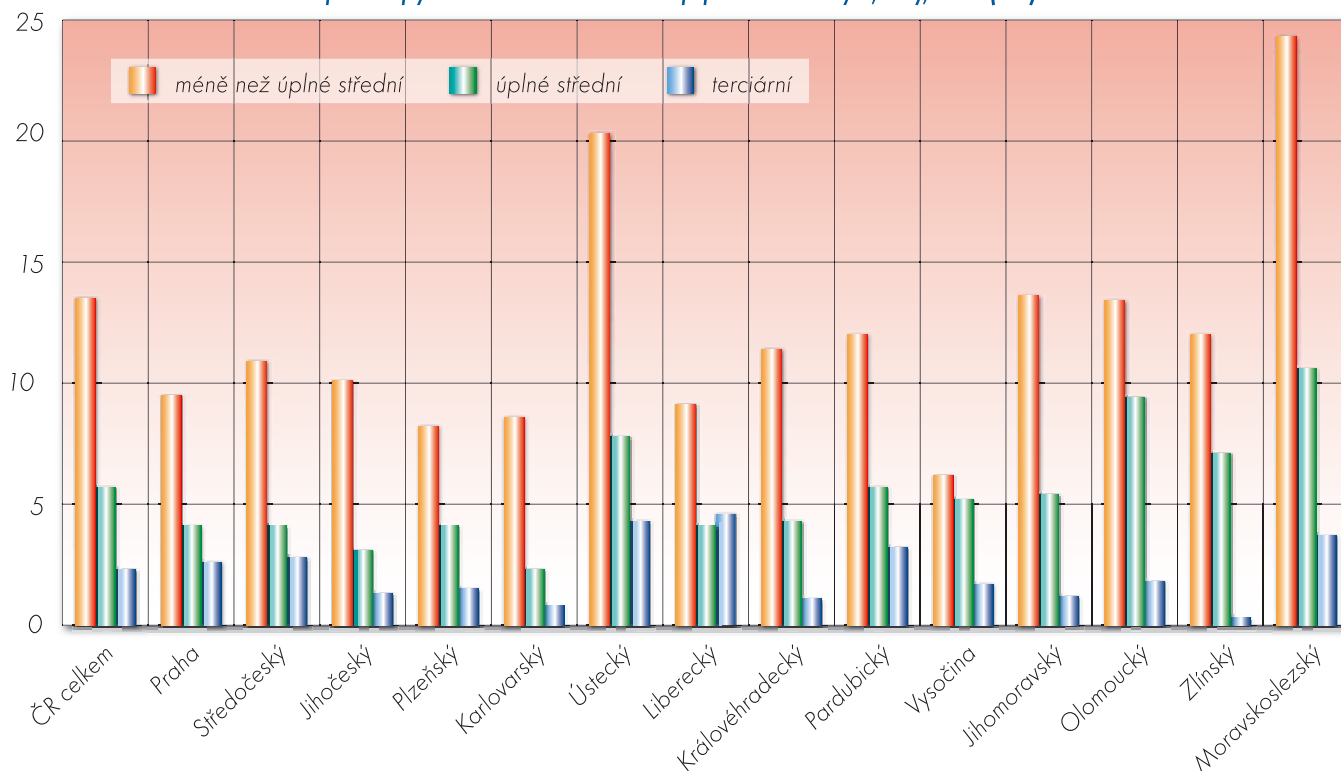
Také v rámci středního vzdělání bez maturity se jako nejproblematictější jeví kraj Moravskoslezský (14,2%) a Ústecký (10,7%). Naopak nejnižší nezaměstnanost obyvatel se středním vzděláním bez maturity mají kraje Vysočina (4,2%), Plzeňský (4,2%) a Liberecký (4,4%). Mezi 4,5% a 5% míry nezaměstnanosti vykazují kraje Praha, Jihočeský a Karlovarský.

U osob s úplným středním vzděláním s maturitou dosahuje nejnižších hodnot Jihočeský kraj (2,4%), dále Karlovarský (2,8%) a Královéhradecký (2,9%). V kraji Libereckém, Středočeském, v Praze a v Plzeňském kraji nedosahuje míra nezaměstnanosti ani 3,5%. Nejvyšších hodnot dosahuje míra nezaměstnanosti osob s úplným středním vzděláním v kraji Moravskoslezském (8,0%), Ústeckém (6,4%) a Olomouckém (6,1%). Jak je z údajů zřejmé, lidé s maturitním vzděláním mají nižší míry nezaměstnanosti než lidé bez maturity.

V oblasti terciárního vzdělání je situace ohledně měr nezaměstnanosti nejpříznivější: míra nezaměstnanosti zde nepřevyšuje 3% (kraj Vysočina). Těto hranici se blíží ještě kraje Plzeňský (2,8%) a Moravskoslezský (2,8%). Na druhé straně pak ve Zlínském kraji činí míra nezaměstnanosti lidí s terciárním vzděláním pouhých 0,6%. V kraji Jihočeském to je 1%.



E1 G6: Míra nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání v populaci 25–64letých, ženy, 2003 (v %)



Tak jako u celorepublikových hodnot míry nezaměstnanosti můžeme i u regionů říci, že platí nepřímá úměrnost – čím vyšší vzdělání, tím nižší míra nezaměstnanosti. Ke krajům s obecně nejnižší nezaměstnaností patří Praha, kde je však také nepříznivější vzdělanostní struktura – nejvyšší podíl osob s terciárním vzděláním a nejnižší procento nejméně vzdělaných obyvatel. Naopak Moravskoslezský a Ústecký kraj se – pokud jde o nezaměstnanost – nacházejí v nejtíživější situaci.

E 2 Vzdělání a zaměstnanost mladých lidí

Nezaměstnanost absolventů škol je odrazem celkové nezaměstnanosti a ekonomické situace daného regionu. Absolventi však na případné negativní tendence na trhu práce reagují mnohem výrazněji než jiné skupiny a případné problémy je také zasáhnou dříve a ve větším měřítku. Absolventi škol jsou tak **specifickou skupinou uchazečů o zaměstnání**, do značné míry **handicapovanou** zejména **nedostatkem praktických zkušeností**. Tato skupina je zároveň i nejvíce zranitelná z hlediska rizika vzniku sociálně patologických jevů. Zejména dlouhodobá nezaměstnanost představuje pro čerstvé absolventy škol relativně vysoké riziko rozvoje delikventního chování a dalších nežádoucích jevů, což může zase vést ke zhoršování rozvojového potenciálu regionu a k růstu sociálního napětí. V neposlední řadě jde pak o vytvoření nežádoucích existenčních návyků, kdy život na sociálních dávkách se pro ně stává něčím samozřejmým. U absolventů škol, kteří jsou zasaženi dlouhodobou nezaměstnaností, se jen velmi těžko rozvíjejí hodnoty jako zodpovědnost za svůj život či snaha dokázat změnit svou situaci vlastním přičiněním.

Jako jeden z **určujících faktorů ovlivňujících nezaměstnanost absolventů škol** se jeví **vzdělanostní a oborová struktura absolventů škol** (tzn. jaký typ školy a jaký obor daný student absolvoval). Vzdělanostní a oborová struktura absolvovaného vzdělání hraje důležitou roli v hledání zaměstnání. Analýza vzdělanostní struktury nezaměstnaných absolventů tak na jedné straně pomáhá určit ty typy škol

a obory vzdělání, které se pro uplatnění na trhu práce jeví jako problematické. Na druhé straně hraje důležitou roli při vytváření případných systémových opatření ze strany státu vedoucích ke konsolidaci na trhu práce, zejména v aktivní politice zaměstnanosti. Důležitost oborového rozlišení pak vystupuje do popředí zejména v souvislosti s velmi silnou strukturovaností středních škol podle oborů – tzn. v průběhu samotného vzdělávacího procesu na střední i terciární úrovni. Problémy absolventů určitých skupin oborů na trhu práce tak mohou signalizovat existenci problematických prvků v procesu vzdělávání v daných oborech. Význam správné volby oboru si stále více uvědomují jak školy, tak i ministerstvo školství, kdy jedním z výsledků analýz trhu práce a postavení absolventů na něm je zavedení vyučovacího předmětu, který se problematikou trhu práce zabývá. Další reakcí je stále více se rozvíjející poradenství k volbě povolání i z pohledu pozdějšího uplatnění v praxi. Analýza neúspěšnosti absolventů na trhu práce v důsledku absolvovaného stupně a oboru dosaženého vzdělání tak představuje významný krok při řešení této problematiky.

E 2.1 Absolventi jednotlivých stupňů vzdělávání na trhu práce

Charakteristika ukazatele

Ukazatel vypovídá o té části absolventské populace, která je při přechodu na trh práce „neúspěšná“, tzn. o mírách nezaměstnanosti absolventů škol. Týká se nejen čerstvých absolventů, ale i osob, které vzdělávací systém opustily již dříve, avšak stále ještě mají **status absolventa**.⁸

⁸ Absolventa definuje zákoník práce (§ 30, odst. 2, písm. a) takto: „absolventem se rozumí zaměstnanec, jehož celková doba zaměstnání v pracovním nebo obdobném poměru nedosáhla po úspěšném ukončení studia (přípravy) dvou let, přičemž se do této doby nezapočítává doba vojenské základní (náhradní) služby a civilní služby nahrazující tuto službu, doba mateřské a další mateřské dovolené a doba, po kterou zaměstnavatel podle § 127 odst. 2 omluvil nepřítomnost muže v práci, protože mu příslušel rodičovský příspěvek“. Absolventem tak může být jedinec i několik let po ukončení počátečního vzdělávání. Současně s touto definicí používají úřady práce i definici novou, která stanoví, že lidé jsou považováni za absolventy po dobu dvou let po absolvování školy. V praxi nelze odlišit, jakým předpisem se jednotlivé úřady práce řídí a tudíž údaje o nezaměstnaných absolventech jsou smíšené.



Indikátor charakterizuje podíly nezaměstnaných absolventů škol na celkových počtech absolventů v minulých dvou letech, a to podle jednotlivých stupňů vzdělání a oborových skupin. Jedná se o tzv. specifické míry nezaměstnanosti popisující nezaměstnanost dané skupiny obyvatelstva – v tomto případě absolventů škol.

Metodika výpočtu

$$\frac{NA_i}{A_i} \times 100$$

NA – celkový počet nezaměstnaných absolventů příslušného stupně a oboru vzdělání v roce 2003

A – celkový počet absolventů příslušného stupně a oboru vzdělání v letech 2001 a 2002⁹

i – dosažený stupeň vzdělání a obor studia

Míra nezaměstnanosti absolventů dané skupiny oborů je dána poměrem počtu nezaměstnaných absolventů konkrétní oborové skupiny k celkovému počtu absolventů v dané skupině oborů (tj. zaměstnaných, nezaměstnaných, příp. pokračujících v dalším vzdělání¹⁰ v daném druhu přípravy). Hodnota míry nezaměstnanosti tedy vyjadřuje, kolik procent absolventů dané skupiny oborů zůstane bez zaměstnání.

Při hodnocení nezaměstnanosti vycházíme z údajů úřadů práce shromažďovaných MPSV, které zachycují stav v dubnu a v září daného roku. **Mezi absolventy patří podle přijaté definice všichni absolventi, jejichž celková doba zaměstnání v pracovním poměru nedosáhla po úspěšném ukončení studia dvou let.** Z dat sbíraných úřady práce o evidovaných nezaměstnaných absolventech konstruueme **míry nezaměstnanosti absolventů**, které vyjadřují podíl mezi nezaměstnanými absolventy celkem (tj. těmi, kteří neodpracovali ještě dva roky po ukončení svého vzdělání) a absolventy, kteří ukončili své vzdělání v předchozích dvou letech.

Zdroj dat

➤ MPSV, ÚIV 2003

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Při pohledu na **údaje o nezaměstnanosti absolventů škol** se jako určující jeví zejména **výše dosaženého vzdělání**. U nezaměstnanosti absolventů platí stejné pravidlo nepřímé úměrnosti jako u obecné nezaměstnanosti: **čím nižší je vzdělání, tím vyšší jsou míry nezaměstnanosti. Nejvyšší nezaměstnanost tak mají vyučení absolventi bez maturity, nejnižší vysokoškoláci** (nezaměstnanost absolventů se základním vzděláním je dlouhodobě velmi nízká, neboť drtivá většina z nich pokračuje ve studiu na středoškolské úrovni). Tato nepřímá úměrnost je stejná ve všech krajích, má celorepublikový charakter. Ačkoliv se zde věnujeme pouze údajům za Českou republiku, považujeme za důležité zdůraznit, že uvedené pravidlo (čím nižší je vzdělání, tím vyšší je nezaměstnanost) platí ve všech vyspělých ekonomikách. Z tohoto důvodu je neustálé vzdělávání, celoživotní učení (lifelong learning), prioritou všech ekonomicky vyspělých států, neboť umožňuje občanům uplatnit se na trhu práce.

⁹ Jedná se pouze o občany ČR, o absolventy pouze denního, resp. prezenčního studia, a to v případě středních a vyšších odborných škol za školní roky 2001/2002 a 2002/2003, u absolventů vysokých škol za kalendářní roky 2002 a 2003.

¹⁰ Podíl pokračujících ve studiu je mnoho let asi 30 % u vyučených s maturitou, absolventů SOŠ i vyučených bez maturity (ti pokračují v nástavbovém studiu pro absolventy tříletých učebních oborů). Výrazně vyšší je u absolventů gymnázií (70 %). Z oborového hlediska je vyšší podíl pokračujících ve studiu u absolventů technických oborů (zejména elektrotechnických a strojírenských) a nižší u oborů služeb.

Dalším faktorem, který významně přispívá k diferenciaci nezaměstnanosti absolventů, jsou jednotlivé skupiny oborů studia. Celkově se dá říci, že **nižší míry nezaměstnanosti jsou u absolventů společenských oborů než u oborů technických a zemědělských.**

E 2.1.1 Nezaměstnanost absolventů podle dosaženého stupně vzdělání a skupin oborů KKV

Vyučení absolventi bez maturity

Již dlouhodobě se absolventi oborů bez maturity řadí k těm, jejichž pozice je na pracovním trhu velmi problematická – jejich míry nezaměstnanosti patří k nejvyšším mezi všemi absolventy škol. Problémem vyučených absolventů bez maturity jsou nejen vysoké míry nezaměstnanosti, ale současně i vysoké absolutní počty nezaměstnaných absolventů – v roce 2003 činil absolutní počet nezaměstnaných vyučených absolventů 20 tisíc, tedy 38 % všech nezaměstnaných absolventů škol. Míra nezaměstnanosti absolventů bez maturity tak činí 22,7 %, což je o jeden procentní bod méně než v předchozím roce. Z dlouhodobých údajů vyplývá, že nezaměstnanost vyučených absolventů bez maturity se od roku 2000 pohybuje mezi 21 % až 26 %. Odlišný zde byl pouze rok 2001, kdy nezaměstnanost dosáhla takřka 33 %. Současný trend však napovídá, že situace se stabilizuje a dochází k pozvolnému poklesu míry nezaměstnanosti.

Pokud zaměříme pozornost na oborovou strukturu nezaměstnaných absolventů, pak vidíme, že nezaměstnanost **ve společenských oborech** (22,1 %) je nižší, i když řádově pouze o 1 procentní bod, než v oborech technických či zemědělských. Velmi nízká míra nezaměstnanosti je ještě u absolventů uměleckých oborů (14,8 %). Mírně **vyšší míry nezaměstnanosti nacházíme v technických oborech** (23,0 %) **a zemědělských oborech** (23,5 %). V rámci technických oborů jsou výrazně vyšší míry nezaměstnanosti ve stavebnictví (29,5 %) oproti oborům strojírenství (23,1 %) a elektrotechnika (20,2 %).

Vyučení absolventi s maturitou

Nezaměstnanost vyučených absolventů s maturitou (řadíme sem absolventy čtyřletých oborů středních odborných učilišť zakončených maturitou a absolventy nástavbového studia) je ještě vyšší, než je tomu u vyučených bez maturity (25,0 % oproti 22,7 %). Vyučení s maturitou tak mají nejobtížnější postavení na trhu práce, kde jejich míry nezaměstnanosti jsou ze všech skupin absolventů nejvyšší. Při pohledu zpět je zřejmé, že takto vysokou míru nezaměstnanosti má tato skupina absolventů až od roku 2002 – v předchozích letech nedosahovala ani 20 % (rok 2001 19 %, rok 2000 17,8 %). Jedním z důvodů může být výjimečný stav v roce 2001, způsobený malým počtem absolventů nástavby.¹¹ I když vyšší míru nezaměstnanosti v roce 2003 ovlivňuje počet absolventů v roce 2001 jen z menší části. Z údajů tak jednoznačně vyplývá, že nezaměstnanost vyučených s maturitou má rostoucí tendenci.

Ze srovnání nezaměstnanosti absolventů zemědělských, technických a společenských oborů **vyplývá, že na rozdíl od ostatních sku-**

¹¹ V roce 2001 byl velmi nízký celkový počet vyučených absolventů s maturitou, a to zejména pod vlivem následujících dvou skutečností. První z nich je znovuzavedení povinného devátého ročníku základních škol ve školním roce 1996/1997, druhou pak rozhodnutí MŠMT omezit podíl studentů nástavby od školního roku 1996/97. Co se týče znovuzavedení povinné devítileté školní docházky, poprvé se tato situace projevila v roce 1999 na počtu absolventů učňovských (tříletých) oborů a následně v roce 2000 u absolventů maturitních (čtyřletých) oborů všech středních škol. Tato skutečnost pak v roce 2001 významně ovlivnila zejména celkové počty nezaměstnaných středoškoláků, částečně i míry nezaměstnanosti. Na nízkém počtu vyučených absolventů s maturitou v roce 2001 se pak podílí zejména extrémně nízký počet absolventů nástavby v tomto roce. Ten je totiž důsledkem „chybějícího“ ročníku tříletých učebních oborů, který absolvoval v roce 1999, a následně je ještě umocněn zmiňovaným omezením přístupu ke studiu nástavby na základě rozhodnutí MŠMT.



pin absolventů je zde nejvyšší míra nezaměstnanosti ve společenských oborech (28,1%), kde nejhůře na tom jsou absolventi oborů obchod (29,1%) a podnikání v oborech (28,6%). Velmi vysokou míru nezaměstnanosti mají i zemědělské obory (28,1%), kde je však poměrně nízký počet absolventů. Technické obory jsou na jakési lepší střední cestě (22,4%), míra nezaměstnanosti je zde nižší než ve společenských a zemědělských oborech. Ze skupiny technických oborů vybočuje pouze obor stavebnictví, kde je míra nezaměstnanosti 36,4%. Ve strojírenství činí 22,3% a v elektrotechnických oborech 23,6%.

Absolventi SOŠ

Ačkoliv střední odborné školy mají takřka stejný počet absolventů jako vyučení bez maturity, celkový počet nezaměstnaných absolventů SOŠ je o třetinu menší než celkový počet nezaměstnaných vyučených absolventů bez maturity (13,1 tisíc oproti 20 tisícům v případě vyučených bez maturity). **Nezaměstnanost absolventů středních odborných škol je také výrazně nižší, než je tomu u absolventů, kteří jsou vyučení** (14,9% u absolventů SOŠ ku 22,7% u vyučených bez maturity). Současně pak míra nezaměstnanosti u těchto absolventů klesla ve srovnání s rokem 2002 takřka o 6 procentních bodů a vrátila se na úroveň roku 2001. Jde tak o nejvýraznější meziroční posun v míře nezaměstnanosti ve všech skupinách absolventů.

Při pohledu na jednotlivé obory je zřejmé, že **nejnižší míru nezaměstnanosti mají zdravotnické obory** (4,4%). U společenských (15,6%) a technických (15,7%) oborů odpovídá míra nezaměstnanosti průměrné hodnotě této skupiny absolventů. Společenské obory mají zároveň nejvíce absolventů, technické obory jsou v počtu absolventů na druhém místě. Pokud jde o vnitřní diferenci u společenských oborů, pak nejnižší míru nezaměstnanosti mají ekonomické obory (12,1%) a obory zaměřené na obchod (10,1%). Naopak nejvyšší nezaměstnanost mají obory podnikání v oborech (19,6%). U technických oborů není mezi jednotlivými obory příliš velký rozdíl v mírách nezaměstnanosti. Na druhé straně kontinua stojí zemědělské obory, kde je míra nezaměstnanosti 19,1%, a obory užitého umění (18%).

Absolventi VOŠ

Vyšší odborné školy se řadí již na terciární úroveň vzdělání, čemuž odpovídají i míry nezaměstnanosti jejich absolventů. Spolu s absolventy vysokých škol patří absolventi vyšších odborných škol na trhu práce k neúspěšnějším. Míra nezaměstnanosti absolventů vyšších odborných škol je druhá nejnižší (po absolventech vysokých škol) mezi

všemi školami. Jejich míry nezaměstnanosti jsou výrazně nižší než u předchozích kategorií vzdělání. Ačkoli nezaměstnanost absolventů VOŠ oproti minulému roku mírně stoupla – o necelý 1 procentní bod, patří stále mezi nižší hodnoty.

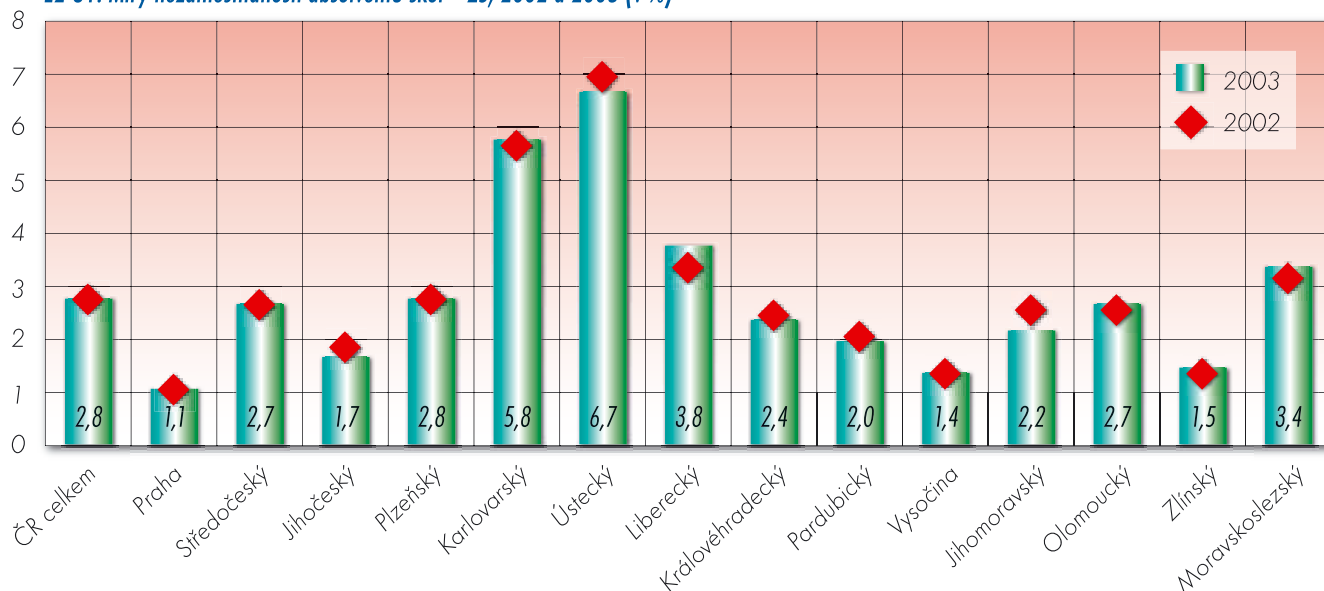
Nejlépe hledají uplatnění absolventi zdravotnických oborů (3,5%), což je trend, který jsme zaznamenali již na sekundární úrovni vzdělání. Obdobně situaci, kdy nejvíce absolventů mají společenské obory, přičemž jejich míry nezaměstnanosti jsou také nižší, i když mírně překračují průměrnou hodnotu (11,5%), jsme již komentovali u předchozích skupin absolventů. Ve společenských oborech pak jsou nízké míry nezaměstnanosti zejména u oborů obchod (4,8%) a učitelství (7,7%); relativně vyšší nezaměstnanost v rámci společenských oborů je v ekonomických oborech (13,5%). Narozdíl od sekundární úrovně vzdělávání patří na vyšších odborných školách mezi problémové obory ty, které jsou technicky zaměřené. Míra nezaměstnanosti u nich činí 18,6%, přičemž ve stavebnictví dokonce překračuje 25%. Vysokou míru nezaměstnanosti mají také zemědělské obory (23,1%). Uvedené údaje signalizují, že na úrovni vyšších odborných škol je u absolventů společenských oborů přechod ze školy do zaměstnání, resp. uplatnění na pracovním trhu, výrazně snazší ve srovnání s absolventy technických a zemědělských oborů.

Absolventi VŠ

Absolventi vysokých škol se od ostatních absolventů odlišují dlouhodobě nízkou úrovní míry nezaměstnanosti. Absolvovali vysoké školy se tak jeví jako nejlepší předpoklad pro poměrně bezproblémové uplatnění na trhu práce. Absolventi vysokých škol vytvářejí poměrně specifickou skupinu charakteristickou nejméně problematickým přechodem ze školy na pracovní trh a začleněním se do sféry práce. Dalším odlišným rysem této vzdělanostní skupiny je fakt, že nezaměstnanost vysokoškoláků není nijak výrazně regionálně diferencována jako nezaměstnanost na nižších úrovních vzdělání. Lze předpokládat, že se tak děje v důsledku toho, že absolventi vysokých škol mnohdy zůstávají v místě, kde absolvovali vysokou školu, což jsou ve své většině velké městské aglomerace, kde bývá nezaměstnanost nižší než v menších městech. Vysokoškoláci zde také snadněji získají uplatnění, neboť v těchto městech je vyšší koncentrace zaměstnavatelů s velkou ekonomickou silou.

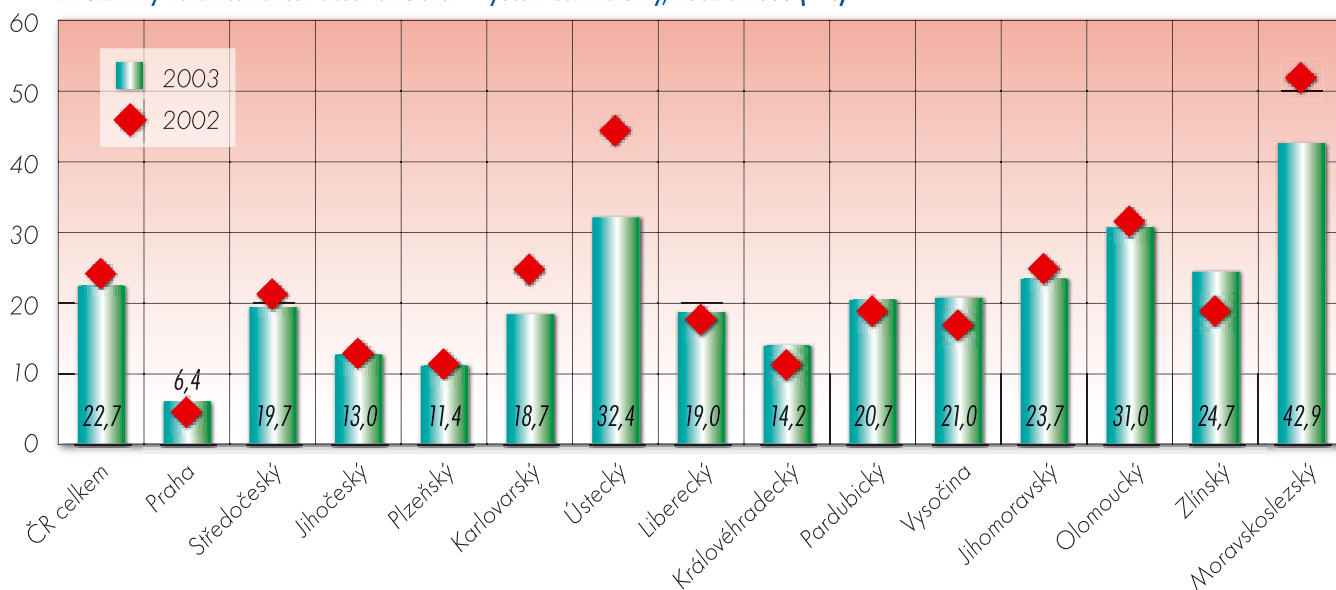
Pokud srovnáme nezaměstnanost vysokoškoláků roku 2003 a 2002, pak můžeme říci, že se pohnula jen velmi mírně, a to o půl procentního bodu, směrem nahoru (z 6,4% v roce 2002 na 6,9% v roce 2003).

E2 G1: Míry nezaměstnanosti absolventů škol – ZŠ, 2002 a 2003 (v %)

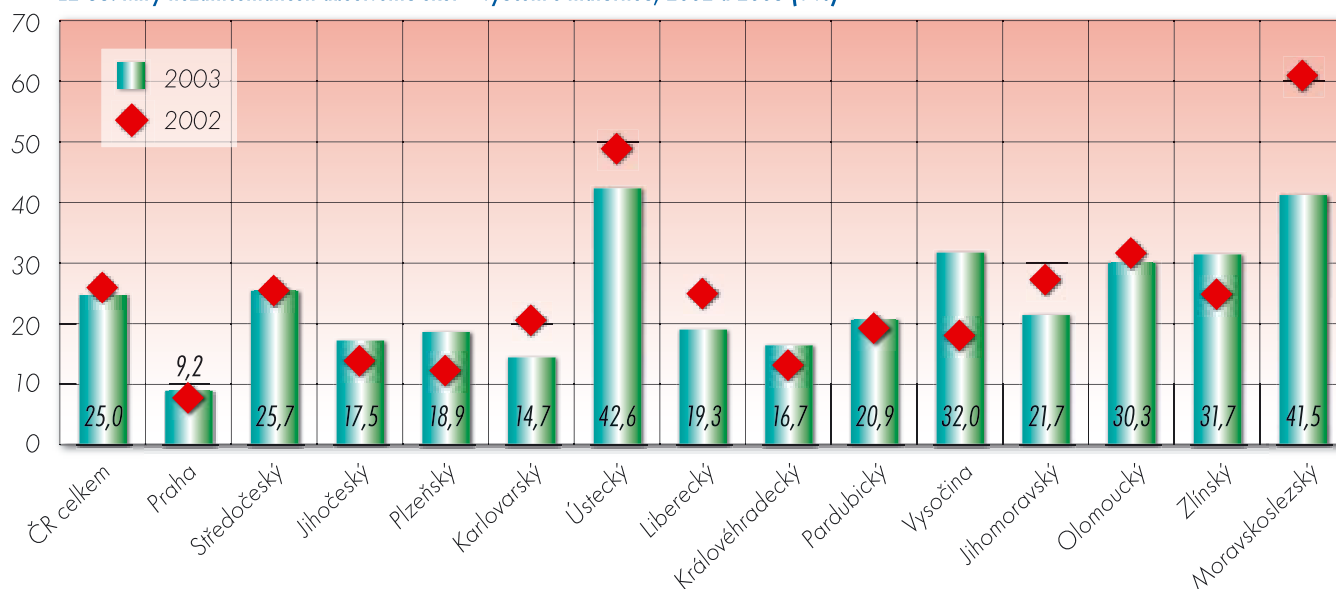




E2 G2: Míry nezaměstnanosti absolventů škol – vyučení bez maturity, 2002 a 2003 (v %)



E2 G3: Míry nezaměstnanosti absolventů škol – vyučení s maturitou, 2002 a 2003 (v %)



Zaměříme-li se na rozdíly mezi jednotlivými obory studia z hlediska měr nezaměstnanosti, pak se **nejlépe** uplatňují absolventi **zdravotnických oborů** (míra nezaměstnanosti zde činí 2,3 %). Nízkou míru nezaměstnanosti mají ještě obory společenskovední (5,8 %), veterinární (5,4 %) a vědy o umění (6,0 %). Vyšší míru nezaměstnanosti zde vykazují technické obory (9,6 %) a obory zemědělské (10,7 %). Přírodovědné obory odpovídají vyšší nezaměstnanosti průměrné hodnotě (7,0 %).

Nižší hodnotu nezaměstnanosti, než je průměrná hodnota celé skupiny oborů, vykazují v technické skupině obory chemické (6,5 %), potravinářství (6,8 %) a speciální technické obory (6,1 %). Vyšší než průměrné hodnoty mají zejména obory textilní (15,4 %), hornictví, hutnictví (13,5 %) a doprava, pošta a telekomunikace (14,1 %). Také strojírenství překračuje 10% hranici (10,4 %).

U společenských oborů mají nejnižší hodnoty měr nezaměstnanosti obory právo (4,6 %), publicistika, knihovnictví (4,4 %), dále politické vědy (4,8 %) a filologické vědy (4,7 %). Jak vidíme, v těchto oborech nepřekračuje míra nezaměstnanosti 5% hranici. Vyšší míru nezaměstnanosti, než je průměr skupiny, mají obory ekonomické (6,3 %) a psychologické (8,1 %). Nejvyšší míry nezaměstnanosti pak mají ze

společenskovedních oborů absolventi historických věd (10,9 %) a věd o tělesné kultuře (9,2 %).

Regionální rozdíly

Postavení absolventů škol na trhu práce je úzce svázáno s celkovou ekonomickou situací daného regionu. Jejich míra nezaměstnanosti se tak odvíjí od celkové míry nezaměstnanosti v daném kraji, její hodnoty jsou však vždy vyšší, než je tomu u stejně vzdělaných pracovníků, avšak bez „cejchu“ absolventa školy. Regionální rozdíly se tak promítají do výše nezaměstnanosti absolventů škol – horší uplatňování absolventů je svázáno zejména se špatnou situací na trhu práce v důsledku hospodářských změn a zhoršené ekonomické situace v daných krajích nebo oblastech. Dalšími faktory, které mají vliv na vyšší nezaměstnanost absolventů škol, je sociální skladba obyvatelstva (v jednotlivých regionech se liší podíl osob s nejnižším či naopak nejvyšším vzděláním), geografická poloha (více pracovních příležitostí pro obyvatele žijící blízko velkých měst) nebo například historická orientace kraje na zemědělství či průmyslovou výrobu.

Jak vyplývá z předchozího odstavce, nezaměstnanost absolventů je regionálně podmíněna. Toto tvrzení neplatí pouze pro jednu skupinu



absolventů, a to pro vysokoškoláky. Na vysokoškoláky méně působí (nepříznivé) regionální vlivy: **krajová diference měr nezaměstnanosti absolventů vysokých škol je proto daleko méně výrazná, než je tomu na ostatních úrovních vzdělání.** Absolventi vysokých škol celkem dobře nacházejí uplatnění i v ekonomicky problematických regionech. Relativně nejvyšší nezaměstnanost mají absolventi vysokých škol v Moravskoslezském (10,9 %) a v Olomouckém (10,7 %) kraji. Výrazně nejnižší míry nezaměstnanosti pak jsou, stejně jako u nižších stupňů vzdělání, v Praze (5 %). Ke krajům s nízkou mírou nezaměstnanosti vysokoškoláků se také řadí kraje Karlovarský (4,1 %) a Plzeňský (5 %).

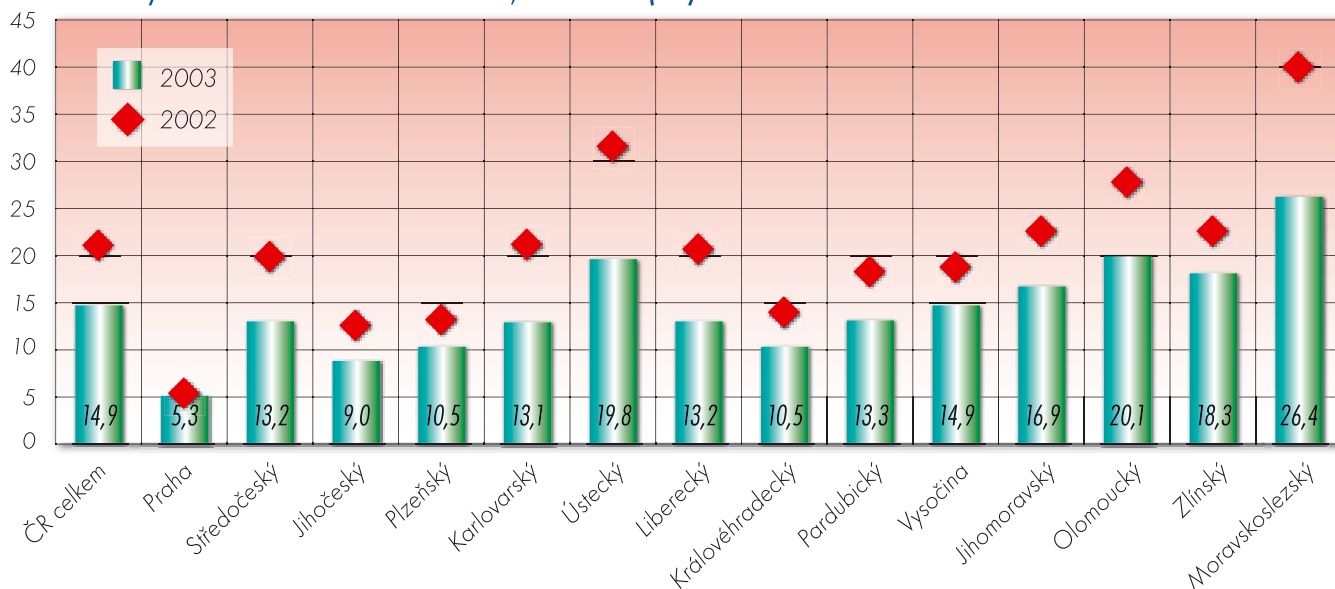
Absolventi středních a vyšších odborných škol nacházejí uplatnění nejnáze v Praze. V pražském regionu jsou míry nezaměstnanosti do značné míry vyrovnané a velmi nízké: v jednotlivých **kategoriích vzdělání se pohybují od 3,0 % u absolventů VOŠ do 9,2 % u vyučených s maturitou.** V Praze tak u všech skupin absolventů dochází k nejsnazšímu přechodu ze školy do zaměstnání, neboť je zde relativně nejvíce pracovních příležitostí. Také zde však platí již několikrát zmíněné pravidlo: čím vyšší vzdělání, tím nižší míry nezaměstnanosti.

Pokud jde o **nezaměstnanost absolventů VOŠ**, pak **nejvyšší míru nezaměstnanosti** evidujeme v **Olomouckém kraji** (29,3 % oproti celostátnímu průměru 10,6 %). Takto vysoká hodnota je způsobena zejména velmi vysokou mírou nezaměstnanosti absolventů společenských oborů (48,1 % oproti průměru 11,5 %). Naopak v Praze je míra nezaměstnanosti cca méně než třetinová oproti celostátnímu průměru (3,0 %), příznivá je situace i v Jihočeském (7,7 %) a Plzeňském (8,2 %) kraji. Je nutné si zde uvědomit, že za velkými rozdíly mezi kraji mohou být do jisté míry skryty výkyvy v celkových počtech absolventů v jednotlivých krajích – zejména relativně malé počty absolventů určitých oborů VOŠ v některých krajích.

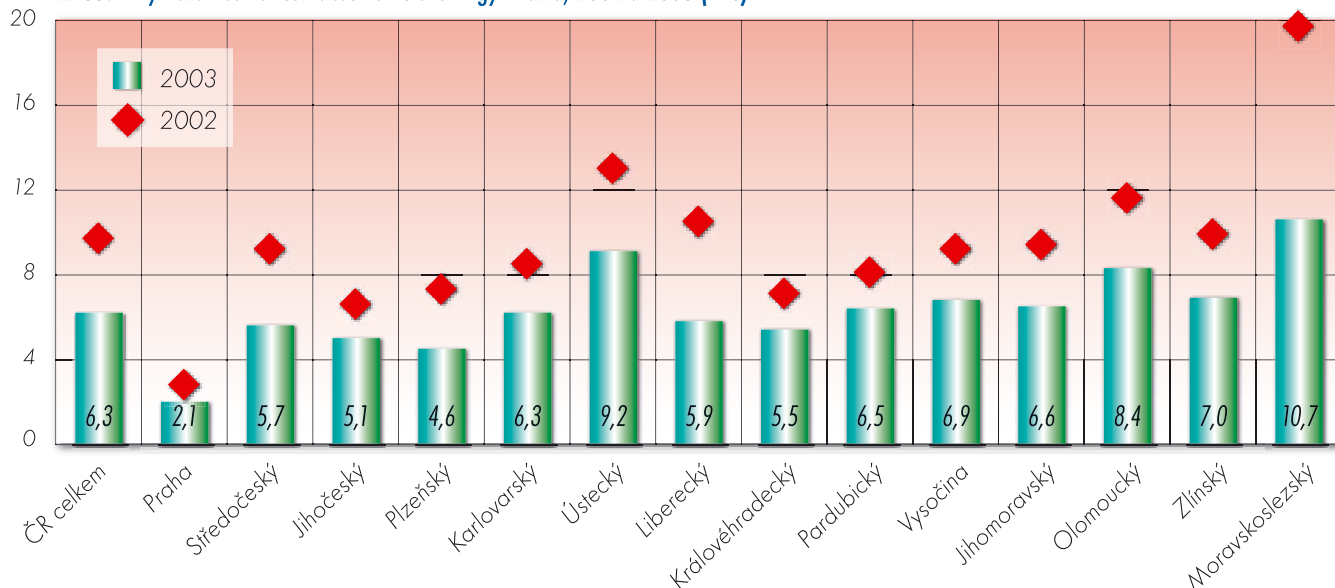
Relativně příznivá situace v mírách nezaměstnanosti absolventů je mimo Prahu v **krajích Jihočeském, Plzeňském. U vyučených – jak s maturitou, tak bez maturity – je to navíc kraj Královéhradecký a Karlovarský:** i když je zde nezaměstnanost vyšší než v Praze, je stále podprůměrná.

Naopak **nejtíživější** je situace v **Moravskoslezském kraji a v Ústeckém kraji, dále v Olomouckém a také částečně i Zlínském kraji,** kde hodnoty měr nezaměstnanosti, zejména u vyučených, výrazně převyšují celorepublikový průměr. Jak vidíme, jde o regiony, kde je po-

E2 G4: Míry nezaměstnanosti absolventů škol – SOŠ, 2002 a 2003 (v %)

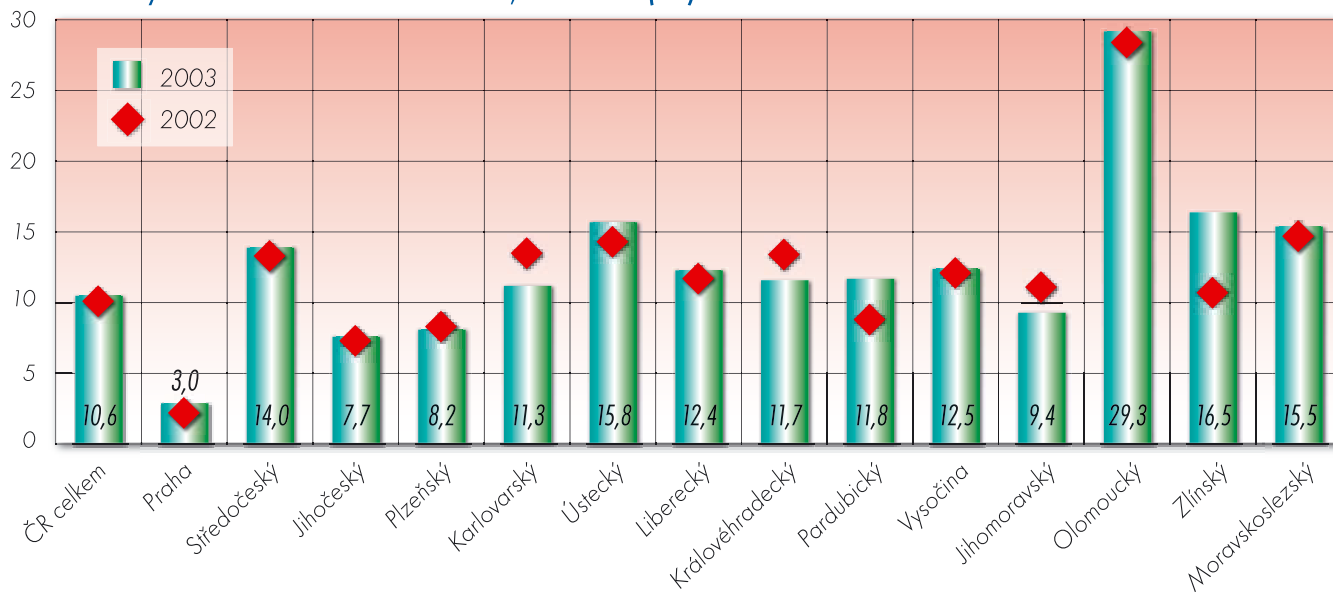


E2 G5: Míry nezaměstnanosti absolventů škol – gymnázia, 2002 a 2003 (v %)

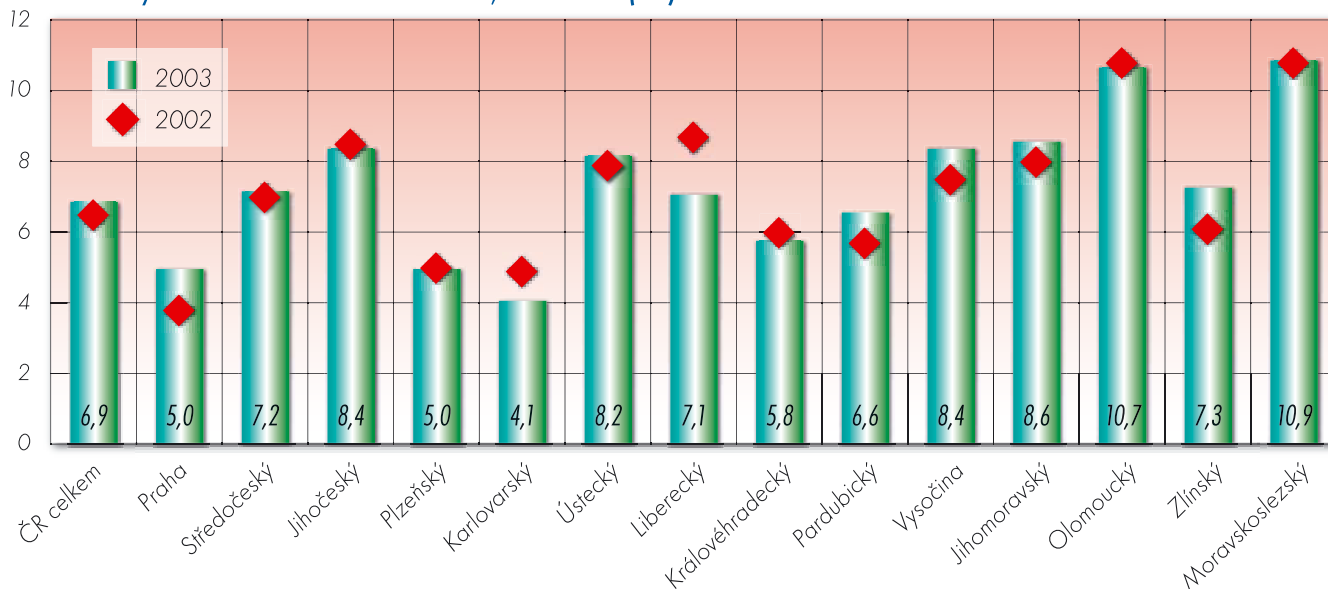




E2 G6: Míry nezaměstnanosti absolventů škol – VOŠ, 2002 a 2003 (v %)



E2 G7: Míry nezaměstnanosti absolventů škol – VŠ, 2002 a 2003 (v %)



měrně vysoká i míra obecné nezaměstnanosti. V Moravskoslezském kraji dosahuje míra nezaměstnanosti vyučených absolventů bez maturity hodnoty 42,9%, u vyučených s maturitou 41,5% (průměr za ČR je u první skupiny absolventů 22,7%, u druhé 25,0%). V Moravskoslezském kraji nalezneme relativně nejvyšší míry celkové neúspěšnosti rovněž u absolventů vyšších stupňů vzdělání – v případě absolventů SOŠ (26,4% oproti republikovému průměru 14,9%). Ústecký kraj dosahuje vysokých hodnot především u měř nezaměstnanosti vyučených absolventů s maturitou (42,6% oproti průměru 22,7%).

Při pohledu na situaci absolventů škol ve **Středočeském kraji** vidíme, že tento kraj mírně popírá naše tvrzení, že nezaměstnanost je nižší tam, kde se v blízkosti nachází velká města. Ačkoliv Středočeský kraj obklopuje Prahu, **míry nezaměstnanosti absolventů se zde zpravidla pohybují v rozmezí 3 procentních bodů výše či níže, než je průměr pro danou vzdělanostní skupinu absolventů.**

E 3 Specifická situace mladých lidí: přechod ze vzdělávání do zaměstnání

Zvláštnosti situace mladých lidí (15–29 let) ve vztahu k pracovnímu trhu jsou dány ambivalentním postavením mladé generace ve vztahu k zaměstnavatelům. Na jedné straně zaměstnavatelům zejména vadí nedostatek praxe a pracovních zkušeností a také přeceňování vlastních sil i toho, co může daný uchazeč o pracovní místo zaměstnavateli nabídnout. Na straně druhé zaměstnavatelé u mladých lidí oceňují jejich nezatíženost špatnými pracovními návyky, jejich otevřenost novým pracovním postupům i novým poznatkům, nekonvenční a tvůrčí nápady či mnohdy i odvahu riskovat, pouštět se do zdolávání nelehkých a složitých pracovních problémů. Také jsou obvykle oceňovány jejich teoretické znalosti a v neposlední řadě i ochota učit se. A právě ochota učit se je v současné době, kdy se vzdělávání a zaměstnání stále



více prolínají, důležitou devizou každého člověka (nejen mladých lidí). Studium při zaměstnání a naopak praxe během studia na vysoké nebo vyšší odborné škole jsou jedním z předpokladů úspěšného dlouhodobého uplatnění na trhu práce. Současně v této souvislosti umožňují **co nejhladší přechod mladých lidí z procesu vzdělávání do zaměstnání**, ulehčují vstup na pracovní trh. Ovšem právě přechod mladých lidí ze vzdělávání do praxe je komplikovaný proces, který je často podceňován. Přechod ze školy do zaměstnání se dotýká širokého věkového rozpětí, jedinců s různým vzdělanostním a kvalifikačním profilem, žijících v rozdílném ekonomickém prostředí.

Sledujeme-li situaci mladých lidí podle toho, zda jsou zaměstnaní, nezaměstnaní či studují, zvláštní zájem si zaslouží zejména **podíl nezaměstnaných mladých lidí, kteří jsou mimo vzdělávání**, tzn. nejsou ani zaměstnaní, ani nestudují. Ve velikosti podílu této skupiny se v podstatě odráží míra nezaměstnanosti mladých lidí do 30 let. Lze předpokládat, že u části z nich se jedná pouze o jev dočasné povahy a že dříve či později zaměstnání naleznou, avšak nelze přejít skutečnost, že zde najdeme i skupinu mladých lidí, kterým se dlouhodobě nedaří najít zaměstnání. Za jednu z hlavních příčin lze pokládat jejich **nedostatečný nebo nevhodný vzdělanostně-kvalifikační profil**, tzn., že pro jejich úroveň a obor vzdělání není na daném trhu práce uplatnění. U těchto osob pak může být trvalého zařazení do pracovního procesu dosaženo pouze prohloubením, rozšířením, popř. změnou jejich původní kvalifikace, tzn. návratem do vzdělávání. Vysokou důležitost tak získávají **rekvalifikační kurzy** a všechny formy **dalšího vzdělávání**.

E 3.1 Struktura mladých lidí podle toho, zda jsou ve vzdělávání, pracují, jsou nezaměstnaní nebo mimo pracovní trh i vzdělávání

Charakteristika ukazatele

Ukazatel charakterizuje podíly mladých lidí (zvláště mužů a žen) v jednotlivých věkových kategoriích (25–29 let a dále 15–19, 20–24 let), kteří jsou zaměstnaní, nezaměstnaní, studují, popř. jsou mimo pracovní trh i vzdělávání, čímž odráží jejich vzdělávací a pracovní status ve věku typickém pro opuštění počátečního vzdělávání a přechod do světa práce. Někteří lidé v daných věkových skupinách ještě studují, jiní již působí na trhu práce, a to více či méně úspěšně – jsou zaměstnaní či nezaměstnaní. **Ukazatel se tak snaží popsat hladkost přechodu mladých lidí ze škol do zaměstnání v souvislosti s regionálním trhem práce.**

Metodika výpočtu

$$\frac{PV_i}{P_i} \times 100$$

PV – celkový počet obyvatel v dané věkové skupině ve sledované kategorii (ve vzdělávání, zaměstnání, nezaměstnání...)

P – celkový počet obyvatel v dané věkové skupině

i – daná věková skupina

Pojmy:

Zaměstnaní – všichni starší 15 let, kteří patří mezi „placené zaměstnané“ nebo „sebezaměstnané“. Není rozhodující, zda jejich pracovní aktivita má trvalý, dočasný, sezónní či příležitostný charakter a zda vykonávají jedno či více zaměstnání. Mezi zaměstnané patří rovněž příslušníci armády (vojáci z povolání a vojáci v základní službě).

➤ **Placení zaměstnaní** = všichni s formální vazbou k zaměstnání (pracovní poměr, dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti, další smluvní vztahy mimo oblast pracovního práva).

➤ **Sebezaměstnaní** = všichni zaměstnavatelé, pracovníci na vlastní účet (podnikatelé bez zaměstnanců), všichni členové produkčních družstev a pomáhající rodinní příslušníci.

Nezaměstnaní – všichni starší 15 let, kteří ve sledovaném období souběžně splňovali tři uvedené podmínky:

➤ **byli bez práce**, tzn. nebyli ani v placeném zaměstnání ani sebezaměstnaní,

➤ **hledali aktivně práci** registrací u úřadu práce nebo u soukromé zprostředkovatelské práce, patří sem rovněž hledání přímo v podnicích, využívání inzerce, podnikání kroků pro založení vlastní firmy, podání žádosti o pracovní povolení a licence nebo hledání zaměstnání jiným způsobem,

➤ **byli připraveni k nástupu do práce**, tj. byli během referenčního období k dispozici okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů pro výkon placeného zaměstnání nebo sebezaměstnaní.

Zaměstnaní ve vzdělávání = studující denního studia, kteří zároveň patří i do kategorie zaměstnaní (zároveň studují a jsou zaměstnaní)

Nezaměstnaní mimo vzdělávání = nezaměstnaní, nestudující

Ve vzdělávání a mimo pracovní sílu = studující denního studia, kteří nepatří do kategorie zaměstnaní (tzn. „pouze“ studují)

Zaměstnaní mimo vzdělávání = zaměstnaní, nestudující

Nezaměstnaní ve vzdělávání = nezaměstnaní účastníci se rekvalifikačních kurzů

Mimo pracovní sílu i vzdělávání = ekonomicky neaktivní, kteří nestudují (ženy na mateřské dovolené, ženy v domácnosti, občané s průkazem ZTP, ZTP/P, osoby dlouhodobě nemocné, starobní důchodci)¹²

Zdroj dat

➤ ČSÚ – Vyběrové šetření pracovních sil (dále VŠPS), přepočtené průměry za rok 2003

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

V rámci ukazatele jsme mladé lidi rozdělili do dvou základních kategorií, a to na ty, kteří jsou ve vzdělávání, a na ty, kteří jsou mimo vzdělávání. **Z výsledků vyplynulo, že většina mladých lidí ve věku 15–29 let se nachází v kategorii „mimo vzdělávání“ (63,9 %), přičemž nejčastěji jsou „zaměstnaní“.** Již menší podíl tvoří ti, kteří jsou „ve vzdělávání“, tzn. studují (36,1 % – jedná se o studenty denního studia, viz metodika). U žen dále hraje důležitou úlohu období, kdy jsou „mimo pracovní sílu i vzdělávání“, neboť do této kategorie se řadí období mateřské a rodičovské dovolené.

Největší podíl mladých lidí, kteří jsou „ve vzdělávání“, lze nalézt v nejmladší sledované věkové skupině 15–19 let, kde 86,2 % z této kategorie se nějakým způsobem vzdělává. Tento vysoký podíl je pochopitelný, neboť jde o skupinu mladých lidí, kteří dokončili základní vzdělávání a v naprosté většině pokračují ve studiu na střední škole. Spolu s rostoucím věkem však podíl studujících klesá: ve věkové skupině 20–24 let již studuje (opět máme na mysli pouze studenty denního studia) necelá třetina (29,7 %) a ve věku 25–29 let je „ve vzdělávání“ již jen necelých 5 % mladých lidí. Je tak zřejmé, že se zvyšujícím se věkem mladí lidé přecházejí z kategorie studujících mezi zaměstnané, případně nezaměstnané.

Pokud se podíváme podrobněji na skupinu **mladých lidí ve vzdělávání, pak zastoupení zaměstnaných a nezaměstnaných je u studující populace ve věku 15–29 let takřka zanedbatelné: pokud vezmeme za základ všechny osoby ve vzdělávání, pak pouze necelých 5 % je zaměstnaných a 0,5 % nezaměstnaných.** Zbývajících necelých

¹² Určitá část populace zůstává trvale mimo pracovní trh i vzdělávání – jedná se o osoby, které buď pracovat nechtějí, tzv. „na okraji společnosti“ („dobrovolní“ bezdomovci, drogově závislí, ...), nebo nemohou z důvodu nemoci, trvalého či dočasného zdravotního postižení (osoby umístěné v ústavech sociální péče, invalidní občané aj.), popř. obojí. Tito lidé tvoří ve většině společností okolo 4 %.



95 % mladých lidí jsou ekonomicky neaktivní, tzn. pouze studují. Mizivý podíl zaměstnaných při studiu je překvapující – je však nutné vzít v úvahu, že do této kategorie patří pouze studenti denního studia, kteří mají zároveň trvalý zaměstnanecký poměr – takových zřejmě v celkovém kontextu není mnoho. V naší analýze již nejsou zachyceny údaje za studium při zaměstnání, které by jistě ukázaly, že podíl lidí, kteří jsou zaměstnaní a přitom studují, je daleko vyšší.

V rámci kategorie „ve vzdělávání“ je dále položka „nezaměstnaní“. Jedná se o zvláštní případ, kdy má dotyčný status studujícího nezaměstnaného a v podstatě jde o období, v němž mladý člověk podstupuje nějaký druh **rekvalifikace**. Jak je uvedeno v předchozím odstavci, podíly osob v této kategorii na celkové populaci jsou zanedbatelné. Tato skutečnost poukazuje na mizivý význam rekvalifikací v současné době: v celkovém kontextu trhu práce existuje jen velmi malý podíl těch, kteří nějaký druh rekvalifikace podstoupili. Tento trend by se měl nepochybně změnit, neboť rekvalifikace je jeden ze způsobů, jak se úspěšně zapojit do pracovního procesu.

Při podrobnějším pohledu na kategorii „**nezaměstnaní mimo vzdělávání**“ (tzn. „běžní“ nezaměstnaní) vidíme, že do této kategorie spadá ve věku 15–29 let okolo 10 % osob. Tento podíl je relativně nejvyšší ve věkové kategorii 20–24 let (13 %), kdy koresponduje s přechodem absolventů škol na trh práce (viz kap. E.2).

Když se zastavíme u rozdílů mezi muži a ženami, lze říci, že se od sebe příliš neliší, pokud jde o zastoupení mezi studujícími i mezi těmi, kteří jsou „mimo vzdělávání“. Zcela jiná situace však panuje v kategorii „mimo pracovní trh a vzdělávání“, kde rozdíly mezi pohlavími jsou zřetelné. Kategorie „**mimo pracovní sílu i vzdělávání**“ představuje **nejvýraznější diferenační faktor** v pracovním a vzdělávacím statusu **mužů a žen**. Podíl žen, které patří do této skupiny, je výrazně vyšší než mužů. Hlavní příčinou je zde odchod žen na mateřskou dovolenou. Podíly žen v této kategorii navíc s věkem významně rostou a kulminují zejména v „nejstarší“ věkové kategorii: zatímco ve věku 15–19 let je „mimo pracovní sílu i vzdělávání“ pouze necelých 6 % žen a tento podíl je srovnatelný s muži ve stejné věkové skupině, v kategorii 20–24 let je to již více než 15 % žen (mužů 4,1 %) a ve věku 25–29 let se jedná o cca třetinu všech žen (33 %), u mužů jde o 2,4 %.

U **kategorie nezaměstnaných** („nezaměstnaní mimo vzdělávání“) jsou minimální rozdíly mezi pohlavími v nejmladší věkové skupině 15–19 let, kde tato kategorie nedosahuje ani 4 % (muži 3,2 %, ženy 3,6 %). Ve věku 20–24 let nezaměstnanost obou pohlaví vzrostla, rozdíl mezi muži a ženami je mírně vyšší, avšak stále malý. Podíl nezaměstnaných mužů zde činí 9,8 %, žen 8,4 %. V „nejstarší“ věkové skupině

25–29 let nezaměstnanost opět klesá, a to jak u mužů tak u žen (muži 6,0 %, ženy 6,8 %). Z výsledků vyplývá, že **mezi mladými lidmi není u nezaměstnanosti výraznějšího rozdílu mezi muži a ženami**. Současně je patrné, že nejvyšší nezaměstnanost je u mladých lidí ve věku 20–24 let, tedy přeneseně u absolventů škol. Se zvyšujícím se věkem a delším působením na trhu práce se nezaměstnanost opět snižuje. Pokles nezaměstnanosti je pak o něco výraznější u mužů.

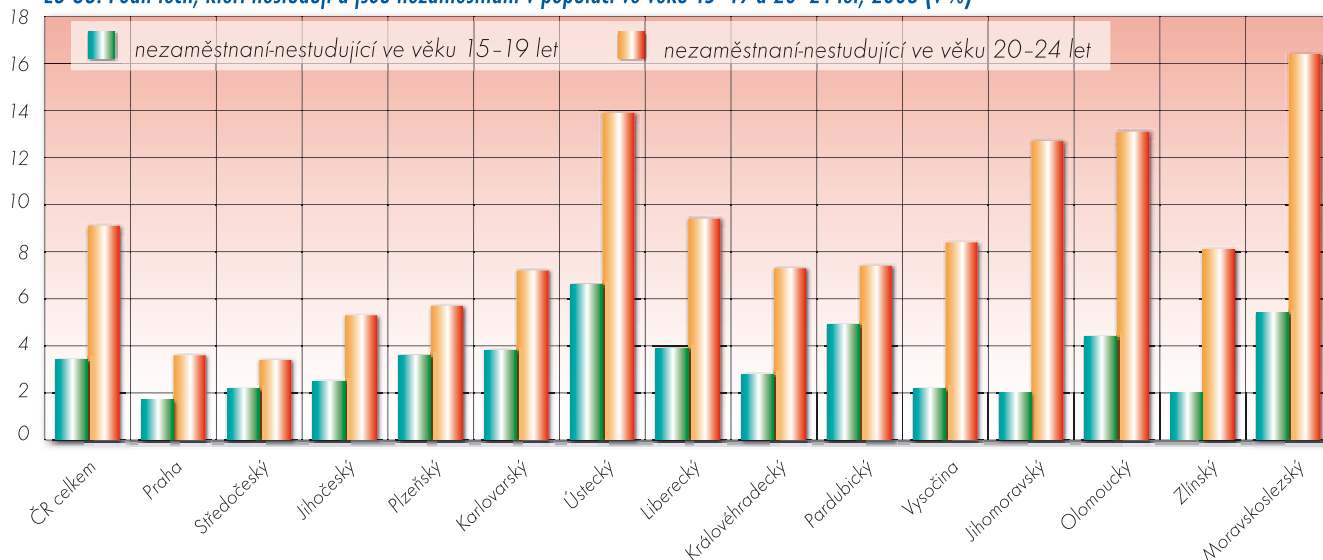
Regionální rozdíly

Při detailním pohledu na situaci v jednotlivých krajích vidíme, že v **kategorii „ve vzdělávání“ nalezneme nejvyšší podíl mladých lidí ve věku 15–29 let v Praze** (40,8 % oproti celostátnímu průměru 36,1 %). Výjimečné postavení Prahy kulminuje zejména ve „starších“ věkových kategoriích (20–24 let a 25–29 let), protože nejmladší věková kategorie 15–19 let má vysoké zastoupení ve všech krajích, v průměru v této věkové kategorii studuje 86,2 % populace. V Praze pak činí tento podíl 90 %. Naopak výrazně nižší podíl studujících již v této věkové kategorii má Ústecký kraj, kde jde pouze o 75 % odpovídající populace. Ve věku 20–24 let však v Praze studuje 42 % mladých lidí, zatímco ve všech krajích celkem je to v průměru necelých 30 %. V Ústeckém kraji je to opět nejméně ze všech krajů, a to pouhých 16,7 %. Ve věkové skupině 25–29 let pak v Praze studuje 9,4 % populace, přičemž celostátní průměr činí 4,8 %. V kraji Ústeckém je to opět nejnižší podíl, a to 1,6 % populace. Uvedené trendy v podstatě kopírují údaje účasti na jednotlivých stupních vzdělání: **čím vyšší je zastoupení osob s nejvyšším (terciárním) vzděláním v daném kraji, tím vyšší je i zastoupení kategorie studujících**. Z tohoto vztahu je zřejmé, že **kraj, ve kterém je největší podíl osob s terciárním vzděláním, Praha** (viz ukazatel A.2), **je zároveň krajem, kde je podíl studujících nejvyšší**.

Mezi kraje s nejnižším zastoupením mladé studující populace patří jednoznačně Ústecký kraj, kde je podíl studujících výrazně nižší než v ostatních krajích. Pomyslná druhá příčka ohledně nízkého zastoupení studujících mladých lidí (ve věku 15–29 let) patří krajům: Středočeský, Pardubický, Karlovarský a Olomoucký, kde však je podíl studujících vyšší než 33 % (v Ústeckém kraji se jedná o 27,9 %).

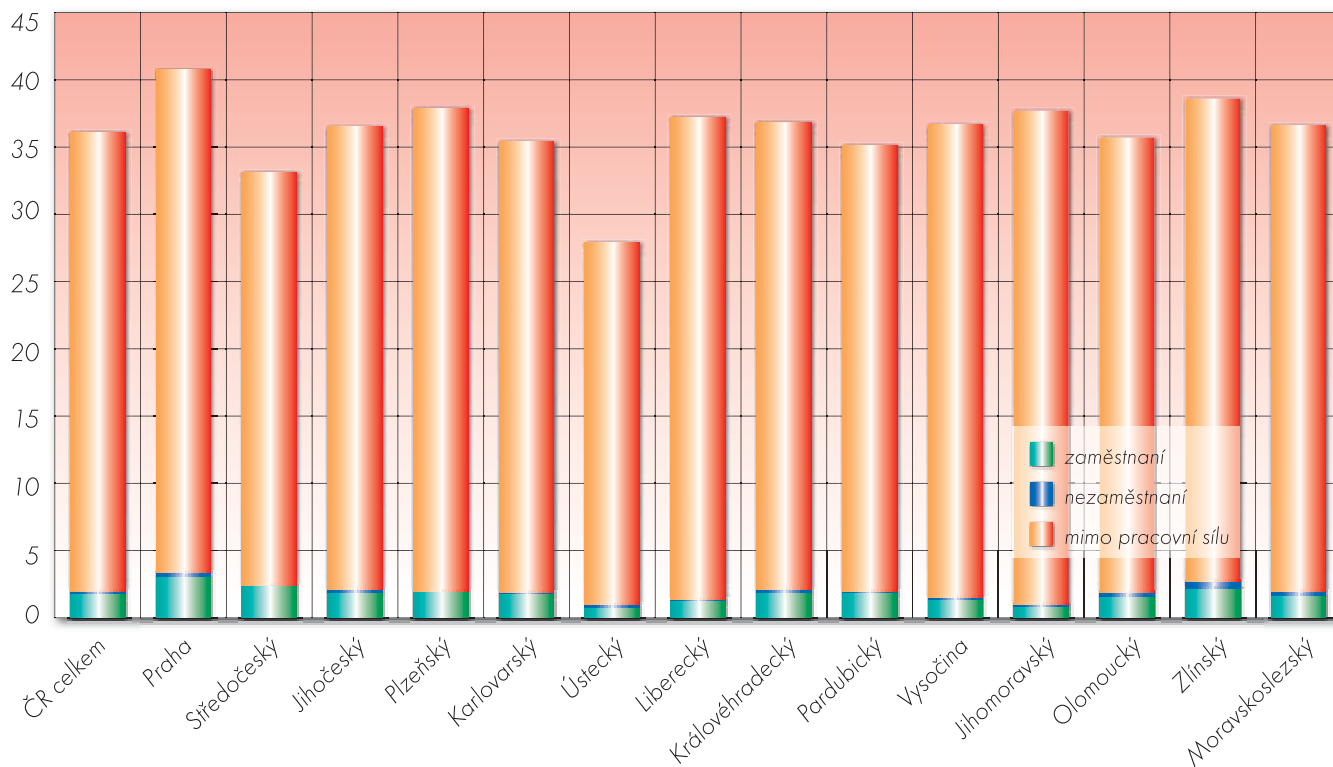
Již v počátku kapitoly jsme uvedli, že **podíl zaměstnaných je u studujících populace daného věku velmi nízký**. Absolutní většinu studujících (okolo 95 %) tvoří mladí lidé, kteří „studují na plný úvazek“ – při studiu je zaměstnáno jen velmi malé množství mladých lidí (necelých 5 %). Tuto průměrnou hodnotu přesahuje pouze Praha (o 2,6 procentního bodu) a Středočeský kraj (o 2,2 procentního bodu). Taktéž zastoupení osob účastnících se rekvalifikací („nezaměstnaní ve vzdělávání“)

E3 G3: Podíl těch, kteří nestudují a jsou nezaměstnaní v populaci ve věku 15–19 a 20–24 let, 2003 (v %)

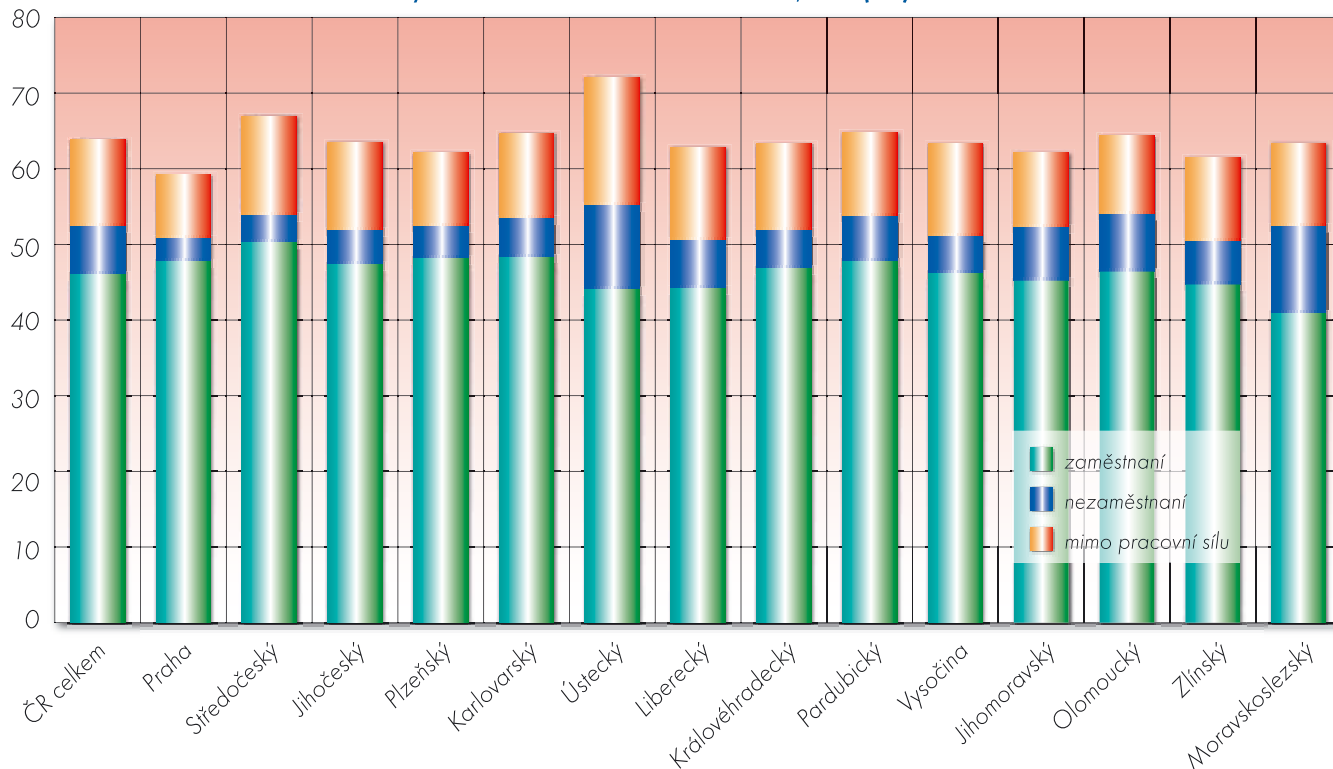




E3 G1: Pracovní a vzdělávací status mladých lidí ve vzdělávání ve věku 15–29 let, 2003 (v %)



E3 G2: Pracovní a vzdělávací status mladých lidí mimo vzdělávání ve věku 15–29 let, 2003 (v %)



je ve všech krajích takřka zanedbatelné, 1% hranici překračuje pouze Zlínský kraj. Tato skutečnost je však velmi nepříznivá, neboť rekvalifikace tvoří jeden z účinných nástrojů úspěšného (znovu)začleňování nezaměstnaných osob na trh práce. Zejména v současné nepříliš příznivé situaci na pracovním trhu je tento údaj znepokojující.

Významné jsou krajské rozdíly podílu nestudujících nezaměstnaných: v podstatě se zde odráží míra nezaměstnanosti mladých lidí do 30 let, popř. míra nezaměstnanosti absolventů škol. Procento neza-

městnaných mezi mladými lidmi tak představuje důležitou charakteristiku vypovídající o sociálně–ekonomické situaci daného regionu. Podíl nezaměstnaných ve věku 15–29 let je z pohledu krajů nejvyšší v Moravskoslezském (11,5%) a Ústeckém kraji (11,1%). Celorepublikový průměr přitom činí 6,4%. Naopak nejmenší zastoupení nezaměstnaných mladých lidí nalezneme – v souladu s nízkými mírami nezaměstnanosti – v Praze (3,1%) a Středočeském kraji (3,6%). Hranici 5% nepřekračují ani kraje Jihočeský, Plzeňský a kraj Vysočina. V kraji



Královéhradeckém činí podíl nezaměstnaných mladých lidí 5 % v Karlovarském kraji pak 5,1 %.

Jak již bylo řečeno, kategorie „mimo pracovní sílu i vzdělávání“ zahrnuje kromě jiného¹³ i dobu rodičovské, zpravidla mateřské dovolené. V této otázce se však chování žen v jednotlivých krajích liší. Doba strávená na mateřské, respektive rodičovské dovolené je v jednotlivých krajích různá. Při pohledu na ženskou populaci pouze ve věku 15–29 let je zjevné, že doba, kterou ženy stráví na mateřské dovolené, souvisí s „načasováním“ narození prvního dítěte. Pokud ženy odloží narození prvního dítěte na pozdější dobu, tzn. 30 let a později, v našich údajích nefigurují. Pokud se jim první dítě narodilo před 30. rokem života, pak naplňují kategorii „mimo pracovní sílu i vzdělávání“. Je zajímavé, jak odlišně se chovají ženy v jednotlivých krajích. Krajem s největším zastoupením žen v kategorii „mimo pracovní sílu i vzdělávání“ je Ústecký kraj (28,2 % oproti průměru 19,5 %). Jde o kraj s vysokou nezaměstnaností a zároveň s nízkým podílem mladých lidí, kteří studují. Na druhé straně kontinua pak stojí Praha (11,9 %), kde je zastoupení žen nižší o cca 16 procentních bodů, než je tomu v Ústeckém kraji, a cca 8 procentních bodů, než je celostátní průměr. Pokud se podíváme na „nejstarší“ kategorii u žen, kde, jak se zmiňujeme výše, je v průměru 33 % žen mimo „pracovní sílu i mimo vzdělávání“, pak vidíme, že zatímco ve většině krajů se hodnoty blíží průměru, v Praze je situace zcela odlišná: pouze 18,1 % žen spadá do této kategorie, což je oproti průměru o cca 15 procentních bodů méně. V Ústeckém kraji je tento rozdíl oproti průměru 10 procentních bodů nižší (43 %). Okolo 40 % činí tento podíl ještě v Pardubickém kraji a kraji Vysočina.

Pracovní a vzdělávací status mladých lidí ve věku 15–29 let úzce souvisí se situací v daném regionu, a to zejména se stavem zaměstnanosti a nezaměstnanosti. Také vzdělanostní úroveň regionu má vliv na postavení mladých lidí. Praha, Zlínský a Plzeňský kraj jsou charakteristické relativně vyšším podílem mladých lidí, kteří studují. Dále zejména v Praze a ve Středočeském kraji jsou nízké podíly mladých nezaměstnaných. Současně pak v Praze je výrazně nejnižší zastoupení mladých žen v kategorii „mimo pracovní sílu i vzdělávání“. Druhý konec pomyslného kontinua tvoří zejména kraje Ústecký a Moravskoslezský, které jsou ovlivněny vysokou nezaměstnaností a malým zastoupením lidí s vyšším odborným nebo vysokoškolským vzděláním. V Ústeckém kraji je navíc poměrně malé zastoupení mladých lidí ve vzdělávání a vysoký podíl žen „mimo pracovní sílu i mimo vzdělávání“. Ve všech krajích je pak velmi negativní zjištění, že jen mizivý počet osob se věnuje rekvalifikacím, kdy účast na rekvalifikacích na „plný úvazek“ představuje ve všech krajích mezi mladými lidmi pouze okrajový jev.

E 4 Výdělky a dosažené vzdělání

Proces vzdělávání má velmi významné funkce jak na individuální, tak na společenské úrovni – oba typy těchto „zisků“ jsou přitom velmi těsně provázané.

Dosažené vzdělání se výrazně projevuje v socioekonomickém statusu jednotlivce, jehož významnou, ne-li rozhodující součástí je postavení na trhu práce, tzn. v obecném smyslu „profesní zařazení“. Ve „světě práce“ má přitom vzdělanější jedinec řadu výhod: v první řadě je to samotná kvalifikace či odbornost, kterou získá jako výsledek procesu vzdělávání a která mu umožňuje snáze nalézt odpovídající uplatnění.

Osoby s vyšším stupněm vzdělání jsou však také flexibilnější, zpravidla se lépe učí a orientují v nových podnětech, rychleji zvládají a využívají nové technologie, pracují s informacemi. Je pak jen logické, že kvalifikačně náročná povolání, kterých v současné době stále přibývá, vykonávají lidé s vyšším vzděláním a vyšší kvalifikací.

Vzdělání je tedy jednoznačně ziskovým statkem z pohledu individuálního: přináší vyšší socioekonomický status, zpravidla lepší finanční ohodnocení, ale souvisí také s „kvalitou života“ (schopnost orientace v nových podnětech, přístup k informacím, schopnost kriticky hodnotit). Přínosy ze vzdělání jsou však neméně významné i z makrospolečenského hlediska: právě ti nejvíce vzdělaní a kvalifikovaní tvoří tzv. „knowledge kapitál“ a jsou hlavní silou a nositelem ekonomického a kulturního rozvoje dané oblasti.

Pomineme-li významné kulturní i sociální přínosy, čistě ekonomické zisky ze vzdělání jsou spojeny se **schopností vyhovět náročným podmínkám moderní ekonomiky a pracovního trhu.** V situaci, kdy se permanentně zvyšuje kvalifikační náročnost většiny profesí, mají šanci dlouhodobě uspět pouze ti, kdo jsou „připraveni“, tzn. vybaveni určitými znalostmi, schopnostmi a dovednostmi. V rámci vývojových trendů trhu práce navíc kontinuálně ubývá nekvalifikovaných a málo kvalifikovaných pracovních pozic, což ztěžuje zaměstnatelnost osob s nízkým vzděláním. Stále výrazněji vystupuje do popředí fenomén nezaměstnanosti, který je jasně viditelným důsledkem výrazně ztížené situace méně vzdělaných osob na trhu práce.

Mezi kritické skupiny patří především lidé s nízkým vzděláním a kvalifikací, čerství absolventi škol a dále i jednotlivé věkové kategorie či nějakým způsobem postižení lidé; často se hovoří též o nepříznivém postavení žen s malými dětmi i žen obecně.

Na individuální úrovni má vzdělávání jedinci poskytnout především orientaci ve společnosti a vhodnou kvalifikaci pro uplatnění se ve světě práce. Na celospolečenské úrovni pak slouží především k předávání základních společenských hodnot, výchově k občanství a přípravě kvalifikovaných lidských zdrojů pro ekonomiku.

Mezi efekty individuální povahy budeme věnovat pozornost především efektům ekonomickým a mezi nimi ještě ziskům ze zaměstnání. Přitom při sledování ekonomických zisků ze zaměstnání musíme mít na paměti, že uváděné indikátory sledují pouze jednu stranu vztahu – zaměstnaneckou. Druhou stranou je strana zaměstnavatelská. Stav jednotlivých ekonomických subjektů i ekonomiky regionu jako celku pak určuje meze, v nichž se následně individuální ekonomické zisky mohou pohybovat.

Zisky ze vzdělávání nabývají mnohem rozmanitějších podob než pouze podobu vyšší mzdy a prestižnějšího postavení ve společnosti. S vyšším vzděláním získává totiž jedinec i větší kulturní či politický přehled, což představuje další přínos nejen pro něj, ale i pro celou společnost.

Dosažené vzdělání se projevuje v socioekonomickém postavení jednotlivce především jeho úspěchem na trhu práce a ekonomickou úrovní jeho samého a jeho domácnosti. Vzdělanější jedinec spíše disponuje kvalifikací, kterou zaměstnavatelé vyhledávají a oceňují, než jedinec s nižším vzděláním. V průměru je též vzdělanější a kvalifikovanější člověk flexibilnější, dokáže se lépe orientovat a přizpůsobit v novém či změněném prostředí, dokáže lépe a rychleji zvládnout a využít nové technologie, pracovat s informacemi, učit se nové věci a podobně. Je logické, že kvalifikačně náročnější (a tedy i pro zaměstnavatele ziskovější) práce vykonávají lidé s vyšším vzděláním a hlubší kvalifikací. To vše se nutně projevuje i na individuálních ziscích, které jedinec získává za svou práci. Vzdělávání, které vede k osobnímu rozvoji a ke spokojenosti lidí, se může promítnout do vyšší výkonnosti na pracovištích a tím i do vyšší produktivity. V této souvislosti je vhodné podporovat vzdělávání celoživotní.

13 Do této kategorie patří ženy na mateřské dovolené, ženy v domácnosti, občané s prákem ZTP, ZTP/P, osoby dlouhodobě nemocné a starobní důchodci.



Jako základní zde lze vnímat dvě charakteristiky – schopnost získat a udržet si odpovídající zaměstnání (zaměstnatelnost) a finanční ohodnocení práce. Tyto charakteristiky jsou popsány indikátory E1 Ekonomická aktivita podle úrovně dosaženého vzdělání a E4 Výdělky a úroveň dosaženého vzdělání.

E 4.1 Průměrné mzdy podle nejvyššího dosaženého vzdělání

Všeobecně platí, že lidé s vyšším vzděláním a kvalifikací mají na trhu práce lepší postavení.

Jednotlivé části populace však nemají na trhu práce stejné postavení a ani tomu jinak být nemůže. Lidé, kteří disponují perspektivní, vysokou a navíc v daném čase „nedostatkovou“ kvalifikací, samozřejmě nacházejí práci snadněji a jsou i lépe odměňováni, než lidé, kteří mají nízké vzdělání a nepřilíhlou hlubokou kvalifikaci. Navíc při změnách ve struktuře odvětví ekonomiky a růstu obecné úrovně kvalifikační náročnosti postupně na trhu práce ubývá pozic, které jsou vhodné pro níže kvalifikované pracovníky.

Charakteristika ukazatele

Ukazatel charakterizuje **průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců** (přepočtené z průměrných hodinových výdělků).

Průměrný hodinový výdělek (v Kč/hod) je ukazatelem výše mzdy v informačním systému o průměrném výděleku (ISPV) a jedná se o vyjádření výděleku za hodinu skutečně odpracovaného času (dle § 17 zákona č. 1/1992 Sb.).

Podávaný přehled je přitom členěn **podle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání** ve členění podle mezinárodní klasifikace ISCED-97, tj. na platy podle nejvyššího dosaženého vzdělání nižšího než středoškolského (ISCED 1+2), středního vzdělání bez maturity (ISCED 3C), úplného středního vzdělání ukončeného maturitní zkouškou včetně nástavbového studia (ISCED 3A+4), vyššího, případně pomaturitního vzdělání (ISCED 5B), vysokoškolského vzdělání (ISCED 5A+6), neuvedeného vzdělání a průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců celkem.¹⁴

Metodika výpočtu

Průměrný hodinový výdělek (v Kč/hod) za druhé a čtvrté čtvrtletí 2003 za celý statistický soubor (u všech zaměstnanců v podnikatelské i nepodnikatelské sféře za druhé a čtvrté čtvrtletí 2003 bez ohledu na počet placených hodin – ISPV pravidelné čtvrtletní výběrové statistické šetření průměrných výdělků Treximy spol. s r.o. Zlín) byl přepočten na **průměrný měsíční výdělek** (v Kč). Přepočet byl proveden na plánovaný fond pracovní doby bez absence pro druhé a čtvrté čtvrtletí 2003. Za sledované období je uvažován průměrný měsíční plánovaný fond času 163 hodin/měsíc.

Průměrný hodinový výdělek (v Kč/hod) pro pracovněprávní účely je vyjádřením výděleku za hodinu skutečně odpracovaného času (dle § 17 zákona č. 1/1992 Sb.) a je ukazatelem výše mzdy u ISPV.

Zdroj dat:

- ISPV – informační systém o průměrných výdělcích – pravidelné čtvrtletní výběrové statistické šetření průměrných výdělků Treximy spol. s r.o. Zlín – zpracovatelské organizace za druhé a čtvrté čtvrtletí 2003 za celý statistický soubor (u všech zaměstnanců v podnikatelské i nepodnikatelské sféře bez ohledu na počet placených hodin).

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Průměrné hrubé měsíční mzdy/platy zaměstnanců podle stupňů nejvyššího dosaženého vzdělání ukazují tabulka (příp. graf). Z uvá-

děných údajů je zřejmá obecná tendence, **kdy průměrný hodinový výdělek stoupá spolu s úrovní nejvyššího dosaženého vzdělání**. Příjmy osob s nejvyšším dosaženým vzděláním (vysokoškolským) více či méně ve všech krajích značně převyšují příjmy těch, kdo mají vyšší, pomaturitní odborné vzdělání a úplné střední vzdělání (ukončené maturitní zkouškou). Osoby s nižším než středoškolským vzděláním a středoškolským nematuritním vzděláním mají příjmy nižší. Relativně nejnižší příjmy nalezneme ve všech krajích u osob s nižším než středoškolským vzděláním.

Průměrný hrubý měsíční výdělek za druhé a čtvrté čtvrtletí 2003 za celý statistický soubor a ČR celkem je 18 139 Kč. Obecně nejnižší platy mají zaměstnanci s nejvyšším dosaženým nižším než středoškolským vzděláním, tedy základním a nedokončeným základním vzděláním (ISCED 1+2, průměr za ČR 12 266 Kč). O něco vyšší platy jsou vypláceny zaměstnancům s nejvyšším dosaženým středním vzděláním bez maturity (ISCED 3C, průměr za republiku činí 14 455 Kč). U zaměstnanců s nejvyšším dosaženým úplným středním vzděláním s maturitou (ISCED 3A+4) jsou platy již o poznání vyšší (18 481 Kč). Jen o něco málo vyšších platů dosahují zaměstnanci s nejvyšším dosaženým vzděláním vyšším případně pomaturitním (ISCED 5B, 19 182 Kč). Nejvyšší platy nalezneme u zaměstnanců s nejvyšším dosaženým vzděláním vysokoškolským (ISCED 5A+6, 32 124 Kč).

Platy tak obecně rostou se zvyšující se úrovní nejvyššího dosaženého vzdělání, kterého zaměstnanec dosáhl.

Do těchto souvislostí se samozřejmě promítají i mezikrajové rozdíly. **Průměrné mzdy zaměstnanců odrážejí do značné míry ekonomické prostředí kraje** (jsou započteny i podnikatelské „tržní“ subjekty).

Průměrná výše mezd zaměstnanců tedy úzce souvisí s celkovou ekonomickou i sociální situací v daném kraji.

Regionální rozdíly

Zkoumáme-li jednotlivé regiony v diferenciaci podle průměrného měsíčního platu zaměstnanců podle stupňů nejvyššího dosaženého vzdělání, vystupuje **specifické postavení Prahy**. V Praze je vzdělanostní úroveň obyvatel výrazně vyšší než v ostatních krajích. Vzdělanostní struktura obyvatel Prahy, tzn. „kvalitní“ lidské zdroje, nepochybně souvisí se značným ekonomickým i kulturním potenciálem hlavního města. Rozdíly v hodnotách v porovnání s průměrem za celou ČR zde liší zdaleka nejvýrazněji ze všech krajů.

Velmi nepříznivá situace je naopak v kraji Vysočina. Problematickými regiony jsou i oblast Jihovýchod a Střední Morava.

Při hledání nejnižších průměrných platů vzhledem k celorepublikovému průměru do popředí opět vystupuje oblast Jihovýchod – jedná se o tedy kraj Vysočina a kraj Jihomoravský, dále oblast Střední Morava, a tedy kraj Olomoucký a Zlínský.

Nepříliš dobrá vzdělanostní struktura ve Středočeském kraji kontrastuje v porovnání s Prahou. Je zřejmé, že Praha má výjimečnou pozici. Faktem ale zůstává, že hodně lidí bydlících ve Středočeském kraji dojíždí za prací do Prahy.

V rámci krajů výrazněji vystupuje z hlediska průměrných platů ještě kraj Moravskoslezský, kde nalezneme nejvyšší průměrné platy hlavně u lidí s nižším než středoškolským a středoškolským nematuritním vzděláním (tj. vyšší platy než ve Středočeském kraji a kraji Hlavní město Praha). U ostatních kategorií vzdělání (tj. středoškolského maturitního, vyššího a vysokoškolského vzdělání) nejvyšší průměrné platy najdeme u oblasti Praha a dále v oblasti Střední Čechy.

Pokud jde o **absolutní** výši průměrných platů zaměstnanců, **rozdíly jsou v jednotlivých krajích jen malé** – zejména v případě zaměstnanců s nejvyšším dosaženým nižším než středoškolským vzděláním (ISCED 1+2) a příp. středoškolským nematuritním vzděláním (ISCED 3C).

¹⁴ ISCED, tj. mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání.



E4.1 T1: Průměrné hrubé měsíční mzdy v Kč podle nejvyššího dosaženého vzdělání (základní, střední bez maturity, střední s maturitou, vyšší, vysokoškolské) za 2. a 4. čtvrtletí 2003

Území		celkem		nižší než středněškolské (ISCED 1+2)		středněškolské nematuritní (ISCED 3C)		středněškolské maturitní (ISCED 3A+4)		vyšší, pomaturitní (ISCED 5B)		vysokoškolské (ISCED 5A+6)		neuveďeno	
ČR celkem		18 139 Kč		12 266 Kč		14 455 Kč		18 481 Kč		19 182 Kč		32 124 Kč		20 096 Kč	
CZ01	Praha	22 230 Kč	(1.)	12 543 Kč	(5.)	14 885 Kč	(3.)	20 339 Kč	(1.)	21 682 Kč	(1.)	37 062 Kč	(1.)	23 448 Kč	(1.)
CZ02	Střední Čechy	17 620 Kč		12 948 Kč		15 344 Kč		18 872 Kč		19 211 Kč		32 090 Kč		19 574 Kč	
CZ021	Středočeský kraj	17 620 Kč	(3.)	12 948 Kč	(2.)	15 344 Kč	(2.)	18 872 Kč	(2.)	19 211 Kč	(4.)	32 090 Kč	(3.)	19 574 Kč	(2.)
CZ03	Jihozápad	16 740 Kč		11 924 Kč		14 286 Kč		17 678 Kč		18 552 Kč		28 140 Kč		18 273 Kč	
CZ031	Jihočeský kraj	16 199 Kč	(9.)	11 282 Kč	(11.)	13 880 Kč	(7.)	17 380 Kč	(9.)	17 659 Kč	(5.)	28 139 Kč	(10.)	16 901 Kč	(11.)
CZ032	Plzeňský kraj	17 387 Kč	(5.)	12 763 Kč	(3.)	14 800 Kč	(4.)	18 025 Kč	(5.)	19 738 Kč	(3.)	28 141 Kč	(9.)	19 558 Kč	(3.)
CZ04	Severozápad	16 962 Kč		12 062 Kč		14 509 Kč		18 629 Kč		17 017 Kč		31 736 Kč		18 786 Kč	
CZ041	Karlovarský kraj	15 729 Kč	(13.)	11 589 Kč	(9.)	13 874 Kč	(8.)	18 020 Kč	(6.)	17 390 Kč	(6.)	32 903 Kč	(2.)	18 676 Kč	(5.)
CZ042	Ústecký kraj	17 413 Kč	(4.)	12 315 Kč	(6.)	14 780 Kč	(5.)	18 803 Kč	(3.)	16 912 Kč	(8.)	31 462 Kč	(4.)	18 813 Kč	(4.)
CZ05	Severovýchod	16 256 Kč		11 943 Kč		13 679 Kč		17 515 Kč		16 404 Kč		28 682 Kč		17 448 Kč	
CZ051	Liberecký kraj	16 631 Kč	(6.)	12 651 Kč	(4.)	14 585 Kč	(6.)	17 902 Kč	(7.)	17 135 Kč	(7.)	28 943 Kč	(7.)	17 963 Kč	(7.)
CZ052	Královéhradecký kraj	16 343 Kč	(8.)	11 784 Kč	(7.)	13 570 Kč	(10.)	17 622 Kč	(8.)	15 717 Kč	(13.)	28 999 Kč	(6.)	17 452 Kč	(9.)
CZ053	Pardubický kraj	15 821 Kč	(11.)	11 143 Kč	(13.)	12 997 Kč	(13.)	17 079 Kč	(11.)	16 602 Kč	(10.)	28 136 Kč	(11.)	17 042 Kč	(10.)
CZ06	Jihovýchod	16 079 Kč		11 458 Kč		13 152 Kč		16 751 Kč		15 948 Kč		26 624 Kč		17 358 Kč	
CZ061	Vysočina	15 053 Kč	(14.)	10 907 Kč	(14.)	12 984 Kč	(14.)	16 288 Kč	(14.)	15 652 Kč	(14.)	27 000 Kč	(13.)	16 313 Kč	(14.)
CZ062	Jihomoravský kraj	16 524 Kč	(7.)	11 654 Kč	(8.)	13 250 Kč	(12.)	16 943 Kč	(12.)	16 039 Kč	(11.)	26 540 Kč	(14.)	17 705 Kč	(8.)
CZ07	Střední Morava	15 992 Kč		11 311 Kč		13 632 Kč		16 833 Kč		19 856 Kč		27 723 Kč		16 874 Kč	
CZ071	Olomoucký kraj	16 181 Kč	(10.)	11 436 Kč	(10.)	13 464 Kč	(11.)	17 091 Kč	(10.)	16 754 Kč	(9.)	27 269 Kč	(12.)	16 859 Kč	(13.)
CZ072	Zlínský kraj	15 795 Kč	(12.)	11 193 Kč	(12.)	13 789 Kč	(9.)	16 530 Kč	(13.)	21 078 Kč	(2.)	28 377 Kč	(8.)	16 891 Kč	(12.)
CZ08	Moravskoslezsko	17 793 Kč		13 674 Kč		15 906 Kč		18 182 Kč		15 780 Kč		29 406 Kč		18 541 Kč	
CZ081	Moravskoslezský kraj	17 793 Kč	(2.)	13 674 Kč	(1.)	15 906 Kč	(1.)	18 182 Kč	(4.)	15 780 Kč	(12.)	29 406 Kč	(5.)	18 541 Kč	(6.)

Výraznější rozdíly v platech nalezneme pouze u zaměstnanců s nejvyšším dosaženým vzděláním vysokoškolským (ISCED 5A+6) – v kraji Hlavní město Praha činí průměrný měsíční plat 37 062 Kč, v Karlovarském kraji 32 903 Kč, což je více než celorepublikový průměr 32 124 Kč. Nejnižší je naopak v krajích Jihomoravském (26 540 Kč), Vysočina (27 000 Kč) a Olomouckém (27 269 Kč).

V případě zaměstnanců s nejvyšším dosaženým vzděláním středním bez maturity (ISCED 3C) nejvyšší průměrný měsíční plat nalezneme v kraji Moravskoslezském, kde činí 15 906 Kč oproti průměru za ČR 14 455 Kč. Nejnižší je naopak v krajích Vysočina (12 984 Kč), Pardubickém kraji (12 997 Kč), Jihomoravském kraji (13 250 Kč) a Olomouckém kraji (13 464 Kč).

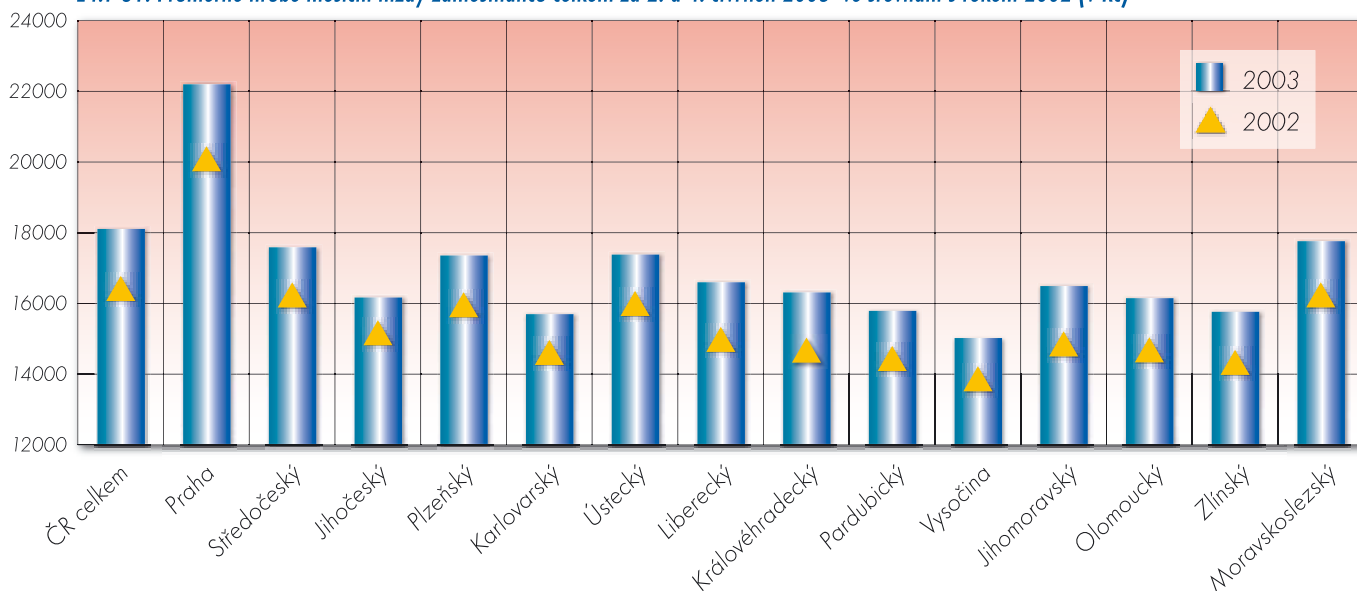
Pokud jde o zaměstnance s nejvyšším dosaženým vzděláním střed-

ním s maturitou (ISCED 3A+4), je výrazný kraj Praha, kde je nejvyšší průměrný plat 20 339 Kč oproti celorepublikovému průměru 18 481 Kč. Nejnižším průměrným platem se naopak vyznačují kraje Vysočina (16 288 Kč), Zlínský kraj (16 530 Kč), Jihomoravský kraj (16 943 Kč), Pardubický kraj (17 079 Kč) a Olomoucký kraj (17 091 Kč).

V případě zaměstnanců s nejvyšším dosaženým vzděláním vyšším, pomaturitním (ISCED 5B) poněkud vybočuje kraj Praha, kde je průměrný plat 21 682 Kč oproti průměru za ČR 19 182 Kč. Nejnižší je naopak v krajích Vysočina (15 652 Kč), Královéhradeckém kraji (15 717 Kč), Moravskoslezském kraji (15 780 Kč) a Jihomoravském kraji (16 039 Kč).

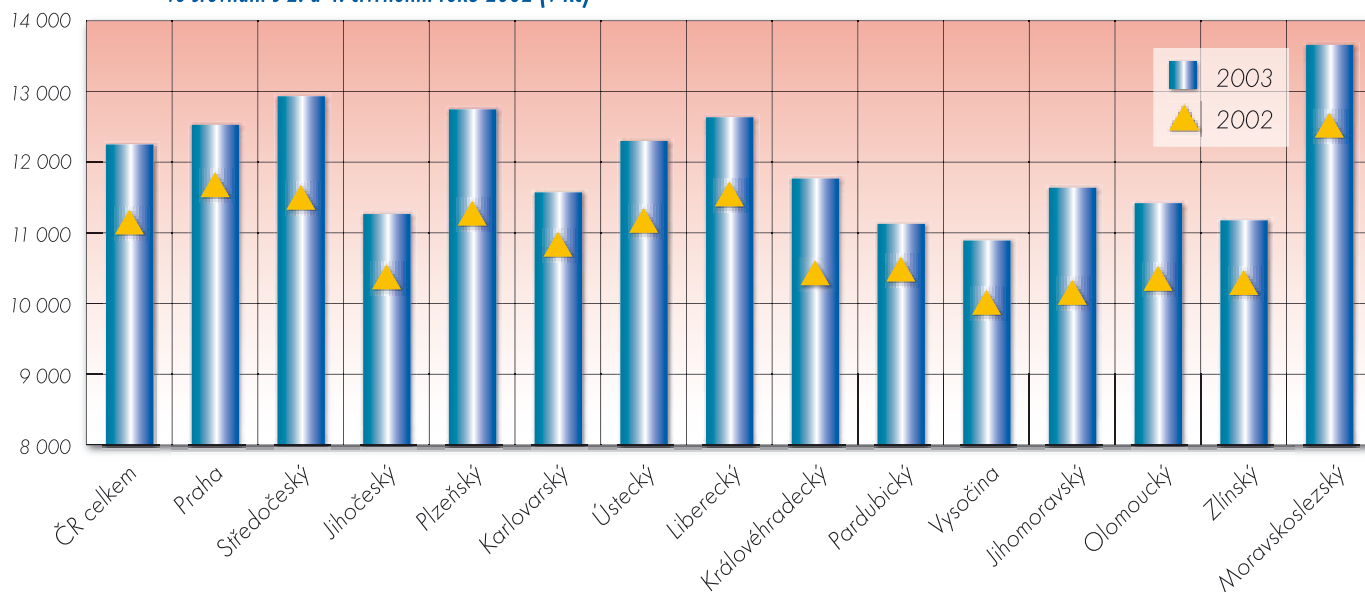
Průměrná výše platů zaměstnanců tedy úzce souvisí s celkovou ekonomickou i sociální situací v daném kraji.

E4.1 G1: Průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců celkem za 2. a 4. čtvrtletí 2003 ve srovnání s rokem 2002 (v Kč)

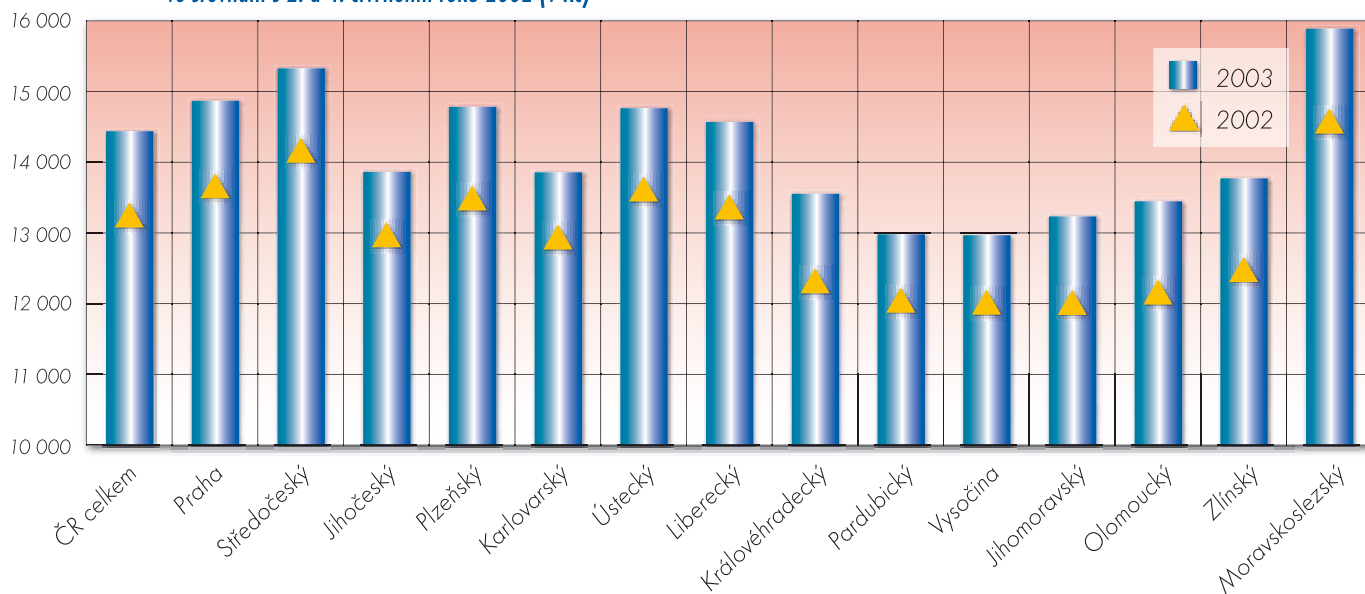




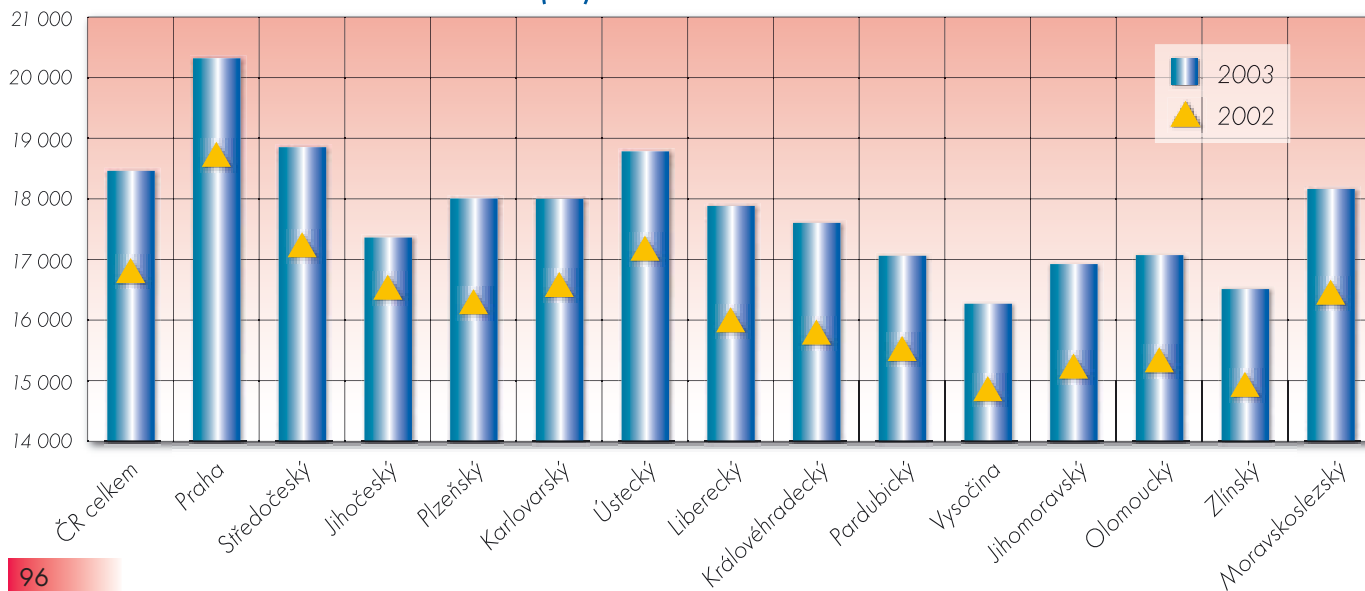
E4.1 G2: Průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců s nižším než středoškolským vzděláním (ISCED 1+2) za 2. a 4. čtvrtletí 2003 ve srovnání s 2. a 4. čtvrtletím roku 2002 (v Kč)



E4.1 G3: Průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců se středoškolským nematuritním vzděláním (ISCED 3C) za 2. a 4. čtvrtletí 2003 ve srovnání s 2. a 4. čtvrtletím roku 2002 (v Kč)

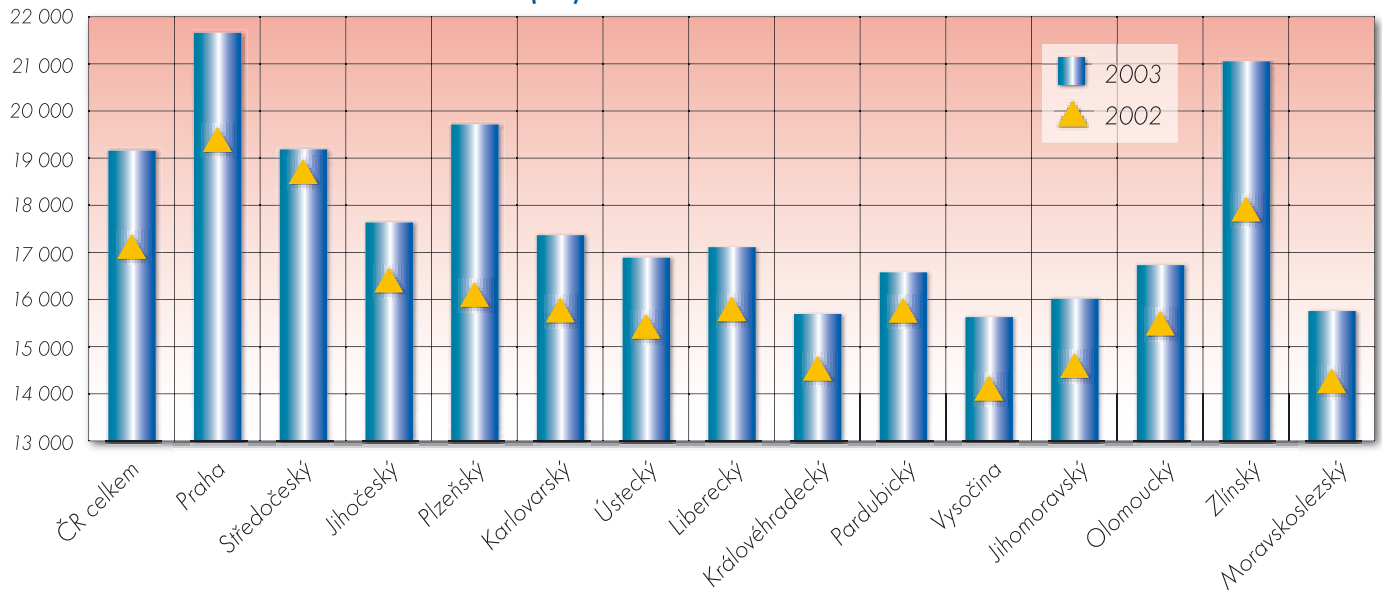


E4.1 G4: Průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců se středoškolským maturitním vzděláním (ISCED 3A+4) za 2. a 4. čtvrtletí 2003 ve srovnání s 2. a 4. čtvrtletím roku 2002 (v Kč)

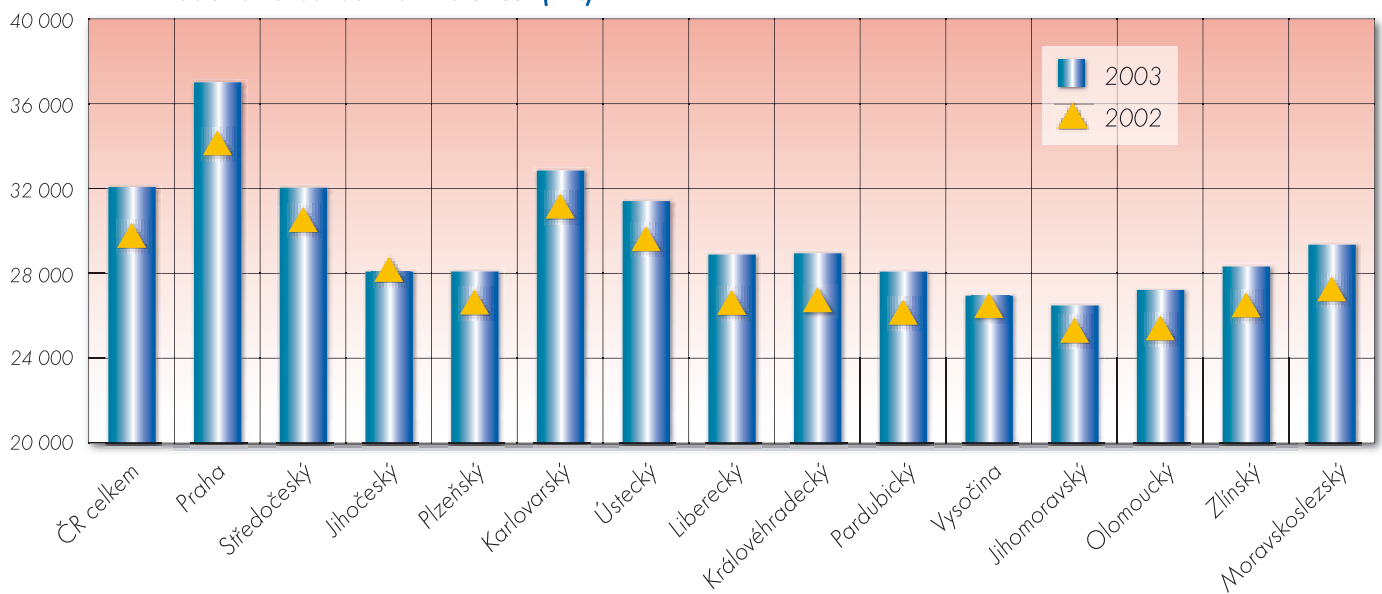




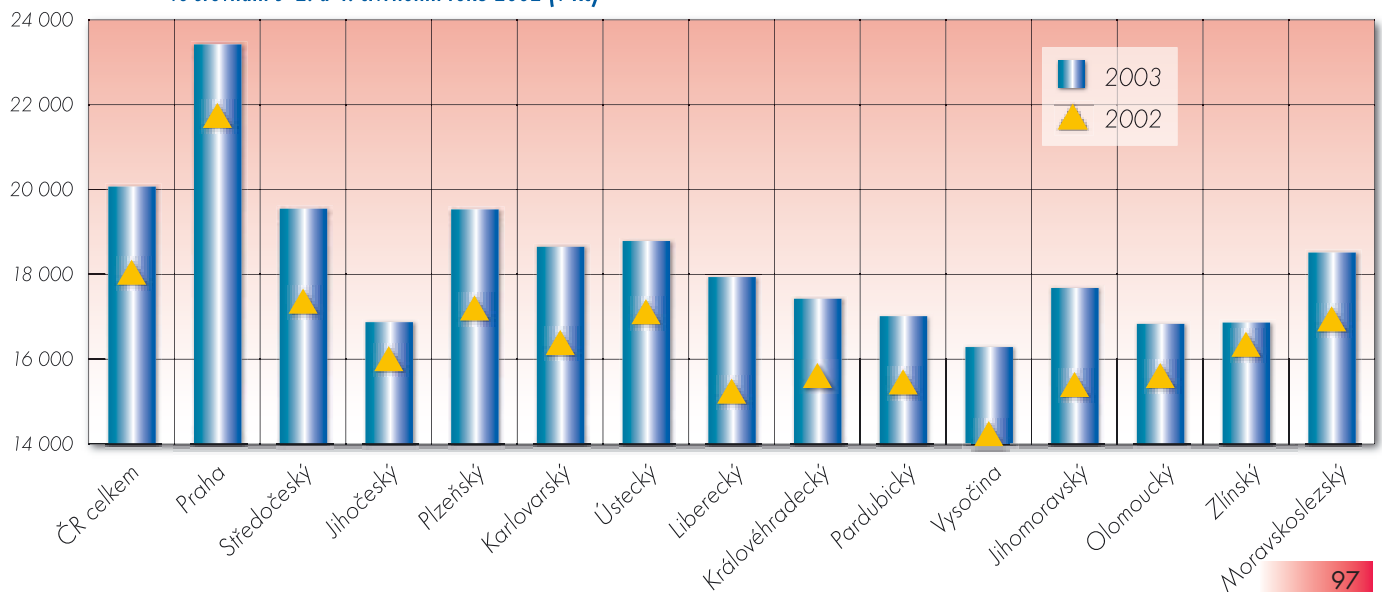
E4.1 G5: Průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců s vyšším, pomaturitním vzděláním (ISCED 5B) za 2. a 4. čtvrtletí 2003 ve srovnání s 2. a 4. čtvrtletím roku 2002 (v Kč)



E4.1 G6: Průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním (ISCED 5A+6) za 2. a 4. čtvrtletí 2003 ve srovnání s 2. a 4. čtvrtletím roku 2002 (v Kč)



E4.1 G7: Průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců s neuvedeným vzděláním za 2. a 4. čtvrtletí 2003 ve srovnání s 2. a 4. čtvrtletím roku 2002 (v Kč)



**Meziroční srovnání**

Ukazatel – meziroční index charakterizuje **meziroční růst (pokles) průměrné měsíční hrubé mzdy/platu zaměstnanců** (přepočtené z průměrných hodinových výdělků) a vyjadřuje, o kolik procent se zvýšil (poklesl) tento plat/mzda v daném období (za druhé a čtvrté čtvrtletí roku 2003) proti stejnému období předchozího roku (ke druhému a čtvrtému čtvrtletí roku 2002).

Meziroční srovnání průměrné měsíční mzdy/platu zaměstnanců je přitom členěno **podle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání** ve členění podle mezinárodní klasifikace ISCED 97, tj. na platy podle nejvyššího dosaženého vzdělání nižšího než středoškolského (ISCED 1+2), středního vzdělání bez maturity (ISCED 3C), středního vzdělání ukončeného maturitní zkouškou včetně nástavbového studia (ISCED 3A+4), vyššího, případně pomaturitního vzdělání (ISCED 5B), vysokoškolského vzdělání (ISCED 5A+6), neuvedeného vzdělání a průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců celkem.

Meziroční srovnání průměrné měsíční mzdy/platu zaměstnanců je uvedeno v následující tabulce E4.1T2 relativně a zobrazeno absolutně v předcházejících 7 grafech E4.1.G (sloupcové grafy = druhé a čtvrté čtvrtletí roku 2003, bodové grafy = druhé a čtvrté čtvrtletí roku 2002).

Růst průměrné měsíční mzdy/platu zaměstnanců ve druhém a čtvrtém čtvrtletí roku 2003 proti druhému a čtvrtému čtvrtletí roku 2002 se pohyboval **v průměru za ČR celkem** podle nejvyššího dosaženého vzdělání zaměstnance v rozpětí od 7,8 % (u zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním) až do 11,2 % (u zaměstnanců s vyšším, pomaturitním vzděláním). U zaměstnanců se středoškolským nematuritním vzděláním činil 8,7 %, u zaměstnanců se středoškolským maturitním vzděláním 9,4 %, u zaměstnanců s nižším než středoškolským vzděláním 9,5 %, dále za celý statistický soubor 10,1 % a u skupiny zaměstnanců s neuvedeným vzděláním 10,7 %.

Podle nejvyššího dosaženého vzdělání zaměstnance a podle jednotlivých **krajů** hodnoty vykazovaly velké krajové diference. Hodnoty ukazatele se pohybují v poměrně velkém rozpětí u zaměstnanců s vyšším, pomaturitním vzděláním: od nejnižšího meziročního nárůstu o 3,0 % ve Středočeském kraji až do nejvyššího meziročního nárůstu o 18,8 % v Plzeňském kraji. Nejvyšší krajové diference výše uvedeného ukazatele se tedy vykazují u zaměstnanců s vyšším, pomaturitním vzděláním (cca 16 %). Nižší krajové diference najdeme u zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním a u skupiny zaměstnanců s neuvedeným vzděláním (cca 8,0 % až 12,0 %). U ostatních zaměstnanců jsou krajové diference ukazatele malé, tj. od cca 3 % do 7 % (cca 3 % u zaměstnanců se středoškolským nematuritním vzděláním, cca 4 % u zaměstnanců celkem, dále cca 6 % u zaměstnanců se středoškolským maturitním vzděláním a nakonec cca 7 % u zaměstnanců s nižším než středoškolským vzděláním).

Podle nejvyššího dosaženého vzdělání zaměstnance a podle krajů jsou **nejvyšší** hodnoty meziročního růstu průměrné měsíční mzdy/platu zaměstnanců ve druhém a čtvrtém čtvrtletí roku 2003 proti druhému a čtvrtému čtvrtletí roku 2002 zaznamenány u skupiny zaměstnanců s vyšším, pomaturitním vzděláním v Plzeňském kraji a u zaměstnanců s neuvedeným vzděláním v Libereckém kraji. Dále nejvyšší hodnoty ukazatele jsou v Jihomoravském kraji u zaměstnanců s nižším než středoškolským vzděláním, potom v již zmíněném Libereckém kraji u skupiny zaměstnanců se středoškolským maturitním vzděláním, dále v Královéhradeckém kraji u zaměstnanců celkem a v Olomouckém kraji u zaměstnanců se středoškolským nematuritním vzděláním. A nakonec jsou nejvyšší hodnoty ukazatele v kraji Libereckém u zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním.

Naopak **nejnižší** hodnoty meziročního růstu průměrné měsíční mzdy/platu zaměstnanců ve druhém a čtvrtém čtvrtletí roku 2003

E4.1 T2: Meziroční relativní srovnání průměrných hrubých měsíčních mezd podle nejvyššího dosaženého vzdělání (základní, střední bez maturity, střední s maturitou, vyšší, vysokoškolské) za 2. a 4. čtvrtletí roku 2003 s 2. a 4. čtvrtletím roku 2002 (v %)

Území		celkem		nižší než středoškolské (ISCED 1+2)		středoškolské nematuritní (ISCED 3C)		středoškolské maturitní (ISCED 3A+4)		vyšší, pomaturitní (ISCED 5B)		vysokoškolské (ISCED 5A+6)		neuvedeno	
ČR celkem		10,1 %		9,5 %		8,7 %		9,4 %		11,2 %		7,8 %		10,7 %	
CZ01	Praha	10,1 %		7,3 %		8,6 %		8,2 %		10,9 %		8,4 %		7,7 %	
CZ011	Hlavní město Praha	10,1 %	(4.)	7,3 %	(12.)	8,6 %	(8.)	8,2 %	(13.)	10,9 %	(3.)	8,4 %	(3.)	7,7 %	(12.)
CZ02	Střední Čechy	8,5 %		11,6 %		8,0 %		9,0 %		3,0 %		5,4 %		11,8 %	
CZ021	Středočeský kraj	8,5 %	(12.)	11,6 %	(4.)	8,0 %	(10.)	9,0 %	(10.)	3,0 %	(14.)	5,4 %	(11.)	11,8 %	(6.)
CZ03	Jihozápad	7,9 %		10,3 %		8,0 %		7,4 %		12,9 %		3,4 %		9,3 %	
CZ031	Jihočeský kraj	7,1 %	(14.)	8,5 %	(10.)	6,9 %	(14.)	5,2 %	(14.)	7,5 %	(12.)	0,5 %	(14.)	5,8 %	(13.)
CZ032	Plzeňský kraj	8,9 %	(9.)	12,1 %	(2.)	9,2 %	(5.)	9,9 %	(6.)	18,8 %	(1.)	6,0 %	(9.)	12,5 %	(5.)
CZ04	Severozápad	8,5 %		8,7 %		7,9 %		8,8 %		9,3 %		6,4 %		10,5 %	
CZ041	Karlovarský kraj	7,8 %	(13.)	7,0 %	(13.)	7,1 %	(13.)	8,3 %	(12.)	9,8 %	(6.)	5,8 %	(10.)	12,7 %	(4.)
CZ042	Ústecký kraj	8,8 %	(10.)	9,7 %	(6.)	8,2 %	(9.)	9,0 %	(11.)	9,3 %	(8.)	6,4 %	(8.)	9,5 %	(9.)
CZ05	Severovýchod	10,3 %		9,3 %		8,7 %		10,4 %		7,1 %		8,2 %		11,9 %	
CZ051	Liberecký kraj	10,6 %	(3.)	9,1 %	(7.)	8,7 %	(6.)	11,0 %	(1.)	8,3 %	(9.)	8,6 %	(1.)	15,6 %	(1.)
CZ052	Královéhradecký kraj	10,9 %	(1.)	11,9 %	(3.)	9,6 %	(4.)	10,7 %	(2.)	8,0 %	(10.)	8,4 %	(2.)	11,1 %	(7.)
CZ053	Pardubický kraj	9,4 %	(7.)	6,4 %	(14.)	7,7 %	(12.)	9,5 %	(8.)	5,5 %	(13.)	7,7 %	(5.)	9,8 %	(8.)
CZ06	Jihovýchod	10,3 %		12,2 %		9,1 %		10,1 %		9,6 %		4,7 %		13,5 %	
CZ061	Vysočina	8,6 %	(11.)	8,7 %	(9.)	7,9 %	(11.)	9,1 %	(9.)	10,3 %	(4.)	2,6 %	(13.)	13,3 %	(3.)
CZ062	Jihomoravský kraj	10,8 %	(2.)	13,3 %	(1.)	9,7 %	(3.)	10,4 %	(4.)	9,5 %	(7.)	5,3 %	(12.)	13,5 %	(2.)
CZ07	Střední Morava	10,0 %		9,2 %		10,0 %		10,3 %		13,8 %		7,4 %		5,8 %	
CZ071	Olomoucký kraj	9,9 %	(6.)	9,9 %	(5.)	10,1 %	(1.)	10,6 %	(3.)	8,0 %	(11.)	7,4 %	(6.)	7,9 %	(11.)
CZ072	Zlínský kraj	10,0 %	(5.)	8,5 %	(11.)	9,9 %	(2.)	10,0 %	(5.)	15,4 %	(2.)	7,2 %	(7.)	3,8 %	(14.)
CZ08	Moravskoslezsko	9,4 %		8,8 %		8,7 %		9,8 %		10,1 %		7,9 %		9,1 %	
CZ081	Moravskoslezský kraj	9,4 %	(8.)	8,8 %	(8.)	8,7 %	(7.)	9,8 %	(7.)	10,1 %	(5.)	7,9 %	(4.)	9,1 %	(10.)



proti druhému a čtvrtému čtvrtletí roku 2002 jsou zaznamenány v Jihočeském kraji u skupiny zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním, dále ve Středočeském kraji u zaměstnanců s vyšším, pomaturitním vzděláním a u skupiny s neuvedeným vzděláním se jedná o kraj Zlínský. Dále jsou zaznamenány v Jihočeském kraji u 2 skupin zaměstnanců (se středoškolským maturitním vzděláním a se středoškolským nematuritním vzděláním) a v Pardubickém kraji u zaměstnanců s nižším než středoškolským vzděláním. A nakonec je to Jihočeský kraj u zaměstnanců celkem. Jak již bylo uvedeno výše, nejnižší hodnoty ukazatele vykazuje Jihočeský kraj u zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním.

Průměrné měsíční mzdy zaměstnanců odrážejí i ekonomické a sociální prostředí daného kraje.

E 4.2 Vztah průměrných mezd podle nejvyššího dosaženého stupně vzdělání ke mzdám těch, kteří mají středoškolské vzdělání ukončené maturitní zkouškou (= 100 %), podle pohlaví (muži, ženy) a podle věkových kategorií (25–64 let, 30–44 let)

Vzdělanostní úroveň zprostředkovává přes ekonomické charakteristiky ovlivňuje jak prosperitu kraje jako celku, tak i jeho jednotlivých obyvatel – viz Průměrná mzda zaměstnaných. Probíhá-li vývoj výrazně nerovnoměrně, některé vrstvy populace se také vzdělávání účastní více než jiné. Může to být dáno nejenom rozdílnou mírou zájmu či ochoty učit se, ale i nedostatečnou kapacitou vzdělávacích programů, která vede k výraznému přetlaku a velmi silné konkurenci při vstupu do těchto programů. Důsledky výrazně nerovnoměrného vývoje pak lze očekávat jak na celospolečenské, tak i na individuální úrovni.

Ti, kteří jsou méně připraveni (výchozími znalostmi a dovednostmi, motivací i dostupnými finančními prostředky) a kteří by tedy vzdělávání potřebovali nejvíce, mají ke vzdělávání velmi omezený přístup. Vzniká a posiluje se nespravedlnost a nerovnost ve společnosti. Odděluje se od sebe ti, kteří mají přístup jak k úspěchu, tak i k jeho významnému zdroji, tedy vzdělání, od těch, kteří mají tento přístup výrazně ztížený až prakticky nemožný. Tyto rozdíly se pak projevují v rozdílné účasti na vzdělávání, v rozdílné úspěšnosti na trhu práce, resp. zaměstnatelnosti jedince a v konečném důsledku i v nerovnostech v ekonomické úrovni jednotlivých vrstev populace – viz Průměrná mzda zaměstnaných podle dosažené úrovně vzdělání. Lze zde tedy identifikovat jak dopady na individuální úrovni (zaměstnatelnost a též nezaměstnanost jedince), tak i na úrovni celospolečenské (růst nespravedlivých nerovností ve společnosti a pokles její sociální soudržnosti, dlouhodobá nezaměstnanost u specifických vrstev společnosti).

Charakteristika ukazatele

Ukazatel charakterizuje **podíl průměrných hodinových (příp. měsíčních) mezd/platů** podle **nejvyšší dosažené úrovně vzdělání ke mzdám/platům** těch, kteří mají **středoškolské vzdělání ukončené maturitní zkouškou (=100 %)**, podle **pohlaví (muži, ženy)** a podle **věkových kategorií (25–64 let, 30–44 let)**.

Podávaný přehled je přitom členěn na nejvyšší dosažené základní vzdělání (ISCED 1+2), střední bez maturity (ISCED 3C), úplné střední s maturitou (ISCED 3A+4), vyšší, případně pomaturitní + vysokoškolské (ISCED 5+6) k referenční úrovni úplné střední vzdělání s maturitou (ISCED 3A+4=100%).

Metodika výpočtu

$$\frac{Phv_i}{Phv} \times 100$$

Phv_i – průměrný hodinový výdělek pracovníka s nejvyšším dosaženým vzděláním podle jednotlivých vzdělanostních kategorií (základním ISCED 1+2, středním bez maturity ISCED 3C, vyšším, případně pomaturitním ISCED 5+6)

Phv – průměrný hodinový výdělek pracovníka s nejvyšším dosaženým úplným středním vzděláním s maturitou ISCED 3A+4

i – jednotlivé vzdělanostní kategorie (nejvyšší dosažené vzdělání: základní ISCED 1+2, střední bez maturity ISCED 3C, vyšší příp. pomaturitní ISCED 5+6)

Průměrný hodinový výdělek (v Kč/hod) je stanoven **relativně** (ISCED 3A + 4 = 100, tj. referenční úroveň):

- za ISCED 3A + 4 část vyššího sekundárního vzdělávání a postsekundární vzdělávání (maturitní středoškolské vzdělání),
- za ISCED 1 + 2 primární a nižší sekundární vzdělávání (méně než středoškolské vzdělání – základní vzdělání),
- za ISCED 3C část vyššího sekundárního vzdělávání (nematuritní středoškolské vzdělání),
- za ISCED 5 + 6, tj. 1. a 2. stupeň terciárního vzdělávání (vyšší, případně pomaturitní a vysokoškolské).

Data jsou za druhé a čtvrté čtvrtletí 2003 za celý statistický soubor výběrového šetření (zaměstnanci v podnikatelské i nepodnikatelské sféře za druhé a čtvrté čtvrtletí 2003 bez ohledu na počet placených hodin – ISPV Trexima spol. s r.o. Zlín).

Dle dvou věkových kategorií: dle věkové kategorie 25–64 let a dle věkové kategorie 30–44 let.

V rozlišení podle pohlaví (muži, ženy, celkem) ve všech sledovaných regionech ČR.

Průměrný hodinový výdělek (v Kč/hod) je vyjádřením výdělku za hodinu skutečně odpracovaného času (dle § 17 zákona č. 1/1992 Sb.) a je ukazatelem výše mzdy u ISPV.

ISPV – informační systém o průměrných výdělcích - pravidelné čtvrtletní výběrové statistické šetření průměrných výdělků Treximy spol. s r.o. Zlín (zpracovatelská organizace).

ISCED 97 – mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání.

Zdroj dat

- ISPV – informační systém o průměrných výdělcích – pravidelné čtvrtletní výběrové statistické šetření průměrných výdělků Treximy spol. s r.o. Zlín – zpracovatelské organizace za druhé a čtvrté čtvrtletí 2003 za celý statistický soubor (u všech zaměstnanců v podnikatelské i nepodnikatelské sféře bez ohledu na počet placených hodin)

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Údaje v této kapitole zaznamenávají rozdíly relativních průměrných hodinových výdělků pro věkové skupiny 25–64 let a 30–44 let za druhé a čtvrté čtvrtletí 2003 podle úrovně dosaženého vzdělání a z hlediska jednotlivých krajů a oblastí.

První část tabulky ukazuje relativní příjmy ze zaměstnání (průměrné hodinové výdělky) pro **věkovou skupinu 25–64 let** podle úrovně vzdělání. Příjmy v jednotlivých vzdělanostních kategoriích jsou vztaženy k průměrnému příjmu středoškolačka s maturitním vzděláním (=100%).

Z grafu v této kapitole je zřejmá obecná tendence – **průměrný hodinový výdělek stoupá spolu s vyšší dosaženého vzdělání. Příjmy osob s nejvyšším vzděláním (VŠ a VOŠ) ve všech krajích značně převyšují příjmy těch, kdo mají střední vzdělání s maturitou, zatímco osoby s pouze základním a středním nematuritním vzděláním mají příjmy nižší.** Relativně nejnižší příjmy nalezneme ve všech krajích u osob se základním vzděláním. Vysokoškoláci a ti, kteří absolvovali vyšší odborné vzdělání, tak mají v průměru o cca 66,7% vyšší platy než středoškoláci s maturitou; naopak ti, kdo mají střední nema-



turitní vzdělání, dosahují pouze cca 77,0 % platů a osoby se základním vzděláním pak 65,7 % platů, jaké v průměru mají středoškoláci s maturitou (pro věkovou skupinu 25–64 let).

Variabilita krajů nejlépe vynikne, porovnáme-li **relativní příjmy osob s terciárním vzděláním** v jednotlivých krajích. Při komparaci sledující nižší vzdělanostní kategorie je diference krajů již méně patrná. Relativně nejvyšší je zmíněný poměr u platů v Karlovarském kraji: příjmy vysokoškoláků a osob s vyšším odborným vzděláním zde převyšují příjmy osob s maturitním vzděláním o 74,2 %; v kraji Praha o 72,9 %, což je výrazně více než v ostatních krajích. Dále pak následují poměry platů v kraji Středočeském, vyšší o 62,9 %, a v kraji Ústeckém, o 62,7 %. Ve většině krajů se zmíněný poměr pohybuje mezi 152 % až 159 %, tzn. platy vysokoškoláků jsou vyšší zhruba o více než polovinu.

Relativně nejnižší příjmy mají osoby s terciárním vzděláním v krajích Jihomoravském a Plzeňském, kde dosahují jen 151–152 % průměrného příjmu středoškoláka s maturitou.

Osoby se **středním nematuritním vzděláním** mají – vzhledem ke středoškolákům s maturitou – relativně nejnižší výdělky v Praze a v Pardubickém kraji. Jejich příjmy zde dosahují pouze cca dvou třetin platů osob s maturitním vzděláním (71,9 % v Praze a 74,9 % v Pardubickém kraji). Naopak nejvyšší je sledovaný poměr v Moravskoslezském kraji, kde se platy vyučených bez maturity pohybují okolo 86 % platu středoškoláka s maturitou, poměrně vysoký je dále v krajích Zlínském (82,1 %), Plzeňském (81,2 %), Libereckém (80,5 %) a Středočeském (80,0 %).

Pokud jde o osoby s **nižším než středoškolským** (tzn. základním) vzděláním, jejich příjmy dosahují 60,8 % příjmu středoškoláka s maturitou v Praze, v Karlovarském kraji 64,1 %, 64,3 % v Pardubickém kraji, dále 64,4 % v Jihočeském kraji, v Ústeckém kraji 65,1 %. V Libereckém a Plzeňském kraji je to však již cca 70 % a v Moravskoslezském kraji dokonce 74,5 %. Ostatní kraje se zpravidla pohybují okolo průměru (dosahují hodnot 66–68 %).

Z údajů vyplývá, že **platová diferenciace mezi osobami s různým stupněm dosaženého vzdělání je v jednotlivých krajích různě velká**. Zatímco v Praze je tato diferenciace velmi výrazná, v Libereckém, Plzeňském a zejména Moravskoslezském kraji mají k sobě příjmy jednotlivých vzdělanostních úrovní daleko blíže. S výraznější platovou diferenciací se setkáváme kromě Prahy rovněž v Karlovarském a v Pardubickém kraji.

Dá se předpokládat, že tyto **krajové rozdíly v relativních příjmech reflektují ekonomické zázemí kraje, nabídku pracovních příležitostí**. V oblastech, kde je tato nabídka relativně velká a pestrá (Praha) a struktura kvalifikačních pozic je rozmanitá, je „pestré“ rovněž rozložení příjmů. Otevírání „příjmových nůžek“ mezi jednotlivými vzdělanostními kategoriemi v Praze zvyšuje také velká koncentrace špičkových a vysoce kvalifikovaných pozic, která je typická pro městské regiony.

Naopak v oblastech s vysokou nezaměstnaností (Moravskoslezský kraj, Ústecký kraj, Olomoucký kraj) je nedostatek pracovních míst, což snižuje obecnou příjmovou úroveň a stále více ji přibližuje nízkým platům v nejnižších vzdělanostních a kvalifikačních kategoriích. V těchto krajích je tedy platová diferenciace slabá zejména z důvodu obecně nižších příjmů osob na středně až vysoce kvalifikovaných pozicích (středoškoláci a vysokoškoláci). Ke zmíněným krajům se připojuje navíc Jihomoravský a Zlínský kraj.

Zajímavé informace lze získat při pohledu na vzdělanostní diferenciaci **mužů a žen**. Zde je velmi důležité znovu připomenout, že údaje v tabulkách a grafech nepředstavují absolutní hodnoty daných příjmů, ale relativní poměry k referenční hodnotě, kterou představuje příjem středoškoláka s maturitou. **Příjmy mužů a žen v jednotlivých krajích tak nelze porovnávat v jejich absolutní hod-**

notě, neboť takové údaje zde neuvádíme. Sledujeme zde poměry příjmů u mužů a u žen a dynamiku jejich rozložení v jednotlivých krajích.

Porovnáme-li relativní příjmy mužů a žen podle úrovně vzdělání, na první pohled je zřejmá výrazně vyšší variabilita platů podle úrovně dosaženého vzdělání u mužů než u žen. Důležité je, že tato variabilita je způsobena téměř výhradně nižším poměrem příjmů osob s terciárním vzděláním vzhledem ke středoškolákům s maturitou u žen než u mužů. Zatímco poměr průměrných příjmů osob VŠ: SŠ s maturitou: SŠ bez maturity: základní vzdělání je u mužů zhruba 166:100:75:68, u žen je to 148:100:70:66. Plat muže – vysokoškoláka tak převyšuje plat muže – středoškoláka s maturitou v průměru o 66 %, zatímco plat vysokoškolačky je podle stejného modelu vyšší pouze o 48 %.

Druhou skutečností vyplývající z porovnávání obou skupin je daleko výraznější **krajová** diferenciace sledovaného ukazatele u žen. V porovnání s muži se u žen Praha mnohem jasněji vyděluje od ostatních krajů – v Praze evidujeme relativně největší rozdíl mezi platy žen s terciárním vzděláním a středoškolaček s maturitou. Tento poměr zde činí u žen zhruba 156:100, zatímco v Jihomoravském kraji pouze zhruba 132:100. Je zřejmé, že pokud jde o relativní příjmy žen – vysokoškolaček oproti ženám, které mají pouze maturitní vzdělání, rozdíly mezi kraji jsou velmi výrazné, a to významně více než u mužů. Jednoznačně nejvyšší je sledovaný poměr v Praze, naopak v Jihomoravském kraji oproti Praze je třičtvrtinový.

Zjištěné výsledky odkazují k aktuálnímu a v současnosti často diskutovanému faktu, totiž **nižší příjmové hladině žen v porovnání s muži se stejným stupněm dosaženého vzdělání**. Důležité přitom je, že **jednoznačně nejvýraznější platové difference mezi muži a ženami jsou evidovány právě u lidí s terciárním vzděláním – u vysokoškoláků a osob s vyšším odborným vzděláním**. Tato skutečnost se jasně odráží i v námi sledovaném ukazateli. Na tomto základě sice není možné porovnat příjmy mužů a žen v jejich absolutní výši, ale dobře jsou vidět *relace* mezi jednotlivými vzdělanostními stupni v obou těchto skupinách. Z nich je zřejmé, že muži–vysokoškoláci vydělávají oproti středoškolákům s maturitou výrazně více než ženy vzhledem ke své referenční skupině žen s pouze maturitním vzděláním – platové difference mezi oběma pohlavími jsou totiž, jak již bylo řečeno, nejvýraznější právě v nejvyšší vzdělanostní skupině. Tato tendence je ještě zesílena, jedná-li se o jinou oblast než je Praha; jako nejvíce nepříznivá ze všech krajů se situace jeví v Jihomoravském, Královéhradeckém a Plzeňském kraji, kde je rozdíl mezi příjmy vysokoškolaček a středoškolaček velmi nízký – pouze zhruba 32 % až 34 %.

Zaměříme-li se na **relativní příjmy podle úrovně vzdělání pouze ve věkové skupině 30–44 let** (tj. druhá část tabulky), objeví se takřka shodné rysy platové diferenciace podle krajů jako u celkové populace 25–64 let. Největší rozpětí mezi průměrným příjmem vysokoškoláka a člověka se základním vzděláním nalezneme v Praze, v Karlovarském kraji a Středočeském kraji, nejmenší v Moravskoslezském, Jihomoravském, Plzeňském a Olomouckém kraji. Největší jsou přitom opět rozdíly mezi platy osob s terciárním a středním maturitním vzděláním. Zatímco v Praze vydělávají osoby s terciárním vzděláním v průměru o 89,7 % více než středoškoláci s maturitou, v Moravskoslezském a Jihomoravském kraji je to pouze o cca 53 %–54 % více.

Oproti celkové populaci, tj. věkové skupině 25–64 let jsou v případě věkové skupiny 30–44 let rozdíly mezi příjmy vysokoškoláků a středoškoláků s maturitou obecně podstatně vyšší. Platové rozdíly mezi příjmy osob s terciárním a středním vzděláním v této věkové kategorii kulminují – jsou totiž „očištěné“ od nejmladších a nejstarších věkových skupin, kde jsou příjmy vysokoškoláků nižší. Jestliže plat vysokoškoláka ve věku 30–44 let převyšuje průměrný středoškolský matu-



ritní plat o cca 77 %, v celkové populaci je to jen o cca 67 %, v Praze pak v prvním případě o cca 90 %, ve druhém pouze o cca 73 %. Tyto skutečnosti platí jak u mužů, tak u žen, u mužů je však platový růst vysokoškolařů v kategorii 30–44 let výraznější.

Průměrný hodinový výdělek stoupá spolu s výší dosaženého vzdělání, výrazně nejvyšší platy mají osoby s terciárním vzděláním. Nejvíce se od referenční hladiny průměrného výdělku středoškolařů s maturitou liší příjmy osob s terciárním vzděláním, již méně příjmy těch, kdo mají střední nematuritní či základní vzdělání.

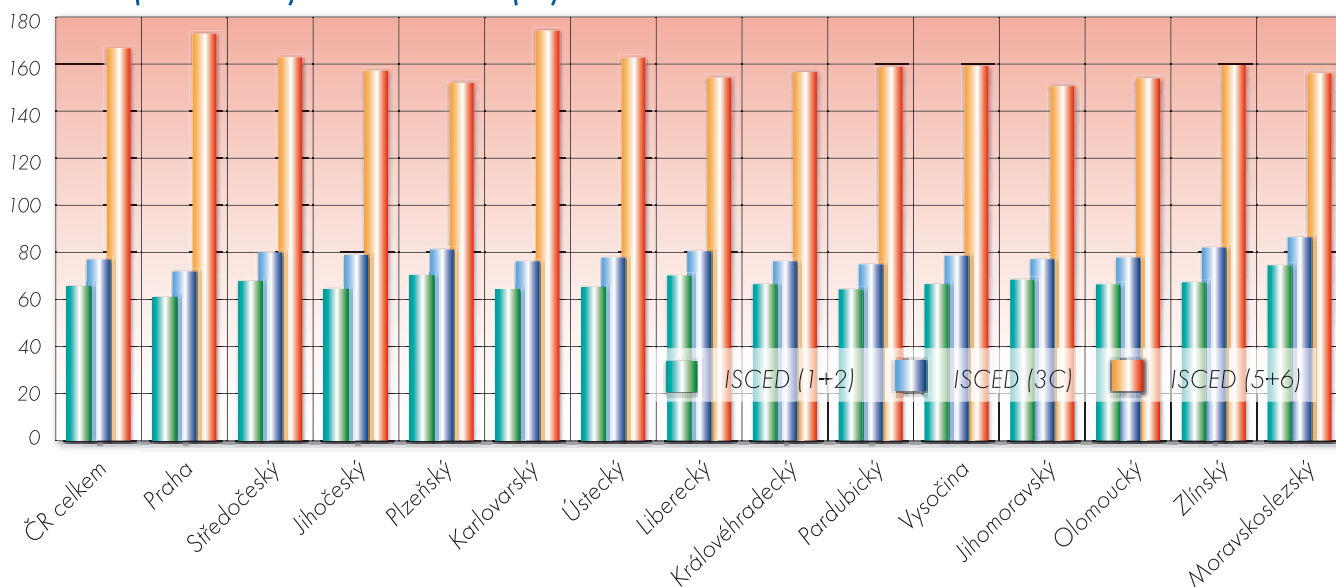
Regionální rozdíly

Platová diferenciacie podle vzdělání je nejvýraznější v Praze a Karlovarském kraji, nejmenší naopak v krajích Moravskoslezském, Jihomoravském, Plzeňském a Olomouckém. Je pravděpodobné, že otevírání „příjmových nůžek“ mezi vzdělanostními skupinami v jednotlivých krajích souvisí s nabídkou pracovních příležitostí a situací na trhu práce v daném regionu. V oblastech s nízkou nezaměstnaností a pestřejší nabídkou pracovních míst nalezneme i pestřejší rozložení platů, zatímco v krajích, kde je nezaměstnanost vysoká a pracovních pozic

E4.2 T1: Relativní příjmy ze zaměstnání – celkem (muži a ženy) – pro věkové skupiny 25–64 let a 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4=100) za 2. a 4. čtvrtletí 2003 (v %)

Území	nižší než středoškolské (ISCED 1+2)		středoškolské nematuritní (ISCED 3C)		středoškolské maturitní (ISCED 3A+4)		vyšší+vysokoškolské (ISCED 5+6)	
	věk 25–64 let	věk 30–44 let	věk 25–64 let	věk 30–44 let	věk 25–64 let	věk 30–44 let	věk 25–64 let	věk 30–44 let
ČR celkem	65,7 %	69,1 %	77,0 %	78,3 %	100,0 %	100,0 %	166,7 %	177,3 %
CZ01 Praha	60,8 %	61,5 %	71,9 %	70,6 %	100,0 %	100,0 %	172,9 %	189,7 %
CZ011 Hlavní město Praha	60,8 % (14.)	61,5 % (14.)	71,9 % (14.)	70,6 % (14.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	172,9 % (2.)	189,7 % (1.)
CZ02 Střední Čechy	67,8 %	69,0 %	80,0 %	80,3 %	100,0 %	100,0 %	162,9 %	173,2 %
CZ021 Středočeský kraj	67,8 % (5.)	69,0 % (7.)	80,0 % (5.)	80,3 % (7.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	162,9 % (3.)	173,2 % (3.)
CZ03 Jihozápad	66,9 %	69,1 %	79,9 %	81,3 %	100,0 %	100,0 %	154,8 %	157,2 %
CZ031 Jihočeský kraj	64,4 % (11.)	66,7 % (11.)	78,9 % (6.)	81,2 % (6.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	157,2 % (8.)	159,0 % (9.)
CZ032 Plzeňský kraj	70,2 % (2.)	72,2 % (4.)	81,2 % (3.)	81,7 % (5.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	152,0 % (13.)	155,0 % (12.)
CZ04 Severozápad	64,5 %	66,1 %	77,1 %	78,4 %	100,0 %	100,0 %	165,0 %	166,3 %
CZ041 Karlovarský kraj	64,1 % (13.)	65,4 % (13.)	76,2 % (12.)	77,6 % (12.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	174,2 % (1.)	174,8 % (2.)
CZ042 Ústecký kraj	65,1 % (10.)	67,0 % (10.)	77,8 % (8.)	79,1 % (9.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	162,7 % (4.)	164,3 % (7.)
CZ05 Severovýchod	67,6 %	70,4 %	77,1 %	78,7 %	100,0 %	100,0 %	156,6 %	160,4 %
CZ051 Liberecký kraj	70,2 % (3.)	74,6 % (2.)	80,5 % (4.)	82,3 % (3.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	154,2 % (11.)	159,2 % (8.)
CZ052 Královéhradecký kraj	66,5 % (8.)	68,3 % (9.)	76,2 % (11.)	77,6 % (11.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	156,6 % (9.)	157,9 % (10.)
CZ053 Pardubický kraj	64,3 % (12.)	65,6 % (12.)	74,9 % (13.)	76,5 % (13.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	158,8 % (7.)	164,5 % (6.)
CZ06 Jihovýchod	68,0 %	72,1 %	77,4 %	79,3 %	100,0 %	100,0 %	152,8 %	156,8 %
CZ061 Vysočina	66,5 % (7.)	69,1 % (5.)	78,6 % (7.)	82,0 % (4.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	159,2 % (6.)	166,4 % (4.)
CZ062 Jihomoravský kraj	68,4 % (4.)	72,7 % (3.)	77,1 % (10.)	78,2 % (10.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	150,6 % (14.)	153,5 % (13.)
CZ07 Střední Morava	66,7 %	68,9 %	79,8 %	82,4 %	100,0 %	100,0 %	156,5 %	160,9 %
CZ071 Olomoucký kraj	66,4 % (9.)	68,8 % (8.)	77,8 % (9.)	79,8 % (8.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	153,9 % (12.)	157,2 % (11.)
CZ072 Zlínský kraj	67,3 % (6.)	69,1 % (6.)	82,1 % (2.)	85,1 % (2.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	159,6 % (5.)	165,2 % (5.)
CZ08 Moravskoslezsko	74,5 %	83,4 %	86,4 %	89,5 %	100,0 %	100,0 %	156,1 %	153,1 %
CZ081 Moravskoslezský kraj	74,5 % (1.)	83,4 % (1.)	86,4 % (1.)	89,5 % (1.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	156,1 % (10.)	153,1 % (14.)

E4.2 G1: Relativní příjmy ze zaměstnání – celkem (muži a ženy) – pro věkové skupiny 25–64 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4=100) za 2. a 4. čtvrtletí 2003 (v %)





málo, je příjmová úroveň obecně nižší a platy na středních až vysoce kvalifikovaných pozicích se více blíží nízkým příjmům v nejnižších vzdělanostních kategoriích.

Porovnáváme-li příjmy osob s terciárním a středním maturitním vzděláním, platová diference je u mužů silnější než u žen: muži – vysokoškoláci vydělávají oproti středoškolákům s maturitou výrazně více než ženy vzhledem ke své referenční skupině žen s pouze maturitním vzděláním. Tato skutečnost je způsobena obecně nižšími příjmy žen v porovnání s muži, což platí nejvíce právě v případě vysokoškoláků. U žen je zřejmá rovněž výraznější krajová diference poměrů zmíněných příjmů: Praha se zde jasněji vyděluje od ostatních krajů.

Příjmová diference ve věkové kategorii 30–44 let podle vzdělání a krajů je takřka shodná jako u celkové populace: největší rozpětí mezi průměrným příjmem vysokoškoláka a člověka se základním

vzděláním nalezneme opět v Praze, v Karlovarském kraji a Středočeském kraji, nejmenší v Moravskoslezském, Jihomoravském, Plzeňském a Olomouckém kraji.

Z dat vyplývá, že nejvyšších relativních příjmů vzhledem k průměrnému příjmu středoškoláka s maturitou dosahují osoby s terciárním vzděláním ve věku 30–44 let v Praze (muži vyšších než ženy), nejnižších naopak v Moravskoslezském kraji. Přitom jsou to právě relativní příjmy vysokoškoláků (vzhledem k SŠ s maturitou), které ve věkové kategorii 30–44 let nejvíce převyšují ty ve věkové skupině 25–64 let. Poměry platů osob se středním nematuritním vzděláním vzhledem k platům středoškoláků s maturitou se podle věku mění již méně. Relativní příjmy těch, kdo mají pouze základní vzdělání, jsou pak vzhledem ke sledovaným referenčním platům (SŠ s maturitou), pokud jde o věk, takřka konstantní.

A large, stylized number '5' is superimposed over a map of the Czech Republic. The map is divided into regions, each with a different color. The number '5' is filled with a teal-to-green gradient. Inside the lower part of the number, there is a small bar chart with several vertical bars of various colors. The word 'KAPITOLA' is written in white, uppercase letters on a teal rectangular background at the top of the number.

KAPITOLA

VZDĚLÁVÁNÍ CIZINCŮ



Kapitola o cizincích vzdělávajících se na českých školách je do ročenky zařazena již třetím rokem. Také letos zaznamenala určité změny, byly vyřazeny některé grafy a byly vynechány podkapitoly o cizincích na vysokých školách. Údaje o vysokých školách byly již publikovány v minulých dvou letech a vzhledem k tomu, že vysoké školy mají výrazně nadregionální charakter, rozhodli jsme se tyto podkapitoly vyřadit.

Statistiky o žácích a studentech cizího státního občanství studujících v rámci školského systému jsou součástí statistik téměř všech vyspělých států a spolu se vstupem České republiky do Evropské unie a jejím začleňováním do mezinárodních struktur nabývá tato problematika stále více na významu.

V posledních letech se ve školách a školských zařízeních každým rokem objevuje stále větší počet cizinců, a to od úrovně předškolní výchovy až po školy vysoké. Od roku 2002/03 sleduje školská statistika počty cizinců v mateřských, základních a středních školách i podle státního občanství, na vyšších odborných školách jsme schopni říci i to, který obor cizinci studují.

Vzdělávání cizinců na školách v České republice je založeno na Listině základních práv a svobod, v níž je zakotveno právo na vzdělání. Na základních, středních a vyšších odborných školách je bezplatné pro cizince, kteří mají na území ČR uděleno povolení k trvalému pobytu, kteří na území ČR pobývají přechodně (a byla jim udělena krátkodobá víza k pobytu do 90 dnů nebo dlouhodobá víza k pobytu nad 90 dnů), kterým byl udělen azyl, a cizince s vízem za účelem strpění pobytu a za účelem dočasné ochrany.

F 1. Podíl cizinců na jednotlivých typech a druzích škol

Charakteristika ukazatele

Ukazatel charakterizuje podíly dětí cizinců umístěných v mateřských školách, podíl žáků s cizím státním občanstvím na základních školách, středních školách (gymnáziích, středních odborných školách a středních odborných učilištích) a vyšších odborných školách. Speciálními školami se v této kapitole nezabýváme, protože jsou svým způsobem specifické a cizinci účastníci se výuky na nich tvoří pouze 0,3 % žáků.

Metodika výpočtu

$$\frac{C_i}{Z_i} \times 100$$

C – počet cizinců (dětí, žáků) ve všech formách studia v jednotlivých typech a druzích škol v roce 2003/04

Z – počet dětí a žáků ve všech formách studia v jednotlivých typech a druzích škol v roce 2003/04

i – typ, druh školy

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za rok 2003/04

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

V rámci regionálního školství, tedy na vzdělávacích stupních od úrovně mateřských škol až po vyšší odborné školy, se podíl cizinců v rámci České republiky pohybuje od 0,6 % na středních školách až do 1,3 % na základních školách. Cizinci navštěvující mateřské, základní a střední školy jsou v naprosté většině děti cizinců, kteří na našem území žijí. V případě vyšších odborných škol se může jednat i o žáky, kteří si školu na našem území vybrali a žijí zde právě za účelem vzdělávání. Na všech vzdělávacích úrovních má podíl cizinců na školách výrazně regionální

charakter, který závisí především na celkovém počtu cizinců žijících v jednotlivých regionech a jejich sociálním složení.

Na jednom z prvních míst co do podílu cizinců navštěvujících školy na všech vzdělávacích úrovních dominuje Praha spolu s Karlovarským krajem. V Praze je tato situace dána postavením hlavního města – jsou v ní soustředěny úřady a zastoupení velkých zahraničních firem, navíc se zde vytvářejí větší komunity cizinců zabývajících se obchodní činností. V případě Karlovarského kraje je vyšší počet cizinců spojen s atraktivností tohoto kraje jako lázeňského centra České republiky.

Největší podíl žáků – cizinců navštěvuje základní školy (1,3 %), pak následují vyšší odborné školy (1,3 %), mateřské školy (1,2 %) a školy střední (0,64 %). V případě středních škol se však situace liší podle typu střední školy – cizinci navštěvují spíše gymnázia (1,0 % všech žáků) a střední odborné školy (0,6 %). Nejmenší podíl cizinců je ve středních odborných učilištích (0,4 % žáků). Do celkového přehledu jsme nezahrnuli speciální školy, ve kterých se cizinci prakticky nevyskytují.

Na všech typech a druzích škol, s výjimkou vyšších odborných škol, se podíl žáků s cizím státním občanstvím v porovnání s předchozím rokem zvýšil, a to o 0,04 procentního bodu u mateřských škol, o 0,11 procentního bodu u středních škol a v případě gymnázií dokonce o 0,19 procentního bodu.

Regionální rozdíly

Jak již bylo řečeno výše, podíly cizinců se v meziregionálním srovnání výrazně liší.

Podíly cizinců v mateřských školách se pohybují od méně než 0,4 % ve Zlínském kraji až do 4,1 % v Praze. Hodnot vyšších než 1 % dosahují kromě již zmíněné Prahy i Karlovarský kraj (3,8 %), Plzeňský kraj (1,8 %), Ústecký kraj (1,2 %) a kraj Středočeský (1,0 %). Naopak méně než 0,4 % cizinců navštěvuje mateřské školy v již zmíněném Zlínském kraji a dále na Vysočině a v kraji Moravskoslezském.

Na úrovni základního vzdělávání převyšují podíly cizinců výrazně celorepublikový průměr v Praze (3,7 %), Karlovarském kraji (3,5 %) a Pardubickém kraji (2,0 %). Méně než 0,5 % cizinců navštěvuje základní školy v kraji Vysočina a Zlínském.

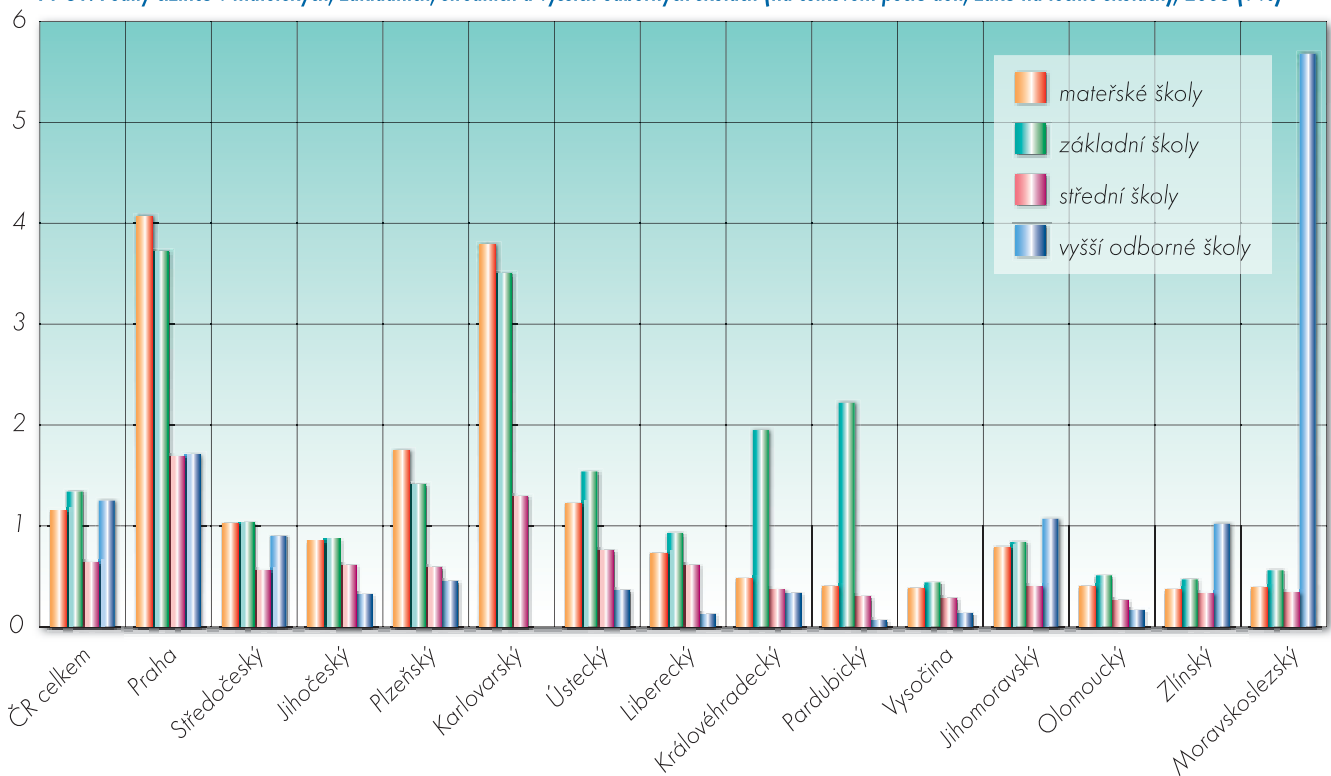
Situace v **podílech cizinců na středních školách** je obdobná, i když zde nejsou již tak velké mezikrajové rozdíly. Nejvíce cizinců navštěvuje střední školy opět v Praze (1,7 %) a Karlovarském kraji (1,3 %), nejméně (méně než 0,3 %) v kraji Olomouckém a na Vysočině. Ostatní kraje se ve svých hodnotách pohybují velice blízko celorepublikovému průměru 0,6 % (od 0,3 do 0,8 %).

V případě **gymnázií** opět největší podíl cizinců nalezneme v Karlovarském kraji a v Praze, nad úrovní 1,0 % se pohybují i kraje Ústecký, Jihočeský a Plzeňský. Na Vysočině a ve Zlínském kraji činí podíl cizinců navštěvujících gymnázia 0,3 a méně procent. U **středních odborných škol** je situace obdobná – největší podíl žáků s cizím státním občanstvím vykazují Praha a Karlovarský kraj, nejmenší podíl kraje Zlínský a Olomoucký. Situaci na **středních odborných učilištích**, vzhledem k celkově nízkému celorepublikovému podílu, nemá smysl mezikrajově porovnávat.

Podíly cizinců navštěvujících vyšší odborné školy v jednotlivých regionech se od ostatních vzdělávacích úrovní poměrně liší. Situace je dána především tím, že na vyšších odborných školách studují nejen cizinci, kteří spolu se svými rodiči žijí v České republice, ale i cizinci, kteří v naší zemi žijí přímo za účelem studia a naše vyšší odborné školy jsou pro ně z různých hledisek atraktivní. Největší podíl cizinců na vyšších odborných školách, který významně převyšuje celorepublikový průměr, je v Moravskoslezském kraji (5,7 %), zde navštěvují vyšší odborné školy žáci ze sousedních zemí, tedy Slováci a Poláci. Další kraje s vyššími podíly cizinců jsou Praha (1,7 %) a kraje Jihomoravský (1,1 %) a Zlínský (1,0 %). Oproti ostatním vzdělávacím stupňům nejsou uvedeny hodnoty za Karlovarský kraj, ve kterém na vyšších odborných školách nestudují žádní cizinci.


F1 T1: Podíly cizinců v jednotlivých typech a druzích škol (na celkovém počtu dětí a žáků v těchto školách), 2003 (v %)

Území		mateřské školy		základní školy		střední školy				vyšší odborné školy					
						celkem		gymnázia				střední odborné školy			
ČR celkem		1,15 %		1,34 %		0,64 %		1,04 %		0,60 %		0,39 %		1,25 %	
CZ01	Praha	4,07 %		3,72 %		1,69 %		2,33 %		1,67 %		0,93 %		1,71 %	
CZ011	Hlavní město Praha	4,07 %	(1.)	3,72 %	(1.)	1,69 %	(1.)	2,33 %	(2.)	1,67 %	(1.)	0,93 %	(1.)	1,71 %	(2.)
CZ02	Střední Čechy	1,02 %		1,03 %		0,56 %		0,83 %		0,53 %		0,38 %		0,64 %	
CZ021	Středočeský kraj	1,02 %	(5.)	1,03 %	(7.)	0,56 %	(7.)	0,83 %	(6.)	0,53 %	(5.)	0,38 %	(7.)	0,90 %	(5.)
CZ03	Jihozápad	1,25 %		1,12 %		0,60 %		1,28 %		0,43 %		0,32 %		0,36 %	
CZ031	Jihočeský kraj	0,85 %	(6.)	0,87 %	(9.)	0,61 %	(5.)	1,45 %	(4.)	0,40 %	(7.)	0,25 %	(11.)	0,32 %	(9.)
CZ032	Plzeňský kraj	1,75 %	(3.)	1,41 %	(6.)	0,59 %	(6.)	1,06 %	(5.)	0,47 %	(6.)	0,41 %	(6.)	0,45 %	(6.)
CZ04	Severozápad	1,91 %		2,07 %		0,90 %		1,86 %		0,78 %		0,50 %		0,32 %	
CZ041	Karlovarský kraj	3,79 %	(2.)	3,50 %	(2.)	1,29 %	(2.)	2,98 %	(1.)	1,08 %	(2.)	0,60 %	(2.)	-	(14.)
CZ042	Ústecký kraj	1,22 %	(4.)	1,54 %	(5.)	0,76 %	(3.)	1,46 %	(3.)	0,68 %	(3.)	0,47 %	(4.)	0,36 %	(7.)
CZ05	Severovýchod	0,52 %		1,75 %		0,41 %		0,54 %		0,40 %		0,33 %		0,16 %	
CZ051	Liberecký kraj	0,73 %	(8.)	0,93 %	(8.)	0,61 %	(4.)	0,79 %	(7.)	0,64 %	(4.)	0,49 %	(3.)	0,12 %	(12.)
CZ052	Královéhradecký kraj	0,48 %	(9.)	1,95 %	(4.)	0,37 %	(9.)	0,49 %	(10.)	0,31 %	(10.)	0,35 %	(8.)	0,33 %	(8.)
CZ053	Pardubický kraj	0,40 %	(10.)	2,22 %	(3.)	0,30 %	(12.)	0,41 %	(12.)	0,32 %	(8.)	0,16 %	(14.)	0,06 %	(13.)
CZ06	Jihovýchod	0,65 %		0,71 %		0,36 %		0,54 %		0,28 %		0,31 %		0,72 %	
CZ061	Vysočina	0,38 %	(13.)	0,44 %	(14.)	0,28 %	(13.)	0,26 %	(14.)	0,26 %	(12.)	0,31 %	(9.)	0,13 %	(11.)
CZ062	Jihomoravský kraj	0,79 %	(7.)	0,84 %	(10.)	0,40 %	(8.)	0,64 %	(8.)	0,29 %	(11.)	0,31 %	(10.)	1,07 %	(3.)
CZ07	Střední Morava	0,38 %		0,49 %		0,30 %		0,40 %		0,21 %		0,31 %		0,61 %	
CZ071	Olomoucký kraj	0,40 %	(11.)	0,51 %	(12.)	0,26 %	(14.)	0,48 %	(11.)	0,16 %	(14.)	0,20 %	(13.)	0,16 %	(10.)
CZ072	Zlínský kraj	0,37 %	(14.)	0,47 %	(13.)	0,33 %	(11.)	0,30 %	(13.)	0,25 %	(13.)	0,44 %	(5.)	1,02 %	(4.)
CZ08	Moravskoslezsko	0,39 %		0,56 %		0,34 %		0,57 %		0,31 %		0,22 %		5,68 %	
CZ081	Moravskoslezský kraj	0,39 %	(12.)	0,56 %	(11.)	0,34 %	(10.)	0,57 %	(9.)	0,31 %	(9.)	0,22 %	(12.)	5,68 %	(1.)

F1 G1: Podíly cizinců v mateřských, základních, středních a vyšších odborných školách (na celkovém počtu dětí, žáků na těchto školách), 2003 (v %)




F 2. Cizinci v mateřských školách

Charakteristika ukazatele

Ukazatel popisuje rozložení dětí cizinců v mateřských školách podle jejich státního občanství, a to v členění podle státní příslušnosti slovenské, vietnamské, ruské, ukrajinské, polské, německé a ostatní. Do výčtu států byly vybrány nejčastěji se vyskytující státy ve statistikách cizinců (Slovensko, Vietnam, Rusko, Ukrajina). Do těchto statistik, a to nejen v mateřských školách, ale pro lepší srovnatelnost v celém školském systému, jsme navíc zařadili i další dva další sousední státy – Polsko a Německo.

Metodika výpočtu

$$\frac{Cm_i}{Cm} \times 100$$

Cm – počet dětí – cizinců zapsaných do mateřských škol v roce 2003/04

i – státní příslušnost dětí – cizinců zapsaných do mateřských škol

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za rok 2003/04

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

V mateřských školách je zapsáno celkem 3 221 cizinců, největší podíl tvoří občané Vietnamu (39,2 %), Ukrajiny (16,1 %), Slovenska (9,2 %) a ruští státní příslušníci 6,6 %. Cizinci z ostatních států tvoří zbývajících 28,8 %.

Oproti předchozímu školnímu roku se celkový počet cizinců navštěvujících mateřské školy zvýšil o 138 dětí. Mírně se změnila i struktura cizinců v mateřských školách – zaznamenali jsme mírný nárůst podílu Slováků (o 0,7 procentního bodu), v případě Vietnamců, Rusů, Ukra-

jinců, Poláků i Němců mírný pokles podílu na celkovém počtu dětí v mateřských školách.

Regionální rozdíly

Struktura dětí – cizinců zapsaných do mateřských škol má výrazně regionální charakter. Zaměříme-li se na čtyři kraje, ve kterých dosahují podíly cizinců v mateřských školách výrazně více než 1 % (Praha, Karlovarský kraj, Plzeňský kraj a Ústecký kraj), jsou na první pohled zřejmé významné rozdíly. Ve třech z nich – Karlovarském, Plzeňském a Ústeckém kraji – jsou nadpoloviční většinou zastoupeni Vietnamci (ve všech krajích dokonce více než 60 %), zatímco v Praze jsou jednotlivé uváděné státy zastoupeny mnohem rovnoměrněji (22,7 % Vietnamci, 18,9 % Ukrajinci, 12,7 % Rusové, 8,5 % Slováci). Tento fakt svědčí o vyšší koncentraci vietnamských občanů do již zmíněných krajů. V případě Prahy se homogennější zastoupení občanů více států dá předpokládat vzhledem k celkově vyšší koncentraci cizinců v hlavním městě. Obdobně vypadala i situace v mateřských školách v roce 2002/03.

Děti ze Slovenska v mateřských školách tvoří mezi cizinci nejvyšší podíl ve Zlínském kraji (25,8 %), Olomouckém kraji (20,6 %), Královéhradeckém kraji (16,0 %), kraji Libereckém (15,7 %) a v kraji Pardubickém (15,0 %).

Děti občanů Vietnamu dosahují nejvyššího podílu mezi cizinci v mateřských školách v Karlovarském kraji (75,6 %), Plzeňském kraji (69,2 %), Ústeckém kraji (63,5 %) a kraji Moravskoslezském (53,0 %). Všechny uvedené kraje patřily ke krajům s nejvyšším zastoupením vietnamských dětí i v roce 2002/03. V ostatních krajích dosahují podíly těchto dětí v mateřských školách méně než 50 %.

Nejvyšší podíl dětí – občanů Ruska – v mateřských školách vykazuje Praha, kde tyto děti tvoří více než desetinu. Alespoň pět procent je těchto dětí v mateřských školách ještě v krajích Karlovarském (5,5 %), Středočeském (5,4 %), Královéhradeckém (5,3 %) a Pardubickém (5,0 %). Obdobná situace nastala v mateřských školách i v roce

F2 T1: Počty cizinců v mateřských školách, jejich struktura podle státní příslušnosti, 2003 (v %)

Území	podíly cizinců podle státní příslušnosti										počet cizinců celkem
	Slovensko	Vietnam	Rusko	Ukrajina	Polsko	Německo	ostatní státy				
ČR celkem	9,16 %	39,24 %	6,64 %	16,14 %	0,93 %	1,92 %	25,95 %	3 221			
CZ01 Praha	8,48 %	22,74 %	12,73 %	18,86 %	0,72 %	1,81 %	34,66 %	1 108			
CZ011 Hlavní město Praha	8,48 % (11.)	22,74 % (13.)	12,73 % (1.)	18,86 % (6.)	0,72 % (7.)	1,81 % (6.)	34,66 % (3.)	1 108 (1.)			
CZ02 Střední Čechy	13,06 %	19,11 %	5,41 %	21,34 %	-	0,96 %	40,13 %	314			
CZ021 Středočeský kraj	13,06 % (7.)	19,11 % (14.)	5,41 % (3.)	21,34 % (5.)	- (10.)	0,96 % (9.)	40,13 % (1.)	314 (2.)			
CZ03 Jihozápad	7,35 %	57,82 %	1,66 %	13,98 %	0,47 %	4,03 %	14,69 %	422			
CZ031 Jihočeský kraj	8,81 % (10.)	38,99 % (6.)	3,77 % (8.)	21,38 % (4.)	- (10.)	6,92 % (1.)	20,13 % (8.)	159 (7.)			
CZ032 Plzeňský kraj	6,46 % (12.)	69,20 % (2.)	0,38 % (12.)	9,51 % (12.)	0,76 % (6.)	2,28 % (5.)	11,41 % (13.)	263 (5.)			
CZ04 Severozápad	1,54 %	69,98 %	4,63 %	10,29 %	0,17 %	1,89 %	11,49 %	583			
CZ041 Karlovarský kraj	1,60 % (13.)	75,64 % (1.)	5,45 % (2.)	7,37 % (13.)	0,32 % (9.)	2,88 % (3.)	6,73 % (14.)	312 (3.)			
CZ042 Ústecký kraj	1,48 % (14.)	63,47 % (3.)	3,69 % (9.)	13,65 % (9.)	- (10.)	0,74 % (11.)	16,97 % (11.)	271 (4.)			
CZ05 Severovýchod	15,63 %	29,91 %	4,91 %	26,34 %	1,79 %	0,45 %	20,98 %	224			
CZ051 Liberecký kraj	15,73 % (4.)	33,71 % (10.)	4,49 % (6.)	25,84 % (2.)	- (10.)	1,12 % (8.)	19,10 % (9.)	89 (9.)			
CZ052 Královéhradecký kraj	16,00 % (3.)	26,67 % (12.)	5,33 % (4.)	22,67 % (3.)	2,67 % (3.)	- (12.)	26,67 % (5.)	75 (10.)			
CZ053 Pardubický kraj	15,00 % (5.)	28,33 % (11.)	5,00 % (5.)	31,67 % (1.)	3,33 % (2.)	- (12.)	16,67 % (12.)	60 (13.)			
CZ06 Jihovýchod	12,54 %	37,62 %	1,65 %	13,86 %	0,33 %	2,31 %	31,68 %	303			
CZ061 Vysočina	10,34 % (9.)	39,66 % (5.)	- (13.)	12,07 % (10.)	- (10.)	1,72 % (7.)	36,21 % (2.)	58 (14.)			
CZ062 Jihomoravský kraj	13,06 % (6.)	37,14 % (8.)	2,04 % (11.)	14,29 % (8.)	0,41 % (8.)	2,45 % (4.)	30,61 % (4.)	245 (6.)			
CZ07 Střední Morava	22,96 %	36,30 %	2,22 %	14,07 %	1,48 %	1,48 %	21,48 %	135			
CZ071 Olomoucký kraj	20,55 % (2.)	34,25 % (9.)	4,11 % (7.)	17,81 % (7.)	1,37 % (5.)	- (12.)	21,92 % (6.)	73 (11.)			
CZ072 Zlínský kraj	25,81 % (1.)	38,71 % (7.)	- (13.)	9,68 % (11.)	1,61 % (4.)	3,23 % (2.)	20,97 % (7.)	62 (12.)			
CZ08 Moravskoslezsko	12,12 %	53,03 %	2,27 %	3,79 %	9,09 %	0,76 %	18,94 %	132			
CZ081 Moravskoslezský kraj	12,12 % (8.)	53,03 % (4.)	2,27 % (10.)	3,79 % (14.)	9,09 % (1.)	0,76 % (10.)	18,94 % (10.)	132 (8.)			


F3 T1: Počty cizinců v základních školách, jejich struktura podle státní příslušnosti, 2003 (v %)

Území	podíl cizinců podle státní příslušnosti								počet cizinců celkem
	Slovensko	Vietnam	Rusko	Ukrajina	Polsko	Německo	ostatní státy		
ČR celkem	11,71 %	31,47 %	8,50 %	25,37 %	1,19 %	0,93 %	20,82 %	12 770	
CZ01 Praha	9,01 %	18,12 %	16,29 %	26,50 %	0,72 %	0,78 %	28,58 %	3 328	
CZ011 Hlavní město Praha	9,01 % (10.)	18,12 % (12.)	16,29 % (1.)	26,50 % (5.)	0,72 % (7.)	0,78 % (9.)	28,58 % (4.)	3 328 (1.)	
CZ02 Střední Čechy	17,39 %	14,06 %	13,60 %	32,38 %	1,20 %	0,46 %	20,91 %	1 081	
CZ021 Středočeský kraj	17,39 % (3.)	14,06 % (13.)	13,60 % (2.)	32,38 % (2.)	1,20 % (4.)	0,46 % (12.)	20,91 % (7.)	1 081 (4.)	
CZ03 Jihozápad	11,56 %	38,36 %	2,93 %	27,04 %	0,33 %	1,71 %	18,08 %	1 228	
CZ031 Jihočeský kraj	15,46 %	28,63 % (8.)	4,20 % (9.)	30,34 % (3.)	- (12.)	1,34 % (5.)	20,04 % (8.)	524 (10.)	
CZ032 Plzeňský kraj	8,66 % (11.)	45,60 % (3.)	1,99 % (13.)	24,57 % (6.)	0,57 % (9.)	1,99 % (1.)	16,62 % (10.)	704 (9.)	
CZ04 Severozápad	9,01 %	48,59 %	8,08 %	16,29 %	0,49 %	1,29 %	16,24 %	2 241	
CZ041 Karlovarský kraj	5,47 % (13.)	58,16 % (2.)	8,70 % (3.)	13,20 % (12.)	- (12.)	1,37 % (4.)	13,10 % (12.)	1 023 (5.)	
CZ042 Ústecký kraj	11,99 % (8.)	40,56 % (4.)	7,55 % (4.)	18,88 % (9.)	0,90 % (6.)	1,23 % (6.)	18,88 % (9.)	1 218 (2.)	
CZ05 Severovýchod	6,26 %	40,86 %	3,21 %	37,65 %	0,84 %	0,84 %	10,34 %	2 494	
CZ051 Liberecký kraj	11,69 % (9.)	23,12 % (10.)	7,01 % (5.)	29,35 % (4.)	3,38 % (2.)	1,56 % (3.)	23,90 % (6.)	385 (11.)	
CZ052 Královéhradecký kraj	4,21 % (14.)	8,42 % (14.)	3,62 % (11.)	73,07 % (1.)	0,59 % (8.)	0,78 % (8.)	9,30 % (13.)	1 021 (6.)	
CZ053 Pardubický kraj	6,25 % (12.)	77,57 % (1.)	1,47 % (14.)	7,35 % (14.)	0,18 % (11.)	0,64 % (10.)	6,53 % (14.)	1 088 (3.)	
CZ06 Jihovýchod	15,14 %	28,56 %	3,42 %	19,01 %	0,18 %	0,63 %	33,06 %	1 110	
CZ061 Vysočina	13,36 % (7.)	23,71 % (9.)	2,59 % (12.)	23,71 % (7.)	- (12.)	0,86 % (7.)	35,78 % (1.)	232 (14.)	
CZ062 Jihomoravský kraj	15,60 % (5.)	29,84 % (6.)	3,64 % (10.)	17,77 % (10.)	0,23 % (10.)	0,57 % (11.)	32,35 % (2.)	878 (7.)	
CZ07 Střední Morava	22,72 %	23,92 %	5,34 %	18,42 %	1,89 %	1,20 %	26,51 %	581	
CZ071 Olomoucký kraj	16,50 % (4.)	28,80 % (7.)	4,85 % (7.)	21,04 % (8.)	2,59 % (3.)	1,94 % (2.)	24,27 % (5.)	309 (12.)	
CZ072 Zlínský kraj	29,78 % (1.)	18,38 % (11.)	5,88 % (6.)	15,44 % (11.)	1,10 % (5.)	0,37 % (14.)	29,04 % (3.)	272 (13.)	
CZ08 Moravskoslezsko	29,28 %	32,39 %	4,38 %	7,64 %	9,34 %	0,42 %	16,55 %	707	
CZ081 Moravskoslezský kraj	29,28 % (2.)	32,39 % (5.)	4,38 % (8.)	7,64 % (13.)	9,34 % (1.)	0,42 % (13.)	16,55 % (11.)	707 (8.)	

2002/03, kdy v první pěti byl ještě kraj Jihočeský (který v roce 2003/04 nahradil kraj Královéhradecký).

Poměrně vysoké zastoupení ukrajinských dětí mezi cizinci zapsanými do mateřských škol se vyskytuje ve všech krajích Severovýchodu – Pardubickém (31,7%), Libereckém (25,8%) a Královéhradeckém (22,7%). Poměrně vysoké podíly těchto dětí jsou v mateřských školách i v krajích Jihočeském (21,4%) a Středočeském (21,3%). Oproti předchozímu roku došlo k poměrně podstatné změně pořadí krajů – není však možné říci, zda došlo k nějakému přesunu těchto občanů v rámci České republiky, nebo došlo k vyšší návštěvnosti mateřských škol těmito dětmi.

Z ostatních států stojí za zmínku i děti s polským státním občanstvím, které se účastní výchovy v mateřských školách tradičně především v Moravskoslezském kraji (9,1% cizinců), kde jsou i zřízeny školy s polským výchovným jazykem.

F 3. Cizinci v základních školách

Charakteristika ukazatele

Ukazatel popisuje rozložení žáků – cizinců v základních školách podle jejich státního občanství, a to ve členění podle státní příslušnosti slovenské, vietnamské, ruské, ukrajinské, polské, německé a ostatní. Do výčtu států byly, stejně jako v případě mateřských škol, vybrány nejčastěji se vyskytující státy ve statistikách cizinců (Slovensko, Vietnam, Rusko, Ukrajina), a to nejen v základních školách, ale pro lepší srovnatelnost v celém školském systému, navíc jsme do přehledů zařadili i další dva naše sousední státy – Polsko a Německo.

Metodika výpočtu

$$\frac{Cz_i}{Cz} \times 100$$

Cz – počet cizinců v základních školách v roce 2003/04

i – státní příslušnost žáků – cizinců navštěvujících základní školy

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za rok 2003/04

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

V základních školách je zapsáno celkem 12 770 cizinců (oproti předchozímu roku se jedná o nárůst o více než 2 tisíce), největší podíl tvoří občané Vietnamu (31,5%), Ukrajiny (25,4%), Slovenska (11,7%) a Ruska (8,5%). Oproti předchozímu školnímu roku 2002/03 došlo k poměrně vysokému nárůstu podílu Vietnanců (o pět procentních bodů), Ukrajinců (o dva procentní body) a k poklesu podílu Slováků a Rusů.

Regionální rozdíly

Stejně jako v případě mateřských škol má podíl a struktura cizinců na základních školách výrazně regionální charakter.

Opět se zaměříme na čtyři kraje, kde cizinci v základních školách tvoří výrazně vyšší podíl žáků, než je celorepublikový průměr, tedy na Prahu, kraje Karlovarský, Pardubický a Královéhradecký. Obdobně jako v případě mateřských škol jsou i zde ve struktuře cizinců na první pohled patrné podstatné rozdíly. V Karlovarském a Pardubickém kraji jsou v základních školách nejvíce zastoupeni Vietnanci, v Královéhradeckém kraji Ukrajinci (73,1%), zatímco v Praze je rozložení příslušníků jednotlivých států rovnoměrnější (Ukrajinci 26,5%, Vietnanci 18,1% a Rusové 16,3%).

Občané Slovenské republiky tvoří nejvyšší podíl cizinců na základních školách ve Zlínském kraji (29,8%), v Moravskoslezském kraji (29,3%), dále v kraji Středočeském (17,4%) a Olomouckém (16,5%). V ostatních krajích se pohybují podíly Slováků na celkovém počtu cizinců na úrovni 4,2–15,6%.

Vietnanci tvoří největší podíl cizinců na základních školách v Pardubickém kraji, kde hodnota tohoto podílu dosahuje úrovně 77,6%.



Dalšími kraji v pořadí jsou Karlovarský (58,2%), Plzeňský (43,6 %) a Ústecký (40,6%). Oproti předchozímu roku zde došlo ke změně pořadí krajů stejně jako u cizinců z ostatních zemí.

Podíl Rusů na celkovém počtu žáků základních škol se v jednotlivých krajích významně liší. Nejvyšší podíl vykazuje Praha (16,3%), Středočeský kraj (13,6%) a kraj Karlovarský (8,7%). Ostatní kraje nedosahují úrovně celorepublikového průměru, který činí 8,5%.

Poměrně vysoký podíl cizinců na českých základních školách tvoří, stejně jako v roce 2002/03, Ukrajinci (25,4%). V Královéhradeckém kraji tvoří téměř tři čtvrtiny cizinců na základních školách, v krajích Středočeském, Jihočeském, Libereckém a Praze více než čtvrtinu.

Z dalších států, jejichž občané se účastní výuky na našich základních školách, stojí za zmínku Polsko. I když v celorepublikovém měřítku se občané Polska podílejí na celkovém počtu cizinců v základních školách pouze 1,2%, významné je jejich zastoupení v Moravskoslezském kraji, kde tvoří téměř desetinu cizinců navštěvujících základní školy, a to především díky silně zastoupené polské komunitě v tomto regionu a díky možnosti výuky na základní škole v polském jazyce.

F 4. Cizinci ve středních školách

Charakteristika ukazatele

Ukazatel popisuje rozložení cizinců ve středních školách podle jejich státního občanství, a to ve členění podle státní příslušnosti slovenské, vietnamské, ruské, ukrajinské, polské, německé a ostatní. Do výčtu států byly, stejně jako v případě mateřských a základních škol, vybrány nejčastěji se vyskytující státy ve statistikách cizinců (Slovensko, Vietnam, Rusko, Ukrajina), pro lepší srovnatelnost v celém školském systému jsme navíc do přehledu zařadili i další dva naše sousední státy – Polsko a Německo.

Metodika výpočtu

$$\frac{Cs_i}{Cs} \times 100$$

Cs – počet cizinců studujících ve středních školách (bez ohledu na druh a formu studia, bez škol ministerstev vnitra, obrany a spravedlnosti) v roce 2003/04

i – státní příslušnost žáků – cizinců navštěvujících střední školy

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za rok 2003/04

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

V České republice studuje ve školním roce 2003/04 na středních školách celkem 3 592 cizinců, což je oproti předchozímu roku nárůst o více než 600 cizinců. Více než pětinu (21,8%) tvoří Ukrajinci, 16,1% Rusové, 15,0% Slováci, což je stav zhruba odpovídající předchozímu roku. Mírně se zvýšily podíly Vietnamců (na 14,7%).

Regionální rozdíly

Rozložení cizinců studujících na středních školách podle jejich státní příslušnosti vykazuje, stejně jako tomu bylo v případě mateřských a základních škol, výrazné regionální odlišnosti. Narozdíl od mateřských a základních škol je však celkový počet cizinců studujících na středních školách v České republice a tím i jejich podíl na celkovém počtu žáků poměrně malý (v celorepublikovém měřítku se jedná pouze o 0,64% žáků). Z tohoto důvodu zde uvádíme méně podrobné údaje, než tomu bylo u základních a mateřských škol.

Kraje, kde podíl cizinců na středních školách převyšuje jedno procento celového počtu žáků, jsou pouze dva – Praha a Karlovarský kraj. To je však jediné, co tyto kraje z hlediska komentovaného ukazatele spo-

F4 T1: Počty cizinců ve středních školách, jejich struktura podle státní příslušnosti, 2003 (v %)

Území	podíl cizinců podle státní příslušnosti								počet cizinců celkem
	Slovensko	Vietnam	Rusko	Ukrajina	Polsko	Německo	ostatní státy		
ČR celkem	15,01 %	14,70 %	16,06 %	21,77 %	2,90 %	3,03 %	26,53 %	3 592	
CZ01 Praha	14,02 %	9,27 %	25,75 %	18,24 %	1,84 %	1,76 %	29,12 %	1 305	
CZ011 Hlavní město Praha	14,02 % (8.)	9,27 % (10.)	25,75 % (1.)	18,24 % (10.)	1,84 % (8.)	1,76 % (7.)	29,12 % (5.)	1 305 (1.)	
CZ02 Střední Čechy	15,30 %	8,21 %	15,30 %	29,85 %	0,75 %	2,61 %	27,99 %	268	
CZ021 Středočeský kraj	15,30 % (6.)	8,21 % (12.)	15,30 % (3.)	29,85 % (6.)	0,75 % (11.)	2,61 % (5.)	27,99 % (6.)	268 (3.)	
CZ03 Jihozápad	9,87 %	17,14 %	5,97 %	24,16 %	0,52 %	13,51 %	28,83 %	385	
CZ031 Jihočeský kraj	10,81 % (11.)	9,91 % (9.)	6,76 % (11.)	18,02 % (11.)	0,45 % (13.)	20,72 % (1.)	33,33 % (3.)	222 (6.)	
CZ032 Plzeňský kraj	8,59 % (13.)	26,99 % (2.)	4,91 % (14.)	32,52 % (4.)	0,61 % (12.)	3,68 % (3.)	22,70 % (9.)	163 (8.)	
CZ04 Severozápad	7,28 %	32,84 %	14,55 %	21,27 %	1,87 %	2,24 %	19,96 %	536	
CZ041 Karlovarský kraj	8,91 % (12.)	45,54 % (1.)	12,87 % (4.)	16,83 % (12.)	- (14.)	3,96 % (2.)	11,88 % (14.)	202 (7.)	
CZ042 Ústecký kraj	6,29 % (14.)	25,15 % (3.)	15,57 % (2.)	23,95 % (8.)	2,99 % (5.)	1,20 % (12.)	24,85 % (8.)	334 (2.)	
CZ05 Severovýchod	16,92 %	9,85 %	9,85 %	33,85 %	3,38 %	0,92 %	25,23 %	325	
CZ051 Liberecký kraj	14,07 % (7.)	7,41 % (13.)	8,89 % (9.)	31,85 % (5.)	3,70 % (2.)	1,48 % (9.)	32,59 % (4.)	135 (9.)	
CZ052 Královéhradecký kraj	17,59 % (5.)	13,89 % (7.)	9,26 % (8.)	37,04 % (2.)	3,70 % (2.)	- (14.)	18,52 % (12.)	108 (11.)	
CZ053 Pardubický kraj	20,73 % (3.)	8,54 % (11.)	12,20 % (6.)	32,93 % (3.)	2,44 % (6.)	1,22 % (11.)	21,95 % (10.)	82 (13.)	
CZ06 Jihovýchod	18,10 %	14,84 %	7,42 %	21,36 %	1,78 %	0,89 %	35,61 %	337	
CZ061 Vysočina	12,66 % (9.)	13,92 % (6.)	5,06 % (13.)	27,85 % (7.)	1,27 % (9.)	1,27 % (10.)	37,97 % (1.)	79 (14.)	
CZ062 Jihomoravský kraj	19,77 % (4.)	15,12 % (5.)	8,14 % (10.)	19,38 % (9.)	1,94 % (7.)	0,78 % (13.)	34,88 % (2.)	258 (4.)	
CZ07 Střední Morava	29,90 %	9,31 %	9,31 %	24,51 %	1,96 %	2,45 %	22,55 %	204	
CZ071 Olomoucký kraj	12,09 % (10.)	13,19 % (8.)	5,49 % (12.)	37,36 % (1.)	3,30 % (4.)	3,30 % (4.)	25,27 % (7.)	91 (12.)	
CZ072 Zlínský kraj	44,25 % (1.)	6,19 % (14.)	12,39 % (5.)	14,16 % (13.)	0,88 % (10.)	1,77 % (6.)	20,35 % (11.)	113 (10.)	
CZ08 Moravskoslezsko	26,29 %	18,10 %	9,91 %	10,78 %	19,40 %	1,72 %	13,79 %	232	
CZ081 Moravskoslezský kraj	26,29 % (2.)	18,10 % (4.)	9,91 % (7.)	10,78 % (14.)	19,40 % (1.)	1,72 % (8.)	13,79 % (13.)	232 (5.)	



juje, z pohledu struktury cizinců podle státního občanství jsou tyto kraje zcela rozdílné. V Praze je na středních školách mezi cizinci poměrně vysoký podíl občanů Ruska (25,8 %), Ukrajiny (18,2%) a více než desetinu cizinců tvoří Slováci (14,0 %). Oproti tomu v Karlovarském kraji je mezi cizinci na středních školách poměrně velký podíl Vietnamců (45,5%), následují je Ukrajinci (16,8%) a Rusové (12,9 %), ostatní státy již nejsou zastoupeny ani deseti procenty. Tato situace odpovídá i stavu minulého roku.

Za zmínku stojí i Moravskoslezský kraj, kde sice cizinci na středních školách tvoří pouze 0,3 %, ale více než čtvrtina z nich jsou Slováci, téměř pětina tvoří Poláci a další pětina Vietnamci. Svým způsobem je zajímavý i kraj Jihočeský, kde více než pětina cizinců studujících na středních školách tvoří Němci.

F 5. Cizinci ve vyšších odborných školách

Charakteristika ukazatele

Ukazatel popisuje rozložení cizinců ve vyšších odborných školách podle jejich státního občanství, a to stejně jako ukazatele F2 – F4 ve členění podle státní příslušnosti slovenské, vietnamské, ruské, ukrajinské, polské, německé a ostatní.

Metodika výpočtu

$$\frac{Cv_i}{Cv} \times 100$$

Cv – počet cizinců studujících ve vyšších odborných školách (bez ohledu na formu studia) v roce 2003/04

i – státní příslušnost žáků – cizinců navštěvujících vyšší odborné školy

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za rok 2003/04

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Na rozdíl od mateřských, základních a středních škol nejsou studenti vyšších odborných škol vázání takovou měrou na místo pobytu rodičů a cizinci studující na této vzdělávací úrovni velice často vyjíždějí do zahraničí právě za účelem studia. Z toho důvodu se i podíl cizinců a jejich struktura podle státního občanství na vyšších odborných školách liší od situace na nižších vzdělávacích úrovních.

V České republice studuje na vyšších odborných školách celkem 385 cizinců (v roce 2002/03 se jednalo o 379 cizinců). Největší podíl z nich tvoří Slováci (74,0%), Ukrajinci (10,7%), Poláci (5,2%) a Rusové (3,9%). Tato situace je stabilní několik posledních let. Vzhledem k nízkému celkovému počtu cizinců na vyšších odborných školách nezacházíme v popisu ukazatele v jednotlivých regionech do příliš velkých podrobností.

Regionální rozdíly

Z regionálního pohledu má smysl zabývat se pouze Prahou a Moravskoslezským krajem, ve kterých podíl cizinců studujících na vyšších odborných školách výrazně převyšuje celorepublikový průměr.

V Praze na vyšších odborných školách mezi cizinci převažují Slováci (69,6% cizinců), desetinu cizinců tvoří Ukrajinci (10,4%) a 6,4% Rusové. V Moravskoslezském kraji studuje mezi cizinci na vyšších odborných školách 86,6% Slováků, 12,1% Poláků a ostatní státy jsou zastoupené pouze okrajově.

F5 T1: Počty cizinců ve vyšších odborných školách, jejich struktura podle státní příslušnosti, 2003 (v %)															
Území		podíl cizinců podle státní příslušnosti											počet cizinců celkem		
		Slovensko		Vietnam		Rusko		Ukrajina		Polsko		Německo		ostatní státy	
ČR celkem		74,03 %		0,26 %		3,90 %		10,65 %		5,19 %		0,26 %		5,71 %	385
CZ01	Praha	69,60 %		0,80 %		6,40 %		10,40 %		-		0,80 %		12,00 %	125
CZ011	Hlavní město Praha	69,60 % (5.)	0,80 % (1.)	6,40 % (5.)	10,40 % (7.)	- (4.)	0,80 % (1.)	12,00 % (5.)						125 (2.)	
CZ02	Střední Čechy	42,31 %	-	11,54 %	38,46 %	-	-	7,69 %						26	
CZ021	Středočeský kraj	42,31 % (8.)	- (2.)	11,54 % (4.)	38,46 % (6.)	- (4.)	- (2.)	7,69 % (6.)						26 (4.)	
CZ03	Jihozápad	7,69 %	-	15,38 %	61,54 %	7,69 %	-	7,69 %						13	
CZ031	Jihočeský kraj	12,50 % (10.)	- (2.)	12,50 % (3.)	62,50 % (2.)	- (4.)	- (2.)	12,50 % (4.)						8 (6.)	
CZ032	Plzeňský kraj	- (11.)	- (2.)	20,00 % (2.)	60,00 % (3.)	20,00 % (1.)	- (2.)	- (7.)						5 (8.)	
CZ04	Severozápad	33,33 %	-	-	50,00 %	16,67 %	-	-						6	
CZ041	Karlovarský kraj	- (11.)	- (2.)	- (7.)	- (11.)	- (4.)	- (2.)	- (7.)						- (14.)	
CZ042	Ústecký kraj	33,33 % (9.)	- (2.)	- (7.)	50,00 % (4.)	16,67 % (2.)	- (2.)	- (7.)						6 (7.)	
CZ05	Severovýchod	50,00 %	-	-	50,00 %	-	-	-						6	
CZ051	Liberecký kraj	- (11.)	- (2.)	- (7.)	100,00 % (1.)	- (4.)	- (2.)	- (7.)						1 (12.)	
CZ052	Královéhradecký kraj	50,00 % (7.)	- (2.)	- (7.)	50,00 % (4.)	- (4.)	- (2.)	- (7.)						4 (9.)	
CZ053	Pardubický kraj	100,00 % (1.)	- (2.)	- (7.)	- (11.)	- (4.)	- (2.)	- (7.)						1 (12.)	
CZ06	Jihovýchod	93,18 %	-	-	4,55 %	-	-	2,27 %						44	
CZ061	Vysočina	66,67 % (6.)	- (2.)	- (7.)	- (11.)	- (4.)	- (2.)	33,33 % (2.)						3 (10.)	
CZ062	Jihomoravský kraj	95,12 % (2.)	- (2.)	- (7.)	4,88 % (9.)	- (4.)	- (2.)	- (7.)						41 (3.)	
CZ07	Střední Morava	68,75 %	-	6,25 %	6,25 %	-	-	18,75 %						16	
CZ071	Olomoucký kraj	- (11.)	- (2.)	50,00 % (1.)	- (11.)	- (4.)	- (2.)	50,00 % (1.)						2 (11.)	
CZ072	Zlínský kraj	78,57 % (4.)	- (2.)	- (7.)	7,14 % (8.)	- (4.)	- (2.)	14,29 % (3.)						14 (5.)	
CZ08	Moravskoslezsko	86,58 %	-	0,67 %	0,67 %	12,08 %	-	-						149	
CZ081	Moravskoslezský kraj	86,58 % (3.)	- (2.)	0,67 % (6.)	0,67 % (10.)	12,08 % (3.)	- (2.)	- (7.)						149 (1.)	





KAPITOLA

VÝUKA JAZYKŮ



V souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie se stupňují nároky na výuku cizích jazyků, a to jak z hlediska kvality výuky, tak i z hlediska rozmanitosti nabídky jednotlivých jazyků. Proto je poslední kapitola naší publikace věnována právě problematice výuky cizích jazyků na českých školách. Zabýváme se zde počty a podíly žáků učících se cizí jazyk na českých školách; sledujeme jejich strukturu podle vyučovaného cizího jazyka a podle počtu jazyků, které si tito žáci osvojují.

Do roku 1989 se na našich základních školách jako povinný jazyk vyučovala ruština, která byla někdy doplněna dalším cizím jazykem, ten byl ovšem, s výjimkou jazykových škol, pouze nepovinný. Na středních školách se ve výuce ruštiny pokračovalo. V případě některých oborů ukončených maturitní zkouškou, především na gymnáziích a obchodních akademiích, se vyučoval ještě další cizí jazyk. Je nutné poznamenat, že do roku 1989 se ve statistikách údaje o výuce cizích jazyků téměř nevyskytovaly, proto o ní za toto období máme velmi málo informací.

Po roce 1989 se během krátké doby skončilo s celoplošnou výukou ruštiny na základních i středních školách. Učitelé ruského jazyka byli v mnoha případech requalifikováni na výuku jiného cizího jazyka, obvykle angličtiny nebo němčiny. Základní i střední školy tak mohly nabídnout žákům výběr z několika cizích jazyků.

S výukou cizího jazyka se na základních školách povinně začíná od čtvrtého ročníku, žáci obvykle studují pouze jeden cizí jazyk. Existují však i základní školy s rozšířenou výukou jazyků, které svým žákům nabízejí obvykle dva cizí jazyky a získání hlubších vědomostí v této oblasti. Na zvláštních a pomocných školách se cizí jazyk nevyučuje.

Na středních školách studují jeden cizí jazyk všichni žáci s výjimkou těch, kteří navštěvují školy a studijní obory určené pro žáky s mentálním postižením. Gymnázia mají ve svém vzdělávacím programu zařazeny minimálně dva cizí jazyky, střední odborné školy v oborech ukončených maturitní zkouškou vyučují zpravidla jeden až dva cizí jazyky v závislosti na struktuře vzdělávacího programu. Žáci studující v oborech ukončených závěrečnou zkouškou studují zpravidla jeden cizí jazyk.

G 1. Podíly žáků v denním studiu učících se cizí jazyk

Charakteristika ukazatele

Ukazatel kvantifikuje podíly žáků na jednotlivých základních a středních školách (gymnáziích, středních odborných školách, středních odborných učilištích), kteří se učí cizí jazyk, na celkovém počtu žáků denního studia. Speciální školy nejsou do daného přehledu zahrnuty vzhledem k tomu, že na školách pro mentálně postižené žáky (zvláštní školy, pomocné školy, odborná učiliště a praktické školy) se cizí jazyk nevyučuje a žáci v ostatních typech speciálních škol tvoří poměrně malé procento. Údaje by proto nebyly zcela vypovídající. Do přehledu jsou zahrnuta i gymnázia, ale jako samostatný typ školy nejsou uvedena v tabulce ani grafu, protože tam studují cizí jazyk všichni žáci. V tabulce a grafu z toho důvodu neuvádíme ani hodnoty za vyšší odborné školy.

Metodika výpočtu

$$\frac{\sum J_i}{\sum Z_i} \times 100$$

$\sum J_i$ – celkový počet žáků denního studia učících se cizí jazyk ve školním roce 2003/04

$\sum Z_i$ – celkový počet žáků denního studia ve školním roce 2003/04

i – typ, druh školy, příp. druh studia (základní školy, střední školy – střední odborné školy, střední odborná učiliště ve všech druzích denního studia včetně nástavbového)

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za školní rok 2003/04

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Podíly žáků učících se cizí jazyk (na celkovém počtu žáků v denním studiu) se liší podle typu nebo druhu školy. Na základní škole, kde je povinná výuka jednoho cizího jazyka od 4. ročníku, se podíl žáků učících se cizí jazyk pohybuje na úrovni 72,1 %. Odchyly od celorepublikového průměru se však mohou na jednotlivých školách značně lišit v závislosti na tom, zda se jedná o školu s jedním či dvěma stupni nebo s rozšířenou výukou jazyků¹⁵. Velikosti odchylek mohou být rovněž ovlivněny počtem žáků v jednotlivých ročnících.

Na střední škole studuje alespoň jeden cizí jazyk 98,2 % všech žáků¹⁶ (s výjimkou těch, kteří navštěvují učiliště). Na středních odborných školách se učí minimálně jeden cizí jazyk téměř všichni studenti (100 %), na gymnáziích zcela všichni studenti a **na středních odborných učilištích** 94,9 % všech žáků.

Na vyšších odborných školách studují cizí jazyk všichni žáci v denním studiu (proto nejsou vyšší odborné školy uvedeny ani v tabulce ani v grafu).

Regionální rozdíly

Žádné regionální rozdíly neexistují v podílech žáků učících se jazyk na gymnáziích a na vyšších odborných školách, kde se cizí jazyk učí všichni žáci denního studia.

Na rozdílné hodnoty ukazatele v případě základních škol má vliv především převládající typ školy v jednotlivých regionech. Existují malotřídky, školy pouze s jedním stupněm, s oběma stupni a školy s rozšířenou výukou cizích jazyků. Svou roli hraje i odlišnost žáků ze základních škol na víceletá gymnázia. Podíly žáků učících se cizí jazyk se pohybují od 70,4 % v Ústeckém kraji až po 75,6 % v Hlavním městě Praze, kde je nejvyšší koncentrace plnotřídních škol s oběma stupni a škol s rozšířenou výukou jazyků. Hodnoty ukazatele ve většině krajů se pohybují mezi 71 % až 73 %.

Podíly žáků denního studia učících se cizí jazyk na **středních školách** se pohybují v jednotlivých krajích v rozmezí 96,8–99 %. Rozdíly ve velikosti ukazatele v jednotlivých krajích jsou způsobeny zejména odlišnou strukturou středních škol podle typu. V krajích, kde je více gymnázií a středních odborných škol, je také vyšší podíl žáků učících se cizí jazyk; v krajích s vyšší koncentrací středních odborných učilišť je tomu naopak. (Lze říci, že hodnotu ukazatele ovlivňuje především výuka jazyků na středních odborných učilištích.) Nejvyšších hodnot dosahuje ukazatel v Praze (99 %), následuje Královéhradecký kraj (98,7 %), Jihomoravský kraj (98,6 %). Na opačném konci škály leží kraj Liberecký (96,8 %) a Karlovarský (97,2 %).

Rozdíly jednotlivých krajů v podílech žáků učících se jazyk na středních odborných školách jsou zanedbatelné – pohybují se v rozmezí od 99,6 % do 100,0 %. Proto je nemá smysl interpretovat.

Střední odborná učiliště vykazují v hodnotách sledovaného ukazatele poměrně velký rozptyl. Podíl žáků učících se jazyk v denním studiu na středních odborných učilištích se pohybuje v jednotlivých krajích v rozmezí od 91,9 % v Libereckém kraji do 96,6 % v Praze. Nad hranici 96 % se kromě Prahy ještě pohybují kraje Jihočeský, Královéhradecký, Ústecký a Jihomoravský. Hodnoty ukazatele se odvíjejí především od oborové skladby středních odborných učilišť v jednotlivých krajích a od rozsahu nabídky oborů určených pro žáky, kteří dokončili povinnou školní docházku v nižším než devátém ročníku.

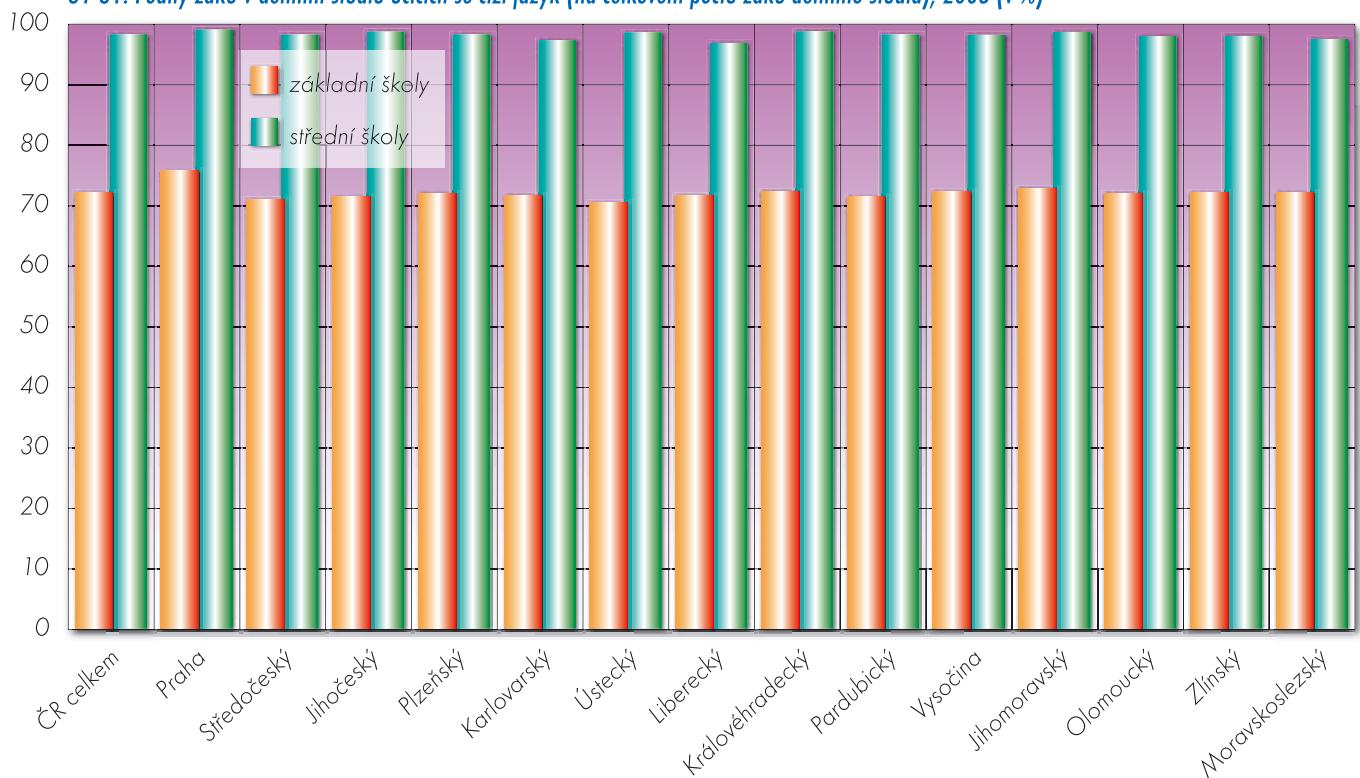
¹⁵ Na základních školách s rozšířenou výukou jazyků se obvykle vyučují dva cizí jazyky.

¹⁶ Mezi střední školy se počítají střední odborné školy, gymnázia, konzervatoře, střední odborná učiliště a učiliště.



G1 T1: Podíly žáků v denním studiu učících se cizí jazyk (na celkovém počtu žáků denního studia), 2003 (v %)							
Území		základní školy		střední školy			
				celkem	z toho		
					střední odborné školy	střední odborná učiliště	
ČR celkem		72,12 %		98,24 %		100,00 %	94,89 %
CZ01	Praha	75,63 %		99,01 %		100,00 %	96,59 %
CZ011	Hlavní město Praha	75,63 %	(1.)	99,01 %	(1.)	100,00 %	96,59 % (1.)
CZ02	Středočeský kraj	70,92 %		98,21 %		100,00 %	94,64 %
CZ021	Středočeský kraj	70,92 %	(13.)	98,21 %	(8.)	100,00 %	94,64 % (8.)
CZ03	Jihozápad	71,71 %		98,48 %		100,00 %	95,78 %
CZ031	Jihočeský kraj	71,48 %	(11.)	98,68 %	(3.)	100,00 %	96,32 % (2.)
CZ032	Plzeňský kraj	71,99 %	(7.)	98,23 %	(6.)	100,00 %	95,07 % (6.)
CZ04	Severozápad	70,72 %		98,22 %		100,00 %	95,25 %
CZ041	Karlovarský kraj	71,63 %	(9.)	97,26 %	(13.)	100,00 %	92,80 % (13.)
CZ042	Ústecký kraj	70,38 %	(14.)	98,56 %	(5.)	100,00 %	96,14 % (4.)
CZ05	Severovýchod	71,75 %		98,00 %		100,00 %	94,25 %
CZ051	Liberecký kraj	71,58 %	(10.)	96,79 %	(14.)	100,00 %	91,89 % (14.)
CZ052	Královéhradecký kraj	72,26 %	(3.)	98,72 %	(2.)	100,00 %	96,19 % (3.)
CZ053	Pardubický kraj	71,34 %	(12.)	98,22 %	(7.)	100,00 %	94,45 % (9.)
CZ06	Jihovýchod	72,53 %		98,47 %		100,00 %	95,71 %
CZ061	Vysočina	72,19 %	(4.)	98,14 %	(9.)	100,00 %	94,93 % (7.)
CZ062	Jihomoravský kraj	72,70 %	(2.)	98,61 %	(4.)	100,00 %	96,07 % (5.)
CZ07	Střední Morava	72,03 %		97,94 %		100,00 %	94,22 %
CZ071	Olomoucký kraj	71,94 %	(8.)	97,93 %	(11.)	100,00 %	94,23 % (10.)
CZ072	Zlínský kraj	72,12 %	(6.)	97,95 %	(10.)	100,00 %	94,21 % (11.)
CZ08	Moravskoslezsko	72,15 %		97,45 %		100,00 %	92,92 %
CZ081	Moravskoslezský kraj	72,15 %	(5.)	97,45 %	(12.)	100,00 %	92,92 % (12.)

G1 G1: Podíly žáků v denním studiu učících se cizí jazyk (na celkovém počtu žáků denního studia), 2003 (v %)





G 2. Podíly žáků učících se cizí jazyk na základních školách

Charakteristika ukazatele

Ukazatel charakterizuje podíly žáků základních škol učících se cizí jazyk podle jednotlivých cizích jazyků na celkovém počtu žáků, kteří se učí cizí jazyk. Nejvyučovanějšími jazyky jsou angličtina a němčina, dále francouzština, ruština, španělština a italština; ostatní jazyky jsou uváděny společně jako „jiné“.

Metodika výpočtu

$$\frac{\sum Z_j}{\sum Z} \times 100$$

$\sum Z$ – celkový počet žáků základních škol učících se cizí jazyky ve školním roce 2003/04

j – jednotlivé vyučované cizí jazyky

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za školní rok 2003/04

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Do roku 1989 se na našich základních školách jako povinný jazyk vyučovala pouze ruština. Ostatní cizí jazyky se¹⁷ vyučovaly pouze okrajově, ve většině případů spíše jako nepovinné předměty nebo v rámci zájmových kroužků; teprve po revoluci si mohli žáci vybírat, který cizí jazyk chtějí na základní škole studovat. V současné době se v drtivé vět-

šině škol vyučuje angličtina nebo němčina. Převažující zájem o výuku angličtiny, kterou se učí 70,9 % žáků, je způsoben zejména možností obyvatel cestovat prakticky po celém světě, rozvojem informačních technologií a v neposlední řadě i zájmem zaměstnavatelů o pracovníky, kteří angličtinu ovládají. Němčina je pak s naší zemí spjata především historicky a zájem o ni pramení rovněž z polohy naší země v sousedství německy mluvících zemí. Učí se jí 31,3 % dětí. (Některí žáci se učí oba jazyky, proto je součet podílů vyšší než 100 %). Ostatní cizí jazyky nejsou na základních školách časté, za zmínku stojí francouzština (1 %) a ruština (0,4 %).

Regionální rozdíly

Ve všech krajích, s výjimkou kraje Karlovarského, se většina žáků učí angličtinu, přičemž nejmenší rozdíly v podílech obou nejčastěji vyučovaných jazyků se projevují v kraji Plzeňském, Jihočeském, Ústeckém a Pardubickém. (Zvýšený zájem o němčinu souvisí s polohou krajů, neboť všechny sousedí s Německem nebo Rakouskem.)

Mezi jednotlivými kraji najdeme dva zcela atypické – Prahu a již zmiňovaný Karlovarský kraj. V Praze je na základních školách v mezikrajořovém srovnání nejvyšší podíl žáků učících se angličtinu (87 %) a francouzštinu (3 %), ale jednoznačně nejmenší podíl žáků učících se němčinu (17,4 %). V Karlovarském kraji je situace opačná, němčinu se zde učí 58,9 % a angličtinu pouze 43,2 % žáků, což je nejméně ze všech krajů; rovněž se zde projevuje další specifický jev – 1,5 % žáků se učí rusky (v ostatních krajích se podíl žáků učících se ruštinu pohybuje v rozmezí od 0,1 % do 0,8 %).

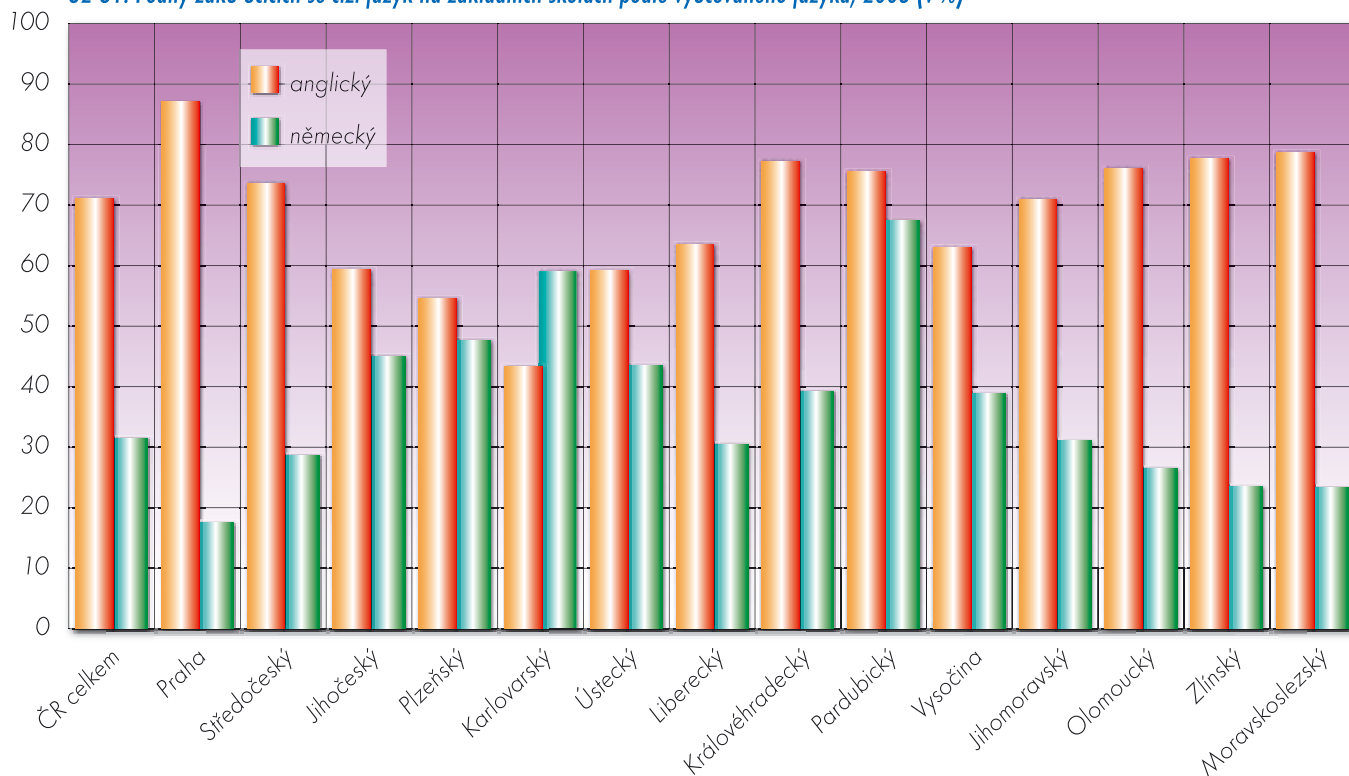
G2 T1: Podíly žáků učících se cizí jazyk na základních školách, jejich podíly podle vyučovaného jazyka, 2003 (v %)

Území		podíly žáků učících se jazyk										počet žáků učících se cizí jazyk celkem
		anglický	francouzský	německý	ruský	španělský	italský	jiný				
ČR celkem		70,92 %	1,02 %	31,32 %	0,42 %	0,11 %	0,01 %	0,05 %				689 655
CZ01	Praha	87,00 %	2,97 %	17,41 %	0,30 %	0,79 %	-	0,17 %				67 638
CZ011	Hlavní město Praha	87,00 % (1.)	2,97 % (1.)	17,41 % (14.)	0,30 % (10.)	0,79 % (1.)	- (5.)	0,17 % (2.)				67 638 (4.)
CZ02	Střední Čechy	73,52 %	0,99 %	28,45 %	0,30 %	0,08 %	-	-				74 552
CZ021	Středočeský kraj	73,52 % (7.)	0,99 % (4.)	28,45 % (10.)	0,30 % (9.)	0,08 % (4.)	- (5.)	- (3.)				74 552 (3.)
CZ03	Jihozápad	57,07 %	0,54 %	46,06 %	0,10 %	-	-	-				78 780
CZ031	Jihočeský kraj	59,22 % (11.)	0,64 % (8.)	44,87 % (4.)	0,08 % (14.)	- (6.)	- (5.)	- (3.)				42 960 (7.)
CZ032	Plzeňský kraj	54,49 % (13.)	0,42 % (13.)	47,48 % (3.)	0,13 % (13.)	- (6.)	- (5.)	- (3.)				35 820 (11.)
CZ04	Severozápad	54,74 %	0,50 %	47,62 %	0,58 %	0,05 %	0,01 %	-				76 578
CZ041	Karlovarský kraj	43,17 % (14.)	0,06 % (14.)	58,98 % (2.)	1,49 % (1.)	- (6.)	- (5.)	- (3.)				20 942 (14.)
CZ042	Ústecký kraj	59,10 % (12.)	0,67 % (7.)	43,35 % (5.)	0,23 % (12.)	0,07 % (5.)	0,02 % (3.)	- (3.)				55 636 (5.)
CZ05	Severovýchod	72,56 %	0,91 %	46,19 %	0,64 %	-	0,02 %	-				102 258
CZ051	Liberecký kraj	63,36 % (9.)	0,60 % (9.)	30,38 % (9.)	0,81 % (2.)	- (6.)	- (5.)	- (3.)				29 602 (13.)
CZ052	Královéhradecký kraj	77,16 % (4.)	0,47 % (11.)	39,13 % (6.)	0,61 % (4.)	- (6.)	- (5.)	- (3.)				37 767 (10.)
CZ053	Pardubický kraj	75,39 % (6.)	1,64 % (3.)	67,26 % (1.)	0,53 % (6.)	- (6.)	0,05 % (1.)	- (3.)				34 889 (12.)
CZ06	Jihovýchod	68,20 %	0,66 %	33,54 %	0,36 %	-	0,02 %	-				114 015
CZ061	Vysočina	62,88 % (10.)	0,46 % (12.)	38,76 % (7.)	0,60 % (5.)	- (6.)	- (5.)	- (3.)				38 124 (9.)
CZ062	Jihomoravský kraj	70,87 % (8.)	0,75 % (6.)	30,92 % (8.)	0,24 % (11.)	- (6.)	0,02 % (2.)	- (3.)				75 891 (2.)
CZ07	Střední Morava	76,74 %	1,16 %	24,86 %	0,42 %	0,11 %	-	-				84 935
CZ071	Olomoucký kraj	76,00 % (5.)	0,53 % (10.)	26,32 % (11.)	0,35 % (8.)	0,12 % (2.)	- (5.)	- (3.)				43 408 (6.)
CZ072	Zlínský kraj	77,52 % (3.)	1,82 % (2.)	23,33 % (12.)	0,49 % (7.)	0,10 % (3.)	- (5.)	- (3.)				41 527 (8.)
CZ08	Moravskoslezsko	78,55 %	0,97 %	23,29 %	0,78 %	-	0,02 %	0,22 %				90 899
CZ081	Moravskoslezský kraj	78,55 % (2.)	0,97 % (5.)	23,29 % (13.)	0,78 % (3.)	- (6.)	0,02 % (4.)	0,22 % (1.)				90 899 (1.)

17 S výjimkou škol s jazykovým zaměřením.



G2 G1: Podíly žáků učících se cizí jazyk na základních školách podle vyučovaného jazyka, 2003 (v %)



G 3 Podíly žáků učících se cizí jazyk na středních školách

Charakteristika ukazatele

Ukazatel postihuje podíly žáků středních škol, kteří se učí cizí jazyk, a to podle toho, kterému z cizích jazyků se učí. V jazycích zaujímá první místo angličtina, pak následuje němčina a francouzština. Další cizí jazyky se vyučují pouze okrajově – z nich zde uvádíme ruštinu, španělštinu a italštinu, ostatní jazyky jsou zařazeny do kategorie „jiné“.

Metodika výpočtu

$$\frac{\sum j}{\text{ŽS}} \times 100$$

ŽS – celkový počet žáků denního studia učících se cizí jazyk ve středních školách ve všech druzích studia včetně nástavbového ve školním roce 2003/04

j – jednotlivé cizí jazyky

Zdroj dat

- databáze ÚIV za školní rok 2003/04

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Struktura žáků učících se cizí jazyk na středních školách podle vyučovaného jazyka v jednotlivých krajích závisí na mnoha faktorech. Nej důležitějšími z nich jsou:

- poloha kraje (zda se jedná o příhraniční kraj s německy mluvícími zeměmi),
- struktura oborů středních škol a oborová struktura v daném regionu (zda převládají obory, v nichž se vyučuje povinně více než jeden cizí jazyk, zda je v daném kraji větší koncentrace středních odborných učilišť, na nichž se vyučuje převážně němčina, zda převládají např. obchodní

akademie a obory obchodu a služeb, kde se němčina vyučuje ve větší míře než jinde, nebo zda převládají naopak obory „elektro“, pro něž je vhodnější výuka angličtiny,...).

- ekonomická struktura kraje a přílivu zahraničního kapitálu z různých zemí, který následně vyvíjí tlak na obyvatele – uchazeče o práci a zaměstnance, aby ovládali ten který cizí jazyk.

Na středních školách studuje angličtinu 72,4 % žáků, němčinu 59,4 % a francouzštinu 6,5 % žáků. Z ostatních jazyků se prosazuje španělština (2,2 %) a ruština (2,1 %). Podíl žáků učících se jiný jazyk činí celkem 3 %, jsou v něm však zahrnuti i žáci středních zdravotnických škol, kteří se povinně učí latinu.

Regionální rozdíly

Stejně jako u základních škol, i v případě středních škol se projevují výrazné regionální rozdíly ve struktuře žáků učících se cizí jazyk. Jako atypické se jeví především Praha a Karlovarský kraj.

Praha se od ostatních krajů odlišuje zejména nejvyšším podílem středoškoláků, kteří se učí angličtinu (86,3 %), nejnižším podílem žáků učících se němčinu (46,4 % – jako jediný kraj se pohybuje pod hranicí padesáti procent) a poměrně vysokými podíly žáků učících se francouzštinu (11,6 %), španělštinu (5,95 %) a italštinu (1,1 %).

Dalším krajem, který se od ostatních významně liší, je kraj Karlovarský. Obdobně jako na základních školách zde nejvíce středoškoláků studuje němčinu (81,1 %), zatímco angličtinu si osvojují pouze 55,5 % žáků. Specifikem tohoto kraje je rovněž nejvyšší podíl středoškoláků, kteří studují ruský jazyk (5,5 %), v ostatních krajích jsou jejich podíly výrazně nižší (od 0,7 % do 3,3 %).

Obecně lze říci, že kraje, které sousedí s Německem nebo Rakouskem (Jihočeský, Plzeňský, Ústecký, Liberecký, Vysočina, Jihomoravský a již zmíněný Karlovarský), se ve srovnání s ostatními kraji a s celorepublikovým průměrem vyznačují poměrně vysokými podíly středoškoláků učících se německy (60,4–81,1 %). Podíly žáků učících se anglicky jsou zde naopak relativně nízké (60,4–69,4 %).



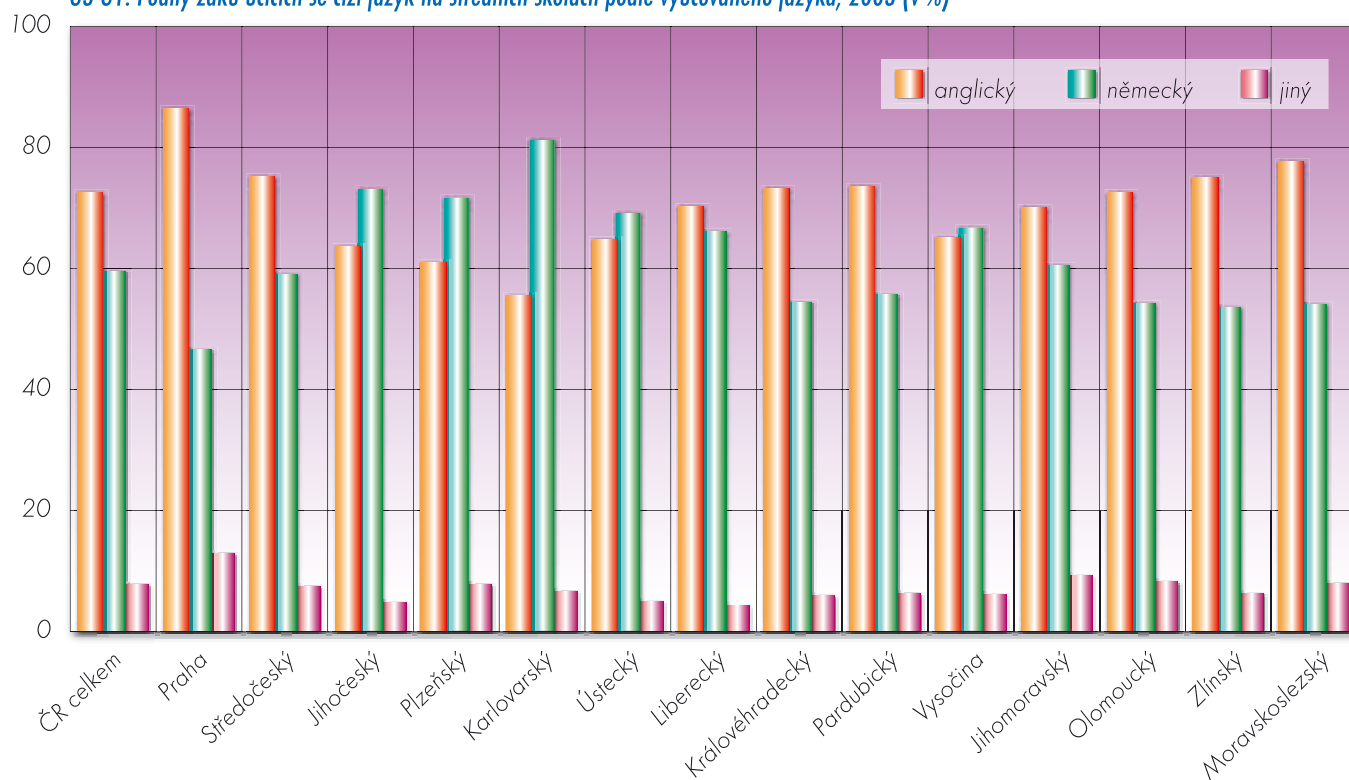
Středoškoláci se kromě **angličtiny a němčiny** učí v menší míře také dalším jazykům. Za zmínku stojí výuka francouzštiny (6,3%), španělštiny (2,2%) a ruštiny (2,08%). Výuka **francouzštiny** je nejvíce zastoupena v Praze a Středočeském kraji, nad celorepublikovým průměrem (6,5%) se podíly žáků, kteří ji studují, pohybují

ještě v Olomouckém kraji a na Vysočině. **Ruštinu** se učí nejvíce žáků v Karlovarském, Moravskoslezském, Plzeňském, Jihomoravském a Středočeském kraji. Poměrně vysokých podílů žáků studujících **španělštinu** dosahuje Praha (6%), Olomoucký a Moravskoslezský kraj.

G3 T1: Podíly žáků učících se cizí jazyk na středních školách, jejich podíly podle vyučovaného jazyka, 2003 (v %)

Území		podíly žáků učících se jazyk							počet žáků učících se cizí jazyk celkem
		anglický	francouzský	německý	ruský	španělský	italský	jiný	
ČR celkem		72,40 %	6,52 %	59,35 %	2,08 %	2,20 %	0,28 %	3,04 %	517 241
CZ01	Praha	86,29 %	11,57 %	46,41 %	1,87 %	5,95 %	1,07 %	3,90 %	69 760
CZ011	Hlavní město Praha	86,29 % (1.)	11,57 % (1.)	46,41 % (14.)	1,87 % (9.)	5,95 % (1.)	1,07 % (1.)	3,90 % (4.)	69 760 (1.)
CZ02	Středočeský kraj	75,07 %	7,30 %	58,95 %	2,30 %	1,54 %	0,04 %	3,51 %	44 273
CZ021	Středočeský kraj	75,07 % (3.)	7,30 % (2.)	58,95 % (8.)	2,30 % (5.)	1,54 % (6.)	0,04 % (12.)	3,51 % (5.)	44 273 (4.)
CZ03	Jihozápad	62,38 %	4,48 %	72,39 %	1,71 %	0,84 %	0,07 %	3,34 %	59 843
CZ031	Jihočeský kraj	63,50 % (12.)	3,91 % (14.)	73,02 % (2.)	0,88 % (13.)	0,87 % (11.)	0,04 % (11.)	2,91 % (7.)	34 157 (6.)
CZ032	Plzeňský kraj	60,90 % (13.)	5,24 % (9.)	71,56 % (3.)	2,81 % (3.)	0,81 % (12.)	0,11 % (8.)	3,92 % (3.)	25 686 (12.)
CZ04	Severozápad	62,27 %	4,57 %	72,19 %	1,95 %	0,86 %	0,32 %	2,14 %	53 822
CZ041	Karlovarský kraj	55,47 % (14.)	5,10 % (10.)	81,11 % (1.)	5,53 % (1.)	0,37 % (13.)	- (13.)	0,64 % (14.)	13 987 (14.)
CZ042	Ústecký kraj	64,65 % (11.)	4,38 % (13.)	69,05 % (4.)	0,69 % (14.)	1,03 % (9.)	0,43 % (2.)	2,67 % (9.)	39 835 (5.)
CZ05	Severovýchod	72,40 %	5,83 %	57,92 %	1,70 %	1,28 %	0,23 %	2,25 %	74 212
CZ051	Liberecký kraj	70,12 % (8.)	4,73 % (12.)	65,95 % (6.)	1,16 % (11.)	1,53 % (7.)	0,37 % (3.)	1,05 % (13.)	20 388 (13.)
CZ052	Královéhradecký kraj	73,09 % (6.)	6,29 % (7.)	54,28 % (10.)	1,82 % (10.)	1,36 % (8.)	0,12 % (7.)	2,48 % (10.)	27 566 (9.)
CZ053	Pardubický kraj	73,45 % (5.)	6,18 % (8.)	55,51 % (9.)	1,98 % (7.)	1,00 % (10.)	0,22 % (5.)	2,94 % (6.)	26 258 (11.)
CZ06	Jihovýchod	68,47 %	5,34 %	62,27 %	1,98 %	1,53 %	0,26 %	4,36 %	87 768
CZ061	Vysočina	65,05 % (10.)	6,68 % (4.)	66,61 % (5.)	1,02 % (12.)	0,34 % (14.)	0,17 % (6.)	4,42 % (1.)	26 470 (10.)
CZ062	Jihomoravský kraj	69,95 % (9.)	4,77 % (11.)	60,39 % (7.)	2,39 % (4.)	2,04 % (5.)	0,30 % (4.)	4,34 % (2.)	61 298 (3.)
CZ07	Střední Morava	73,63 %	6,63 %	53,80 %	2,04 %	2,65 %	0,03 %	2,44 %	64 910
CZ071	Olomoucký kraj	72,43 % (7.)	6,93 % (3.)	54,08 % (11.)	2,14 % (6.)	3,18 % (2.)	- (13.)	2,79 % (8.)	32 797 (7.)
CZ072	Zlínský kraj	74,85 % (4.)	6,33 % (5.)	53,51 % (13.)	1,93 % (8.)	2,10 % (4.)	0,07 % (10.)	2,07 % (11.)	32 113 (8.)
CZ08	Moravskoslezsko	77,52 %	6,30 %	53,96 %	3,29 %	2,48 %	0,11 %	1,96 %	62 653
CZ081	Moravskoslezský kraj	77,52 % (2.)	6,30 % (6.)	53,96 % (12.)	3,29 % (2.)	2,48 % (3.)	0,11 % (9.)	1,96 % (12.)	62 653 (2.)

G3 G1: Podíly žáků učících se cizí jazyk na středních školách podle vyučovaného jazyka, 2003 (v %)





G 4 Podíly žáků učících se cizí jazyk na gymnáziích

Charakteristika ukazatele

Ukazatel kvantifikuje podíly gymnazistů učících se cizí jazyk, a to podle cizího jazyka, kterému se učí. Vzhledem k tomu, že ve čtyřletých gymnáziích a na vyšším stupni víceletých gymnázií jsou povinné minimálně dva cizí jazyky, je jazyková struktura ve srovnání s ostatními typy a druhy škol poměrně rozmanitá. Kromě angličtiny a němčiny, které se vyučují nejčastěji, uvádíme zde francouzštinu, ruštinu, španělštinu a italštinu, ostatní jazyky jsou uváděny společně jako „jiné“.

Metodika výpočtu

$$\frac{\sum G_j}{\sum G} \times 100$$

$\sum G$ – celkový počet žáků denního studia učících se cizí jazyk na gymnáziích ve školním roce 2003/04

j – jednotlivé cizí jazyky

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za školní rok 2003/04

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Již jsme se zmínili, že nabídka cizích jazyků na gymnáziích je pestřejší než na jiných středních školách, protože se zde vyučují obvykle alespoň dva cizí jazyky. V celorepublikovém měřítku se téměř všichni žáci učí anglicky (96,6 %), necelé dvě třetiny německy (62,5 %) a 17,1 % gymnazistů se učí francouzsky. Z dalších jazyků se vyučuje zejména španělština (5,2 % žáků), ruština (3,3 %) a italština (0,5 %).

Regionální rozdíly

Na gymnáziích se rovněž (stejně jako u základních a středních škol) struktura žáků podle vyučovaného cizího jazyka liší regionálně. Na rozdíl od základních škol a středních škol jako celku však ve všech krajích jednoznačně převládá výuka anglického jazyka, která se týká minimálně 92,04 % všech gymnazistů.

Poměrně vysokými podíly žáků učících se německý jazyk (nad 68 %) se opět vyznačují některé kraje sousedící s Německem nebo Rakouskem: Jihočeský (79,9 %), Karlovarský (73,9 %), Plzeňský (70,5 %), Ústecký (70,5 %) a Liberecký (68,3 %). Karlovarský kraj navíc zaujme nejnižším podílem žáků studujících angličtinu (92,0 %) a nadprůměrným podílem žáků, kteří si osvojují ruský jazyk (4%). Naopak nejnižší podíl žáků učících se německy lze nalézt v Praze (55,4 %) a v Moravskoslezském kraji (57,2 %).

Praha tradičně zaujímá první místo v podílu žáků, kteří na gymnáziu studují francouzštinu (25,5 %); nad celostátním průměrem (17,1 %) se ještě pohybuje Středočeský kraj, Zlínský kraj, Moravskoslezský kraj a Vysočina.

Dalším jazykem, který se v celorepublikovém měřítku učí 5,2 % gymnazistů, je španělština. Nejvíce žáků ji studuje v Olomouckém kraji (9 %), v Praze (7,9 %), Moravskoslezském (7,5 %), Jihomoravském (6,5 %) a Zlínském kraji (5,9 %).

První místo v podílech žáků, kteří si osvojují ruský jazyk, zaujímá Moravskoslezský kraj s hodnotou 5,5 %, následuje Jihomoravský (4,9 %), Pardubický (4,1 %), Karlovarský (4,0 %) a Královéhradecký kraj (3,9 %). Na druhé konci pomyslné škály leží Jihočeský kraj (1 %), Liberecký kraj (1,4 %), Vysočina (2 %), Ústecký kraj (2,4 %) a Hlavní město Praha (2,4 %).

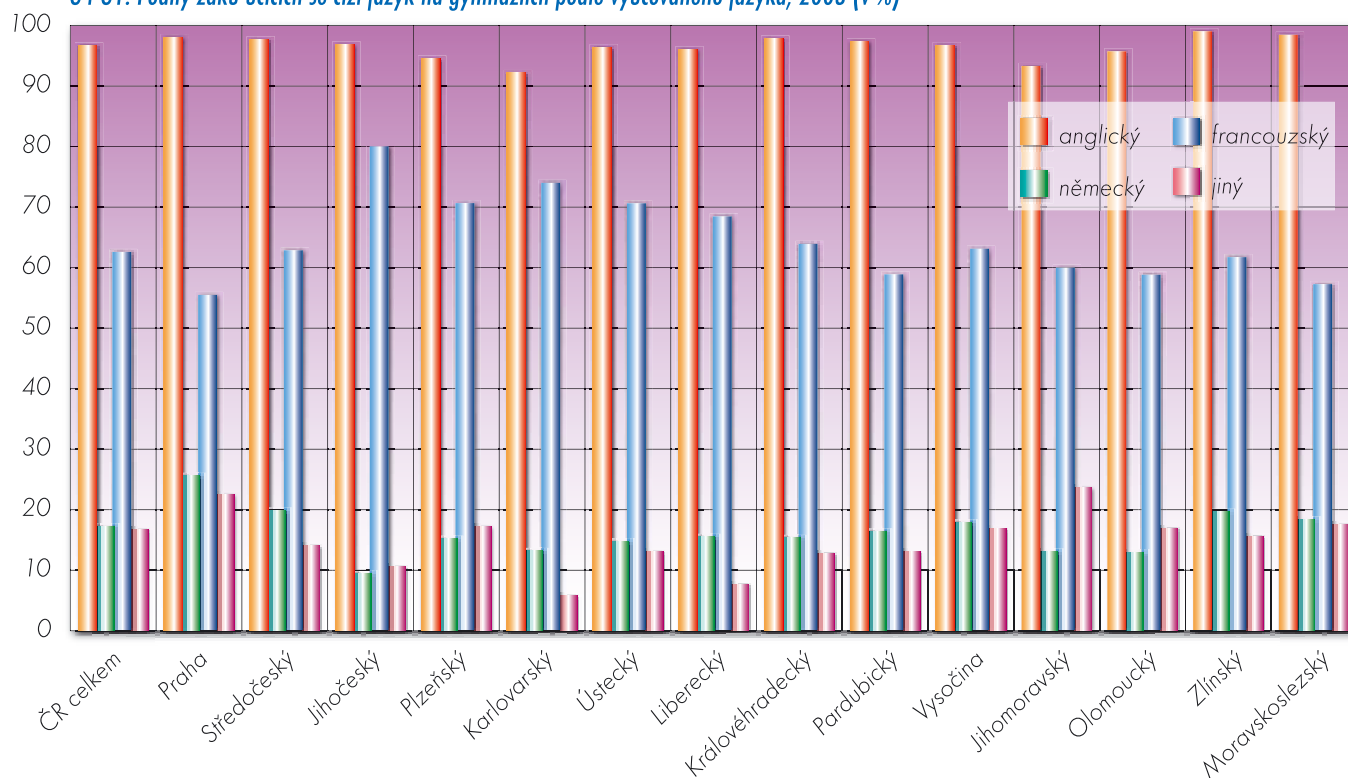
Ačkoliv se v celé republice učí italštinu pouze 0,5 % žáků gymnázií, v Praze tento podíl dosahuje 2,1 %. V ostatních regionech se zmíněné podíly pohybují pod 1 % nebo se italština nevyučuje vůbec.

G4 T1: Podíly žáků učících se cizí jazyk na gymnáziích, jejich podíly podle vyučovaného jazyka, 2003 (v %)

Území		podíly žáků učících se jazyk							počet žáků učících se cizí jazyk celkem
		anglický	francouzský	německý	ruský	španělský	italský	jiný	
ČR celkem		96,59 %	17,14 %	62,47 %	3,27 %	5,16 %	0,49 %	7,74 %	142 166
CZ01	Praha	97,97 %	25,47 %	55,37 %	2,44 %	7,91 %	2,12 %	9,86 %	23 204
CZ011	Hlavní město Praha	97,97 % (3.)	25,47 % (1.)	55,37 % (14.)	2,44 % (10.)	7,91 % (2.)	2,12 % (1.)	9,86 % (4.)	23 204 (1.)
CZ02	Střední Čechy	97,59 %	19,73 %	62,74 %	2,72 %	3,34 %	0,12 %	7,73 %	12 884
CZ021	Středočeský kraj	97,59 % (5.)	19,73 % (2.)	62,74 % (8.)	2,72 % (8.)	3,34 % (8.)	0,12 % (6.)	7,73 % (5.)	12 884 (4.)
CZ03	Jihozápad	95,78 %	11,76 %	76,01 %	2,03 %	2,87 %	0,08 %	8,25 %	15 654
CZ031	Jihočeský kraj	96,76 % (7.)	9,38 % (14.)	79,92 % (1.)	1,01 % (14.)	3,26 % (9.)	0,14 % (5.)	6,11 % (9.)	9 123 (6.)
CZ032	Plzeňský kraj	94,43 % (12.)	15,08 % (9.)	70,54 % (3.)	3,45 % (6.)	2,34 % (11.)	- (7.)	11,25 % (3.)	6 531 (12.)
CZ04	Severozápad	95,16 %	14,24 %	71,41 %	2,86 %	2,36 %	-	5,78 %	12 265
CZ041	Karlovarský kraj	92,04 % (14.)	13,06 % (11.)	73,88 % (2.)	4,01 % (4.)	0,79 % (14.)	- (7.)	0,88 % (14.)	3 293 (14.)
CZ042	Ústecký kraj	96,30 % (9.)	14,67 % (10.)	70,51 % (4.)	2,44 % (11.)	2,93 % (10.)	- (7.)	7,58 % (6.)	8 972 (7.)
CZ05	Severovýchod	97,11 %	15,65 %	63,07 %	3,33 %	2,80 %	0,17 %	5,17 %	19 751
CZ051	Liberecký kraj	95,95 % (10.)	15,39 % (7.)	68,34 % (5.)	1,38 % (13.)	4,25 % (6.)	- (7.)	1,91 % (13.)	4 918 (13.)
CZ052	Královéhradecký kraj	97,73 % (4.)	15,22 % (8.)	63,80 % (6.)	3,87 % (5.)	3,60 % (7.)	0,23 % (3.)	4,98 % (11.)	7 523 (9.)
CZ053	Pardubický kraj	97,25 % (6.)	16,27 % (6.)	58,77 % (11.)	4,09 % (3.)	1,01 % (13.)	0,22 % (4.)	7,56 % (7.)	7 310 (10.)
CZ06	Jihovýchod	94,14 %	14,27 %	60,73 %	4,14 %	5,00 %	0,59 %	11,89 %	24 998
CZ061	Vysočina	96,63 % (8.)	17,77 % (5.)	63,00 % (7.)	2,05 % (12.)	1,11 % (12.)	- (7.)	13,58 % (1.)	6 864 (11.)
CZ062	Jihomoravský kraj	93,20 % (13.)	12,95 % (12.)	59,87 % (10.)	4,94 % (2.)	6,47 % (4.)	0,81 % (2.)	11,26 % (2.)	18 134 (2.)
CZ07	Střední Morava	97,08 %	15,80 %	59,98 %	2,75 %	7,62 %	-	5,85 %	17 268
CZ071	Olomoucký kraj	95,62 % (11.)	12,87 % (13.)	58,70 % (12.)	2,51 % (9.)	8,95 % (1.)	- (7.)	5,39 % (10.)	9 683 (5.)
CZ072	Zlínský kraj	98,93 % (1.)	19,54 % (3.)	61,61 % (9.)	3,06 % (7.)	5,92 % (5.)	- (7.)	6,45 % (8.)	7 585 (8.)
CZ08	Moravskoslezsko	98,35 %	18,25 %	57,15 %	5,51 %	7,48 %	-	4,42 %	16 142
CZ081	Moravskoslezský kraj	98,35 % (2.)	18,25 % (4.)	57,15 % (13.)	5,51 % (1.)	7,48 % (3.)	- (7.)	4,42 % (12.)	16 142 (3.)



G4 G1: Podíly žáků učících se cizí jazyk na gymnáziích podle vyučovaného jazyka, 2003 (v %)



G 5 Podíly žáků učících se cizí jazyk na středních odborných školách

Charakteristika ukazatele

Ukazatel popisuje podíly žáků středních odborných škol studujících cizí jazyk v závislosti na volbě konkrétního cizího jazyka. Kromě angličtiny a němčiny, které se vyučují nejčastěji, sledujeme výuku francouzštiny, ruštiny, španělštiny a italštiny. Na rozdíl od jiných typů a druhů škol se zde samostatně zbývá také latinou. Ostatní jazyky jsou společně uváděny jako „jiné“.

Metodika výpočtu

$$\frac{\sum \text{ŽSOS}_j}{\text{ŽSOS}} \times 100$$

ŽSOS – celkový počet žáků denního studia učících se cizí jazyk ve středních odborných školách ve všech druzích studia včetně nástavbového a konzervatoří ve školním roce 2003/04

j – jednotlivé vyučované cizí jazyky

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za školní rok 2003/04

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Na středních odborných školách se ve tříletých oborech ukončených závěrečnou zkouškou žáci učí pouze jeden cizí jazyk, v oborech ukončených maturitní zkouškou a na konzervatořích pak studují nejméně jeden cizí jazyk. Kromě toho se v některých zdravotnických oborech vyučuje také latina.¹⁸ Volba konkrétního cizího jazyka závisí na studovaném oboru a do značné míry je ovlivněna i možnostmi školy.

Na středních odborných školách se 77,9 % žáků učí angličtinu, 57,8 % němčinu. S velkým odstupem následují další jazyky: francouzština (4,4 %), ruština (2,5 %), latina (2,2 %) a španělština (2 % žáků).

Regionální rozdíly

Také v případě středních odborných škol se struktura žáků učících se cizím jazykům liší z regionálního pohledu. Od ostatních krajů se opět výrazně odlišuje Karlovarský kraj a Praha – oba se však „chovají“ zcela odlišně. V Praze lze zaznamenat nejvyšší podíl žáků středních odborných škol studujících angličtinu (88 %), a naopak nejnižší podíl žáků učících se německy (42,8 %); 7,8 % žáků středních odborných škol se zde učí španělsky a 7 % francouzsky. V podílu žáků studujících španělštinu zaujímá Praha první místo a ve výuce francouzštiny místo druhé. Oproti tomu Karlovarský kraj je první mezi krajů v podílu žáků učících se německy (77,8 %) a poslední v podílech žáků učících se angličtinu (64,1 %).

Celorepublikový průměr v podílech žáků středních odborných škol, kteří se učí angličtinu (77,9 %), je překročen v Praze (88 %), Moravskoslezském (82,8 %), Libereckém (79,7 %), Zlínském (79,3 %) a Středočeském kraji (79,2 %). Pouze v případě Prahy, Moravskoslezského a Zlínského kraje se tak děje na úkor výuky němčiny. Kraj Středočeský a Liberecký překračují i v případě němčiny celorepublikový průměr.

Nad celorepublikovým průměrem ve výši 57,8 % se v hodnotách podílů žáků středních odborných škol, kteří studují němčinu, pohybuje celkem osm krajů: Karlovarský (77,8 %), Ústecký (69,4 %), Jihočeský (68,5 %), Liberecký (68,3 %), Plzeňský (67,9 %), Vysočina (67,4 %), Středočeský (60,6 %) a Jihomoravský (59 %). Pod hranicí padesáti procent se sledované podíly pohybují pouze v Praze (42,8 %) a Královéhradeckém kraji (47,9 %).

Francouzština je na středních odborných školách významněji zastoupena v Olomouckém kraji (8,4 %), v Praze (7 % žáků), na Vysočině (5,4 %) a v Královéhradeckém kraji (5,2 %). V ostatních regionech se podíl žáků středních odborných škol učících se francouzsky pohybuje pod hranicí čtyř procent. (Celorepublikový průměr činí 4,4 %.)

¹⁸ Proto je chování sledovaného ukazatele u středních odborných škol a gymnázií často odlišné.



Dalším jazykem, který se na středních odborných školách častěji vyučuje, je ruština. V celostátním měřítku ji studuje 2,6 % žáků, v některých krajích (Plzeňský, Moravskoslezský a Olomoucký) se jí však učí okolo čtyř procent žáků.

V některých oborech středních zdravotnických škol je kromě žijících jazyků povinná i výuka latiny – v rámci republiky se jí učí 2,2 % žáků středních odborných škol, nejvíce pak v Olomouckém (3,3 %), Středočeském (3,3 %), Jihočeském (2,9 %), Jihomoravském (2,8 %),

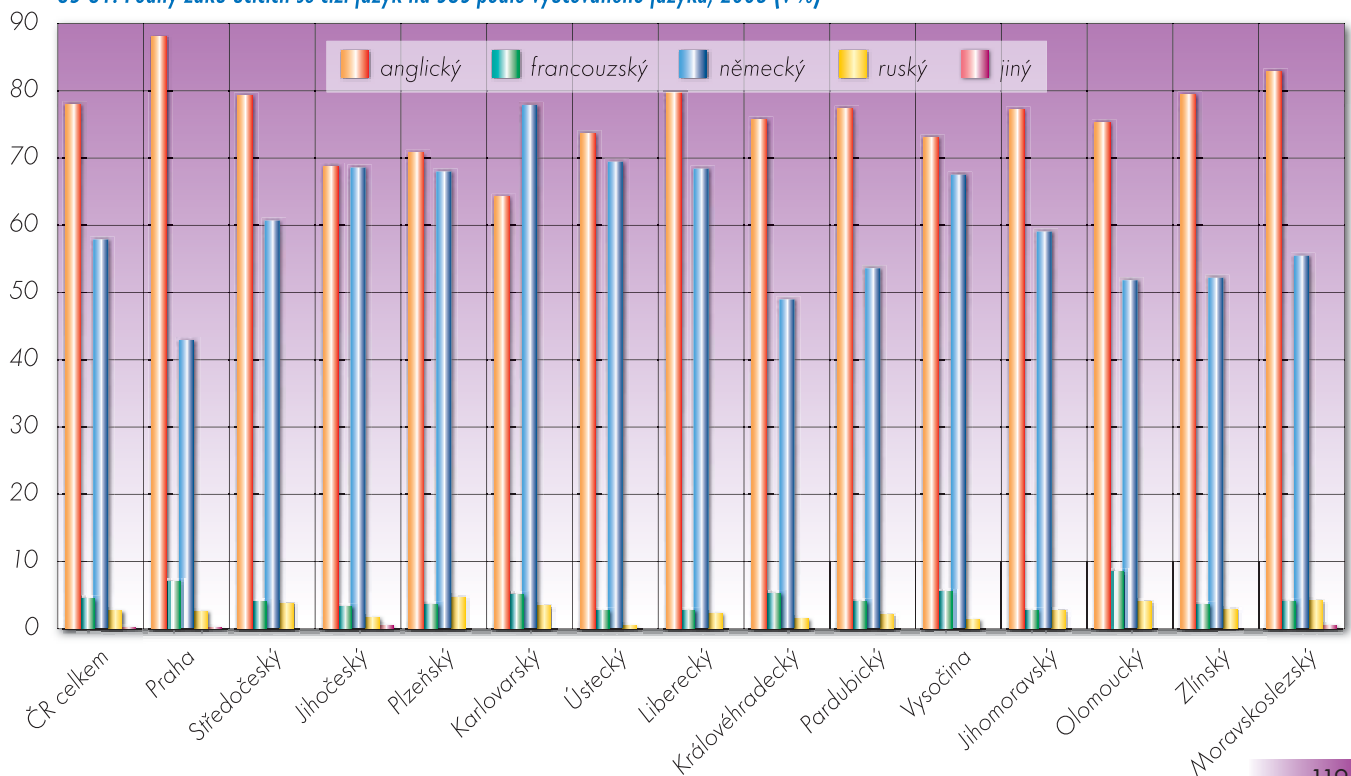
Královéhradeckém (2,8 %), a Plzeňském kraji (2,7 %). V ostatních krajích se učí latinsky méně než 2,5 % žáků středních odborných škol.

Z dalších vyučovaných cizích jazyků se ještě zmíníme o španělštině a italštině. Španělština se vyučuje především v Praze (7,8 %). V ostatních regionech se podíly žáků učících se španělsky pohybují pod celostátním průměrem, který činí 2 %. Italsky se v České republice učí pouze 0,4 % žáků středních odborných škol.

G5 T1: Podíly žáků učících se cizí jazyk na SOŠ, jejich podíly podle vyučovaného jazyka, 2003 (v %)

Území	podíly žáků učících se jazyk									počet žáků učících se cizí jazyk celkem
	anglický	francouzský	německý	ruský	španělský	italský	latinský	jiný		
ČR celkem	77,90 %	4,41 %	57,78 %	2,64 %	1,96 %	0,37 %	2,22 %	0,09 %	198 134	
CZ01 Praha	87,95 %	6,97 %	42,83 %	2,47 %	7,75 %	0,85 %	1,32 %	0,13 %	28 970	
CZ011 Hlavní město Praha	87,95 % (1.)	6,97 % (2.)	42,83 % (14.)	2,47 % (8.)	7,75 % (1.)	0,85 % (3.)	1,32 % (13.)	0,13 % (3.)	28 970 (1.)	
CZ02 Střední Čechy	79,19 %	3,87 %	60,59 %	3,71 %	1,47 %	-	3,27 %	-	16 670	
CZ021 Středočeský kraj	79,19 % (5.)	3,87 % (8.)	60,59 % (7.)	3,71 % (4.)	1,47 % (5.)	- (11.)	3,27 % (2.)	- (4.)	16 670 (4.)	
CZ03 Jihozápad	69,56 %	3,36 %	68,22 %	2,86 %	0,23 %	0,12 %	2,80 %	0,22 %	22 622	
CZ031 Jihočeský kraj	68,70 % (13.)	3,23 % (11.)	68,47 % (3.)	1,51 % (11.)	- (14.)	- (11.)	2,91 % (3.)	0,39 % (1.)	12 817 (7.)	
CZ032 Plzeňský kraj	70,67 % (12.)	3,54 % (9.)	67,89 % (5.)	4,61 % (1.)	0,53 % (10.)	0,27 % (6.)	2,66 % (6.)	- (4.)	9 805 (12.)	
CZ04 Severozápad	71,16 %	3,24 %	71,50 %	1,09 %	0,79 %	0,77 %	2,01 %	-	21 598	
CZ041 Karlovarský kraj	64,12 % (14.)	5,04 % (5.)	77,79 % (1.)	3,28 % (5.)	0,46 % (11.)	- (11.)	1,09 % (14.)	- (4.)	5 572 (14.)	
CZ042 Ústecký kraj	73,58 % (10.)	2,63 % (13.)	69,35 % (2.)	0,34 % (14.)	0,90 % (9.)	1,04 % (1.)	2,33 % (8.)	- (4.)	16 026 (5.)	
CZ05 Severovýchod	77,28 %	4,06 %	55,66 %	1,83 %	1,26 %	0,45 %	2,18 %	-	28 736	
CZ051 Liberecký kraj	79,71 % (3.)	2,65 % (12.)	68,31 % (4.)	2,17 % (9.)	1,03 % (7.)	0,97 % (2.)	1,55 % (11.)	- (4.)	7 517 (13.)	
CZ052 Královéhradecký kraj	75,62 % (8.)	5,19 % (4.)	48,87 % (13.)	1,39 % (12.)	0,95 % (8.)	0,14 % (10.)	2,79 % (5.)	- (4.)	10 904 (9.)	
CZ053 Pardubický kraj	77,23 % (6.)	3,91 % (7.)	53,50 % (10.)	2,04 % (10.)	1,74 % (2.)	0,39 % (5.)	2,01 % (9.)	- (4.)	10 315 (10.)	
CZ06 Jihovýchod	75,78 %	3,47 %	61,63 %	2,17 %	0,29 %	0,25 %	2,65 %	-	31 114	
CZ061 Vysočina	72,92 % (11.)	5,36 % (3.)	67,41 % (6.)	1,27 % (13.)	0,15 % (13.)	0,44 % (4.)	2,34 % (7.)	- (4.)	10 010 (11.)	
CZ062 Jihomoravský kraj	77,09 % (7.)	2,59 % (14.)	58,96 % (8.)	2,59 % (7.)	0,36 % (12.)	0,16 % (9.)	2,79 % (4.)	- (4.)	21 104 (3.)	
CZ07 Střední Morava	77,39 %	5,80 %	51,92 %	3,31 %	1,59 %	0,09 %	2,27 %	-	24 303	
CZ071 Olomoucký kraj	75,21 % (9.)	8,43 % (1.)	51,72 % (12.)	3,89 % (3.)	1,50 % (4.)	- (11.)	3,34 % (1.)	- (4.)	11 457 (8.)	
CZ072 Zlínský kraj	79,32 % (4.)	3,46 % (10.)	52,09 % (11.)	2,79 % (6.)	1,68 % (3.)	0,16 % (8.)	1,33 % (12.)	- (4.)	12 846 (6.)	
CZ08 Moravskoslezsko	82,76 %	3,99 %	55,36 %	4,16 %	1,38 %	0,27 %	1,70 %	0,36 %	24 121	
CZ081 Moravskoslezský kraj	82,76 % (2.)	3,99 % (6.)	55,36 % (9.)	4,16 % (2.)	1,38 % (6.)	0,27 % (7.)	1,70 % (10.)	0,36 % (2.)	24 121 (2.)	

G5 G1: Podíly žáků učících se cizí jazyk na SOŠ podle vyučovaného jazyka, 2003 (v %)





G 6 Podíly žáků učících se cizí jazyk na středních odborných učilištích

Charakteristika ukazatele

Ukazatel charakterizuje podíly žáků středních odborných učilišť, kteří se učí cizí jazyk, podle cizího jazyka, který si osvojují. Kromě němčiny a angličtiny, které se vyučují nejčastěji, studují žáci ve středních odborných učilištích ještě v malé míře francouzštinu, ruštinu a španělštinu.

Metodika výpočtu

$$\frac{\sum \text{ŽSOU}_j}{\text{ŽSOU}} \times 100$$

ŽSOU – celkový počet žáků denního studia učících se cizí jazyk ve středních odborných učilištích ve všech druzích studia včetně nástavbového ve školním roce 2003/04

j – jednotlivé cizí jazyky

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za školní rok 2003/04

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Na středních odborných učilištích se žáci ve studijních a nástavbových oborech učí nejméně jeden cizí jazyk, ve tříletých učebních oborech

zpravidla jeden cizí jazyk. Žáci studující v učebních oborech o délce kratší než tři roky se obvykle cizí jazyk neučí. Volba cizího jazyka závisí (obdobně jako u středních odborných škol) jednak na tom, co škola může nabídnout, jednak na volbě studovaného oboru.

Na středních odborných učilištích se z celkového počtu žáků studujících cizí jazyk učí 45,6 % žáků angličtinu a 58,6 % němčinu. Ostatní jazyky se učí méně než jedno procento žáků – ruštinu 0,4 % a francouzštinu 0,2 % žáků středních odborných učilišť.

Regionální rozdíly

V případě středních odborných učilišť je skladba vyučovaných jazyků zcela odlišná od ostatních druhů a typů škol. V drtivé většině krajů převládá výuka němčiny nad výukou angličtiny, pouze v případě Prahy, Moravskoslezského kraje a Zlínského kraje je tomu naopak.

Výraznou převahu výuky němčiny jsme zaznamenali v Karlovarském kraji, německy se zde učí 89,5 % žáků a anglicky pouze 22,2 % z nich. Dále v krajích Plzeňském, Jihočeském, Vysočíně, v Ústeckém kraji a v Jihomoravském kraji. Ve všech uvedených regionech převyšuje podíl žáků učících se německy podíl žáků studujících angličtinu minimálně o dvacet procentních bodů.

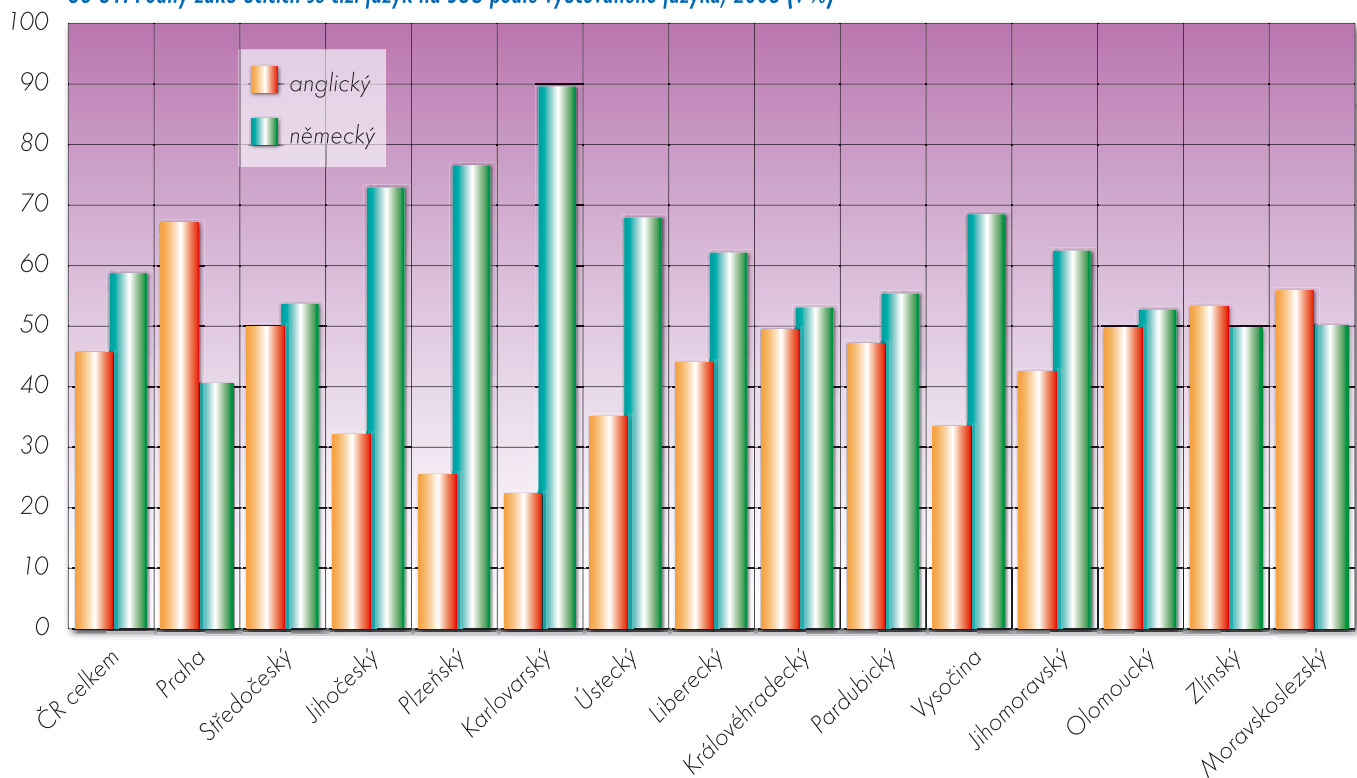
Z dalších cizích jazyků, které se vyučují na středních odborných učilištích, stojí za zmínku výuka ruštiny, jejíž podíl dosahuje v Karlovarském kraji 9,2 %, v ostatních krajích se podíly žáků učících se ruštinu pohybují pod jedním procentem. Ostatním cizím jazykům se žáci věnují minimálně, jejich podíly ve všech regionech nedosahují ani jednoho procenta.

G6 T1: Podíly žáků učících se cizí jazyk na SOU, jejich podíly podle vyučovaného jazyka, 2003 (v %)

Území	podíly žáků učících se jazyk										počet žáků učících se cizí jazyk celkem
	anglický	francouzský	německý	ruský	španělský	italský	jiný				
ČR celkem	45,60 %	0,18 %	58,64 %	0,42 %	0,01 %	-	-	-	-	-	170 386
CZ01 Praha	67,04 %	0,45 %	40,35 %	-	-	-	-	-	-	-	16 653
CZ011 Hlavní město Praha	67,04 % (1.)	0,45 % (2.)	40,35 % (14.)	- (8.)	- (2.)	-	-	-	-	-	16 653 (3.)
CZ02 Střední Čechy	49,79 %	0,19 %	53,57 %	0,21 %	-	-	-	-	-	-	14 263
CZ021 Středočeský kraj	49,79 % (4.)	0,19 % (5.)	53,57 % (9.)	0,21 % (5.)	- (2.)	-	-	-	-	-	14 263 (5.)
CZ03 Jihozápad	29,12 %	0,25 %	74,37 %	0,16 %	-	-	-	-	-	-	20 765
CZ031 Jihočeský kraj	32,00 % (12.)	0,43 % (3.)	72,77 % (3.)	0,07 % (7.)	- (2.)	-	-	-	-	-	11 814 (6.)
CZ032 Plzeňský kraj	25,30 % (13.)	- (9.)	76,47 % (2.)	0,29 % (4.)	- (2.)	-	-	-	-	-	8 951 (11.)
CZ04 Severozápad	31,65 %	-	73,44 %	2,34 %	-	-	-	-	-	-	19 566
CZ041 Karlovarský kraj	22,18 % (14.)	- (9.)	89,48 % (1.)	9,02 % (1.)	- (2.)	-	-	-	-	-	5 076 (14.)
CZ042 Ústecký kraj	34,97 % (10.)	- (9.)	67,82 % (5.)	- (8.)	- (2.)	-	-	-	-	-	14 490 (4.)
CZ05 Severovýchod	46,84 %	0,11 %	56,52 %	0,23 %	0,09 %	-	-	-	-	-	24 754
CZ051 Liberecký kraj	43,82 % (8.)	- (9.)	62,02 % (7.)	- (8.)	0,30 % (1.)	-	-	-	-	-	7 672 (13.)
CZ052 Královéhradecký kraj	49,30 % (6.)	0,17 % (6.)	52,98 % (10.)	0,64 % (2.)	- (2.)	-	-	-	-	-	8 966 (10.)
CZ053 Pardubický kraj	46,97 % (7.)	0,15 % (7.)	55,25 % (8.)	- (8.)	- (2.)	-	-	-	-	-	8 116 (12.)
CZ06 Jihovýchod	39,59 %	-	64,21 %	-	-	-	-	-	-	-	30 394
CZ061 Vysočina	33,32 % (11.)	- (9.)	68,38 % (4.)	- (8.)	- (2.)	-	-	-	-	-	9 372 (9.)
CZ062 Jihomoravský kraj	42,38 % (9.)	- (9.)	62,34 % (6.)	- (8.)	- (2.)	-	-	-	-	-	21 022 (2.)
CZ07 Střední Morava	51,41 %	0,53 %	51,15 %	0,07 %	-	-	-	-	-	-	22 485
CZ071 Olomoucký kraj	49,66 % (5.)	0,27 % (4.)	52,58 % (11.)	- (8.)	- (2.)	-	-	-	-	-	11 306 (7.)
CZ072 Zlínský kraj	53,18 % (3.)	0,80 % (1.)	49,70 % (13.)	0,13 % (6.)	- (2.)	-	-	-	-	-	11 179 (8.)
CZ08 Moravskoslezsko	55,80 %	0,03 %	49,93 %	0,60 %	-	-	-	-	-	-	21 506
CZ081 Moravskoslezský kraj	55,80 % (2.)	0,03 % (8.)	49,93 % (12.)	0,60 % (3.)	- (2.)	-	-	-	-	-	21 506 (1.)



G6 G1: Podíly žáků učících se cizí jazyk na SOU podle vyučovaného jazyka, 2003 (v %)



G 7 Podíly žáků učících se cizí jazyk na vyšších odborných školách

Charakteristika ukazatele

Ukazatel popisuje podíly žáků vyšších odborných škol, kteří studují cizí jazyk, a to podle konkrétního cizího jazyka, který se učí. Kromě angličtiny a němčiny, které se vyučují nejčastěji, uvádíme v přehledu francouzštinu, španělštinu, ruštinu a italštinu. Ostatní cizí jazyky jsou sdruženy do kategorie „jiné“.

Metodika výpočtu

$$\frac{\text{ŽVOŠ}_j}{\text{ŽVOŠ}} \times 100$$

ŽVOŠ – celkový počet žáků denního studia učících se cizí jazyk ve vyšších odborných školách ve školním roce 2003/04

j – jednotlivé cizí jazyky

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za školní rok 2003/04

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Žáci ve všech oborech vyšších odborných škol studují alespoň jeden cizí jazyk. Volba cizího jazyka, stejně jako v případě středních škol, závisí na možnostech školy a na tom, který cizí jazyk je pro daný obor vhodnější.

Na vyšších odborných školách se více než tři čtvrtiny žáků (76,3 %) učí angličtinu, více než polovina (57,9 %) němčinu. Dalším jazykům se žáci věnují v daleko menší míře; francouzsky se učí 4,1 % žáků, španělsky 4 % a rusky 2,5 % žáků.

Regionální rozdíly

Rozložení žáků vyšších odborných škol podle studovaných jazyků v jednotlivých krajích závisí na poloze regionu a na počtu, struktuře a oborovém zaměření vyšších odborných škol, které se v něm nacházejí. Nabídka cizích jazyků je také limitována možnostmi dané školy, která jazykovou výuku zajišťuje.

Angličtina je nejčastěji vyučována na vyšších odborných školách Moravskoslezského (85,3 %) a Karlovarského kraje (84,7 %), Prahy (82,9 %), Libereckého kraje (82,8 %) a na Vysočině (81,3 %). V ostatních krajích se podíl žáků vyšších odborných škol studujících angličtinu pohybuje pod hranicí osmdesáti procent, nejnižší podíl lze nalézt v Ústeckém kraji (63,2 %).

Němčinu se v celorepublikovém průměru na vyšších odborných školách učí 57,9 % žáků, hodnoty v jednotlivých krajích se pohybují v rozmezí od 33,7 % v Olomouckém kraji do 91,9 % v Karlovarském kraji. Poměrně nízkého podílu žáků učících se německy dosahují kromě Olomouckého kraje ještě Praha (49 %) a Pardubický kraj (49,2 %). V ostatních krajích se na vyšších odborných školách učí německy více než padesát procent žáků.

Nepoměrně méně žáků se učí ostatní cizí jazyky. Francouzštinu studuje v celostátním průměru 4,1 % žáků, poměrně oblíbená je v Karlovarském kraji, kde se jí věnuje 28,5 % žáků, naopak na Jihozápadě a v Olomouckém kraji se na vyšších odborných školách francouzský jazyk vůbec nevyučuje.

Rovněž španělština se nejvíce vyučuje v Karlovarském kraji (21,7 %), druhá v pořadí je s hodnotou 9,9 % Praha a za ní následuje Liberecký kraj (8,1 %). (Stejně jako francouzština se i španělština v mnoha regionech vůbec nevyučuje.)

Karlovarský kraj drží další prvenství, a sice ve výuce ruštiny; podílem 26,4 % přesahuje celostátní průměr o téměř 24 procentní body.

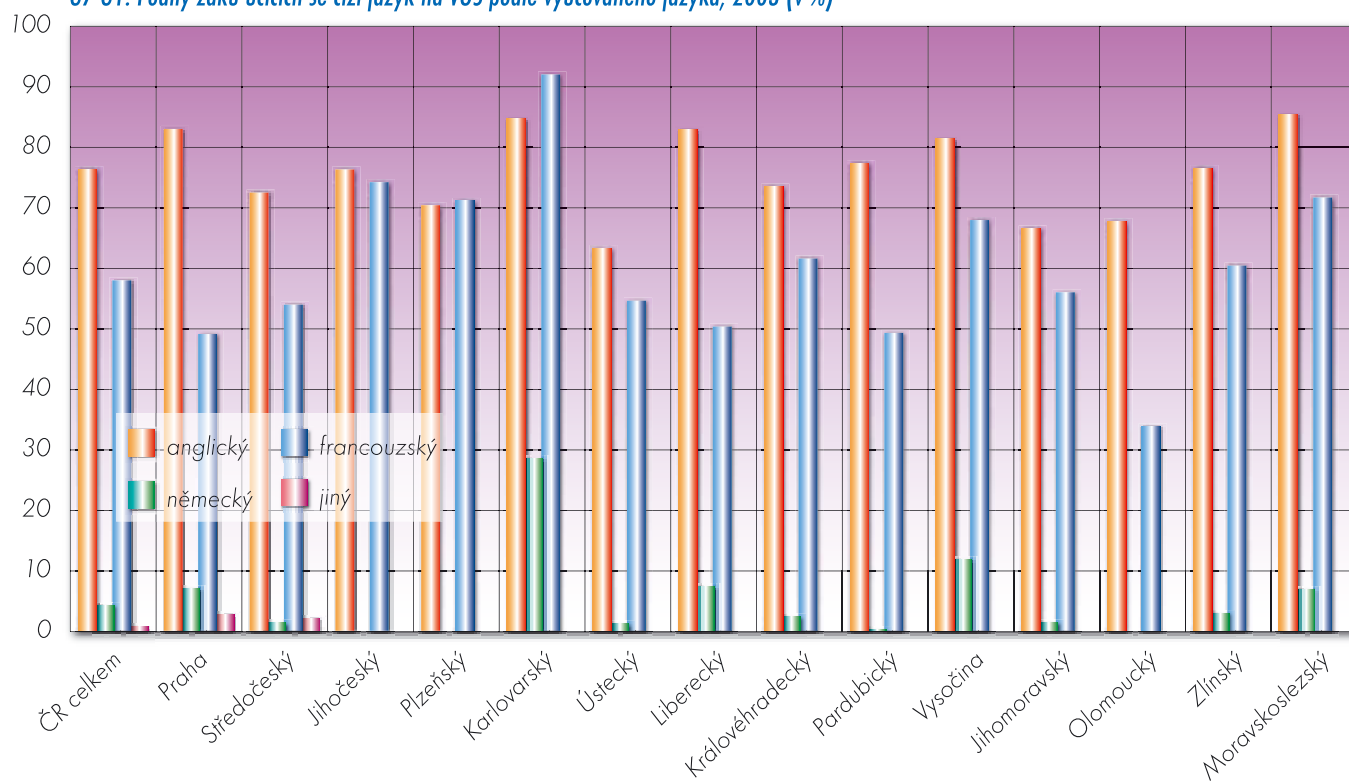
V nepatrné míře se na vyšších odborných školách ještě vyučují další cizí jazyky, jejich podíly však v průměru nedosahují ani jednoho procenta.



G7 T1: Podíly žáků učících se cizí jazyk na VOŠ, jejich podíly podle vyučovaného jazyka, 2003 (v %)

Území	podíly žáků učících se jazyk								počet žáků učících se cizí jazyk celkem
	anglický	francouzský	německý	ruský	španělský	italský	jiný		
ČR celkem	76,26 %	4,11 %	57,89 %	2,47 %	4,01 %	0,61 %	0,75 %	22 858	
CZ01 Praha	82,91 %	6,97 %	49,03 %	3,43 %	9,87 %	2,65 %	2,65 %	5 252	
CZ011 Hlavní město Praha	82,91 % (3.)	6,97 % (4.)	49,03 % (13.)	3,43 % (4.)	9,87 % (2.)	2,65 % (1.)	2,65 % (1.)	5 252 (1.)	
CZ02 Střední Čechy	72,39 %	1,35 %	53,87 %	3,82 %	2,80 %	-	2,01 %	1 943	
CZ021 Středočeský kraj	72,39 % (10.)	1,35 % (9.)	53,87 % (10.)	3,82 % (3.)	2,80 % (8.)	- (3.)	2,01 % (2.)	1 943 (5.)	
CZ03 Jihozápad	74,40 %	-	73,16 %	0,49 %	-	-	-	2 865	
CZ031 Jihočeský kraj	76,22 % (8.)	- (12.)	74,12 % (2.)	0,71 % (9.)	- (9.)	- (3.)	- (3.)	1 965 (4.)	
CZ032 Plzeňský kraj	70,31 % (11.)	- (12.)	71,01 % (4.)	- (11.)	- (9.)	- (3.)	- (3.)	900 (12.)	
CZ04 Severozápad	66,36 %	5,20 %	59,98 %	3,84 %	3,16 %	-	-	1 359	
CZ041 Karlovarský kraj	84,68 % (2.)	28,51 % (1.)	91,91 % (1.)	26,38 % (1.)	21,70 % (1.)	- (3.)	- (3.)	232 (14.)	
CZ042 Ústecký kraj	63,23 % (14.)	1,23 % (10.)	54,53 % (9.)	- (11.)	- (9.)	- (3.)	- (3.)	1 127 (8.)	
CZ05 Severovýchod	77,23 %	2,67 %	53,65 %	1,54 %	3,07 %	-	-	3 061	
CZ051 Liberecký kraj	82,80 % (4.)	7,37 % (3.)	50,25 % (11.)	- (11.)	8,11 % (3.)	- (3.)	- (3.)	716 (13.)	
CZ052 Královéhradecký kraj	73,37 % (9.)	2,37 % (7.)	61,49 % (6.)	3,39 % (5.)	3,39 % (7.)	- (3.)	- (3.)	993 (10.)	
CZ053 Pardubický kraj	77,25 % (6.)	0,27 % (11.)	49,21 % (12.)	0,89 % (8.)	- (9.)	- (3.)	- (3.)	1 352 (7.)	
CZ06 Jihovýchod	72,10 %	5,33 %	60,46 %	3,85 %	1,36 %	-	-	4 255	
CZ061 Vysočina	81,31 % (5.)	11,79 % (2.)	67,86 % (5.)	7,94 % (2.)	3,58 % (6.)	- (3.)	- (3.)	1 669 (6.)	
CZ062 Jihomoravský kraj	66,45 % (13.)	1,37 % (8.)	55,92 % (8.)	1,34 % (7.)	- (9.)	- (3.)	- (3.)	2 586 (2.)	
CZ07 Střední Morava	72,27 %	1,53 %	47,69 %	0,72 %	1,93 %	-	-	2 028	
CZ071 Olomoucký kraj	67,67 % (12.)	- (12.)	33,74 % (14.)	1,51 % (6.)	- (9.)	- (3.)	- (3.)	941 (11.)	
CZ072 Zlínský kraj	76,44 % (7.)	2,91 % (6.)	60,33 % (7.)	- (11.)	3,68 % (5.)	- (3.)	- (3.)	1 087 (9.)	
CZ08 Moravskoslezsko	85,31 %	6,86 %	71,58 %	0,69 %	6,49 %	0,37 %	-	2 095	
CZ081 Moravskoslezský kraj	85,31 % (1.)	6,86 % (5.)	71,58 % (3.)	0,69 % (10.)	6,49 % (4.)	0,37 % (2.)	- (3.)	2 095 (3.)	

G7 G1: Podíly žáků učících se cizí jazyk na VOŠ podle vyučovaného jazyka, 2003 (v %)





G 8 Podíly žáků učících se 1, 2 a 3 cizí jazyky

Charakteristika ukazatele

Ukazatel popisuje strukturu žáků gymnázií, středních odborných škol, středních odborných učilišť a vyšších odborných škol podle počtu živých cizích jazyků, které se učí.

Metodika výpočtu

$$\frac{\sum Zk_i}{\sum Z_i} \times 100$$

Zk – počet žáků denního studia učících se k ($k=1, 2, 3$) živých cizích jazyků ve školním roce 2003/04

Z – celkový počet žáků denního studia učících se cizí jazyk ve školním roce 2003/04

i – druh a typ školy

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za školní rok 2003/04

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Gymnázia jsou typem všeobecně vzdělávacích středních škol. Na vyšším stupni víceletých gymnázií a ve čtyřletých gymnáziích se žáci učí alespoň dva cizí jazyky. Vzhledem k tomu, že jsou v České republice poměrně hojně zastoupena víceletá gymnázia, 17,5 % žáků gymnázií se učí pouze jeden živý cizí jazyk. To ale znamená, že 82,5 % z nich se učí dva a více cizích jazyků (z toho 2,7 % dokonce tři a více cizích jazyků), což je nejvyšší podíl mezi všemi středními školami, tedy gymnázii, středními odbornými školami a středními odbornými učilišti.

Na středních odborných školách, kde převažují studijní obory ukončené maturitní zkouškou, v nichž žáci studují alespoň jeden cizí jazyk, se jednomu živému cizímu jazyku věnuje více než polovina žáků (56,1 %), ostatní se učí dva (42,6 %) a tři a více (1,3 %) cizích jazyků. Jiná situace je na středních odborných učilištích, kde převažují učební obory, ve kterých je v naprosté většině povinný pouze jeden cizí jazyk; dva a více cizích jazyků se učí pouze 4,8 % žáků.

Na vyšších odborných školách se stejně jako v případě středních odborných škol nadpoloviční většina žáků (59,5 %) učí jeden živý cizí jazyk, 34,7 % dva cizí jazyky a 5,6 % tři a více cizích jazyků.

Regionální rozdíly

Rozložení žáků gymnázií podle počtu vyučovaných cizích jazyků se liší regionálně. Příčinou těchto odlišností je zejména rozdílná struktura gymnázií podle délky studia v jednotlivých krajích – pokud se v regionu vyskytuje vyšší podíl žáků v nižších stupních osmiletých gymnázií, případně nižší podíl šestiletých jazykových gymnázií, pak je podíl žáků učících se pouze jeden cizí jazyk pochopitelně vyšší. Největší podíl žáků gymnázií studujících dva cizí jazyky je v Jihočeském kraji (85,3 %), ve Zlínském kraji (84,1 %), v Moravskoslezském kraji (84,1 %) a v Ústeckém kraji (84,1 %). V ostatních regionech se tento podíl pohybuje pod úrovní 83 %. Tři a více živých cizích jazyků se učí gymnazisté nejčastěji v Praze (4,4 %), Libereckém kraji (4,2 %), Plzeňském kraji (3,8 %) a Karlovarském kraji (3,8 %); nejméně naopak na Vysočině (1 %).

Podíl žáků učících se jeden, dva či více cizích jazyků na středních odborných školách v jednotlivých regionech závisí především na oborové skladbě středních odborných škol – např. žáci obchodních akademií či oborů lyceí studují více cizích jazyků než žáci středních průmyslových škol. Nejvyšší podíl žáků středních odborných škol učících se pouze jeden cizí jazyk je v Královéhradeckém (68,2 %), Pardubickém (61,8 %) a Zlínském (61,3 %) kraji. V ostatních krajích se tento podíl pohybuje pod úrovní šedesáti procent. Dvěma cizím jazykům se nejvíce věnují žáci středních odborných škol v Libereckém (49,4 %), Moravskoslezském (46,8 %) a Plzeňském (46,4 %) kraji, nejméně pak v kraji Královéhradeckém (31,4 %). Tři a více cizích jazyků nejvíce studují žáci středních odborných škol v Karlovarském kraji (5 %), Libereckém kraji (2,7 %) a Jihočeském kraji (2 %), naopak nejnižší podíl žáků učících se tři a více živých cizích jazyků lze nalézt v Olomouckém kraji.

Na středních odborných učilištích se podíly žáků, kteří se učí pouze jeden cizí jazyk, pohybují od 82,4 % v Karlovarském kraji až po 98,3 % na Vysočině. Karlovarský kraj však získal prvenství v podílu těch, kteří studují na středních odborných učilištích dva (15,7 %) nebo tři a více (2 %) cizích jazyků.

V případě vyšších odborných škol se situace v jednotlivých krajích velmi liší především v závislosti na počtu škol a na jejich oborové skladbě. Nejlépe ze všech krajů si stojí na první pohled kraj Karlovarský, neboť 76,6 % žáků se zde učí alespoň tři cizí jazyky, je však třeba vzít v úvahu, že se jedná o žáky jedné jediné vyšší odborné školy.



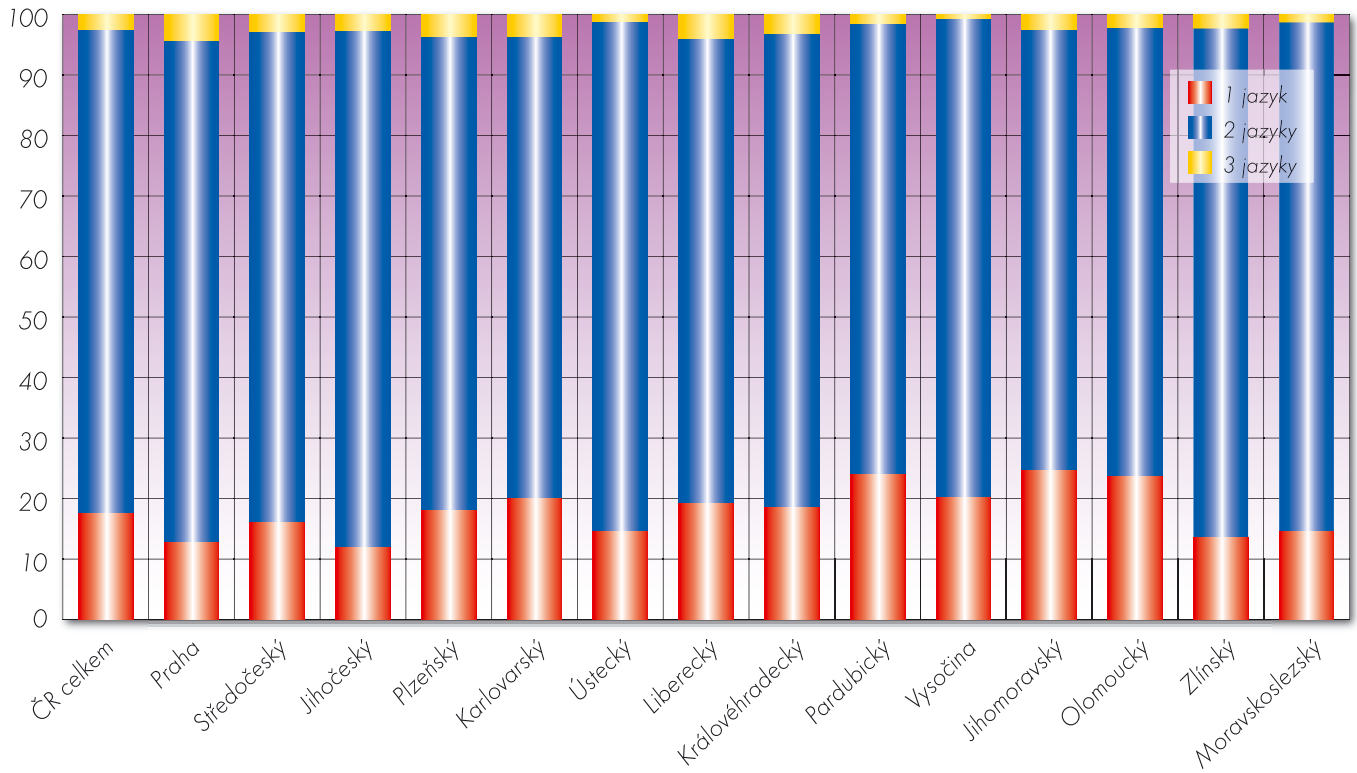
G8 T1: Podílý žáků učících se 1, 2, a 3 živě cizí jazyky, 2003 (v %)

Území	gymnázia			střední odborné školy			střední odborná učiliště			vyšší odborné školy		
	1 jazyk	2 jazyky	3 jazyky	1 jazyk	2 jazyky	3 jazyky	1 jazyk	2 jazyky	3 jazyky	1 jazyk	2 jazyky	3 jazyky
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
ČR celkem	17,51	79,78	2,69	56,07	42,59	1,27	95,18	4,76	0,06	59,46	34,73	5,62
Praha	12,78	82,80	4,42	52,51	45,49	1,64	91,83	8,17	-	53,31	34,65	11,18
Hlavní město Praha	12,78	82,80	4,42	52,51	45,49	1,64	91,83	8,17	-	53,31	34,65	11,18
Střední Čechy	16,04	81,05	2,69	53,01	45,40	1,59	96,24	3,76	-	68,84	26,59	4,57
Středočeský kraj	16,04	81,05	2,69	53,01	45,40	1,59	96,24	3,76	-	68,84	26,59	4,57
CZ021	14,47	82,32	3,14	56,80	41,79	1,38	96,11	3,89	-	52,44	47,07	0,49
CZ03	14,47	82,32	3,14	56,80	41,79	1,38	96,11	3,89	-	52,44	47,07	0,49
Jihozápad	11,95	85,28	2,65	59,69	38,26	2,01	94,73	5,27	-	49,67	49,62	0,71
CZ031	11,95	85,28	2,65	59,69	38,26	2,01	94,73	5,27	-	49,67	49,62	0,71
Jihočeský kraj	17,99	81,18	3,83	53,06	46,37	0,57	97,93	2,07	-	58,68	41,32	-
CZ032	17,99	81,18	3,83	53,06	46,37	0,57	97,93	2,07	-	58,68	41,32	-
Plzeňský kraj	16,02	81,93	2,05	53,55	44,33	2,11	93,36	6,13	0,51	72,61	16,23	11,15
CZ04	16,02	81,93	2,05	53,55	44,33	2,11	93,36	6,13	0,51	72,61	16,23	11,15
Severozápad	20,04	76,13	3,83	54,34	40,64	5,02	82,37	15,68	1,95	23,40	-	76,60
CZ041	20,04	76,13	3,83	54,34	40,64	5,02	82,37	15,68	1,95	23,40	-	76,60
Karlovarský kraj	14,55	84,06	1,39	53,28	45,60	1,12	97,21	2,79	-	81,00	19,00	-
CZ042	14,55	84,06	1,39	53,28	45,60	1,12	97,21	2,79	-	81,00	19,00	-
Ústecký kraj	20,76	76,34	2,90	60,56	38,35	1,09	96,21	3,79	-	62,76	36,31	0,93
CZ05	20,76	76,34	2,90	60,56	38,35	1,09	96,21	3,79	-	62,76	36,31	0,93
Severovýchod	19,22	76,62	4,17	47,88	49,38	2,73	93,86	6,14	-	51,47	48,53	-
CZ051	19,22	76,62	4,17	47,88	49,38	2,73	93,86	6,14	-	51,47	48,53	-
Liberecký kraj	18,60	78,11	3,30	68,22	31,37	0,39	96,92	3,08	-	58,69	38,59	2,71
CZ052	18,60	78,11	3,30	68,22	31,37	0,39	96,92	3,08	-	58,69	38,59	2,71
Královéhradecký kraj	24,04	74,32	1,64	61,84	37,54	0,62	97,63	2,37	-	72,37	27,63	-
CZ053	24,04	74,32	1,64	61,84	37,54	0,62	97,63	2,37	-	72,37	27,63	-
Pardubický kraj	23,42	74,47	2,11	57,62	41,18	1,20	96,21	3,79	-	61,64	33,62	4,74
CZ06	23,42	74,47	2,11	57,62	41,18	1,20	96,21	3,79	-	61,64	33,62	4,74
Jihovýchod	20,21	79,02	0,77	53,46	45,52	1,02	98,29	1,71	-	39,98	47,56	12,46
CZ061	20,21	79,02	0,77	53,46	45,52	1,02	98,29	1,71	-	39,98	47,56	12,46
Vysočina	24,64	72,75	2,61	59,54	39,17	1,29	95,28	4,72	-	74,92	25,08	-
CZ062	24,64	72,75	2,61	59,54	39,17	1,29	95,28	4,72	-	74,92	25,08	-
Jihomoravský kraj	19,18	78,53	2,28	60,35	39,13	0,52	96,68	3,32	-	78,88	18,11	3,01
CZ07	19,18	78,53	2,28	60,35	39,13	0,52	96,68	3,32	-	78,88	18,11	3,01
Střední Morava	23,59	74,16	2,24	59,28	40,68	0,03	97,49	2,51	-	97,07	2,93	-
CZ071	23,59	74,16	2,24	59,28	40,68	0,03	97,49	2,51	-	97,07	2,93	-
Olomoucký kraj	13,57	84,10	2,33	61,30	37,75	0,95	95,85	4,15	-	62,38	31,88	5,74
CZ072	13,57	84,10	2,33	61,30	37,75	0,95	95,85	4,15	-	62,38	31,88	5,74
Zlínský kraj	14,60	84,08	1,33	52,31	46,75	0,82	93,63	6,37	-	36,62	55,46	7,92
CZ08	14,60	84,08	1,33	52,31	46,75	0,82	93,63	6,37	-	36,62	55,46	7,92
Moravskoslezsko	14,60	84,08	1,33	52,31	46,75	0,82	93,63	6,37	-	36,62	55,46	7,92
CZ081	14,60	84,08	1,33	52,31	46,75	0,82	93,63	6,37	-	36,62	55,46	7,92
Moravskoslezský kraj	14,60	84,08	1,33	52,31	46,75	0,82	93,63	6,37	-	36,62	55,46	7,92
CZ082	14,60	84,08	1,33	52,31	46,75	0,82	93,63	6,37	-	36,62	55,46	7,92

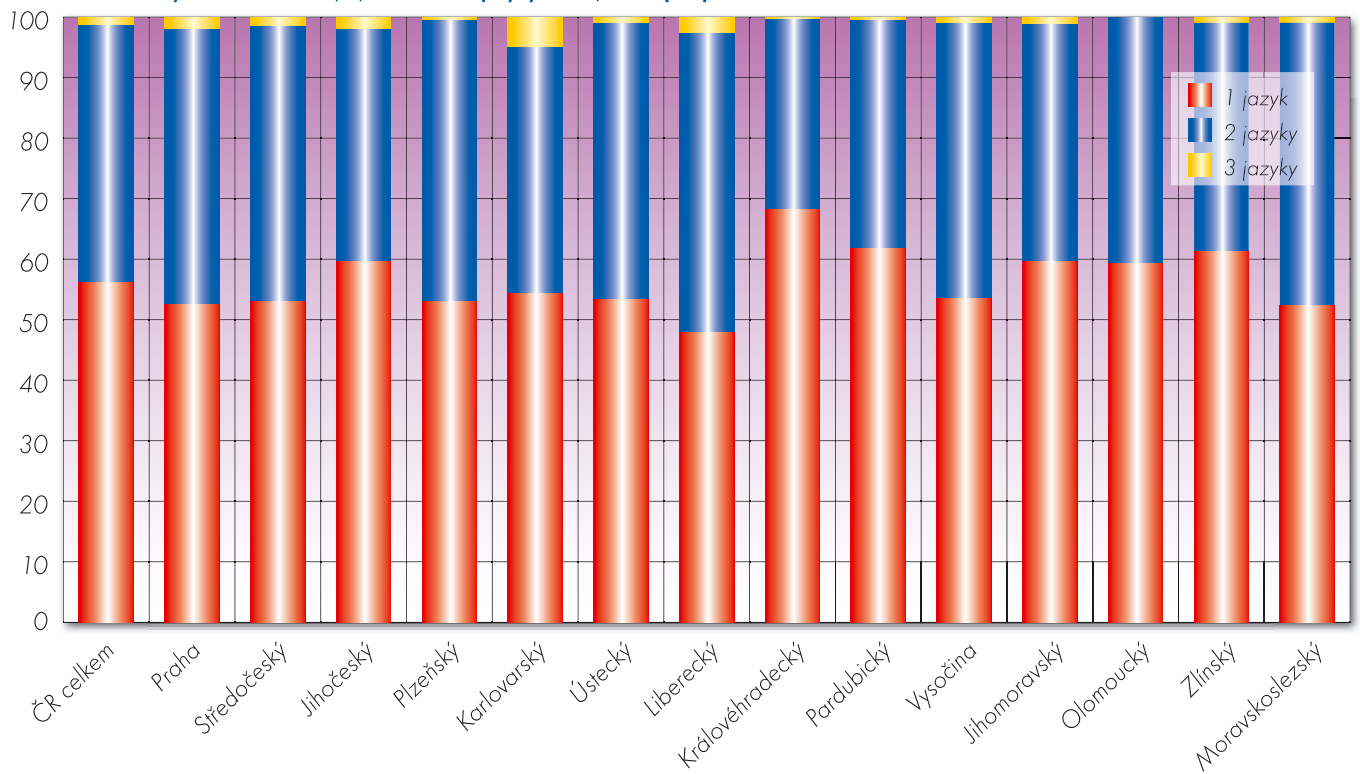
Poznámka: údaj „3 jazyky“ zahrnuje 3 a více jazyků



G8 G1: Podíly žáků učících se 1, 2, a 3 živé cizí jazyky – gymnázia, 2003 (v %)

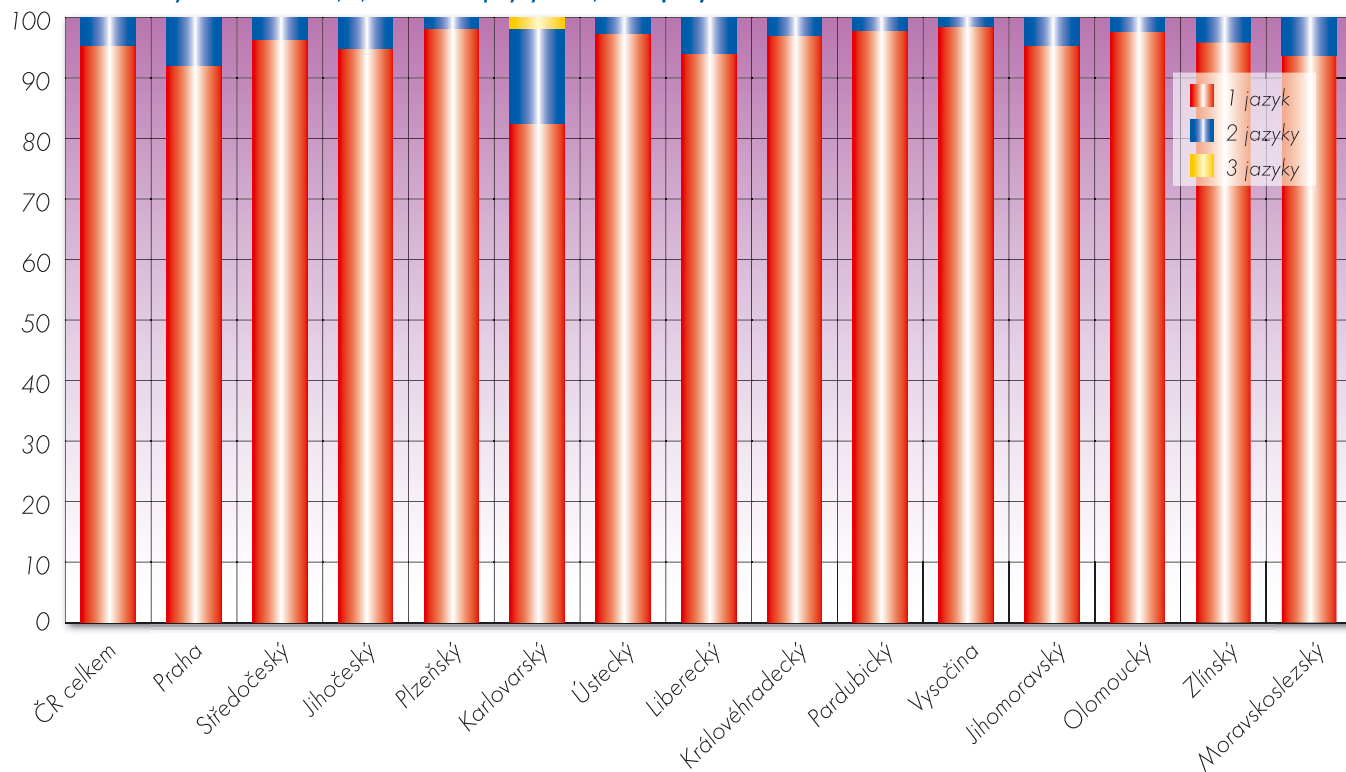


G8 G2: Podíly žáků učících se 1, 2, a 3 živé cizí jazyky – SOŠ, 2003 (v %)

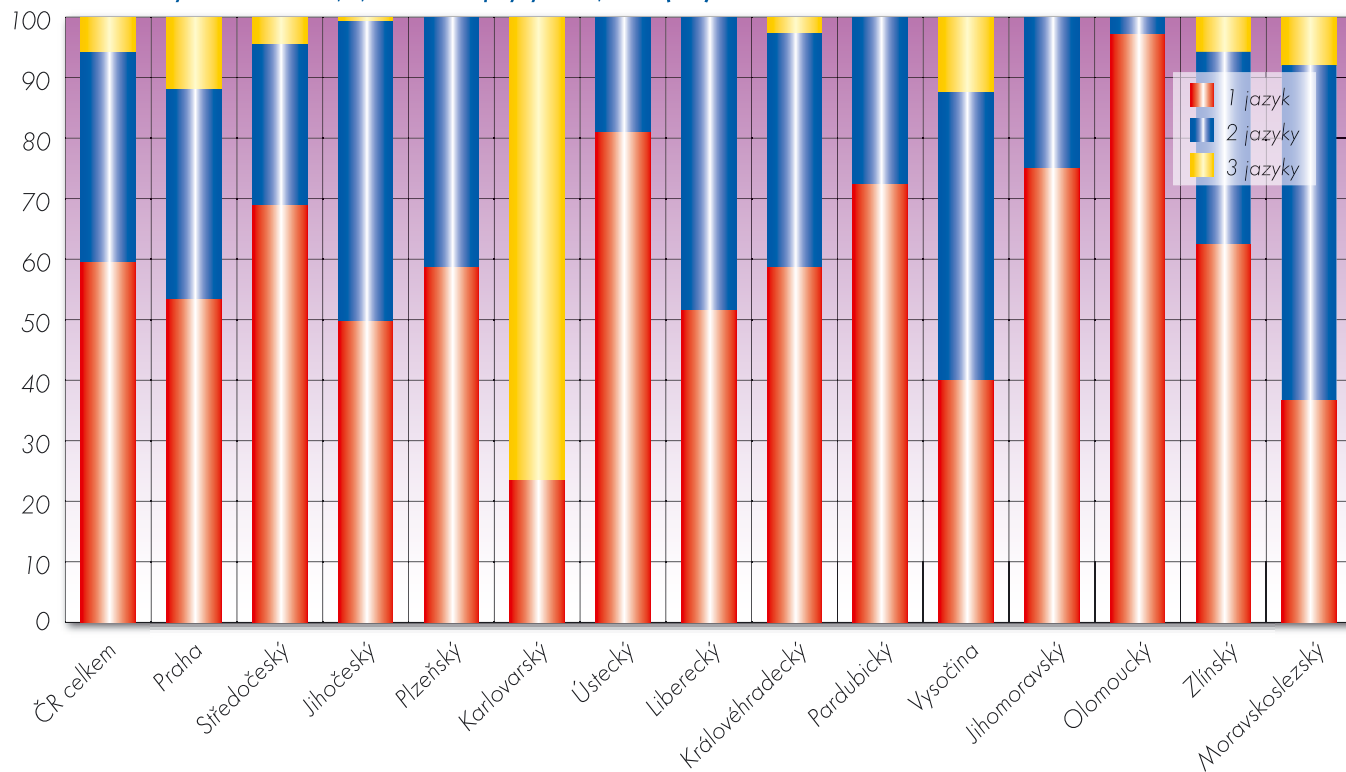




G8 G3: Podíly žáků učících se 1, 2, a 3 živé cizí jazyky - SOU, 2003 (v %)



G8 G4: Podíly žáků učících se 1, 2, a 3 živé cizí jazyky - VOŠ, 2003 (v %)





TABULKOVÉ A GRAFOVÉ PŘÍLOHY



Příloha kapitoly A

A2 T3: Struktura populace ve věku 25–64 let podle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání: muži, 2003 (v %)

Území		bez vzdělání		základní		střední odborné bez maturity		úplné střední s maturitou		terciární		Celkem
ČR celkem		0,2		7,0		51,9		27,2		13,6		100,0
CZ01	Praha	0,3		3,8		32,5		33,6		29,9		100,0
CZ011	Hlavní město Praha	0,3	(4.)	3,8	(14.)	32,5	(14.)	33,6	(1.)	29,9	(1.)	100,0
CZ02	Střední Čechy	0,3		8,0		53,9		27,1		10,6		100,0
CZ021	Středočeský kraj	0,3	(2.)	8,0	(4.)	53,9	(8.)	27,1	(7.)	10,6	(9.)	100,0
CZ03	Jihozápad	0,1		7,1		51,9		29,0		11,8		100,0
CZ031	Jihočeský kraj	0,2	(5.)	7,8	(4.)	49,5	(12.)	30,2	(1.)	12,3	(2.)	100,0
CZ032	Plzeňský kraj	0,1	(11.)	6,2	(9.)	54,6	(6.)	27,7	(5.)	11,4	(7.)	100,0
CZ04	Severozápad	0,3		13,4		55,8		23,5		6,9		100,0
CZ041	Karlovarský kraj	0,2	(7.)	11,0	(2.)	51,5	(10.)	28,1	(3.)	9,2	(11.)	100,0
CZ042	Ústecký kraj	0,3	(1.)	14,3	(1.)	57,4	(2.)	21,8	(12.)	6,1	(12.)	100,0
CZ05	Severovýchod	0,2		6,4		54,4		27,4		11,4		100,0
CZ051	Liberecký kraj	0,2	(4.)	8,6	(3.)	53,4	(8.)	27,5	(6.)	10,0	(10.)	100,0
CZ052	Královéhradecký kraj	0,3	(3.)	4,7	(11.)	54,0	(7.)	28,8	(2.)	12,2	(3.)	100,0
CZ053	Pardubický kraj	0,2	(6.)	6,4	(8.)	55,9	(5.)	25,8	(9.)	11,8	(5.)	100,0
CZ06	Jihovýchod	0,2		5,1		53,6		25,6		15,4		100,0
CZ061	Vysočina	0,3	(2.)	4,4	(12.)	60,5	(1.)	24,3	(11.)	10,4	(9.)	100,0
CZ062	Jihomoravský kraj	0,1	(9.)	5,4	(10.)	50,4	(11.)	26,2	(8.)	17,8	(1.)	100,0
CZ07	Střední Morava	0,1		6,6		54,7		27,2		11,4		100,0
CZ071	Olomoucký kraj	0,1	(10.)	6,4	(7.)	56,1	(4.)	26,5	(7.)	10,9	(8.)	100,0
CZ072	Zlínský kraj	-	(12.)	6,8	(6.)	53,1	(9.)	28,0	(4.)	12,0	(4.)	100,0
CZ08	Moravskoslezsko	0,2		7,0		56,8		24,5		11,5		100,0
CZ081	Moravskoslezský kraj	0,2	(8.)	7,0	(5.)	56,8	(3.)	24,5	(10.)	11,5	(6.)	100,0

A2 T4: Struktura populace ve věku 25–34 let podle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání: muži, 2003 (v %)

Území		bez vzdělání		základní		střední odborné bez maturity		úplné střední s maturitou		terciární		Celkem
ČR celkem		0,3		5,6		49,6		31,4		13,0		100,0
CZ01	Praha	0,6		2,8		32,1		38,5		26,0		100,0
CZ011	Hlavní město Praha	0,6	(2.)	2,8	(11.)	32,1	(14.)	38,5	(1.)	26,0	(1.)	100,0
CZ02	Střední Čechy	0,3		5,8		52,2		33,8		7,7		100,0
CZ021	Středočeský kraj	0,3	(6.)	5,8	(6.)	52,2	(7.)	33,8	(3.)	7,7	(11.)	100,0
CZ03	Jihozápad	0,2		5,4		50,6		33,2		10,6		100,0
CZ031	Jihočeský kraj	0,2	(11.)	5,4	(8.)	50,2	(12.)	34,4	(2.)	9,7	(10.)	100,0
CZ032	Plzeňský kraj	0,2	(9.)	5,4	(9.)	51,0	(10.)	31,9	(4.)	11,5	(6.)	100,0
CZ04	Severozápad	0,4		12,9		51,8		28,5		6,3		100,0
CZ041	Karlovarský kraj	0,5	(3.)	9,6	(2.)	53,0	(6.)	30,9	(8.)	5,9	(14.)	100,0
CZ042	Ústecký kraj	0,4	(4.)	14,1	(1.)	51,3	(8.)	27,6	(12.)	6,4	(13.)	100,0
CZ05	Severovýchod	0,4		6,5		54,5		28,8		9,7		100,0
CZ051	Liberecký kraj	0,2	(8.)	9,5	(3.)	55,2	(2.)	27,5	(13.)	7,1	(12.)	100,0
CZ052	Královéhradecký kraj	0,7	(1.)	4,1	(10.)	54,9	(3.)	30,2	(9.)	10,1	(9.)	100,0
CZ053	Pardubický kraj	0,3	(5.)	6,5	(5.)	53,4	(5.)	28,3	(11.)	11,4	(7.)	100,0
CZ06	Jihovýchod	0,1		2,3		50,6		30,8		16,1		100,0
CZ061	Vysočina	-	(12.)	1,7	(14.)	57,4	(1.)	29,5	(10.)	11,2	(8.)	100,0
CZ062	Jihomoravský kraj	0,2	(10.)	2,5	(12.)	47,4	(13.)	31,5	(7.)	18,4	(2.)	100,0
CZ07	Střední Morava	-		4,0		52,2		31,6		12,2		100,0
CZ071	Olomoucký kraj	-	(12.)	2,4	(13.)	53,8	(4.)	31,6	(6.)	12,1	(5.)	100,0
CZ072	Zlínský kraj	-	(12.)	5,7	(7.)	50,4	(11.)	31,6	(5.)	12,2	(4.)	100,0
CZ08	Moravskoslezsko	0,3		6,7		51,1		27,2		14,7		100,0
CZ081	Moravskoslezský kraj	0,3	(7.)	6,7	(4.)	51,1	(9.)	27,2	(14.)	14,7	(3.)	100,0



A2 T5: Struktura populace ve věku 25–64 let podle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání: ženy, 2003 (v %)

Území		bez vzdělání		základní		střední odborné bez maturity		úplné střední s maturitou		terciární		Celkem
ČR celkem		0,2		15,5		35,4		38,5		10,5		100,0
CZ01	Praha	-		7,0		21,8		48,4		22,8		100,0
CZ011	Hlavní město Praha	-	(13.)	7,0	(14.)	21,8	(14.)	48,4	(1.)	22,8	(1.)	100,0
CZ02	Střední Čechy	0,3		18,2		35,9		37,9		7,7		100,0
CZ021	Středočeský kraj	0,3	(4.)	18,2	(3.)	35,9	(10.)	37,9	(7.)	7,7	(13.)	100,0
CZ03	Jihozápad	0,2		14,7		35,1		40,9		9,2		100,0
CZ031	Jihočeský kraj	0,1	(12.)	15,5	(8.)	34,3	(11.)	40,4	(3.)	9,7	(3.)	100,0
CZ032	Plzeňský kraj	0,2	(5.)	13,7	(12.)	35,9	(9.)	41,5	(2.)	8,6	(7.)	100,0
CZ04	Severozápad	0,4		21,9		37,3		34,1		6,3		100,0
CZ041	Karlovarský kraj	0,1	(10.)	22,7	(1.)	33,1	(13.)	36,2	(10.)	7,9	(12.)	100,0
CZ042	Ústecký kraj	0,5	(1.)	21,5	(2.)	38,9	(5.)	33,3	(14.)	5,7	(14.)	100,0
CZ05	Severovýchod	0,1		13,6		39,4		38,2		8,6		100,0
CZ051	Liberecký kraj	-	(13.)	13,7	(11.)	39,5	(3.)	38,0	(5.)	8,7	(6.)	100,0
CZ052	Královéhradecký kraj	0,1	(11.)	13,8	(10.)	38,5	(8.)	38,5	(4.)	9,1	(4.)	100,0
CZ053	Pardubický kraj	0,3	(3.)	13,4	(13.)	40,3	(2.)	38,0	(6.)	8,0	(11.)	100,0
CZ06	Jihovýchod	0,1		15,8		35,6		37,3		11,1		100,0
CZ061	Vysočina	0,1	(9.)	14,0	(9.)	41,2	(1.)	36,3	(9.)	8,4	(10.)	100,0
CZ062	Jihomoravský kraj	0,2	(7.)	16,6	(5.)	33,1	(12.)	37,8	(8.)	12,3	(2.)	100,0
CZ07	Střední Morava	0,3		15,9		39,1		35,9		8,8		100,0
CZ071	Olomoucký kraj	0,4	(2.)	16,1	(6.)	39,4	(4.)	35,6	(12.)	8,6	(9.)	100,0
CZ072	Zlínský kraj	0,2	(6.)	15,6	(7.)	38,8	(6.)	36,1	(11.)	9,1	(5.)	100,0
CZ08	Moravskoslezsko	0,1		17,6		38,5		35,2		8,6		100,0
CZ081	Moravskoslezský kraj	0,1	(8.)	17,6	(4.)	38,5	(7.)	35,2	(13.)	8,6	(8.)	100,0

A2 T6: Struktura populace ve věku 25–34 let podle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání: ženy, 2003 (v %)

Území		bez vzdělání		základní		střední odborné bez maturity		úplné střední s maturitou		terciární		Celkem
ČR celkem		0,3		6,2		38,0		44,2		11,3		100,0
CZ01	Praha	-		3,2		23,4		51,2		22,2		100,0
CZ011	Hlavní město Praha	-	(12.)	3,2	(13.)	23,4	(14.)	51,2	(1.)	22,2	(1.)	100,0
CZ02	Střední Čechy	0,6		7,7		39,6		46,5		5,6		100,0
CZ021	Středočeský kraj	0,6	(2.)	7,7	(3.)	39,6	(8.)	46,5	(3.)	5,6	(13.)	100,0
CZ03	Jihozápad	0,3		5,9		37,4		45,4		10,9		100,0
CZ031	Jihočeský kraj	0,2	(8.)	6,2	(6.)	37,3	(11.)	45,3	(5.)	10,9	(6.)	100,0
CZ032	Plzeňský kraj	0,4	(3.)	5,6	(8.)	37,4	(10.)	45,6	(4.)	11,0	(5.)	100,0
CZ04	Severozápad	0,7		14,3		38,7		40,1		6,1		100,0
CZ041	Karlovarský kraj	0,2	(9.)	15,9	(1.)	33,2	(13.)	42,4	(10.)	8,3	(12.)	100,0
CZ042	Ústecký kraj	0,9	(1.)	13,7	(2.)	40,8	(6.)	39,3	(13.)	5,2	(14.)	100,0
CZ05	Severovýchod	0,1		6,1		40,3		43,2		10,2		100,0
CZ051	Liberecký kraj	-	(12.)	7,2	(4.)	38,9	(9.)	44,4	(6.)	9,5	(10.)	100,0
CZ052	Královéhradecký kraj	-	(12.)	5,1	(9.)	41,4	(4.)	42,1	(11.)	11,4	(4.)	100,0
CZ053	Pardubický kraj	0,3	(5.)	6,1	(7.)	40,5	(7.)	43,4	(9.)	9,7	(9.)	100,0
CZ06	Jihovýchod	0,2		3,6		39,7		42,2		14,3		100,0
CZ061	Vysočina	0,1	(11.)	2,3	(14.)	47,2	(1.)	39,0	(14.)	11,4	(3.)	100,0
CZ062	Jihomoravský kraj	0,3	(6.)	4,2	(10.)	36,3	(12.)	43,6	(8.)	15,6	(2.)	100,0
CZ07	Střední Morava	0,3		3,6		41,2		45,3		9,6		100,0
CZ071	Olomoucký kraj	0,4	(4.)	3,9	(11.)	41,5	(3.)	43,7	(7.)	10,5	(7.)	100,0
CZ072	Zlínský kraj	0,2	(10.)	3,2	(12.)	40,9	(5.)	47,1	(2.)	8,5	(11.)	100,0
CZ08	Moravskoslezsko	0,3		6,5		42,6		40,4		10,3		100,0
CZ081	Moravskoslezský kraj	0,3	(7.)	6,5	(5.)	42,6	(2.)	40,4	(12.)	10,3	(8.)	100,0



Příloha kapitoly C

C4 T3: Postižení žáci individuálně integrovaní do běžných tříd ZŠ podle druhu postižení, 2003 (v %)

Území		Postižení				
		mentální	sluchová	zraková	tělesná	vývojové poruchy
CZ0	ČR celkem	1,35 %	37,16 %	42,21 %	59,63 %	82,35 %
CZ01	Praha	0,14 %	3,67 %	2,61 %	5,70 %	9,86 %
CZ011	Hlavní město Praha	0,14 % (3.)	3,67 % (2.)	2,61 % (10.)	5,70 % (2.)	9,86 % (2.)
CZ02	Střední Čechy	0,19 %	3,34 %	4,84 %	5,41 %	14,98 %
CZ021	Středočeský kraj	0,19 % (1.)	3,34 % (4.)	4,84 % (1.)	5,41 % (4.)	14,98 % (1.)
CZ03	Jihozápad	0,18 %	4,40 %	4,94 %	3,86 %	7,02 %
CZ031	Jihočeský kraj	0,06 % (11.)	2,94 % (7.)	3,29 % (5.)	2,37 % (12.)	3,42 % (11.)
CZ032	Plzeňský kraj	0,12 % (4.)	1,47 % (11.)	1,65 % (13.)	1,50 % (14.)	3,60 % (10.)
CZ04	Severozápad	0,12 %	4,94 %	4,16 %	5,99 %	9,18 %
CZ041	Karlovarský kraj	0,01 % (14.)	1,53 % (10.)	1,26 % (14.)	1,69 % (13.)	1,75 % (14.)
CZ042	Ústecký kraj	0,11 % (6.)	3,40 % (3.)	2,90 % (8.)	4,30 % (7.)	7,43 % (5.)
CZ05	Severovýchod	0,21 %	5,47 %	9,58 %	10,77 %	15,26 %
CZ051	Liberecký kraj	0,07 % (10.)	2,80 % (8.)	2,13 % (11.)	4,83 % (5.)	2,01 % (13.)
CZ052	Královéhradecký kraj	0,09 % (9.)	1,40 % (12.)	4,36 % (3.)	2,75 % (10.)	8,03 % (4.)
CZ053	Pardubický kraj	0,05 % (12.)	1,27 % (14.)	3,10 % (7.)	3,19 % (8.)	5,22 % (6.)
CZ06	Jihovýchod	0,26 %	4,60 %	7,65 %	8,16 %	9,33 %
CZ061	Vysočina	0,11 % (5.)	1,40 % (12.)	3,19 % (6.)	2,70 % (11.)	4,58 % (8.)
CZ062	Jihomoravský kraj	0,15 % (2.)	3,20 % (6.)	4,45 % (2.)	5,46 % (3.)	4,75 % (7.)
CZ07	Střední Morava	0,14 %	5,34 %	5,52 %	7,58 %	7,61 %
CZ071	Olomoucký kraj	0,10 % (8.)	3,34 % (4.)	2,13 % (11.)	3,19 % (8.)	4,32 % (9.)
CZ072	Zlínský kraj	0,04 % (13.)	2,00 % (9.)	3,39 % (4.)	4,39 % (6.)	3,29 % (12.)
CZ08	Moravskoslezsko	0,11 %	5,40 %	2,90 %	12,17 %	9,09 %
CZ081	Moravskoslezský kraj	0,11 % (7.)	5,40 % (1.)	2,90 % (8.)	12,17 % (1.)	9,09 % (3.)

* podíly jsou počítány ze všech žáků daného postižení na úrovni základního školství

C4 T4: Postižení žáci ve speciálních třídách ZŠ podle druhu postižení, 2003 (v %)

Území		Postižení				
		mentální	sluchová	zraková	tělesná	vývojové poruchy
CZ0	ČR celkem	4,16 %	0,93 %	1,94 %	2,80 %	14,98 %
CZ01	Praha	0,01 %	0,07 %	0,10 %	0,19 %	3,31 %
CZ011	Hlavní město Praha	0,01 % (13.)	0,07 % (4.)	0,10 % (4.)	0,19 % (2.)	3,31 % (1.)
CZ02	Střední Čechy	0,37 %	-	-	-	1,62 %
CZ021	Středočeský kraj	0,37 % (3.)	- (7.)	- (6.)	- (8.)	1,62 % (4.)
CZ03	Jihozápad	0,49 %	0,07 %	1,06 %	0,05 %	0,69 %
CZ031	Jihočeský kraj	0,12 % (10.)	0,07 % (4.)	1,06 % (1.)	0,05 % (4.)	0,30 % (12.)
CZ032	Plzeňský kraj	0,38 % (2.)	- (7.)	- (6.)	- (8.)	0,39 % (11.)
CZ04	Severozápad	2,05 %	0,20 %	0,10 %	2,37 %	1,28 %
CZ041	Karlovarský kraj	0,24 % (5.)	0,20 % (2.)	0,10 % (4.)	0,05 % (4.)	0,21 % (13.)
CZ042	Ústecký kraj	1,81 % (1.)	- (7.)	- (6.)	2,32 % (1.)	1,08 % (5.)
CZ05	Severovýchod	0,49 %	0,13 %	0,19 %	0,10 %	1,18 %
CZ051	Liberecký kraj	0,34 % (4.)	- (7.)	- (6.)	- (8.)	0,48 % (10.)
CZ052	Královéhradecký kraj	0,14 % (9.)	0,13 % (3.)	0,19 % (3.)	0,10 % (3.)	0,68 % (8.)
CZ053	Pardubický kraj	- (14.)	- (7.)	- (6.)	- (8.)	0,02 % (14.)
CZ06	Jihovýchod	0,22 %	-	0,48 %	0,05 %	3,54 %
CZ061	Vysočina	0,06 % (12.)	- (7.)	0,48 % (2.)	0,05 % (4.)	0,85 % (7.)
CZ062	Jihomoravský kraj	0,15 % (8.)	- (7.)	- (6.)	- (8.)	2,69 % (2.)
CZ07	Střední Morava	0,29 %	0,07 %	-	-	1,43 %
CZ071	Olomoucký kraj	0,19 % (7.)	0,07 % (4.)	- (6.)	- (8.)	0,90 % (6.)
CZ072	Zlínský kraj	0,10 % (11.)	- (7.)	- (6.)	- (8.)	0,53 % (9.)
CZ08	Moravskoslezsko	0,24 %	0,40 %	-	0,05 %	1,92 %
CZ081	Moravskoslezský kraj	0,24 % (5.)	0,40 % (1.)	- (6.)	0,05 % (4.)	1,92 % (3.)

* podíly jsou počítány ze všech žáků daného postižení na úrovni základního školství



C4 T5: Postižení žáci ve speciálních ZŠ podle druhu postižení, 2003 (v %)

Území		Postižení				
		mentální	sluchová	zraková	tělesná	vývojové poruchy
CZ0	ČR celkem	0,02 %	50,43 %	41,53 %	9,51 %	2,23 %
CZ01	Praha	-	12,01 %	6,97 %	2,32 %	0,85 %
CZ011	Hlavní město Praha	- (3.)	12,01 % (1.)	6,97 % (3.)	2,32 % (2.)	0,85 % (1.)
CZ02	Střední Čechy	-	-	-	-	0,06 %
CZ021	Středočeský kraj	- (3.)	- (10.)	- (9.)	- (9.)	0,06 % (8.)
CZ03	Jihozápad	-	9,47 %	6,68 %	0,43 %	0,05 %
CZ031	Jihočeský kraj	- (3.)	1,13 % (9.)	- (9.)	0,43 % (5.)	- (10.)
CZ032	Plzeňský kraj	- (3.)	8,34 % (2.)	6,68 % (4.)	- (9.)	0,05 % (9.)
CZ04	Severozápad	-	-	0,19 %	-	0,36 %
CZ041	Karlovarský kraj	- (3.)	- (10.)	- (9.)	- (9.)	0,13 % (6.)
CZ042	Ústecký kraj	- (3.)	- (10.)	0,19 % (8.)	- (9.)	0,24 % (3.)
CZ05	Severovýchod	0,00 %	8,21 %	6,58 %	2,46 %	0,56 %
CZ051	Liberecký kraj	0,00 % (2.)	5,20 % (5.)	3,10 % (7.)	2,27 % (3.)	0,20 % (5.)
CZ052	Královéhradecký kraj	- (3.)	3,00 % (7.)	3,48 % (6.)	0,19 % (7.)	0,37 % (2.)
CZ053	Pardubický kraj	- (3.)	- (10.)	- (9.)	- (9.)	- (10.)
CZ06	Jihovýchod	-	7,54 %	9,97 %	2,75 %	-
CZ061	Vysočina	- (3.)	- (10.)	- (9.)	- (9.)	- (10.)
CZ062	Jihomoravský kraj	- (3.)	7,54 % (3.)	9,97 % (1.)	2,75 % (1.)	- (10.)
CZ07	Střední Morava	0,02 %	7,00 %	7,55 %	0,34 %	0,13 %
CZ071	Olomoucký kraj	0,02 % (1.)	4,34 % (6.)	7,55 % (2.)	0,29 % (6.)	0,13 % (6.)
CZ072	Zlínský kraj	- (3.)	2,67 % (8.)	- (9.)	0,05 % (8.)	- (10.)
CZ08	Moravskoslezsko	-	6,20 %	3,58 %	1,21 %	0,23 %
CZ081	Moravskoslezský kraj	- (3.)	6,20 % (4.)	3,58 % (5.)	1,21 % (4.)	0,23 % (4.)

* podíly jsou počítány ze všech žáků daného postižení na úrovni základního školství

C4 T6: Postižení žáci ve zvláštních školách podle druhu postižení, 2003 (v %)

Území		Postižení				
		mentální	sluchová	zraková	tělesná	vývojové poruchy
CZ0	ČR celkem	85,35 %	9,27 %	11,13 %	15,45 %	0,43 %
CZ01	Praha	4,66 %	0,53 %	1,06 %	1,16 %	0,04 %
CZ011	Hlavní město Praha	4,66 % (10.)	0,53 % (8.)	1,06 % (2.)	1,16 % (4.)	0,04 % (6.)
CZ02	Střední Čechy	9,52 %	0,40 %	0,97 %	1,01 %	0,09 %
CZ021	Středočeský kraj	9,52 % (3.)	0,40 % (10.)	0,97 % (6.)	1,01 % (8.)	0,09 % (1.)
CZ03	Jihozápad	9,41 %	1,53 %	1,84 %	2,51 %	0,01 %
CZ031	Jihočeský kraj	4,89 % (8.)	1,20 % (2.)	1,06 % (2.)	1,11 % (6.)	0,01 % (12.)
CZ032	Plzeňský kraj	4,52 % (11.)	0,33 % (12.)	0,77 % (7.)	1,40 % (2.)	0,00 % (13.)
CZ04	Severozápad	16,60 %	2,74 %	1,36 %	1,35 %	0,03 %
CZ041	Karlovarský kraj	3,59 % (13.)	1,00 % (3.)	0,29 % (11.)	0,43 % (13.)	0,01 % (11.)
CZ042	Ústecký kraj	13,01 % (1.)	1,73 % (1.)	1,06 % (2.)	0,92 % (9.)	0,02 % (9.)
CZ05	Severovýchod	14,77 %	2,00 %	1,74 %	2,90 %	0,08 %
CZ051	Liberecký kraj	5,04 % (7.)	0,73 % (5.)	0,19 % (12.)	1,16 % (4.)	0,02 % (8.)
CZ052	Královéhradecký kraj	4,69 % (9.)	0,87 % (4.)	1,06 % (2.)	1,06 % (7.)	0,02 % (7.)
CZ053	Pardubický kraj	5,04 % (6.)	0,40 % (10.)	0,48 % (8.)	0,68 % (11.)	0,04 % (5.)
CZ06	Jihovýchod	10,20 %	0,80 %	3,39 %	4,59 %	0,10 %
CZ061	Vysočina	2,95 % (14.)	0,07 % (13.)	0,48 % (8.)	0,87 % (10.)	0,06 % (3.)
CZ062	Jihomoravský kraj	7,25 % (4.)	0,73 % (5.)	2,90 % (1.)	3,72 % (1.)	0,04 % (4.)
CZ07	Střední Morava	9,58 %	0,73 %	0,39 %	0,63 %	0,02 %
CZ071	Olomoucký kraj	5,46 % (5.)	0,07 % (13.)	0,19 % (12.)	0,10 % (14.)	- (14.)
CZ072	Zlínský kraj	4,12 % (12.)	0,67 % (7.)	0,19 % (12.)	0,53 % (12.)	0,02 % (9.)
CZ08	Moravskoslezsko	10,60 %	0,53 %	0,39 %	1,30 %	0,07 %
CZ081	Moravskoslezský kraj	10,60 % (2.)	0,53 % (8.)	0,39 % (10.)	1,30 % (3.)	0,07 % (2.)

* podíly jsou počítány ze všech žáků daného postižení na úrovni základního školství

**C4 T7: Postižení žáci v pomocných školách podle druhu postižení, 2003 (v %)**

Území		Postižení				
		mentální	sluchová	zraková	tělesná	vývojové poruchy
CZ0	ČR celkem	9,12 %	2,20 %	3,19 %	12,60 %	0,01 %
CZ01	Praha	0,41 %	0,13 %	0,10 %	0,29 %	0,01 %
CZ011	Hlavní město Praha	0,41 % (10.)	0,13 % (7.)	0,10 % (11.)	0,29 % (13.)	0,01 % (1.)
CZ02	Střední Čechy	0,99 %	0,40 %	0,29 %	0,43 %	0,00 %
CZ021	Středočeský kraj	0,99 % (3.)	0,40 % (2.)	0,29 % (3.)	0,43 % (9.)	0,00 % (3.)
CZ03	Jihozápad	1,20 %	0,40 %	0,19 %	3,67 %	0,00 %
CZ031	Jihočeský kraj	0,61 % (6.)	0,27 % (3.)	0,10 % (11.)	1,16 % (4.)	0,00 % (2.)
CZ032	Plzeňský kraj	0,59 % (7.)	0,13 % (7.)	0,10 % (11.)	2,51 % (1.)	- (6.)
CZ04	Severozápad	1,75 %	0,47 %	0,87 %	1,30 %	0,00 %
CZ041	Karlovarský kraj	0,37 % (13.)	- (11.)	0,29 % (3.)	0,34 % (12.)	- (6.)
CZ042	Ústecký kraj	1,38 % (1.)	0,47 % (1.)	0,58 % (1.)	0,97 % (5.)	0,00 % (3.)
CZ05	Severovýchod	1,12 %	0,27 %	0,48 %	1,50 %	-
CZ051	Liberecký kraj	0,38 % (12.)	0,07 % (10.)	0,19 % (6.)	0,68 % (7.)	- (6.)
CZ052	Královéhradecký kraj	0,38 % (11.)	0,20 % (4.)	0,19 % (6.)	0,68 % (7.)	- (6.)
CZ053	Pardubický kraj	0,36 % (14.)	- (11.)	0,39 % (2.)	0,14 % (14.)	- (6.)
CZ06	Jihovýchod	1,16 %	0,13 %	0,29 %	2,80 %	-
CZ061	Vysočina	0,43 % (9.)	0,13 % (7.)	0,19 % (6.)	0,87 % (6.)	- (6.)
CZ062	Jihomoravský kraj	0,73 % (4.)	- (11.)	0,10 % (11.)	1,93 % (2.)	- (6.)
CZ07	Střední Morava	1,22 %	0,20 %	0,39 %	0,87 %	-
CZ071	Olomoucký kraj	0,52 % (8.)	0,20 % (4.)	0,19 % (6.)	0,43 % (9.)	- (6.)
CZ072	Zlínský kraj	0,71 % (5.)	- (11.)	0,19 % (6.)	0,43 % (9.)	- (6.)
CZ08	Moravskoslezsko	1,28 %	0,20 %	0,29 %	1,74 %	0,00 %
CZ081	Moravskoslezský kraj	1,28 % (2.)	0,20 % (4.)	0,29 % (3.)	1,74 % (3.)	0,00 % (3.)

* podíly jsou počítány ze všech žáků daného postižení na úrovni základního školství



Příloha kapitoly E

E1 T1: Míra ekonomické aktivity podle nejvyššího dosaženého vzdělání v populaci 25–64letých, 2003, v %

Území		bez vzdělání		základní		střední odborné bez maturity		úplné střední s maturitou		terciární		Celkem	
ČR celkem		7,2 %		55,6 %		79,8 %		80,8 %		88,2 %		78,3 %	
CZ01	Praha	-		-		-		-		-		-	
CZ011	Hlavní město Praha	-	(6.)	67,2 %	(1.)	80,9 %	(5.)	83,3 %	(1.)	89,1 %	(5.)	83,2 %	(1.)
CZ02	Střední Čechy	16,7 %		55,9 %		81,9 %		81,9 %		90,3 %		79,1 %	
CZ021	Středočeský kraj	16,7 %	(3.)	55,9 %	(6.)	81,9 %	(2.)	81,9 %	(4.)	90,3 %	(2.)	79,1 %	(3.)
CZ03	Jihozápad	3,1 %		59,8 %		80,1 %		81,4 %		87,2 %		79,0 %	
CZ031	Jihočeský kraj	-	(6.)	60,9 %	(3.)	80,0 %	(8.)	80,1 %	(9.)	88,4 %	(7.)	78,6 %	(5.)
CZ032	Plzeňský kraj	6,1 %	(5.)	58,4 %	(4.)	80,2 %	(7.)	82,8 %	(2.)	85,8 %	(11.)	79,4 %	(2.)
CZ04	Severozápad	-		57,0 %		79,8 %		80,2 %		89,1 %		76,2 %	
CZ041	Karlovarský kraj	-	(6.)	61,1 %	(2.)	84,0 %	(1.)	79,5 %	(10.)	89,5 %	(4.)	79,0 %	(4.)
CZ042	Ústecký kraj	-	(6.)	55,5 %	(8.)	78,4 %	(13.)	80,5 %	(7.)	88,9 %	(6.)	75,2 %	(14.)
CZ05	Severovýchod	18,6 %		55,4 %		80,2 %		79,6 %		88,5 %		78,2 %	
CZ051	Liberecký kraj	-	(6.)	55,9 %	(7.)	81,6 %	(3.)	79,3 %	(11.)	85,4 %	(13.)	78,3 %	(7.)
CZ052	Královéhradecký kraj	-	(6.)	52,8 %	(12.)	78,9 %	(11.)	81,3 %	(5.)	91,6 %	(1.)	78,5 %	(6.)
CZ053	Pardubický kraj	37,7 %	(1.)	57,6 %	(5.)	80,3 %	(6.)	77,8 %	(14.)	87,5 %	(9.)	77,9 %	(9.)
CZ06	Jihovýchod	6,5 %		51,5 %		79,1 %		80,0 %		86,7 %		77,3 %	
CZ061	Vysočina	-	(6.)	43,1 %	(14.)	79,5 %	(10.)	82,0 %	(3.)	85,5 %	(12.)	77,3 %	(12.)
CZ062	Jihomoravský kraj	10,6 %	(4.)	54,6 %	(9.)	78,8 %	(12.)	79,1 %	(12.)	87,1 %	(10.)	77,3 %	(11.)
CZ07	Střední Morava	8,6 %		51,3 %		80,4 %		80,8 %		87,1 %		77,8 %	
CZ071	Olomoucký kraj	-	(6.)	54,0 %	(10.)	80,9 %	(4.)	80,4 %	(8.)	84,7 %	(14.)	77,9 %	(8.)
CZ072	Zlínský kraj	29,6 %	(2.)	48,3 %	(13.)	79,8 %	(9.)	81,3 %	(6.)	89,5 %	(3.)	77,7 %	(10.)
CZ08	Moravskoslezsko	-		53,8 %		77,0 %		78,7 %		88,2 %		75,7 %	
CZ081	Moravskoslezský kraj	-	(6.)	53,8 %	(11.)	77,0 %	(14.)	78,7 %	(13.)	88,2 %	(8.)	75,7 %	(13.)

E1 T2: Míra ekonomické aktivity podle nejvyššího dosaženého vzdělání v populaci 25–64letých: muži, 2003 (v %)

Území		bez vzdělání		základní		střední odborné bez maturity		úplné střední s maturitou		terciární		Celkem	
ČR celkem		5,7 %		68,1 %		87,0 %		89,8 %		93,9 %		87,2 %	
CZ01	Praha	-		73,9 %		88,9 %		91,9 %		95,2 %		91,0 %	
CZ011	Hlavní město Praha	-	(4.)	73,9 %	(4.)	88,9 %	(4.)	91,9 %	(3.)	95,2 %	(6.)	91,0 %	(1.)
CZ02	Střední Čechy	10,1 %		65,8 %		89,7 %		91,9 %		95,2 %		88,7 %	
CZ021	Středočeský kraj	10,1 %	(3.)	65,8 %	(9.)	89,7 %	(2.)	91,9 %	(2.)	95,2 %	(5.)	88,7 %	(2.)
CZ03	Jihozápad	-		76,7 %		87,7 %		89,1 %		92,5 %		87,8 %	
CZ031	Jihočeský kraj	-	(4.)	75,8 %	(3.)	88,5 %	(6.)	88,6 %	(11.)	93,8 %	(7.)	88,0 %	(6.)
CZ032	Plzeňský kraj	-	(4.)	77,9 %	(1.)	87,0 %	(9.)	89,6 %	(7.)	90,9 %	(13.)	87,5 %	(8.)
CZ04	Severozápad	-		71,5 %		87,1 %		89,4 %		96,2 %		86,0 %	
CZ041	Karlovarský kraj	-	(4.)	76,4 %	(2.)	89,3 %	(3.)	88,6 %	(10.)	96,1 %	(3.)	88,2 %	(4.)
CZ042	Ústecký kraj	-	(4.)	70,1 %	(7.)	86,4 %	(12.)	89,8 %	(6.)	96,2 %	(2.)	85,2 %	(13.)
CZ05	Severovýchod	14,5 %		69,2 %		88,9 %		88,9 %		94,4 %		88,1 %	
CZ051	Liberecký kraj	-	(4.)	72,0 %	(5.)	90,6 %	(1.)	87,4 %	(13.)	88,8 %	(14.)	87,8 %	(7.)
CZ052	Královéhradecký kraj	-	(4.)	63,2 %	(12.)	87,6 %	(7.)	90,0 %	(5.)	97,4 %	(1.)	88,1 %	(5.)
CZ053	Pardubický kraj	49,0 %	(1.)	70,6 %	(6.)	88,9 %	(5.)	88,9 %	(9.)	95,3 %	(4.)	88,4 %	(3.)
CZ06	Jihovýchod	11,8 %		59,9 %		86,8 %		89,2 %		93,1 %		86,9 %	
CZ061	Vysočina	-	(4.)	43,3 %	(14.)	86,7 %	(11.)	92,5 %	(1.)	92,6 %	(10.)	86,5 %	(11.)
CZ062	Jihomoravský kraj	22,2 %	(2.)	66,1 %	(8.)	86,9 %	(10.)	87,8 %	(12.)	93,2 %	(8.)	87,0 %	(10.)
CZ07	Střední Morava	-		62,4 %		86,7 %		90,2 %		91,8 %		86,6 %	
CZ071	Olomoucký kraj	-	(4.)	64,2 %	(11.)	87,4 %	(8.)	90,8 %	(4.)	91,7 %	(12.)	87,2 %	(9.)
CZ072	Zlínský kraj	-	(4.)	60,6 %	(13.)	85,9 %	(13.)	89,6 %	(8.)	92,0 %	(11.)	85,9 %	(12.)
CZ08	Moravskoslezsko	-		65,6 %		81,6 %		87,4 %		92,8 %		83,1 %	
CZ081	Moravskoslezský kraj	-	(4.)	65,6 %	(10.)	81,6 %	(14.)	87,4 %	(14.)	92,8 %	(9.)	83,1 %	(14.)


E1 T3: Míra ekonomické aktivity podle nejvyššího dosaženého vzdělání v populaci 25–64letých: ženy, 2003 (v %)

Území		bez vzdělání		základní		střední odborné bez maturity		úplné střední s maturitou		terciární		Celkem	
ČR celkem		8,8 %		49,9 %		69,2 %		74,5 %		80,9 %		69,4 %	
CZ01	Praha	-		63,8 %		69,7 %		77,7 %		81,6 %		75,9 %	
CZ011	Hlavní město Praha	-	(5.)	63,8 %	(1.)	69,7 %	(8.)	77,7 %	(2.)	81,6 %	(6.)	75,9 %	(1.)
CZ02	Střední Čechy	23,8 %		51,5 %		70,1 %		74,6 %		83,4 %		69,3 %	
CZ021	Středočeský kraj	23,8 %	(3.)	51,5 %	(4.)	70,1 %	(5.)	74,6 %	(6.)	83,4 %	(3.)	69,3 %	(5.)
CZ03	Jihozápad	5,6 %		51,6 %		68,7 %		75,9 %		80,3 %		70,1 %	
CZ031	Jihočeský kraj	-	(5.)	53,3 %	(3.)	67,6 %	(11.)	73,7 %	(8.)	81,4 %	(8.)	69,1 %	(6.)
CZ032	Plzeňský kraj	7,4 %	(4.)	49,5 %	(8.)	70,0 %	(6.)	78,3 %	(1.)	79,0 %	(10.)	71,2 %	(2.)
CZ04	Severozápad	-		48,0 %		68,9 %		73,8 %		81,4 %		66,5 %	
CZ041	Karlovarský kraj	-	(5.)	53,7 %	(2.)	75,9 %	(1.)	72,5 %	(13.)	81,9 %	(5.)	70,0 %	(3.)
CZ042	Ústecký kraj	-	(5.)	45,8 %	(12.)	66,6 %	(13.)	74,4 %	(7.)	81,2 %	(9.)	65,2 %	(14.)
CZ05	Severovýchod	24,7 %		49,0 %		68,2 %		72,9 %		80,8 %		68,4 %	
CZ051	Liberecký kraj	-	(5.)	45,9 %	(11.)	69,7 %	(7.)	73,6 %	(9.)	81,5 %	(7.)	69,0 %	(8.)
CZ052	Královéhradecký kraj	-	(5.)	49,3 %	(9.)	66,9 %	(12.)	74,9 %	(3.)	84,0 %	(2.)	69,0 %	(7.)
CZ053	Pardubický kraj	31,4 %	(1.)	51,4 %	(5.)	68,3 %	(10.)	70,2 %	(14.)	76,1 %	(13.)	67,3 %	(13.)
CZ06	Jihovýchod	-		48,8 %		67,3 %		73,6 %		77,9 %		67,8 %	
CZ061	Vysočina	-	(5.)	43,0 %	(13.)	68,6 %	(9.)	74,8 %	(5.)	76,6 %	(12.)	67,9 %	(11.)
CZ062	Jihomoravský kraj	-	(5.)	50,9 %	(6.)	66,6 %	(14.)	73,1 %	(10.)	78,3 %	(11.)	67,8 %	(12.)
CZ07	Střední Morava	10,7 %		46,7 %		71,6 %		73,8 %		81,1 %		69,0 %	
CZ071	Olomoucký kraj	-	(5.)	50,0 %	(7.)	71,7 %	(2.)	72,7 %	(11.)	76,0 %	(14.)	68,7 %	(9.)
CZ072	Zlínský kraj	29,6 %	(2.)	43,0 %	(14.)	71,5 %	(3.)	74,8 %	(4.)	86,3 %	(1.)	69,4 %	(4.)
CZ08	Moravskoslezsko	-		49,1 %		70,2 %		72,7 %		82,2 %		68,3 %	
CZ081	Moravskoslezský kraj	-	(5.)	49,1 %	(10.)	70,2 %	(4.)	72,7 %	(12.)	82,2 %	(4.)	68,3 %	(10.)

E1 T5: Míra nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání: muži, 2003 (v %)

Území		bez vzdělání		základní		střední odborné bez maturity		úplné střední s maturitou		terciární		Celkem	
ČR celkem		21,1 %		21,7 %		5,1 %		2,8 %		1,8 %		4,9 %	
CZ01	Praha	-		15,6 %		2,9 %		1,9 %		1,4 %		2,5 %	
CZ011	Hlavní město Praha	-	(2.)	15,6 %	(10.)	2,9 %	(12.)	1,9 %	(10.)	1,4 %	(7.)	2,5 %	(14.)
CZ02	Střední Čechy	-		8,9 %		3,6 %		1,9 %		0,9 %		3,1 %	
CZ021	Středočeský kraj	-	(2.)	8,9 %	(14.)	3,6 %	(8.)	1,9 %	(11.)	0,9 %	(12.)	3,1 %	(11.)
CZ03	Jihozápad	-		15,3 %		3,1 %		2,0 %		2,0 %		3,4 %	
CZ031	Jihočeský kraj	-	(2.)	14,3 %	(11.)	3,4 %	(9.)	1,6 %	(13.)	0,7 %	(14.)	3,2 %	(9.)
CZ032	Plzeňský kraj	-	(2.)	16,7 %	(9.)	2,7 %	(14.)	2,5 %	(7.)	3,6 %	(2.)	3,5 %	(8.)
CZ04	Severozápad	-		28,3 %		6,6 %		4,2 %		1,7 %		8,0 %	
CZ041	Karlovarský kraj	-	(2.)	20,0 %	(5.)	4,5 %	(7.)	3,3 %	(5.)	2,4 %	(4.)	5,4 %	(3.)
CZ042	Ústecký kraj	-	(2.)	30,9 %	(2.)	7,3 %	(2.)	4,7 %	(2.)	1,3 %	(9.)	9,0 %	(2.)
CZ05	Severovýchod	51,8 %		17,8 %		3,6 %		2,3 %		1,2 %		3,7 %	
CZ051	Liberecký kraj	-	(2.)	10,9 %	(13.)	3,0 %	(11.)	1,6 %	(12.)	0,8 %	(13.)	3,0 %	(12.)
CZ052	Královéhradecký kraj	-	(2.)	23,8 %	(3.)	2,8 %	(13.)	1,4 %	(14.)	1,3 %	(10.)	2,9 %	(13.)
CZ053	Pardubický kraj	51,8 %	(1.)	21,6 %	(4.)	4,9 %	(6.)	4,0 %	(3.)	1,4 %	(8.)	5,1 %	(5.)
CZ06	Jihovýchod	-		17,4 %		4,9 %		2,6 %		2,6 %		4,4 %	
CZ061	Vysočina	-	(2.)	12,3 %	(12.)	3,2 %	(10.)	2,3 %	(9.)	3,8 %	(1.)	3,2 %	(10.)
CZ062	Jihomoravský kraj	-	(2.)	18,6 %	(7.)	5,9 %	(4.)	2,8 %	(6.)	2,3 %	(5.)	4,9 %	(6.)
CZ07	Střední Morava	-		18,7 %		5,5 %		2,9 %		2,0 %		5,0 %	
CZ071	Olomoucký kraj	-	(2.)	17,6 %	(8.)	6,0 %	(3.)	2,4 %	(8.)	3,1 %	(3.)	5,2 %	(4.)
CZ072	Zlínský kraj	-	(2.)	19,8 %	(6.)	5,0 %	(5.)	3,4 %	(4.)	0,9 %	(11.)	4,7 %	(7.)
CZ08	Moravskoslezsko	-		43,7 %		9,7 %		4,9 %		2,2 %		9,4 %	
CZ081	Moravskoslezský kraj	-	(2.)	43,7 %	(1.)	9,7 %	(1.)	4,9 %	(1.)	2,2 %	(6.)	9,4 %	(1.)



E1 T6: Míra nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání: ženy, 2003 (v %)

Území		bez vzdělání		základní		střední odborné bez maturity		úplně střední s maturitou		terciární		Celkem	
ČR celkem		53,2 %		18,7 %		11,8 %		5,7 %		2,3 %		8,9 %	
CZ01	Praha	-		-		-		-		-		-	
CZ011	Hlavní město Praha	-	(3.)	14,9 %	(8.)	7,9 %	(9.)	4,1 %	(10.)	2,6 %	(6.)	5,1 %	(14.)
CZ02	Střední Čechy	-		14,0 %		9,8 %		4,1 %		2,8 %		7,4 %	
CZ021	Středočeský kraj	-	(3.)	14,0 %	(10.)	9,8 %	(8.)	4,1 %	(12.)	2,8 %	(5.)	7,4 %	(7.)
CZ03	Jihozápad	-		15,6 %		7,2 %		3,6 %		1,4 %		5,9 %	
CZ031	Jihočeský kraj	-	(3.)	17,2 %	(5.)	7,5 %	(10.)	3,1 %	(13.)	1,3 %	(10.)	6,1 %	(10.)
CZ032	Plzeňský kraj	-	(3.)	13,3 %	(11.)	6,9 %	(11.)	4,1 %	(11.)	1,5 %	(9.)	5,7 %	(11.)
CZ04	Severozápad	-		24,2 %		14,1 %		6,3 %		3,1 %		11,9 %	
CZ041	Karlovarský kraj	-	(3.)	14,8 %	(9.)	5,6 %	(14.)	2,3 %	(14.)	0,8 %	(13.)	5,5 %	(12.)
CZ042	Ústecký kraj	-	(3.)	28,6 %	(2.)	17,2 %	(2.)	7,8 %	(3.)	4,3 %	(2.)	14,4 %	(2.)
CZ05	Severovýchod	100,0 %		15,9 %		9,6 %		4,7 %		2,8 %		7,6 %	
CZ051	Liberecký kraj	-	(3.)	19,3 %	(3.)	6,8 %	(12.)	4,1 %	(9.)	4,6 %	(1.)	6,6 %	(9.)
CZ052	Královéhradecký kraj	-	(3.)	16,2 %	(6.)	10,2 %	(7.)	4,3 %	(8.)	1,1 %	(12.)	7,3 %	(8.)
CZ053	Pardubický kraj	100,0 %	(1.)	12,9 %	(12.)	11,5 %	(6.)	5,7 %	(5.)	3,2 %	(4.)	8,7 %	(5.)
CZ06	Jihovýchod	-		13,6 %		10,3 %		5,4 %		1,3 %		7,5 %	
CZ061	Vysočina	-	(3.)	7,2 %	(14.)	6,0 %	(13.)	5,2 %	(7.)	1,7 %	(8.)	5,4 %	(13.)
CZ062	Jihomoravský kraj	-	(3.)	15,6 %	(7.)	12,8 %	(3.)	5,4 %	(6.)	1,2 %	(11.)	8,5 %	(6.)
CZ07	Střední Morava	100,0 %		15,8 %		11,8 %		8,3 %		1,0 %		9,8 %	
CZ071	Olomoucký kraj	-	(3.)	18,7 %	(4.)	11,8 %	(4.)	9,4 %	(2.)	1,8 %	(7.)	10,8 %	(3.)
CZ072	Zlínský kraj	100,0 %	(1.)	12,1 %	(13.)	11,8 %	(5.)	7,1 %	(4.)	0,3 %	(14.)	8,8 %	(4.)
CZ08	Moravskoslezsko	-		32,0 %		21,8 %		10,6 %		3,7 %		17,0 %	
CZ081	Moravskoslezský kraj	-	(3.)	32,0 %	(1.)	21,8 %	(1.)	10,6 %	(1.)	3,7 %	(3.)	17,0 %	(1.)

E2 T1: Celková nezaměstnanost absolventů základních škol, 2003

Území		absolventi celkem		nezaměstnaní absolventi		míra nezaměstnanosti	
ČR celkem		245 813		6 917		2,8 %	
CZ01	Praha	23 845		251		1,1 %	
CZ011	Hlavní město Praha	23 845		251		1,1 %	
CZ02	Střední Čechy	25 775		692		2,7 %	
CZ021	Středočeský kraj	25 775		692		2,7 %	
CZ03	Jihozápad	28 028		634		2,3 %	
CZ031	Jihočeský kraj	14 892		260		1,7 %	
CZ032	Plzeňský kraj	13 136		374		2,8 %	
CZ04	Severozápad	28 015		1 802		6,4 %	
CZ041	Karlovarský kraj	7 396		426		5,8 %	
CZ042	Ústecký kraj	20 619		1 376		6,7 %	
CZ05	Severovýchod	36 457		968		2,7 %	
CZ051	Liberecký kraj	10 393		395		3,8 %	
CZ052	Královéhradecký kraj	13 228		319		2,4 %	
CZ053	Pardubický kraj	12 836		254		2,0 %	
CZ06	Jihovýchod	39 863		784		2,0 %	
CZ061	Vysočina	13 531		195		1,4 %	
CZ062	Jihomoravský kraj	26 332		589		2,2 %	
CZ07	Střední Morava	30 748		651		2,1 %	
CZ071	Olomoucký kraj	15 370		417		2,7 %	
CZ072	Zlínský kraj	15 378		234		1,5 %	
CZ08	Moravskoslezsko	33 082		1 135		3,4 %	
CZ081	Moravskoslezský kraj	33 082		1 135		3,4 %	

Pozn. Základní školy jsou včetně speciálních a zvláštních škol.

Zdroj: MPSV, ÚIV



E2 T2: Míry nezaměstnanosti absolventů škol podle oborových skupin – vyučení bez maturity, 2003 (v %)

Území	Technické obory		v tom:				Zdravotnictví	Společobory a služby	Ekonomika a administrativa	Gastronomie, hotelnictví	Obchod	Užité umění	Celkem		
			Strojrenství		Elektrotechnika									Stavebnictví	Zemědělství a lesnictví
ČR celkem	23,0 %	23,1 %	20,2 %	29,5 %	23,5 %	-	22,1 %	17,5 %	24,2 %	18,8 %	0,1 %	22,7 %			
CZ01 Praha	6,8 %	7,9 %	4,7 %	8,0 %	7,9 %	-	6,1 %	4,2 %	7,2 %	5,8 %	0,0 %	6,4 %			
CZ011 Hlavní město Praha	6,8 % (14.)	7,9 % (14.)	4,7 % (14.)	8,0 % (14.)	7,9 % (14.)	-	(1.) 6,1 % (14.)	4,2 % (11.)	7,2 % (14.)	5,8 % (14.)	0,0 % (10.)	6,4 % (14.)			
CZ02 Střední Čechy	18,7 %	15,6 %	19,5 %	26,3 %	18,9 %	-	21,2 %	30,6 %	22,0 %	15,8 %	-	19,7 %			
CZ021 Středočeský kraj	18,7 % (9.)	15,6 % (11.)	19,5 % (8.)	26,3 % (7.)	18,9 % (8.)	-	(1.) 21,2 % (6.)	30,6 % (3.)	22,0 % (7.)	15,8 % (8.)	-	19,7 % (8.)			
CZ03 Jihozápad	12,0 %	12,4 %	9,6 %	13,4 %	12,8 %	-	12,4 %	9,8 %	13,5 %	9,6 %	0,1 %	12,3 %			
CZ031 Jihočeský kraj	13,0 % (12.)	12,4 % (13.)	11,6 % (11.)	15,4 % (11.)	13,1 % (12.)	-	(1.) 12,8 % (12.)	9,2 % (10.)	13,2 % (13.)	11,0 % (11.)	0,1 % (8.)	13,0 % (12.)			
CZ032 Plzeňský kraj	10,8 % (13.)	12,5 % (12.)	7,5 % (13.)	10,9 % (13.)	12,1 % (13.)	-	(1.) 12,0 % (13.)	10,2 % (9.)	13,8 % (12.)	7,8 % (13.)	-	11,4 % (13.)			
CZ04 Severozápad	30,3 %	31,7 %	24,4 %	38,7 %	33,4 %	-	26,2 %	23,4 %	28,1 %	23,3 %	-	28,6 %			
CZ041 Karlovarský kraj	22,8 % (5.)	24,7 % (4.)	20,2 % (7.)	32,5 % (5.)	18,0 % (9.)	-	(1.) 15,2 % (10.)	17,5 % (6.)	16,4 % (11.)	8,7 % (12.)	-	18,7 % (10.)			
CZ042 Ústecký kraj	32,6 % (2.)	33,7 % (2.)	25,9 % (3.)	40,9 % (2.)	40,6 % (1.)	-	(1.) 31,2 % (2.)	24,3 % (5.)	34,5 % (3.)	29,1 % (2.)	-	32,4 % (2.)			
CZ05 Severovýchod	17,5 %	18,7 %	14,2 %	19,7 %	19,2 %	-	17,6 %	18,6 %	19,2 %	13,7 %	0,1 %	17,6 %			
CZ051 Liberecký kraj	18,7 % (10.)	19,8 % (9.)	16,7 % (10.)	23,1 % (8.)	30,8 % (3.)	-	(1.) 18,3 % (9.)	61,1 % (1.)	19,2 % (9.)	11,3 % (10.)	0,0 % (9.)	19,0 % (9.)			
CZ052 Královéhradecký kraj	13,7 % (11.)	16,7 % (10.)	10,8 % (12.)	12,9 % (12.)	13,9 % (11.)	-	(1.) 14,9 % (11.)	-	17,7 % (10.)	12,3 % (9.)	0,1 % (7.)	14,2 % (11.)			
CZ053 Pardubický kraj	20,9 % (7.)	20,0 % (8.)	17,0 % (9.)	22,5 % (9.)	18,0 % (10.)	-	(1.) 20,8 % (8.)	3,8 % (12.)	21,4 % (8.)	17,0 % (7.)	0,4 % (4.)	20,7 % (7.)			
CZ06 Jihovýchod	21,6 %	21,9 %	21,5 %	25,2 %	25,5 %	-	24,3 %	26,5 %	26,0 %	21,0 %	0,2 %	22,8 %			
CZ061 Vysočina	20,5 % (8.)	21,4 % (7.)	22,7 % (4.)	20,1 % (10.)	22,3 % (7.)	-	(1.) 21,2 % (7.)	-	23,5 % (6.)	17,4 % (6.)	0,5 % (3.)	21,0 % (6.)			
CZ062 Jihomoravský kraj	22,2 % (6.)	22,2 % (6.)	21,1 % (5.)	27,7 % (6.)	27,1 % (5.)	-	(1.) 25,8 % (4.)	26,1 % (4.)	27,3 % (5.)	23,1 % (3.)	0,2 % (5.)	23,7 % (5.)			
CZ07 Střední Morava	28,2 %	28,6 %	24,7 %	37,2 %	26,6 %	-	27,0 %	15,4 %	31,2 %	21,6 %	0,3 %	27,8 %			
CZ071 Olomoucký kraj	32,0 % (3.)	33,6 % (3.)	29,9 % (2.)	40,4 % (3.)	29,0 % (4.)	-	(1.) 29,6 % (3.)	15,5 % (7.)	34,8 % (2.)	22,6 % (4.)	0,6 % (2.)	31,0 % (3.)			
CZ072 Zlínský kraj	24,8 % (4.)	23,6 % (5.)	21,0 % (6.)	34,3 % (4.)	23,8 % (6.)	-	(1.) 24,5 % (5.)	15,3 % (8.)	27,8 % (4.)	20,7 % (5.)	0,2 % (6.)	24,7 % (4.)			
CZ08 Moravskoslezsko	43,8 %	44,3 %	41,0 %	55,0 %	40,0 %	-	41,7 %	38,1 %	43,8 %	41,1 %	0,7 %	42,9 %			
CZ081 Moravskoslezský kraj	43,8 % (1.)	44,3 % (1.)	41,0 % (1.)	55,0 % (1.)	40,0 % (2.)	-	(1.) 41,7 % (1.)	38,1 % (2.)	43,8 % (1.)	41,1 % (1.)	0,7 % (1.)	42,9 % (1.)			



Území	E2 T3: Míry nezaměstnanosti absolventů škol podle oborových skupin – vyučení s maturitou, 2003 (v %)										Užití umění			
	Technické obory					v tom:							Obchod	Celkem
	Strojrenství		Elektrotechnika		Stavebnictví	Zemědělství a lesnictví	Zdravotnictví	Společenské obory a služby	Ekonomika a administrativa					
ČR celkem	22,4 %	22,3 %	23,6 %	36,4 %	28,1 %	-	28,1 %	28,1 %	24,0 %	28,6 %	25,1 %	29,1 %	18,5 %	25,0 %
CZ01 Praha	7,7 %	10,2 %	7,6 %	0,2 %	7,7 %	-	10,4 %	10,4 %	4,9 %	8,1 %	11,6 %	12,3 %	7,3 %	9,2 %
CZ011 Hlavní město Praha	7,7 %	10,2 %	7,6 %	0,2 %	7,7 %	(8.)	(1.)	10,4 %	4,9 %	8,1 %	11,6 %	12,3 %	7,3 %	9,2 %
CZ02 Střední Čechy	21,2 %	13,0 %	28,3 %	50,0 %	47,6 %	-	31,8 %	31,8 %	36,0 %	33,2 %	27,7 %	25,0 %	-	25,7 %
CZ021 Středočeský kraj	21,2 %	13,0 %	28,3 %	50,0 %	47,6 %	(1.)	(1.)	31,8 %	36,0 %	33,2 %	27,7 %	25,0 %	-	25,7 %
CZ03 Jihozápad	13,7 %	18,2 %	12,9 %	22,2 %	45,9 %	-	21,9 %	21,9 %	25,0 %	25,4 %	14,9 %	16,2 %	5,6 %	17,9 %
CZ031 Jihočeský kraj	16,0 %	19,8 %	17,3 %	(9.)	18,9 %	(6.)	(1.)	19,0 %	16,7 %	20,8 %	15,6 %	16,8 %	5,6 %	17,5 %
CZ032 Plzeňský kraj	9,9 %	14,6 %	7,9 %	0,1 %	(10.)	(10.)	(1.)	29,7 %	43,8 %	44,0 %	13,3 %	15,2 %	-	18,9 %
CZ04 Severozápad	25,7 %	43,1 %	22,3 %	32,7 %	-	-	31,9 %	31,9 %	32,6 %	24,1 %	31,4 %	45,1 %	10,5 %	34,8 %
CZ041 Karlovarský kraj	15,5 %	37,5 %	16,1 %	13,0 %	(8.)	(10.)	(1.)	15,2 %	50,0 %	10,9 %	11,4 %	18,4 %	5,3 %	14,7 %
CZ042 Ústecký kraj	27,7 %	43,9 %	23,2 %	46,9 %	(3.)	(10.)	(1.)	38,3 %	31,2 %	30,2 %	52,4 %	54,8 %	-	42,6 %
CZ05 Severovýchod	18,1 %	18,3 %	15,4 %	20,0 %	11,1 %	-	20,3 %	20,3 %	13,9 %	21,3 %	33,7 %	16,8 %	12,7 %	18,8 %
CZ051 Liberecký kraj	24,4 %	53,3 %	21,8 %	7,7 %	10,0 %	(7.)	(1.)	19,8 %	13,3 %	21,0 %	50,0 %	15,8 %	8,6 %	19,3 %
CZ052 Královéhradecký kraj	15,3 %	9,0 %	12,1 %	(12.)	5,9 %	(9.)	(1.)	18,7 %	8,7 %	21,3 %	22,2 %	22,4 %	12,5 %	16,7 %
CZ053 Pardubický kraj	18,5 %	20,4 %	15,2 %	16,2 %	22,2 %	(3.)	(1.)	22,5 %	38,1 %	21,9 %	44,4 %	13,1 %	-	20,9 %
CZ06 Jihovýchod	19,2 %	19,1 %	19,0 %	51,6 %	25,0 %	-	30,8 %	30,8 %	17,5 %	31,5 %	24,2 %	35,4 %	25,0 %	24,2 %
CZ061 Vysočina	19,0 %	16,0 %	26,0 %	(4.)	-	(10.)	(1.)	43,3 %	(2.)	37,7 %	28,6 %	55,0 %	-	32,0 %
CZ062 Jihomoravský kraj	19,3 %	21,9 %	18,2 %	40,0 %	20,8 %	(5.)	(1.)	25,5 %	15,8 %	27,4 %	22,4 %	28,3 %	13,6 %	21,7 %
CZ07 Střední Morava	24,7 %	24,9 %	27,9 %	82,4 %	25,9 %	-	40,7 %	40,7 %	52,4 %	43,4 %	41,7 %	33,7 %	26,8 %	30,9 %
CZ071 Olomoucký kraj	25,5 %	29,5 %	30,0 %	(2.)	22,2 %	(3.)	(1.)	37,2 %	57,1 %	37,5 %	64,7 %	28,3 %	50,0 %	30,3 %
CZ072 Zlínský kraj	23,7 %	21,9 %	25,3 %	75,0 %	(1.)	(10.)	(1.)	44,5 %	46,8 %	50,0 %	37,4 %	41,4 %	20,4 %	31,7 %
CZ08 Moravskoslezsko	40,6 %	42,0 %	44,2 %	32,4 %	29,4 %	-	42,6 %	42,6 %	50,0 %	41,3 %	32,4 %	49,4 %	-	41,5 %
CZ081 Moravskoslezský kraj	40,6 %	42,0 %	44,2 %	32,4 %	29,4 %	(2.)	(1.)	42,6 %	50,0 %	41,3 %	32,4 %	49,4 %	-	41,5 %


E2 T4: Míry nezaměstnanosti absolventů škol podle oborových skupin – SOŠ a gymnázia, 2003 (v %)

Území	Ochrana životního prostředí	Technické obory	v tom:			Zemědělství a lesnictví	Veterinářství	Zdravotnictví	Společ. obory a služby
			Strojírenství	Elektrotechnika	Stavebnictví				
ČR celkem	19,8 %	15,7 %	16,7 %	14,5 %	15,9 %	19,1 %	12,7 %	4,4 %	15,6 %
CZ01 Praha	-	6,3 %	9,0 %	5,5 %	4,4 %	5,0 %	-	1,4 %	5,1 %
CZ011 Hlavní město Praha	- (12.)	6,3 % (14.)	9,0 % (14.)	5,5 % (14.)	4,4 % (14.)	5,0 % (14.)	- (4.)	1,4 % (14.)	5,1 % (14.)
CZ02 Střední Čechy	38,3 %	17,8 %	13,9 %	19,2 %	21,9 %	17,2 %	-	4,0 %	11,1 %
CZ021 Středočeský kraj	38,3 % (2.)	17,8 % (5.)	13,9 % (10.)	19,2 % (3.)	21,9 % (3.)	17,2 % (9.)	- (4.)	4,0 % (7.)	11,1 % (12.)
CZ03 Jihozápad	12,3 %	9,4 %	12,4 %	7,5 %	9,2 %	12,8 %	7,8 %	2,6 %	10,2 %
CZ031 Jihočeský kraj	12,0 % (9.)	9,6 % (12.)	11,1 % (12.)	8,0 % (12.)	10,5 % (11.)	9,9 % (12.)	6,8 % (2.)	2,0 % (12.)	9,3 % (13.)
CZ032 Plzeňský kraj	15,4 % (7.)	9,1 % (13.)	13,6 % (11.)	6,9 % (13.)	6,7 % (13.)	16,6 % (10.)	- (4.)	3,4 % (9.)	11,5 % (11.)
CZ04 Severozápad	21,6 %	20,0 %	19,7 %	22,0 %	20,8 %	20,8 %	-	5,4 %	18,5 %
CZ041 Karlovarský kraj	- (12.)	19,1 % (3.)	27,4 % (2.)	14,9 % (7.)	27,6 % (2.)	15,1 % (11.)	- (4.)	3,8 % (8.)	12,0 % (9.)
CZ042 Ústecký kraj	21,6 % (5.)	20,3 % (2.)	18,3 % (6.)	24,1 % (2.)	17,6 % (5.)	24,6 % (4.)	- (4.)	6,2 % (2.)	20,7 % (4.)
CZ05 Severovýchod	12,2 %	12,3 %	12,6 %	11,1 %	12,4 %	14,6 %	5,5 %	2,5 %	13,2 %
CZ051 Liberecký kraj	9,2 % (11.)	15,5 % (9.)	13,9 % (9.)	16,7 % (6.)	15,1 % (8.)	33,3 % (2.)	- (4.)	3,0 % (11.)	13,6 % (8.)
CZ052 Královéhradecký kraj	11,1 % (10.)	10,3 % (11.)	10,1 % (13.)	9,8 % (11.)	9,2 % (12.)	9,0 % (13.)	1,8 % (3.)	1,8 % (13.)	11,9 % (10.)
CZ053 Pardubický kraj	18,2 % (6.)	12,7 % (10.)	15,2 % (8.)	10,9 % (9.)	14,5 % (9.)	18,7 % (7.)	- (4.)	3,1 % (10.)	14,3 % (7.)
CZ06 Jihovýchod	46,9 %	16,7 %	17,8 %	15,6 %	14,8 %	18,8 %	-	5,3 %	17,6 %
CZ061 Vysočina	43,8 % (1.)	15,9 % (8.)	16,7 % (7.)	12,4 % (8.)	15,5 % (7.)	19,5 % (6.)	- (4.)	4,6 % (6.)	15,1 % (6.)
CZ062 Jihomoravský kraj	- (12.)	17,0 % (6.)	18,3 % (5.)	17,3 % (5.)	14,3 % (10.)	18,3 % (8.)	- (4.)	5,6 % (4.)	18,9 % (5.)
CZ07 Střední Morava	15,8 %	17,4 %	20,2 %	14,4 %	18,1 %	25,8 %	13,5 %	6,8 %	21,8 %
CZ071 Olomoucký kraj	24,0 % (4.)	18,5 % (4.)	21,0 % (3.)	17,5 % (4.)	20,4 % (4.)	23,0 % (5.)	- (4.)	5,3 % (5.)	22,9 % (2.)
CZ072 Zlínský kraj	13,5 % (8.)	16,4 % (7.)	19,6 % (4.)	10,2 % (10.)	16,3 % (6.)	40,7 % (1.)	7,8 % (1.)	8,5 % (1.)	20,8 % (3.)
CZ08 Moravskoslezsko	33,3 %	29,6 %	28,9 %	29,0 %	30,1 %	30,1 %	-	5,6 %	27,2 %
CZ081 Moravskoslezský kraj	33,3 % (3.)	29,6 % (1.)	28,9 % (1.)	29,0 % (1.)	30,1 % (1.)	30,1 % (3.)	- (4.)	5,6 % (3.)	27,2 % (1.)

Území	v tom:					Užité umění	Celkem SOŠ	Gymnázia
	Ekonomika a administrativa	Podnikání v oborech	Gastronomie, hotelnictví	Obchod	Učitelství			
ČR celkem	12,1 %	19,6 %	18,2 %	10,1 %	14,3 %	18,0 %	14,9 %	6,3 %
CZ01 Praha	4,0 %	8,5 %	4,6 %	1,5 %	2,9 %	7,0 %	5,3 %	2,1 %
CZ011 Hlavní město Praha	4,0 % (14.)	8,5 % (14.)	4,6 % (14.)	1,5 % (3.)	2,9 % (14.)	7,0 % (12.)	5,3 % (14.)	2,1 % (14.)
CZ02 Střední Čechy	8,2 %	15,4 %	12,6 %	-	8,1 %	-	13,2 %	5,7 %
CZ021 Středočeský kraj	8,2 % (12.)	15,4 % (10.)	12,6 % (10.)	- (4.)	8,1 % (12.)	- (13.)	13,2 % (9.)	5,7 % (10.)
CZ03 Jihozápad	8,6 %	12,1 %	9,7 %	-	11,4 %	13,5 %	9,6 %	4,9 %
CZ031 Jihočeský kraj	7,1 % (13.)	12,5 % (12.)	6,3 % (12.)	- (4.)	10,2 % (10.)	11,0 % (9.)	9,0 % (13.)	5,1 % (12.)
CZ032 Plzeňský kraj	10,9 % (9.)	11,5 % (13.)	20,5 % (6.)	- (4.)	13,4 % (6.)	23,1 % (4.)	10,5 % (11.)	4,6 % (13.)
CZ04 Severozápad	15,1 %	23,7 %	21,3 %	-	15,0 %	32,3 %	18,0 %	8,4 %
CZ041 Karlovarský kraj	9,5 % (11.)	21,1 % (6.)	5,4 % (13.)	- (4.)	8,9 % (11.)	8,1 % (11.)	13,1 % (10.)	6,3 % (8.)
CZ042 Ústecký kraj	17,0 % (5.)	24,3 % (3.)	29,9 % (2.)	- (4.)	16,7 % (4.)	- (13.)	19,8 % (3.)	9,2 % (2.)
CZ05 Severovýchod	10,7 %	17,0 %	13,5 %	-	9,8 %	13,5 %	12,2 %	5,9 %
CZ051 Liberecký kraj	11,5 % (7.)	16,3 % (9.)	10,0 % (11.)	- (4.)	17,5 % (3.)	8,4 % (10.)	13,2 % (8.)	5,9 % (9.)
CZ052 Královéhradecký kraj	9,6 % (10.)	14,7 % (11.)	17,1 % (7.)	- (4.)	13,0 % (7.)	60,0 % (2.)	10,5 % (12.)	5,5 % (11.)
CZ053 Pardubický kraj	11,4 % (8.)	19,6 % (7.)	16,4 % (8.)	- (4.)	5,8 % (13.)	21,2 % (6.)	13,3 % (7.)	6,5 % (7.)
CZ06 Jihovýchod	15,7 %	20,5 %	18,9 %	15,2 %	13,6 %	17,5 %	16,2 %	6,6 %
CZ061 Vysočina	11,8 % (6.)	16,9 % (8.)	13,0 % (9.)	- (4.)	25,3 % (2.)	12,3 % (8.)	14,9 % (6.)	6,9 % (5.)
CZ062 Jihomoravský kraj	17,4 % (3.)	23,6 % (4.)	23,2 % (4.)	15,2 % (2.)	11,1 % (8.)	21,4 % (5.)	16,9 % (5.)	6,6 % (6.)
CZ07 Střední Morava	17,8 %	25,3 %	27,0 %	16,7 %	12,9 %	26,4 %	19,2 %	7,7 %
CZ071 Olomoucký kraj	17,2 % (4.)	29,9 % (2.)	37,8 % (1.)	- (4.)	10,2 % (9.)	74,2 % (1.)	20,1 % (2.)	8,4 % (3.)
CZ072 Zlínský kraj	18,3 % (2.)	21,9 % (5.)	22,4 % (5.)	16,7 % (1.)	16,4 % (5.)	16,6 % (7.)	18,3 % (4.)	7,0 % (4.)
CZ08 Moravskoslezsko	20,3 %	32,1 %	28,7 %	-	29,7 %	32,0 %	26,4 %	10,7 %
CZ081 Moravskoslezský kraj	20,3 % (1.)	32,1 % (1.)	28,7 % (3.)	- (4.)	29,7 % (1.)	32,0 % (3.)	26,4 % (1.)	10,7 % (1.)



Území	Ochrana životního prostředí		Technické obory				v tom:			v tom:						Společenské obory	Zdravotnictví	a služby	Ekonomika a podnikání	Podnikání v oborech	Gastronomie, hotelnictví	Obchod	Právo	Učitelství	Umění a užité umění	Celkem			
	12,7 %	18,6 %	Strojrenství		19,8 %	18,1 %	25,4 %	23,1 %	3,5 %	11,5 %	13,5 %	11,6 %	11,7 %	4,8 %	12,4 %												7,7 %	8,5 %	10,6 %
			19,8 %	18,1 %																									
ČR celkem	12,7 %	18,6 %	19,8 %	18,1 %	25,4 %	23,1 %	3,5 %	11,5 %	13,5 %	11,6 %	11,7 %	4,8 %	12,4 %	7,7 %	8,5 %	10,6 %													
CZ01 Praha	-	13,3 %	22,2 %	6,1 %	-	-	0,7 %	3,2 %	2,4 %	4,2 %	3,5 %	-	3,8 %	1,4 %	3,6 %	3,0 %													
CZ011 Hlavní město Praha	- (4)	13,3 % (9)	22,2 % (2)	6,1 % (9)	- (6)	- (6)	0,7 % (12)	3,2 % (14)	2,4 % (12)	4,2 % (7)	3,5 % (6)	- (2)	3,8 % (8)	1,4 % (11)	3,6 % (7)	3,0 % (14)													
CZ02 Střední Čechy	-	19,5 %	20,7 %	38,7 %	-	13,6 %	2,6 %	17,3 %	16,3 %	53,8 %	11,2 %	-	70,6 %	9,0 %	-	14,0 %													
CZ021 Středočeský kraj	- (4)	19,5 % (6)	20,7 % (3)	38,7 % (2)	- (6)	13,6 % (3)	2,6 % (11)	17,3 % (5)	16,3 % (6)	53,8 % (1)	11,2 % (3)	- (2)	70,6 % (2)	9,0 % (7)	- (10)	14,0 % (6)													
CZ03 Jihozápad	5,8 %	9,2 %	11,1 %	7,6 %	12,5 %	14,3 %	4,2 %	9,8 %	8,4 %	17,6 %	28,2 %	-	-	6,9 %	3,3 %	7,8 %													
CZ031 Jihočeský kraj	5,8 % (3)	9,2 % (12)	11,1 % (6)	7,6 % (7)	12,5 % (4)	14,3 % (5)	4,2 % (4)	9,8 % (4)	8,4 % (2)	17,6 % (8)	28,2 % (2)	- (2)	- (9)	6,9 % (9)	3,3 % (8)	7,8 % (13)													
CZ032 Plzeňský kraj	- (4)	4,3 % (13)	- (8)	- (11)	- (6)	- (6)	2,9 % (8)	17,8 % (4)	15,0 % (7)	17,6 % (4)	- (8)	- (2)	- (9)	9,1 % (6)	3,3 % (8)	8,2 % (12)													
CZ04 Severozápad	-	43,5 %	-	23,1 %	45,0 %	24,1 %	5,2 %	19,0 %	16,5 %	-	9,1 %	-	27,9 %	11,6 %	12,7 %	15,2 %													
CZ041 Karlovarský kraj	- (4)	- (14)	- (8)	- (11)	- (6)	- (6)	5,0 % (6)	6,5 % (13)	- (13)	- (8)	2,6 % (7)	- (2)	- (9)	- (12)	- (10)	11,3 % (10)													
CZ042 Ústecký kraj	- (4)	39,1 % (2)	- (8)	19,2 % (4)	45,0 % (1)	24,1 % (1)	5,2 % (5)	23,9 % (2)	- (8)	- (8)	2,6 % (4)	- (2)	25,6 % (4)	11,6 % (3)	8,9 % (3)	15,8 % (3)													
CZ05 Severovýchod	10,4 %	14,1 %	11,6 %	13,8 %	10,5 %	25,2 %	3,9 %	12,2 %	16,8 %	17,1 %	22,7 %	4,8 %	9,1 %	7,1 %	18,6 %	12,4 %													
CZ051 Liberecký kraj	- (4)	12,1 % (10)	- (8)	3,0 % (10)	- (6)	- (6)	0,1 % (14)	12,2 % (9)	13,2 % (8)	4,2 % (8)	- (8)	- (2)	4,1 % (7)	- (12)	8,6 % (4)	14,7 % (5)													
CZ052 Královéhradecký kraj	- (4)	17,6 % (7)	10,0 % (7)	- (11)	15,8 % (3)	13,4 % (4)	0,6 % (13)	13,5 % (7)	11,4 % (9)	33,3 % (2)	16,7 % (1)	2,8 % (1)	- (9)	- (12)	- (10)	11,7 % (9)													
CZ053 Pardubický kraj	7,3 % (2)	11,1 % (11)	12,5 % (5)	9,3 % (8)	2,6 % (5)	- (6)	9,5 % (2)	11,4 % (10)	30,8 % (2)	11,2 % (6)	- (8)	- (2)	- (9)	3,9 % (10)	20,0 % (1)	11,8 % (8)													
CZ06 Jihovýchod	44,4 %	18,5 %	-	14,1 %	31,0 %	23,2 %	3,4 %	11,7 %	12,2 %	13,2 %	12,9 %	-	9,7 %	12,5 %	9,5 %	10,5 %													
CZ061 Vysočina	- (4)	24,2 % (4)	- (8)	15,5 % (5)	- (6)	21,7 % (2)	2,9 % (8)	10,8 % (11)	9,1 % (10)	20,6 % (3)	6,5 % (5)	- (2)	- (9)	15,3 % (2)	- (10)	12,5 % (7)													
CZ062 Jihomoravský kraj	11,1 % (1)	14,4 % (8)	- (8)	12,5 % (6)	24,1 % (2)	- (6)	3,5 % (7)	12,3 % (8)	18,0 % (4)	- (8)	- (8)	- (2)	8,8 % (6)	11,5 % (4)	7,7 % (6)	9,4 % (11)													
CZ07 Střední Morava	-	21,5 %	24,3 %	22,9 %	-	-	8,9 %	27,6 %	25,5 %	-	-	-	48,6 %	8,9 %	11,9 %	21,6 %													
CZ071 Olomoucký kraj	- (4)	19,8 % (5)	18,9 % (4)	19,5 % (3)	- (6)	- (6)	12,0 % (1)	48,1 % (1)	90,2 % (1)	90,2 % (1)	- (8)	- (2)	75,7 % (1)	6,8 % (8)	- (10)	29,3 % (1)													
CZ072 Zlínský kraj	- (4)	28,8 % (3)	- (8)	- (11)	- (6)	- (6)	7,2 % (3)	19,5 % (3)	17,1 % (5)	- (8)	- (8)	- (2)	20,0 % (5)	10,9 % (5)	8,2 % (5)	16,5 % (2)													
CZ08 Moravskoslezsko	-	55,0 %	26,1 %	70,6 %	-	-	2,8 %	16,2 %	19,9 %	13,2 %	10,4 %	-	42,1 %	16,2 %	14,1 %	15,5 %													
CZ081 Moravskoslezský kraj	- (4)	55,0 % (1)	26,1 % (1)	70,6 % (1)	- (6)	- (6)	2,8 % (10)	16,2 % (6)	19,9 % (3)	13,2 % (5)	10,4 % (4)	- (2)	42,1 % (3)	16,2 % (1)	14,1 % (2)	15,5 % (4)													



E2 T6: Míry nezaměstnanosti absolventů škol podle oborových skupin – VŠ, 2003 (v %)

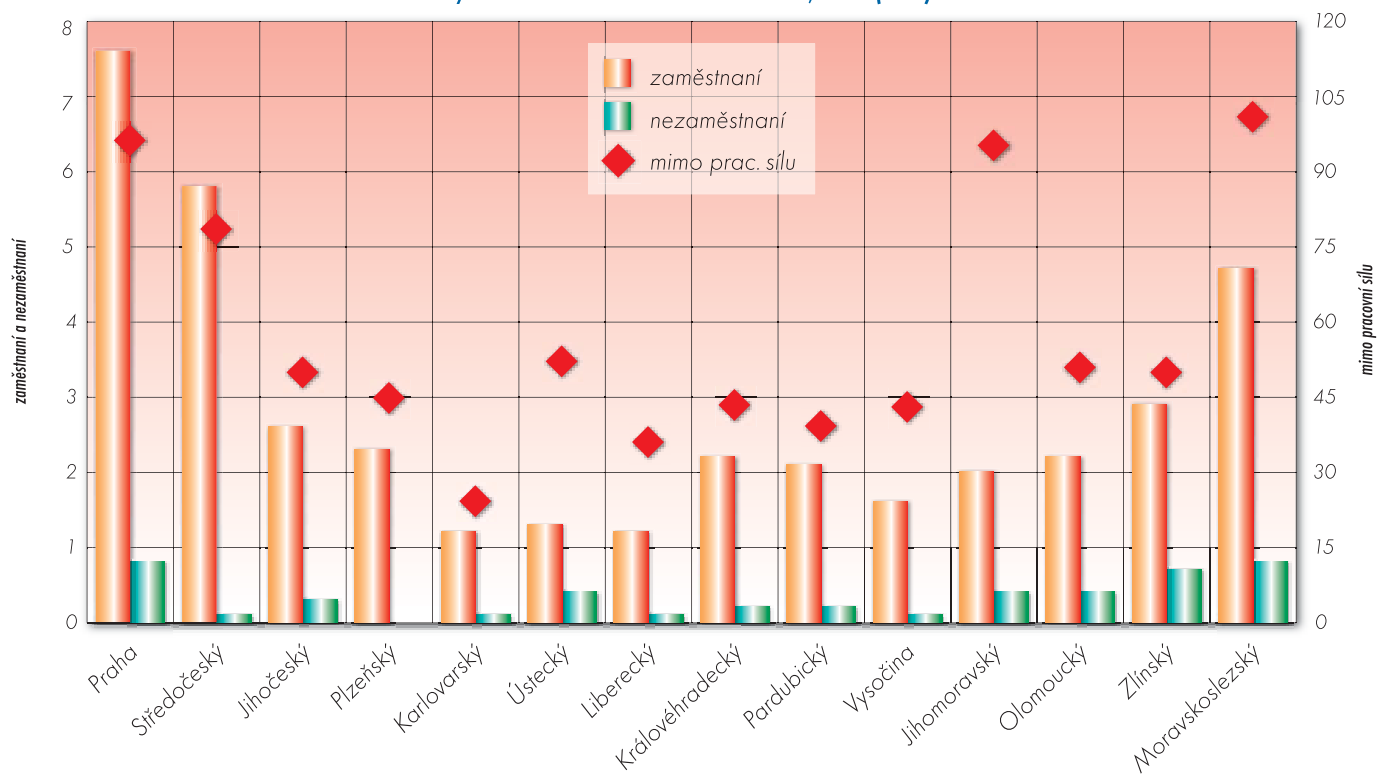
Území	Přirodní vědy	Technické vědy	v tom:				Zdravotnictví	Společenské vědy	v tom:				Vědy a nauky o umění	Vojenské vědy	Celkem		
			Strojrenství	Elektrotechnika	Stavebnictví	Zemědělství a lesnictví			Veterinární	Zdravotnictví	Společenské vědy	Ekonomie				Právo	Pedagogika, učitelství
ČR celkem	7,0%	9,6%	10,4%	9,8%	8,5%	10,7%	5,8%	5,8%	6,3%	4,6%	5,2%	6,0%	6,0%	-	6,9%		
CZ01 Praha	3,1%	7,0%	8,8%	4,7%	7,1%	4,4%	5,1%	5,1%	13,1%	2,3%	3,4%	2,8%	-	-	5,0%		
CZ011 Hlavní město Praha	3,1%	7,0%	8,8%	4,7%	7,1%	4,4%	5,1%	5,1%	13,1%	2,3%	3,4%	2,8%	(14.)	(1.)	5,0%		
CZ02 Střední Čechy	7,9%	8,7%	6,5%	8,8%	8,5%	8,2%	9,1%	9,1%	11,7%	4,5%	4,3%	6,9%	-	-	7,2%		
CZ021 Středočeský kraj	7,9%	8,7%	6,5%	8,8%	8,5%	8,2%	9,1%	9,1%	11,7%	4,5%	4,3%	6,9%	(6.)	(1.)	7,2%		
CZ03 Jihozápad	3,5%	8,5%	7,4%	9,5%	5,3%	13,1%	-	-	9,0%	6,6%	4,3%	7,5%	-	-	6,7%		
CZ031 Jihočeský kraj	4,9%	12,4%	7,0%	13,4%	5,9%	14,1%	(6.)	(8.)	10,8%	8,2%	3,8%	5,8%	(10.)	(1.)	8,4%		
CZ032 Plzeňský kraj	1,1%	4,7%	4,4%	5,5%	4,5%	10,2%	(9.)	(8.)	6,1%	6,0%	4,8%	10,8%	(6.)	(1.)	5,0%		
CZ04 Severozápad	9,4%	10,6%	18,2%	9,7%	6,3%	5,2%	-	-	9,3%	6,2%	2,9%	9,2%	-	-	7,3%		
CZ041 Karlovarský kraj	2,6%	6,4%	12,0%	5,0%	9,3%	12,0%	(7.)	(8.)	5,3%	-	3,3%	3,7%	(12.)	(1.)	4,1%		
CZ042 Ústecký kraj	10,9%	11,7%	19,2%	11,6%	5,0%	4,0%	(14.)	(8.)	10,1%	8,8%	2,8%	12,2%	(1.)	(1.)	8,2%		
CZ05 Severovýchod	5,4%	7,1%	9,0%	7,3%	5,4%	7,2%	3,7%	3,7%	9,6%	3,2%	4,5%	6,9%	-	-	6,4%		
CZ051 Liberecký kraj	4,7%	9,1%	10,1%	10,5%	5,4%	16,1%	(3.)	(8.)	8,5%	-	7,3%	6,8%	(4.)	(1.)	7,1%		
CZ052 Královéhradecký kraj	5,7%	7,1%	8,6%	7,8%	6,4%	4,9%	(12.)	(3.)	8,9%	4,9%	2,4%	7,0%	(14.)	(1.)	5,8%		
CZ053 Pardubický kraj	5,6%	5,8%	8,6%	4,8%	4,4%	6,0%	(11.)	(8.)	10,9%	4,8%	4,4%	6,9%	(7.)	(1.)	6,6%		
CZ06 Jihovýchod	8,8%	11,3%	10,0%	13,7%	10,9%	15,6%	7,5%	7,5%	8,2%	4,9%	6,8%	9,6%	-	-	8,5%		
CZ061 Vysočina	7,4%	10,8%	8,3%	12,8%	15,0%	19,2%	(2.)	(6.)	10,4%	8,4%	5,5%	3,8%	(5.)	(1.)	8,4%		
CZ062 Jihomoravský kraj	9,3%	11,5%	10,5%	14,2%	9,7%	14,2%	(5.)	(4.)	7,4%	3,5%	7,7%	11,0%	(2.)	(1.)	8,6%		
CZ07 Střední Morava	13,1%	10,2%	13,3%	7,1%	8,9%	16,8%	5,9%	8,1%	8,9%	5,6%	6,1%	5,4%	-	-	9,0%		
CZ071 Olomoucký kraj	13,3%	13,4%	17,8%	10,8%	9,7%	14,7%	(4.)	(1.)	10,5%	6,3%	7,8%	6,8%	(1.)	(1.)	10,7%		
CZ072 Zlínský kraj	12,8%	6,7%	7,9%	3,1%	7,9%	20,5%	(1.)	(8.)	7,4%	6,0%	4,4%	4,9%	(8.)	(1.)	7,3%		
CZ08 Moravskoslezsko	11,3%	12,8%	13,2%	14,9%	12,4%	11,8%	7,4%	7,4%	12,7%	6,0%	7,6%	8,7%	-	-	10,9%		
CZ081 Moravskoslezský kraj	11,3%	12,8%	13,2%	14,9%	12,4%	11,8%	(8.)	(5.)	12,7%	6,0%	7,6%	8,7%	(3.)	(1.)	10,9%		



E3 T1: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 15–29 let, 2003 (v %)

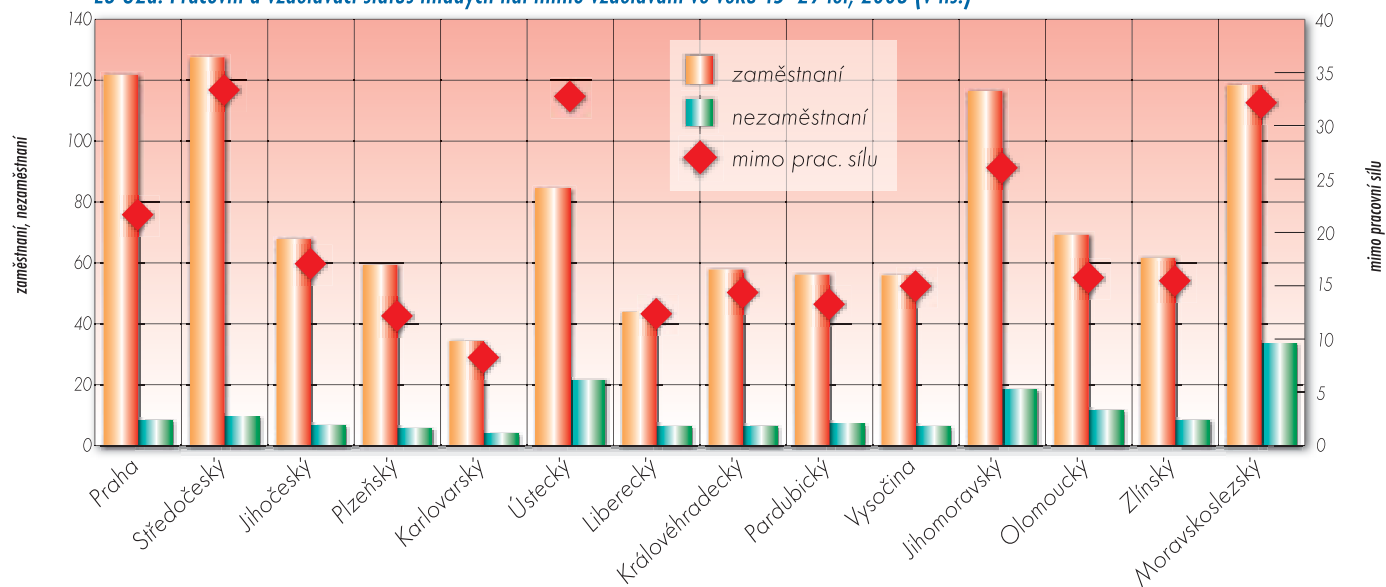
Území Věk	ve vzdělávání					mimo vzdělávání					Celkem
	v tom:				celkem	v tom:					
	zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu			zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu	celkem		
ČR celkem	1,7 %	0,2 %	34,2 %		36,1 %	46,0 %	6,4 %	11,4 %		63,9 %	100,0 %
CZ01 Praha	3,0 %	0,3 %	37,5 %		40,8 %	47,7 %	3,1 %	8,4 %		59,2 %	100,0 %
CZ011 Hlavní město Praha	3,0 % (1.)	0,3 % (2.)	37,5 % (1.)		40,8 % (1.)	47,7 % (5.)	3,1 % (14.)	8,4 % (14.)		59,2 % (14.)	100,0 %
CZ02 Střední Čechy	2,3 %	0,0 %	30,8 %		33,1 %	50,2 %	3,6 %	13,1 %		66,9 %	100,0 %
CZ021 Středočeský kraj	2,3 % (2.)	0,0 % (14.)	30,8 % (13.)		33,1 % (13.)	50,2 % (1.)	3,6 % (13.)	13,1 % (2.)		66,9 % (2.)	100,0 %
CZ03 Jihozápad	1,8 %	0,1 %	35,2 %		37,2 %	47,6 %	4,4 %	10,8 %		62,8 %	100,0 %
CZ031 Jihočeský kraj	1,8 % (5.)	0,2 % (6.)	34,5 % (9.)		36,5 % (9.)	47,3 % (6.)	4,5 % (11.)	11,7 % (5.)		63,5 % (6.)	100,0 %
CZ032 Plzeňský kraj	1,9 % (4.)	0,0 % (13.)	36,0 % (3.)		38,0 % (3.)	48,1 % (3.)	4,3 % (12.)	9,7 % (13.)		62,0 % (12.)	100,0 %
CZ04 Severozápad	0,9 %	0,2 %	28,8 %		29,9 %	45,2 %	9,5 %	15,5 %		70,1 %	100,0 %
CZ041 Karlovarský kraj	1,7 % (8.)	0,1 % (10.)	33,6 % (11.)		35,4 % (11.)	48,3 % (2.)	5,1 % (8.)	11,3 % (7.)		64,6 % (4.)	100,0 %
CZ042 Ústecký kraj	0,7 % (14.)	0,2 % (5.)	27,0 % (14.)		27,9 % (14.)	44,0 % (13.)	11,1 % (2.)	17,0 % (1.)		72,1 % (1.)	100,0 %
CZ05 Severovýchod	1,6 %	0,1 %	34,6 %		36,3 %	46,4 %	5,7 %	11,6 %		63,7 %	100,0 %
CZ051 Liberecký kraj	1,2 % (4.)	0,1 % (11.)	35,9 % (5.)		37,2 % (5.)	44,2 % (12.)	6,3 % (5.)	12,3 % (3.)		62,8 % (10.)	100,0 %
CZ052 Královéhradecký kraj	1,8 % (2.)	0,2 % (7.)	34,8 % (7.)		36,8 % (6.)	46,8 % (7.)	5,0 % (9.)	11,5 % (6.)		63,2 % (9.)	100,0 %
CZ053 Pardubický kraj	1,8 % (1.)	0,1 % (9.)	33,2 % (12.)		35,1 % (12.)	47,8 % (4.)	5,9 % (6.)	11,1 % (8.)		64,9 % (3.)	100,0 %
CZ06 Jihovýchod	1,0 %	0,1 %	36,3 %		37,4 %	45,5 %	6,3 %	10,7 %		62,6 %	100,0 %
CZ061 Vysočina	1,3 % (11.)	0,1 % (12.)	35,3 % (6.)		36,7 % (7.)	46,2 % (9.)	4,9 % (10.)	12,2 % (4.)		63,3 % (8.)	100,0 %
CZ062 Jihomoravský kraj	0,8 % (13.)	0,1 % (8.)	36,8 % (2.)		37,8 % (4.)	45,2 % (10.)	7,0 % (4.)	10,0 % (12.)		62,2 % (11.)	100,0 %
CZ07 Střední Morava	1,8 %	0,4 %	34,9 %		37,0 %	45,5 %	6,7 %	10,7 %		63,0 %	100,0 %
CZ071 Olomoucký kraj	1,5 % (10.)	0,3 % (3.)	33,9 % (10.)		35,6 % (10.)	46,4 % (8.)	7,6 % (3.)	10,4 % (11.)		64,4 % (5.)	100,0 %
CZ072 Zlínský kraj	2,1 % (3.)	0,5 % (1.)	36,0 % (4.)		38,6 % (2.)	44,7 % (11.)	5,7 % (7.)	11,1 % (9.)		61,4 % (13.)	100,0 %
CZ08 Moravskoslezsko	1,6 %	0,3 %	34,7 %		36,6 %	40,9 %	11,5 %	11,0 %		63,4 %	100,0 %
CZ081 Moravskoslezský kraj	1,6 % (9.)	0,3 % (4.)	34,7 % (8.)		36,6 % (8.)	40,9 % (14.)	11,5 % (1.)	11,0 % (10.)		63,4 % (7.)	100,0 %

E3 G1a: Pracovní a vzdělávací status mladých lidí ve vzdělávání ve věku 15–29 let, 2003 (v tis.)

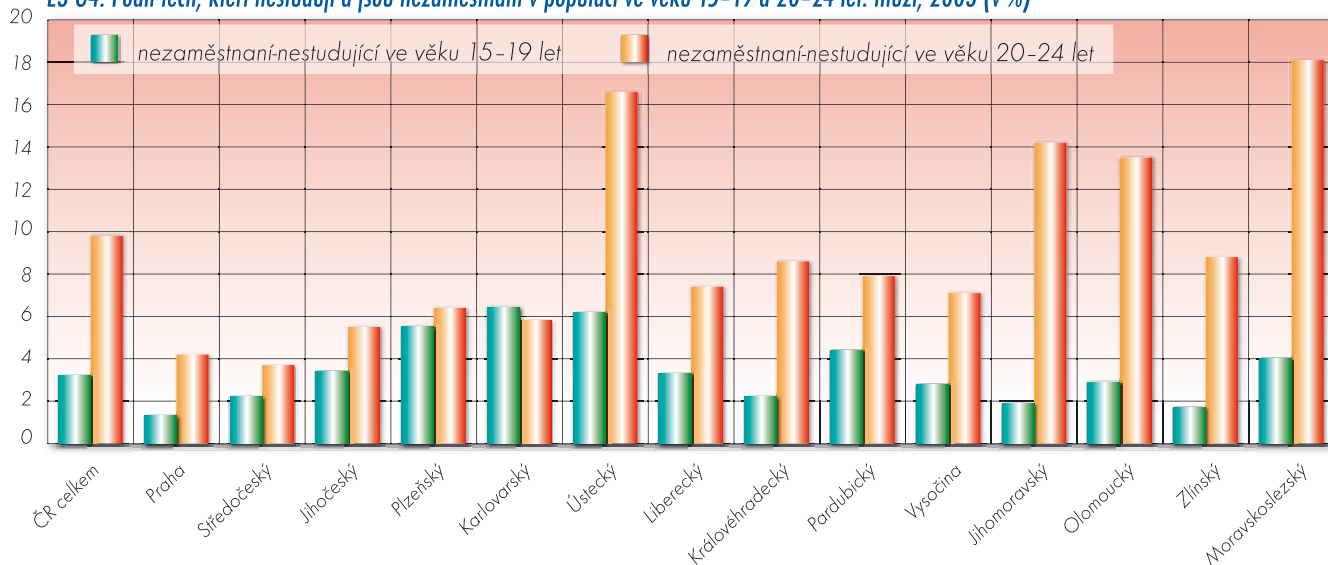




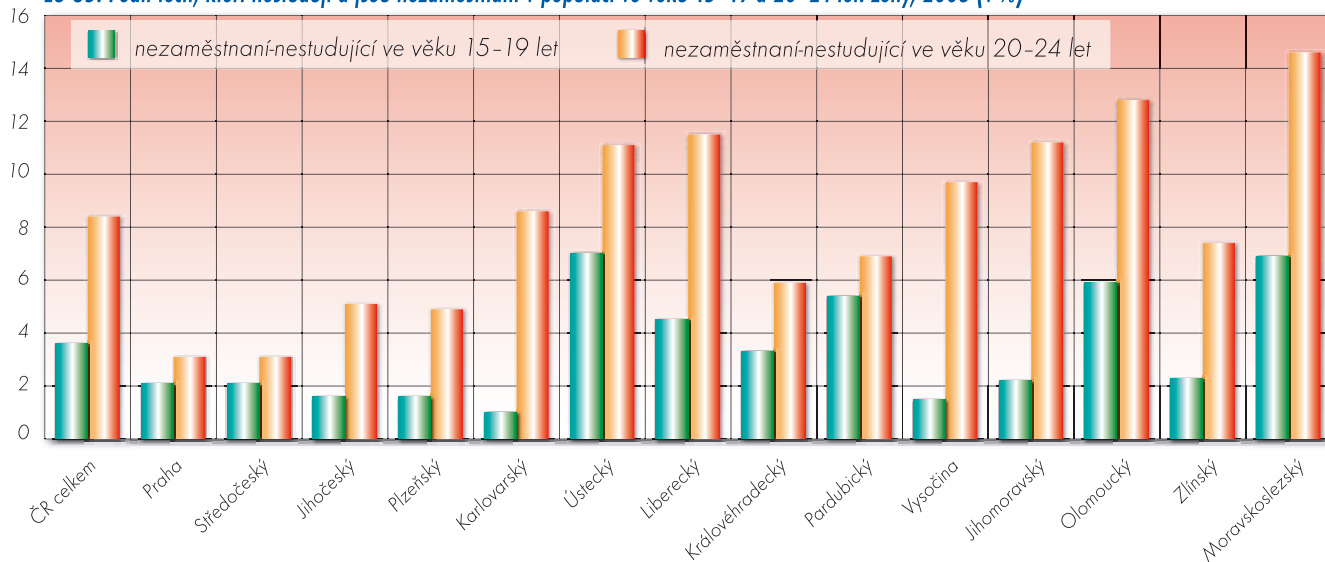
E3 G2a: Pracovní a vzdělávací status mladých lidí mimo vzdělávání ve věku 15-29 let, 2003 (v tis.)



E3 G4: Podíl těch, kteří nestudují a jsou nezaměstnaní v populaci ve věku 15-19 a 20-24 let: muži, 2003 (v %)



E3 G5: Podíl těch, kteří nestudují a jsou nezaměstnaní v populaci ve věku 15-19 a 20-24 let: ženy, 2003 (v %)





E3 T2: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 15–19 let, 2003 (v %)

Území Věk		ve vzdělávání				mimo vzdělávání				Celkem
		v tom:			celkem	v tom:			celkem	
		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		
ČR celkem		0,8 %	21,3 %	85,2 %	86,2 %	5,0 %	3,4 %	5,4 %	13,8 %	100,0 %
CZ01	Praha	1,1 %	0,1 %	88,8 %	90,0 %	2,1 %	1,7 %	6,2 %	10,0 %	100,0 %
CZ011	Hlavní město Praha	1,1 % (2.)	0,1 % (11.)	88,8 % (2.)	90,0 % (2.)	2,1 % (14.)	1,7 % (14.)	6,2 % (3.)	10,0 % (13.)	100,0 %
CZ02	Střední Čechy	2,5 %	0,0 %	79,8 %	82,3 %	6,6 %	2,2 %	8,9 %	17,7 %	100,0 %
CZ021	Středočeský kraj	2,5 % (1.)	0,0 % (13.)	79,8 % (13.)	82,3 % (13.)	6,6 % (5.)	2,2 % (11.)	8,9 % (2.)	17,7 % (2.)	100,0 %
CZ03	Jihozápad	0,7 %	0,2 %	87,0 %	87,9 %	5,2 %	3,0 %	3,9 %	12,1 %	100,0 %
CZ031	Jihočeský kraj	1,0 % (3.)	0,3 % (5.)	86,3 % (7.)	87,7 % (7.)	4,9 % (9.)	2,5 % (9.)	4,9 % (6.)	12,3 % (8.)	100,0 %
CZ032	Plzeňský kraj	0,3 % (10.)	- (14.)	87,8 % (3.)	88,1 % (6.)	5,7 % (6.)	3,6 % (7.)	2,7 % (13.)	11,9 % (9.)	100,0 %
CZ04	Severozápad	0,0 %	0,4 %	77,8 %	78,3 %	8,1 %	5,8 %	7,8 %	21,7 %	100,0 %
CZ041	Karlovarský kraj	0,1 % (11.)	0,1 % (9.)	85,0 % (10.)	85,3 % (10.)	8,4 % (2.)	3,8 % (6.)	2,6 % (14.)	14,7 % (5.)	100,0 %
CZ042	Ústecký kraj	- (13.)	0,6 % (1.)	75,0 % (14.)	75,6 % (14.)	8,0 % (3.)	6,6 % (1.)	9,8 % (1.)	24,4 % (1.)	100,0 %
CZ05	Severovýchod	0,7 %	0,2 %	84,8 %	85,7 %	6,9 %	3,8 %	3,6 %	14,3 %	100,0 %
CZ051	Liberecký kraj	0,1 % (4.)	0,3 % (6.)	84,7 % (11.)	85,1 % (11.)	6,8 % (4.)	3,9 % (5.)	4,2 % (8.)	14,9 % (4.)	100,0 %
CZ052	Královéhradecký kraj	0,9 % (2.)	0,2 % (7.)	87,4 % (5.)	88,5 % (4.)	5,0 % (8.)	2,8 % (8.)	3,8 % (10.)	11,5 % (11.)	100,0 %
CZ053	Pardubický kraj	1,0 % (1.)	0,1 % (8.)	82,1 % (12.)	83,3 % (12.)	9,0 % (1.)	4,9 % (3.)	2,9 % (12.)	16,7 % (3.)	100,0 %
CZ06	Jihovýchod	0,3 %	0,1 %	90,1 %	90,6 %	3,6 %	2,1 %	3,8 %	9,4 %	100,0 %
CZ061	Vysočina	1,0 % (5.)	0,1 % (12.)	87,4 % (4.)	88,5 % (3.)	5,3 % (7.)	2,2 % (10.)	4,1 % (9.)	11,5 % (12.)	100,0 %
CZ062	Jihomoravský kraj	- (13.)	0,1 % (10.)	91,5 % (1.)	91,6 % (1.)	2,7 % (13.)	2,0 % (12.)	3,6 % (11.)	8,4 % (14.)	100,0 %
CZ07	Střední Morava	0,8 %	0,3 %	86,3 %	87,4 %	4,1 %	3,2 %	5,3 %	12,6 %	100,0 %
CZ071	Olomoucký kraj	0,9 % (7.)	0,3 % (4.)	85,4 % (8.)	86,6 % (8.)	4,4 % (10.)	4,4 % (4.)	4,7 % (7.)	13,4 % (7.)	100,0 %
CZ072	Zlínský kraj	0,7 % (8.)	0,3 % (3.)	87,2 % (6.)	88,3 % (5.)	3,8 % (11.)	2,0 % (13.)	5,9 % (4.)	11,7 % (10.)	100,0 %
CZ08	Moravskoslezsko	0,4 %	0,4 %	85,2 %	86,0 %	3,6 %	5,4 %	5,0 %	14,0 %	100,0 %
CZ081	Moravskoslezský kraj	0,4 % (9.)	0,4 % (2.)	85,2 % (9.)	86,0 % (9.)	3,6 % (12.)	5,4 % (2.)	5,0 % (5.)	14,0 % (6.)	100,0 %

E3 T3: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 20–24 let, 2003 (v %)

Území Věk		ve vzdělávání				mimo vzdělávání				Celkem
		v tom:			celkem	v tom:			celkem	
		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		
ČR celkem		2,2 %	0,3 %	27,2 %	29,7 %	51,8 %	9,1 %	9,4 %	70,3 %	100,0 %
CZ01	Praha	4,4 %	0,3 %	37,3 %	42,0 %	47,2 %	3,6 %	7,1 %	58,0 %	100,0 %
CZ011	Hlavní město Praha	4,4 % (1.)	0,3 % (6.)	37,3 % (1.)	42,0 % (1.)	47,2 % (13.)	3,6 % (13.)	7,1 % (12.)	58,0 % (14.)	100,0 %
CZ02	Střední Čechy	2,6 %	-	23,9 %	26,4 %	61,4 %	3,4 %	8,8 %	73,6 %	100,0 %
CZ021	Středočeský kraj	2,6 % (6.)	- (13.)	23,9 % (12.)	26,4 % (12.)	61,4 % (1.)	3,4 % (14.)	8,8 % (9.)	73,6 % (3.)	100,0 %
CZ03	Jihozápad	2,6 %	0,2 %	29,4 %	32,2 %	53,2 %	5,5 %	9,1 %	67,8 %	100,0 %
CZ031	Jihočeský kraj	3,1 % (2.)	0,3 % (5.)	26,7 % (8.)	30,1 % (6.)	55,1 % (4.)	5,3 % (12.)	9,5 % (8.)	69,9 % (9.)	100,0 %
CZ032	Plzeňský kraj	2,0 % (8.)	0,1 % (12.)	32,6 % (2.)	34,7 % (2.)	51,0 % (9.)	5,7 % (11.)	8,6 % (10.)	65,3 % (13.)	100,0 %
CZ04	Severozápad	1,5 %	0,1 %	17,2 %	18,8 %	54,1 %	12,1 %	14,9 %	81,2 %	100,0 %
CZ041	Karlovarský kraj	2,6 % (5.)	0,3 % (8.)	21,8 % (13.)	24,6 % (13.)	58,3 % (3.)	7,2 % (10.)	9,9 % (5.)	75,4 % (2.)	100,0 %
CZ042	Ústecký kraj	1,1 % (13.)	0,1 % (11.)	15,5 % (14.)	16,7 % (14.)	52,6 % (7.)	13,9 % (2.)	16,8 % (1.)	83,3 % (1.)	100,0 %
CZ05	Severovýchod	2,2 %	0,2 %	28,0 %	30,5 %	53,2 %	7,9 %	8,3 %	69,5 %	100,0 %
CZ051	Liberecký kraj	1,4 % (4.)	- (13.)	30,8 % (3.)	32,2 % (4.)	47,3 % (12.)	9,4 % (5.)	11,2 % (2.)	67,8 % (11.)	100,0 %
CZ052	Královéhradecký kraj	3,0 % (1.)	0,3 % (4.)	28,4 % (5.)	31,7 % (5.)	53,1 % (6.)	7,3 % (9.)	7,9 % (11.)	68,3 % (10.)	100,0 %
CZ053	Pardubický kraj	2,1 % (3.)	0,3 % (7.)	25,4 % (11.)	27,7 % (9.)	58,4 % (2.)	7,4 % (8.)	6,5 % (13.)	72,3 % (6.)	100,0 %
CZ06	Jihovýchod	1,2 %	0,2 %	27,5 %	28,9 %	52,5 %	11,3 %	7,3 %	71,1 %	100,0 %
CZ061	Vysočina	1,1 % (14.)	0,2 % (10.)	26,1 % (10.)	27,4 % (11.)	54,4 % (5.)	8,4 % (6.)	9,9 % (4.)	72,6 % (4.)	100,0 %
CZ062	Jihomoravský kraj	1,3 % (11.)	0,2 % (9.)	28,1 % (6.)	29,6 % (7.)	51,6 % (8.)	12,7 % (4.)	6,1 % (14.)	70,4 % (8.)	100,0 %
CZ07	Střední Morava	2,2 %	0,8 %	28,0 %	30,9 %	48,6 %	10,7 %	9,8 %	69,1 %	100,0 %
CZ071	Olomoucký kraj	1,7 % (9.)	0,6 % (2.)	26,8 % (7.)	29,1 % (8.)	48,1 % (11.)	13,1 % (3.)	9,7 % (7.)	70,9 % (7.)	100,0 %
CZ072	Zlínský kraj	2,7 % (4.)	1,0 % (1.)	29,2 % (4.)	32,9 % (3.)	49,1 % (10.)	8,1 % (7.)	9,9 % (6.)	67,1 % (12.)	100,0 %
CZ08	Moravskoslezsko	1,2 %	0,4 %	26,1 %	27,7 %	44,9 %	16,4 %	11,0 %	72,3 %	100,0 %
CZ081	Moravskoslezský kraj	1,2 % (12.)	0,4 % (3.)	26,1 % (9.)	27,7 % (10.)	44,9 % (14.)	16,4 % (1.)	11,0 % (3.)	72,3 % (5.)	100,0 %



E3 T4: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 25–29 let, 2003 (v %)

Území Věk		ve vzdělávání					mimo vzdělávání					Celkem
		v tom:			celkem	v tom:			celkem			
		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu				
ČR celkem		2,0 %	0,1 %	2,7 %	4,8 %	71,2 %	6,4 %	17,6 %	95,2 %	100,0 %		
CZ01	Praha	3,0 %	0,4 %	6,0 %	9,4 %	76,3 %	3,6 %	10,7 %	90,6 %	100,0 %		
CZ011	Hlavní město Praha	3,0 % (1.)	0,4 % (1.)	6,0 % (1.)	9,4 % (1.)	76,3 % (1.)	3,6 % (14.)	10,7 % (14.)	90,6 % (14.)	100,0 %		
CZ02	Střední Čechy	1,9 %	0,0 %	1,5 %	3,5 %	72,1 %	4,9 %	19,6 %	96,5 %	100,0 %		
CZ021	Středočeský kraj	1,9 % (7.)	0,0 % (7.)	1,5 % (13.)	3,5 % (11.)	72,1 % (7.)	4,9 % (9.)	19,6 % (5.)	96,5 % (4.)	100,0 %		
CZ03	Jihozápad	2,0 %	-	2,0 %	4,0 %	74,2 %	4,6 %	17,3 %	96,0 %	100,0 %		
CZ031	Jihočeský kraj	1,3 % (12.)	- (8.)	2,0 % (9.)	3,3 % (12.)	72,6 % (4.)	5,3 % (7.)	18,8 % (8.)	96,7 % (3.)	100,0 %		
CZ032	Plzeňský kraj	2,9 % (3.)	- (8.)	1,9 % (10.)	4,8 % (7.)	75,9 % (2.)	3,7 % (13.)	15,6 % (12.)	95,2 % (8.)	100,0 %		
CZ04	Severozápad	1,1 %	-	1,7 %	2,8 %	65,5 %	10,1 %	21,7 %	97,2 %	100,0 %		
CZ041	Karlovarský kraj	2,1 % (6.)	- (8.)	3,8 % (4.)	5,9 % (3.)	70,6 % (10.)	4,4 % (11.)	19,1 % (6.)	94,1 % (12.)	100,0 %		
CZ042	Ústecký kraj	0,8 % (14.)	- (8.)	0,9 % (14.)	1,6 % (14.)	63,6 % (14.)	12,2 % (1.)	22,6 % (1.)	98,4 % (1.)	100,0 %		
CZ05	Severovýchod	1,7 %	0,0 %	3,2 %	5,0 %	69,7 %	5,2 %	20,1 %	95,0 %	100,0 %		
CZ051	Liberecký kraj	1,7 % (2.)	0,1 % (4.)	4,7 % (2.)	6,6 % (2.)	68,9 % (11.)	5,6 % (5.)	19,0 % (7.)	93,4 % (13.)	100,0 %		
CZ052	Královéhradecký kraj	1,3 % (4.)	- (8.)	1,6 % (12.)	3,0 % (13.)	72,3 % (5.)	4,7 % (10.)	20,1 % (4.)	97,0 % (2.)	100,0 %		
CZ053	Pardubický kraj	2,1 % (1.)	- (8.)	3,6 % (5.)	5,7 % (4.)	67,7 % (12.)	5,5 % (6.)	21,1 % (2.)	94,3 % (11.)	100,0 %		
CZ06	Jihovýchod	1,2 %	0,1 %	3,3 %	4,6 %	71,1 %	5,3 %	18,9 %	95,4 %	100,0 %		
CZ061	Vysočina	1,7 % (10.)	0,1 % (5.)	2,2 % (7.)	4,0 % (9.)	71,4 % (8.)	4,0 % (12.)	20,7 % (3.)	96,0 % (6.)	100,0 %		
CZ062	Jihomoravský kraj	1,0 % (13.)	0,1 % (3.)	3,9 % (3.)	5,0 % (6.)	71,0 % (9.)	5,9 % (4.)	18,2 % (9.)	95,0 % (9.)	100,0 %		
CZ07	Střední Morava	2,2 %	0,1 %	2,1 %	4,4 %	74,1 %	5,9 %	15,7 %	95,6 %	100,0 %		
CZ071	Olomoucký kraj	1,8 % (8.)	- (8.)	2,1 % (8.)	3,9 % (10.)	75,6 % (3.)	5,2 % (8.)	15,3 % (13.)	96,1 % (5.)	100,0 %		
CZ072	Zlínský kraj	2,7 % (4.)	0,2 % (2.)	2,2 % (6.)	5,1 % (5.)	72,3 % (6.)	6,5 % (3.)	16,1 % (10.)	94,9 % (10.)	100,0 %		
CZ08	Moravskoslezsko	3,0 %	0,0 %	1,7 %	4,7 %	67,3 %	12,1 %	15,9 %	95,3 %	100,0 %		
CZ081	Moravskoslezský kraj	3,0 % (2.)	0,0 % (6.)	1,7 % (11.)	4,7 % (8.)	67,3 % (13.)	12,1 % (2.)	15,9 % (11.)	95,3 % (7.)	100,0 %		

E3 T5: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 15–29 let: muži, 2003 (v %)

Území Věk		ve vzdělávání					mimo vzdělávání					Celkem
		v tom:			celkem	v tom:			celkem			
		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu				
ČR celkem		1,6 %	0,2 %	33,8 %	35,5 %	54,4 %	6,4 %	3,7 %	64,5 %	100,0 %		
CZ01	Praha	2,7 %	0,2 %	38,6 %	41,5 %	50,2 %	3,3 %	5,0 %	58,5 %	100,0 %		
CZ011	Hlavní město Praha	2,7 % (1.)	0,2 % (6.)	38,6 % (1.)	41,5 % (1.)	50,2 % (13.)	3,3 % (14.)	5,0 % (2.)	58,5 % (14.)	100,0 %		
CZ02	Střední Čechy	2,4 %	0,0 %	29,4 %	31,8 %	61,1 %	3,5 %	3,6 %	68,2 %	100,0 %		
CZ021	Středočeský kraj	2,4 % (2.)	0,0 % (13.)	29,4 % (13.)	31,8 % (13.)	61,1 % (1.)	3,5 % (13.)	3,6 % (7.)	68,2 % (2.)	100,0 %		
CZ03	Jihozápad	1,8 %	0,0 %	34,6 %	36,5 %	55,6 %	4,6 %	3,3 %	63,5 %	100,0 %		
CZ031	Jihočeský kraj	1,6 % (7.)	0,1 % (10.)	34,1 % (7.)	35,9 % (7.)	56,2 % (5.)	4,4 % (12.)	3,6 % (8.)	64,1 % (8.)	100,0 %		
CZ032	Plzeňský kraj	2,0 % (4.)	- (14.)	35,2 % (4.)	37,2 % (5.)	55,0 % (7.)	4,8 % (10.)	3,0 % (9.)	62,8 % (10.)	100,0 %		
CZ04	Severozápad	0,6 %	0,3 %	27,8 %	28,7 %	54,9 %	11,2 %	5,2 %	71,3 %	100,0 %		
CZ041	Karlovarský kraj	1,4 % (9.)	0,2 % (7.)	33,4 % (11.)	35,0 % (11.)	57,4 % (3.)	5,6 % (7.)	1,9 % (14.)	65,0 % (4.)	100,0 %		
CZ042	Ústecký kraj	0,3 % (14.)	0,3 % (4.)	25,8 % (14.)	26,4 % (14.)	54,0 % (9.)	13,2 % (1.)	6,3 % (1.)	73,6 % (1.)	100,0 %		
CZ05	Severovýchod	1,4 %	0,1 %	33,8 %	35,3 %	56,4 %	5,4 %	2,9 %	64,7 %	100,0 %		
CZ051	Liberecký kraj	0,6 % (4.)	0,1 % (3.)	36,9 % (1.)	37,6 % (1.)	53,1 % (4.)	5,2 % (3.)	4,0 % (1.)	62,4 % (4.)	100,0 %		
CZ052	Královéhradecký kraj	1,8 % (1.)	0,2 % (1.)	33,4 % (3.)	35,4 % (2.)	57,2 % (2.)	5,1 % (4.)	2,2 % (4.)	64,6 % (3.)	100,0 %		
CZ053	Pardubický kraj	1,6 % (2.)	0,1 % (4.)	31,6 % (4.)	33,2 % (4.)	58,4 % (1.)	5,7 % (1.)	2,7 % (3.)	66,8 % (1.)	100,0 %		
CZ06	Jihovýchod	0,8 %	0,1 %	36,2 %	37,1 %	53,6 %	6,4 %	2,9 %	62,9 %	100,0 %		
CZ061	Vysočina	1,3 % (11.)	0,1 % (9.)	34,3 % (6.)	35,6 % (9.)	55,8 % (6.)	4,7 % (11.)	3,9 % (5.)	64,4 % (6.)	100,0 %		
CZ062	Jihomoravský kraj	0,6 % (13.)	0,0 % (12.)	37,2 % (2.)	37,8 % (2.)	52,5 % (11.)	7,2 % (3.)	2,5 % (12.)	62,2 % (13.)	100,0 %		
CZ07	Střední Morava	1,7 %	0,4 %	34,5 %	36,5 %	53,8 %	6,1 %	3,5 %	63,5 %	100,0 %		
CZ071	Olomoucký kraj	1,3 % (10.)	0,4 % (2.)	34,0 % (8.)	35,7 % (8.)	55,0 % (8.)	6,5 % (4.)	2,8 % (10.)	64,3 % (7.)	100,0 %		
CZ072	Zlínský kraj	2,0 % (3.)	0,5 % (1.)	34,9 % (5.)	37,4 % (4.)	52,5 % (12.)	5,8 % (5.)	4,3 % (3.)	62,6 % (11.)	100,0 %		
CZ08	Moravskoslezsko	1,7 %	0,3 %	34,0 %	36,1 %	49,5 %	10,8 %	3,6 %	63,9 %	100,0 %		
CZ081	Moravskoslezský kraj	1,7 % (6.)	0,3 % (3.)	34,0 % (9.)	36,1 % (6.)	49,5 % (14.)	10,8 % (2.)	3,6 % (6.)	63,9 % (9.)	100,0 %		



E3 T6: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 15–19 let: muži, 2003 (v %)

Území Věk		ve vzdělávání				mimo vzdělávání				Celkem
		v tom:			celkem	v tom:			celkem	
		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		
ČR celkem		0,9 %	0,3 %	84,6 %	85,8 %	6,0 %	3,2 %	4,9 %	14,2 %	100,0 %
CZ01	Praha	0,9 %	0,2 %	87,7 %	88,8 %	2,7 %	1,3 %	7,2 %	11,2 %	100,0 %
CZ011	Hlavní město Praha	0,9 % (4.)	0,2 % (6.)	87,7 % (3.)	88,8 % (3.)	2,7 % (13.)	1,3 % (14.)	7,2 % (3.)	11,2 % (12.)	100,0 %
CZ02	Střední Čechy	3,8 %	-	78,2 %	82,1 %	8,0 %	2,2 %	7,8 %	17,9 %	100,0 %
CZ021	Středočeský kraj	3,8 % (1.)	- (10.)	78,2 % (13.)	82,1 % (12.)	8,0 % (3.)	2,2 % (11.)	7,8 % (2.)	17,9 % (3.)	100,0 %
CZ03	Jihozápad	0,6 %	0,1 %	84,8 %	85,5 %	6,9 %	4,3 %	3,3 %	14,5 %	100,0 %
CZ031	Jihočeský kraj	0,6 % (8.)	0,2 % (8.)	84,9 % (10.)	85,6 % (9.)	6,8 % (6.)	3,4 % (6.)	4,2 % (6.)	14,4 % (6.)	100,0 %
CZ032	Plzeňský kraj	0,6 % (7.)	- (10.)	84,7 % (11.)	85,2 % (11.)	7,1 % (5.)	5,5 % (3.)	2,2 % (12.)	14,8 % (4.)	100,0 %
CZ04	Severozápad	-	0,8 %	75,8 %	76,6 %	9,3 %	6,3 %	7,8 %	23,4 %	100,0 %
CZ041	Karlovarský kraj	- (11.)	- (10.)	85,3 % (7.)	85,3 % (10.)	6,6 % (7.)	6,4 % (1.)	1,7 % (14.)	14,7 % (5.)	100,0 %
CZ042	Ústecký kraj	- (11.)	1,1 % (1.)	72,3 % (14.)	73,4 % (14.)	10,3 % (2.)	6,2 % (2.)	10,1 % (1.)	26,6 % (1.)	100,0 %
CZ05	Severovýchod	0,8 %	0,1 %	84,9 %	85,9 %	8,4 %	3,3 %	2,3 %	14,1 %	100,0 %
CZ051	Liberecký kraj	- (4.)	0,5 % (1.)	85,5 % (2.)	86,0 % (2.)	7,4 % (3.)	3,3 % (2.)	3,2 % (1.)	14,0 % (3.)	100,0 %
CZ052	Královéhradecký kraj	1,7 % (1.)	- (3.)	88,5 % (1.)	90,2 % (1.)	5,8 % (4.)	2,2 % (4.)	1,7 % (4.)	9,8 % (4.)	100,0 %
CZ053	Pardubický kraj	0,7 % (3.)	- (3.)	80,7 % (4.)	81,4 % (4.)	12,0 % (1.)	4,4 % (1.)	2,3 % (3.)	18,6 % (1.)	100,0 %
CZ06	Jihovýchod	0,2 %	0,2 %	91,1 %	91,4 %	3,3 %	2,2 %	3,2 %	8,6 %	100,0 %
CZ061	Vysočina	0,5 % (9.)	0,2 % (7.)	87,3 % (5.)	87,9 % (5.)	5,9 % (9.)	2,8 % (9.)	3,4 % (8.)	12,1 % (10.)	100,0 %
CZ062	Jihomoravský kraj	- (11.)	0,1 % (9.)	93,0 % (1.)	93,1 % (1.)	2,0 % (14.)	1,9 % (12.)	3,0 % (10.)	6,9 % (14.)	100,0 %
CZ07	Střední Morava	0,9 %	0,5 %	86,3 %	87,7 %	5,2 %	2,3 %	4,8 %	12,3 %	100,0 %
CZ071	Olomoucký kraj	1,3 % (3.)	0,4 % (4.)	85,1 % (8.)	86,9 % (6.)	6,3 % (8.)	2,9 % (8.)	3,9 % (7.)	13,1 % (9.)	100,0 %
CZ072	Zlínský kraj	0,5 % (10.)	0,6 % (2.)	87,6 % (4.)	88,6 % (4.)	4,0 % (12.)	1,7 % (13.)	5,7 % (4.)	11,4 % (11.)	100,0 %
CZ08	Moravskoslezsko	0,7 %	0,3 %	85,1 %	86,1 %	4,7 %	4,0 %	5,3 %	13,9 %	100,0 %
CZ081	Moravskoslezský kraj	0,7 % (5.)	0,3 % (5.)	85,1 % (9.)	86,1 % (7.)	4,7 % (11.)	4,0 % (5.)	5,3 % (5.)	13,9 % (8.)	100,0 %

E3 T7: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 20–24 let: muži, 2003 (v %)

Území Věk		ve vzdělávání				mimo vzdělávání				Celkem
		v tom:			celkem	v tom:			celkem	
		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		
ČR celkem		1,7 %	0,3 %	25,9 %	27,8 %	58,3 %	9,8 %	4,1 %	72,2 %	100,0 %
CZ01	Praha	3,5 %	0,3 %	40,9 %	44,6 %	45,9 %	4,2 %	5,3 %	55,4 %	100,0 %
CZ011	Hlavní město Praha	3,5 % (1.)	0,3 % (6.)	40,9 % (1.)	44,6 % (1.)	45,9 % (14.)	4,2 % (13.)	5,3 % (3.)	55,4 % (14.)	100,0 %
CZ02	Střední Čechy	2,1 %	-	20,9 %	22,9 %	71,1 %	3,7 %	2,3 %	77,1 %	100,0 %
CZ021	Středočeský kraj	2,1 % (6.)	- (10.)	20,9 % (13.)	22,9 % (13.)	71,1 % (1.)	3,7 % (14.)	2,3 % (13.)	77,1 % (2.)	100,0 %
CZ03	Jihozápad	2,3 %	0,1 %	28,3 %	30,6 %	59,5 %	5,9 %	4,0 %	69,4 %	100,0 %
CZ031	Jihočeský kraj	2,9 % (3.)	0,1 % (9.)	25,2 % (7.)	28,3 % (6.)	61,9 % (6.)	5,5 % (12.)	4,3 % (6.)	71,7 % (9.)	100,0 %
CZ032	Plzeňský kraj	1,5 % (7.)	- (10.)	31,9 % (2.)	33,4 % (2.)	56,6 % (9.)	6,4 % (10.)	3,6 % (8.)	66,6 % (13.)	100,0 %
CZ04	Severozápad	0,5 %	0,1 %	15,7 %	16,3 %	64,4 %	13,7 %	5,5 %	83,7 %	100,0 %
CZ041	Karlovarský kraj	1,2 % (9.)	0,5 % (4.)	22,4 % (12.)	24,1 % (12.)	68,2 % (2.)	5,8 % (11.)	1,9 % (14.)	75,9 % (3.)	100,0 %
CZ042	Ústecký kraj	0,2 % (14.)	- (10.)	13,2 % (14.)	13,4 % (14.)	63,1 % (4.)	16,6 % (2.)	6,9 % (1.)	86,6 % (1.)	100,0 %
CZ05	Severovýchod	1,8 %	0,3 %	25,8 %	27,9 %	60,8 %	8,0 %	3,4 %	72,1 %	100,0 %
CZ051	Liberecký kraj	0,9 % (4.)	- (4.)	31,5 % (1.)	32,5 % (1.)	55,5 % (4.)	7,4 % (4.)	4,6 % (1.)	67,5 % (4.)	100,0 %
CZ052	Královéhradecký kraj	2,1 % (2.)	0,7 % (1.)	23,7 % (3.)	26,5 % (3.)	62,3 % (2.)	8,6 % (1.)	2,6 % (4.)	73,5 % (2.)	100,0 %
CZ053	Pardubický kraj	2,2 % (1.)	0,2 % (3.)	23,2 % (4.)	25,6 % (4.)	63,5 % (1.)	7,9 % (3.)	3,1 % (3.)	74,4 % (1.)	100,0 %
CZ06	Jihovýchod	0,6 %	0,0 %	25,8 %	26,5 %	57,6 %	11,9 %	4,0 %	73,5 %	100,0 %
CZ061	Vysočina	1,3 % (8.)	0,1 % (8.)	24,2 % (8.)	25,7 % (9.)	61,6 % (7.)	7,1 % (9.)	5,7 % (2.)	74,3 % (6.)	100,0 %
CZ062	Jihomoravský kraj	0,3 % (13.)	- (10.)	26,5 % (5.)	26,9 % (7.)	55,7 % (10.)	14,2 % (3.)	3,2 % (10.)	73,1 % (8.)	100,0 %
CZ07	Střední Morava	2,0 %	0,6 %	26,7 %	29,3 %	55,3 %	11,2 %	4,2 %	70,7 %	100,0 %
CZ071	Olomoucký kraj	0,7 % (12.)	0,8 % (1.)	27,4 % (4.)	28,9 % (5.)	54,0 % (12.)	13,5 % (4.)	3,6 % (9.)	71,1 % (10.)	100,0 %
CZ072	Zlínský kraj	3,3 % (2.)	0,4 % (5.)	26,0 % (6.)	29,7 % (4.)	56,6 % (8.)	8,8 % (5.)	4,9 % (4.)	70,3 % (11.)	100,0 %
CZ08	Moravskoslezsko	1,2 %	0,7 %	23,2 %	25,1 %	52,5 %	18,1 %	4,2 %	74,9 %	100,0 %
CZ081	Moravskoslezský kraj	1,2 % (10.)	0,7 % (2.)	23,2 % (10.)	25,1 % (11.)	52,5 % (13.)	18,1 % (1.)	4,2 % (7.)	74,9 % (4.)	100,0 %


E3 T8: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 25–29 let: muži, 2003 (v %)

Území Věk		ve vzdělávání					mimo vzdělávání					Celkem
		v tom:			celkem	v tom:			celkem			
		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu				
ČR celkem		2,0 %	0,1 %	2,9 %	4,9 %	86,7 %	6,0 %	2,4 %	95,1 %	100,0 %		
CZ01	Praha	3,3 %	0,1 %	5,6 %	9,0 %	83,7 %	3,8 %	3,4 %	91,0 %	100,0 %		
CZ011	Hlavní město Praha	3,3 % (2.)	0,1 % (2.)	5,6 % (1.)	9,0 % (1.)	83,7 % (12.)	3,8 % (12.)	3,4 % (2.)	91,0 % (14.)	100,0 %		
CZ02	Střední Čechy	1,7 %	0,0 %	1,3 %	3,0 %	91,1 %	4,1 %	1,7 %	97,0 %	100,0 %		
CZ021	Středočeský kraj	1,7 % (9.)	0,0 % (4.)	1,3 % (13.)	3,0 % (12.)	91,1 % (2.)	4,1 % (10.)	1,7 % (12.)	97,0 % (3.)	100,0 %		
CZ03	Jihozápad	2,4 %	-	2,7 %	5,0 %	88,6 %	3,6 %	2,7 %	95,0 %	100,0 %		
CZ031	Jihočeský kraj	1,4 % (11.)	- (5.)	3,0 % (4.)	4,3 % (8.)	89,1 % (5.)	4,2 % (9.)	2,4 % (8.)	95,7 % (7.)	100,0 %		
CZ032	Plzeňský kraj	3,5 % (1.)	- (5.)	2,3 % (8.)	5,9 % (4.)	88,1 % (7.)	3,0 % (14.)	3,1 % (3.)	94,1 % (11.)	100,0 %		
CZ04	Severozápad	1,2 %	-	1,7 %	2,9 %	81,4 %	12,8 %	2,9 %	97,1 %	100,0 %		
CZ041	Karlovarský kraj	2,7 % (4.)	- (5.)	2,1 % (9.)	4,8 % (6.)	88,2 % (6.)	4,8 % (7.)	2,2 % (10.)	95,2 % (9.)	100,0 %		
CZ042	Ústecký kraj	0,7 % (14.)	- (5.)	1,6 % (11.)	2,3 % (14.)	79,0 % (14.)	15,6 % (1.)	3,1 % (4.)	97,7 % (1.)	100,0 %		
CZ05	Severovýchod	1,4 %	-	2,9 %	4,3 %	88,0 %	4,7 %	3,0 %	95,7 %	100,0 %		
CZ051	Liberecký kraj	0,8 % (4.)	- (1.)	5,5 % (1.)	6,2 % (1.)	84,7 % (4.)	4,8 % (2.)	4,2 % (1.)	93,8 % (4.)	100,0 %		
CZ052	Královéhradecký kraj	1,7 % (2.)	- (1.)	1,1 % (4.)	2,7 % (4.)	90,6 % (1.)	4,4 % (4.)	2,2 % (4.)	97,3 % (1.)	100,0 %		
CZ053	Pardubický kraj	1,7 % (1.)	- (1.)	2,7 % (3.)	4,3 % (2.)	88,0 % (3.)	4,9 % (1.)	2,8 % (3.)	95,7 % (3.)	100,0 %		
CZ06	Jihovýchod	1,4 %	-	3,6 %	5,1 %	88,3 %	4,8 %	1,8 %	94,9 %	100,0 %		
CZ061	Vysočina	1,9 % (6.)	- (5.)	1,4 % (12.)	3,3 % (11.)	90,0 % (4.)	4,1 % (11.)	2,6 % (7.)	96,7 % (4.)	100,0 %		
CZ062	Jihomoravský kraj	1,2 % (12.)	- (5.)	4,7 % (3.)	5,9 % (3.)	87,5 % (9.)	5,2 % (4.)	1,4 % (13.)	94,1 % (12.)	100,0 %		
CZ07	Střední Morava	1,9 %	0,2 %	2,1 %	4,2 %	89,1 %	4,7 %	2,0 %	95,8 %	100,0 %		
CZ071	Olomoucký kraj	1,7 % (7.)	- (5.)	2,4 % (7.)	4,1 % (10.)	91,2 % (1.)	3,3 % (13.)	1,3 % (14.)	95,9 % (5.)	100,0 %		
CZ072	Zlínský kraj	2,1 % (5.)	0,4 % (1.)	1,7 % (10.)	4,3 % (9.)	86,6 % (10.)	6,3 % (3.)	2,8 % (6.)	95,7 % (6.)	100,0 %		
CZ08	Moravskoslezsko	2,9 %	0,1 %	2,5 %	5,4 %	82,8 %	9,9 %	1,8 %	94,6 %	100,0 %		
CZ081	Moravskoslezský kraj	2,9 % (3.)	0,1 % (3.)	2,5 % (6.)	5,4 % (5.)	82,8 % (13.)	9,9 % (2.)	1,8 % (11.)	94,6 % (10.)	100,0 %		

E3 T9: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 15–29 let: ženy, 2003 (v %)

Území Věk		ve vzdělávání					mimo vzdělávání					Celkem
		v tom:			celkem	v tom:			celkem			
		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu				
ČR celkem		1,8 %	0,2 %	34,7 %	36,8 %	37,3 %	6,4 %	19,5 %	63,2 %	100,0 %		
CZ01	Praha	3,3 %	0,4 %	36,5 %	40,2 %	45,0 %	2,9 %	11,9 %	59,8 %	100,0 %		
CZ011	Hlavní město Praha	3,3 % (1.)	0,4 % (2.)	36,5 % (3.)	40,2 % (1.)	45,0 % (1.)	2,9 % (14.)	11,9 % (14.)	59,8 % (14.)	100,0 %		
CZ02	Střední Čechy	2,2 %	0,0 %	32,2 %	34,4 %	38,9 %	3,9 %	22,9 %	65,6 %	100,0 %		
CZ021	Středočeský kraj	2,2 % (3.)	0,0 % (14.)	32,2 % (13.)	34,4 % (13.)	38,9 % (3.)	3,9 % (12.)	22,9 % (2.)	65,6 % (2.)	100,0 %		
CZ03	Jihozápad	1,9 %	0,2 %	35,8 %	37,9 %	39,3 %	4,2 %	18,5 %	62,1 %	100,0 %		
CZ031	Jihočeský kraj	2,0 % (5.)	0,3 % (3.)	34,9 % (9.)	37,2 % (8.)	38,0 % (5.)	4,6 % (10.)	20,2 % (7.)	62,8 % (7.)	100,0 %		
CZ032	Plzeňský kraj	1,7 % (8.)	0,1 % (13.)	36,9 % (2.)	38,7 % (3.)	40,9 % (2.)	3,8 % (13.)	16,6 % (13.)	61,3 % (12.)	100,0 %		
CZ04	Severozápad	1,2 %	0,1 %	29,8 %	31,1 %	35,0 %	7,8 %	26,2 %	68,9 %	100,0 %		
CZ041	Karlovarský kraj	1,9 % (6.)	0,1 % (11.)	33,8 % (11.)	35,8 % (11.)	38,9 % (4.)	4,5 % (11.)	20,8 % (5.)	64,2 % (4.)	100,0 %		
CZ042	Ústecký kraj	1,0 % (14.)	0,1 % (12.)	28,3 % (14.)	29,3 % (14.)	33,5 % (13.)	9,0 % (2.)	28,2 % (1.)	70,7 % (1.)	100,0 %		
CZ05	Severovýchod	1,8 %	0,1 %	35,4 %	37,4 %	35,9 %	6,0 %	20,7 %	62,6 %	100,0 %		
CZ051	Liberecký kraj	1,8 % (3.)	0,1 % (4.)	35,0 % (3.)	36,8 % (4.)	34,9 % (4.)	7,5 % (1.)	20,8 % (2.)	63,2 % (1.)	100,0 %		
CZ052	Královéhradecký kraj	1,7 % (4.)	0,1 % (3.)	36,3 % (1.)	38,1 % (1.)	35,9 % (2.)	4,8 % (4.)	21,2 % (1.)	61,9 % (4.)	100,0 %		
CZ053	Pardubický kraj	2,0 % (1.)	0,2 % (1.)	34,9 % (4.)	37,1 % (3.)	36,7 % (1.)	6,2 % (2.)	20,0 % (4.)	62,9 % (2.)	100,0 %		
CZ06	Jihovýchod	1,1 %	0,2 %	36,4 %	37,7 %	37,0 %	6,3 %	18,9 %	62,3 %	100,0 %		
CZ061	Vysočina	1,4 % (12.)	0,1 % (8.)	36,3 % (6.)	37,8 % (5.)	36,1 % (10.)	5,1 % (8.)	21,1 % (4.)	62,2 % (10.)	100,0 %		
CZ062	Jihomoravský kraj	1,0 % (13.)	0,3 % (4.)	36,5 % (4.)	37,7 % (6.)	37,5 % (6.)	6,8 % (5.)	18,0 % (12.)	62,3 % (9.)	100,0 %		
CZ07	Střední Morava	1,9 %	0,4 %	35,3 %	37,6 %	36,9 %	7,2 %	18,2 %	62,4 %	100,0 %		
CZ071	Olomoucký kraj	1,7 % (10.)	0,2 % (6.)	33,7 % (12.)	35,6 % (12.)	37,4 % (7.)	8,7 % (3.)	18,4 % (10.)	64,4 % (3.)	100,0 %		
CZ072	Zlínský kraj	2,2 % (2.)	0,6 % (1.)	37,1 % (1.)	39,8 % (2.)	36,4 % (9.)	5,7 % (7.)	18,1 % (11.)	60,2 % (13.)	100,0 %		
CZ08	Moravskoslezsko	1,6 %	0,2 %	35,4 %	37,2 %	31,8 %	12,2 %	18,8 %	62,8 %	100,0 %		
CZ081	Moravskoslezský kraj	1,6 % (11.)	0,2 % (7.)	35,4 % (7.)	37,2 % (7.)	31,8 % (14.)	12,2 % (1.)	18,8 % (9.)	62,8 % (8.)	100,0 %		



E3 T10: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 15–19 let: ženy, 2003 (v %)

Území Věk		ve vzdělávání				mimo vzdělávání				Celkem
		v tom:			celkem	v tom:			celkem	
		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		
ČR celkem		0,6 %	0,2 %	85,8 %	86,6 %	4,0 %	3,6 %	5,8 %	13,4 %	100,0 %
CZ01	Praha	1,3 %	-	89,9 %	91,2 %	1,5 %	2,1 %	5,2 %	8,8 %	100,0 %
CZ011	Hlavní město Praha	1,3 % (4.)	- (9.)	89,9 % (2.)	91,2 % (1.)	1,5 % (14.)	2,1 % (10.)	5,2 % (8.)	8,8 % (14.)	100,0 %
CZ02	Střední Čechy	1,1 %	0,1 %	81,3 %	82,6 %	5,3 %	2,1 %	10,0 %	17,4 %	100,0 %
CZ021	Středočeský kraj	1,1 % (5.)	0,1 % (8.)	81,3 % (13.)	82,6 % (13.)	5,3 % (5.)	2,1 % (9.)	10,0 % (1.)	17,4 % (2.)	100,0 %
CZ03	Jihozápad	0,8 %	0,2 %	89,3 %	90,3 %	3,5 %	1,6 %	4,6 %	9,7 %	100,0 %
CZ031	Jihočeský kraj	1,6 % (2.)	0,4 % (2.)	87,8 % (4.)	89,8 % (4.)	2,9 % (11.)	1,6 % (12.)	5,7 % (5.)	10,2 % (11.)	100,0 %
CZ032	Plzeňský kraj	- (12.)	- (9.)	91,0 % (1.)	91,0 % (2.)	4,2 % (7.)	1,6 % (11.)	3,2 % (14.)	9,0 % (13.)	100,0 %
CZ04	Severozápad	0,1 %	0,1 %	79,8 %	80,0 %	6,9 %	5,3 %	7,8 %	20,0 %	100,0 %
CZ041	Karlovarský kraj	0,2 % (8.)	0,3 % (5.)	84,7 % (10.)	85,2 % (11.)	10,3 % (1.)	1,0 % (14.)	3,5 % (12.)	14,8 % (4.)	100,0 %
CZ042	Ústecký kraj	- (12.)	- (9.)	78,0 % (14.)	78,0 % (14.)	5,6 % (4.)	7,0 % (1.)	9,5 % (2.)	22,0 % (1.)	100,0 %
CZ05	Severovýchod	0,6 %	0,2 %	84,6 %	85,5 %	5,2 %	4,4 %	4,9 %	14,5 %	100,0 %
CZ051	Liberecký kraj	0,2 % (3.)	- (4.)	83,8 % (3.)	84,0 % (4.)	6,1 % (1.)	4,5 % (2.)	5,4 % (2.)	16,0 % (1.)	100,0 %
CZ052	Královéhradecký kraj	0,2 % (4.)	0,3 % (1.)	86,2 % (1.)	86,7 % (1.)	4,0 % (4.)	3,3 % (4.)	5,9 % (1.)	13,3 % (4.)	100,0 %
CZ053	Pardubický kraj	1,4 % (1.)	0,3 % (2.)	83,7 % (4.)	85,4 % (3.)	5,8 % (2.)	5,4 % (1.)	3,5 % (4.)	14,6 % (2.)	100,0 %
CZ06	Jihovýchod	0,5 %	0,1 %	89,1 %	89,7 %	3,9 %	2,0 %	4,4 %	10,3 %	100,0 %
CZ061	Vysočina	1,6 % (1.)	- (9.)	87,6 % (5.)	89,2 % (5.)	4,6 % (6.)	1,5 % (13.)	4,7 % (10.)	10,8 % (10.)	100,0 %
CZ062	Jihomoravský kraj	- (12.)	0,1 % (7.)	89,9 % (3.)	90,0 % (3.)	3,5 % (10.)	2,2 % (8.)	4,3 % (11.)	10,0 % (12.)	100,0 %
CZ07	Střední Morava	0,7 %	0,1 %	86,3 %	87,1 %	3,0 %	4,2 %	5,7 %	12,9 %	100,0 %
CZ071	Olomoucký kraj	0,4 % (7.)	0,2 % (6.)	85,7 % (8.)	86,3 % (8.)	2,4 % (13.)	5,9 % (3.)	5,4 % (6.)	13,7 % (7.)	100,0 %
CZ072	Zlínský kraj	1,0 % (6.)	- (9.)	86,9 % (6.)	87,9 % (6.)	3,7 % (9.)	2,3 % (7.)	6,1 % (3.)	12,1 % (9.)	100,0 %
CZ08	Moravskoslezsko	0,2 %	0,5 %	85,2 %	85,8 %	2,5 %	6,9 %	4,7 %	14,2 %	100,0 %
CZ081	Moravskoslezský kraj	0,2 % (11.)	0,5 % (1.)	85,2 % (9.)	85,8 % (9.)	2,5 % (12.)	6,9 % (2.)	4,7 % (9.)	14,2 % (6.)	100,0 %

E3 T11: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 20–24 let: ženy, 2003 (v %)

Území Věk		ve vzdělávání				mimo vzdělávání				Celkem
		v tom:			celkem	v tom:			celkem	
		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		
ČR celkem		2,7 %	0,3 %	28,6 %	31,6 %	45,0 %	8,4 %	15,0 %	68,4 %	100,0 %
CZ01	Praha	5,3 %	0,3 %	33,7 %	39,3 %	48,5 %	3,1 %	9,0 %	60,7 %	100,0 %
CZ011	Hlavní město Praha	5,3 % (1.)	0,3 % (6.)	33,7 % (1.)	39,3 % (1.)	48,5 % (3.)	3,1 % (14.)	9,0 % (14.)	60,7 % (14.)	100,0 %
CZ02	Střední Čechy	3,1 %	-	27,0 %	30,1 %	51,3 %	3,1 %	15,5 %	69,9 %	100,0 %
CZ021	Středočeský kraj	3,1 % (5.)	- (11.)	27,0 % (11.)	30,1 % (9.)	51,3 % (2.)	3,1 % (13.)	15,5 % (6.)	69,9 % (6.)	100,0 %
CZ03	Jihozápad	2,9 %	0,4 %	30,6 %	33,9 %	46,7 %	5,0 %	14,4 %	66,1 %	100,0 %
CZ031	Jihočeský kraj	3,2 % (4.)	0,6 % (2.)	28,3 % (8.)	32,1 % (6.)	47,9 % (5.)	5,1 % (11.)	14,9 % (8.)	67,9 % (9.)	100,0 %
CZ032	Plzeňský kraj	2,6 % (7.)	0,2 % (9.)	33,3 % (2.)	36,1 % (4.)	45,2 % (8.)	4,9 % (12.)	13,8 % (10.)	63,9 % (11.)	100,0 %
CZ04	Severozápad	2,6 %	0,1 %	18,7 %	21,5 %	43,4 %	10,4 %	24,7 %	78,5 %	100,0 %
CZ041	Karlovarský kraj	4,0 % (3.)	- (11.)	21,1 % (13.)	25,1 % (13.)	48,1 % (4.)	8,6 % (7.)	18,2 % (2.)	74,9 % (2.)	100,0 %
CZ042	Ústecký kraj	2,0 % (9.)	0,2 % (8.)	17,9 % (14.)	20,1 % (14.)	41,7 % (11.)	11,1 % (5.)	27,1 % (1.)	79,9 % (1.)	100,0 %
CZ05	Severovýchod	2,7 %	0,1 %	30,3 %	33,2 %	45,3 %	7,9 %	13,6 %	66,8 %	100,0 %
CZ051	Liberecký kraj	2,0 % (4.)	- (3.)	29,9 % (3.)	31,9 % (3.)	38,5 % (4.)	11,5 % (1.)	18,0 % (1.)	68,1 % (2.)	100,0 %
CZ052	Královéhradecký kraj	4,0 % (1.)	- (3.)	33,2 % (1.)	37,2 % (1.)	43,5 % (3.)	5,9 % (4.)	13,4 % (3.)	62,8 % (4.)	100,0 %
CZ053	Pardubický kraj	2,0 % (3.)	0,4 % (1.)	27,7 % (4.)	30,0 % (4.)	52,9 % (1.)	6,9 % (3.)	10,1 % (4.)	70,0 % (1.)	100,0 %
CZ06	Jihovýchod	1,8 %	0,4 %	29,3 %	31,4 %	47,1 %	10,7 %	10,8 %	68,6 %	100,0 %
CZ061	Vysočina	0,9 % (14.)	0,2 % (7.)	28,1 % (9.)	29,2 % (12.)	46,7 % (7.)	9,7 % (6.)	14,4 % (9.)	70,8 % (3.)	100,0 %
CZ062	Jihomoravský kraj	2,2 % (8.)	0,4 % (3.)	29,8 % (6.)	32,5 % (5.)	47,3 % (6.)	11,2 % (4.)	9,0 % (13.)	67,5 % (10.)	100,0 %
CZ07	Střední Morava	2,3 %	1,0 %	29,3 %	32,6 %	41,6 %	10,2 %	15,5 %	67,4 %	100,0 %
CZ071	Olomoucký kraj	2,6 % (6.)	0,4 % (4.)	26,3 % (12.)	29,3 % (11.)	42,0 % (10.)	12,8 % (2.)	16,0 % (5.)	70,7 % (4.)	100,0 %
CZ072	Zlínský kraj	2,0 % (10.)	1,7 % (1.)	32,5 % (4.)	36,3 % (3.)	41,3 % (12.)	7,4 % (8.)	15,1 % (7.)	63,7 % (12.)	100,0 %
CZ08	Moravskoslezsko	1,2 %	0,1 %	29,1 %	30,5 %	36,8 %	14,6 %	18,1 %	69,5 %	100,0 %
CZ081	Moravskoslezský kraj	1,2 % (13.)	0,1 % (10.)	29,1 % (7.)	30,5 % (8.)	36,8 % (14.)	14,6 % (1.)	18,1 % (3.)	69,5 % (7.)	100,0 %


E3 T12: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 25–29 let: ženy, 2003 (v %)

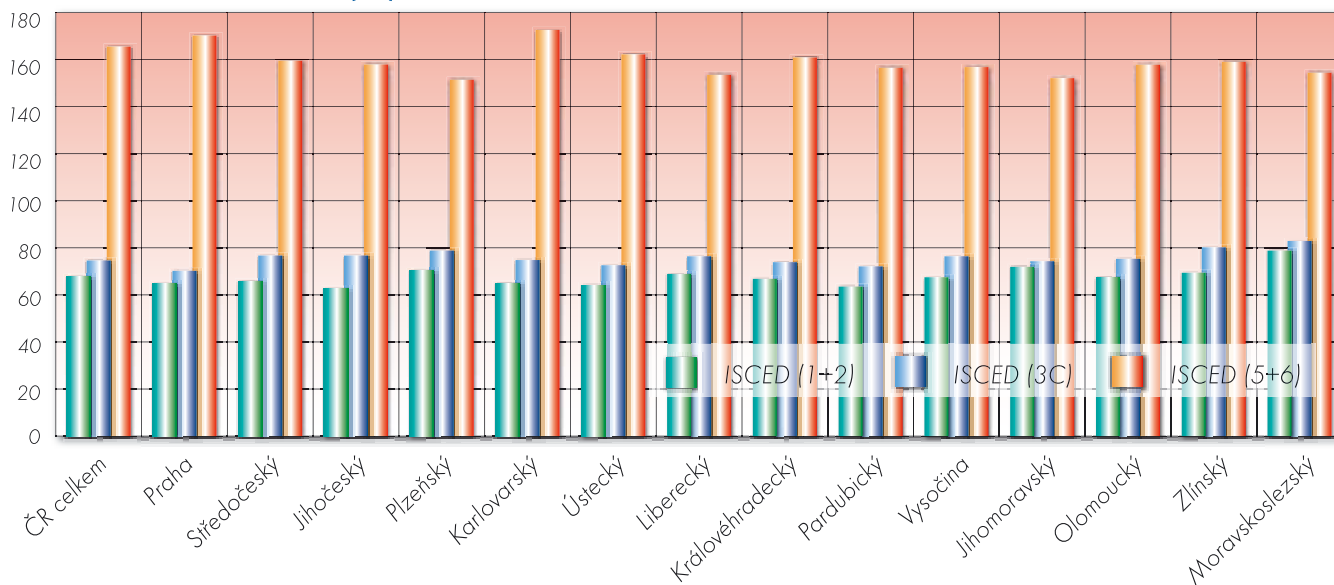
Území Věk		ve vzdělávání						mimo vzdělávání						Celkem
		v tom:			celkem	v tom:			celkem					
		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu						
ČR celkem		2,0 %	0,1 %	2,6 %	4,8 %	55,2 %	6,8 %	33,3 %	95,2 %	100,0 %				
CZ01	Praha	2,8 %	0,7 %	6,4 %	9,9 %	68,7 %	3,3 %	18,1 %	90,1 %	100,0 %				
CZ011	Hlavní město Praha	2,8 % (3.)	0,7 % (1.)	6,4 % (1.)	9,9 % (1.)	68,7 % (1.)	3,3 % (14.)	18,1 % (14.)	90,1 % (14.)	100,0 %				
CZ02	Střední Čechy	2,1 %	-	1,7 %	3,9 %	52,5 %	5,7 %	37,9 %	96,1 %	100,0 %				
CZ021	Středočeský kraj	2,1 % (7.)	- (5.)	1,7 % (9.)	3,9 % (9.)	52,5 % (10.)	5,7 % (9.)	37,9 % (5.)	96,1 % (6.)	100,0 %				
CZ03	Jihozápad	1,7 %	-	1,2 %	3,0 %	59,4 %	5,5 %	32,1 %	97,0 %	100,0 %				
CZ031	Jihočeský kraj	1,2 % (11.)	- (5.)	1,0 % (12.)	2,2 % (13.)	55,7 % (5.)	6,4 % (6.)	35,6 % (7.)	97,8 % (2.)	100,0 %				
CZ032	Plzeňský kraj	2,2 % (6.)	- (5.)	1,5 % (11.)	3,7 % (10.)	63,5 % (2.)	4,5 % (11.)	28,3 % (13.)	96,3 % (5.)	100,0 %				
CZ04	Severozápad	1,0 %	-	1,6 %	2,6 %	48,9 %	7,4 %	41,1 %	97,4 %	100,0 %				
CZ041	Karlovarský kraj	1,4 % (10.)	- (5.)	5,6 % (2.)	7,0 % (3.)	52,9 % (8.)	4,0 % (12.)	36,1 % (6.)	93,0 % (12.)	100,0 %				
CZ042	Ústecký kraj	0,9 % (13.)	- (5.)	0,1 % (14.)	1,0 % (14.)	47,4 % (13.)	8,6 % (2.)	43,0 % (1.)	99,0 % (1.)	100,0 %				
CZ05	Severovýchod	2,0 %	0,1 %	3,6 %	5,7 %	50,6 %	5,7 %	38,0 %	94,3 %	100,0 %				
CZ051	Liberecký kraj	2,7 % (1.)	0,2 % (1.)	4,0 % (2.)	6,9 % (2.)	52,7 % (2.)	6,3 % (1.)	34,1 % (4.)	93,1 % (3.)	100,0 %				
CZ052	Královéhradecký kraj	1,0 % (4.)	- (3.)	2,2 % (4.)	3,2 % (4.)	53,2 % (1.)	4,9 % (4.)	38,7 % (2.)	96,8 % (1.)	100,0 %				
CZ053	Pardubický kraj	2,5 % (2.)	- (3.)	4,7 % (1.)	7,2 % (1.)	46,0 % (4.)	6,1 % (2.)	40,7 % (1.)	92,8 % (4.)	100,0 %				
CZ06	Jihovýchod	1,0 %	0,2 %	3,0 %	4,2 %	53,3 %	5,7 %	36,8 %	95,8 %	100,0 %				
CZ061	Vysočina	1,6 % (9.)	0,1 % (4.)	3,0 % (6.)	4,7 % (6.)	51,6 % (11.)	3,9 % (13.)	39,8 % (3.)	95,3 % (9.)	100,0 %				
CZ062	Jihomoravský kraj	0,7 % (14.)	0,2 % (2.)	3,0 % (5.)	4,0 % (7.)	54,0 % (6.)	6,5 % (5.)	35,5 % (8.)	96,0 % (8.)	100,0 %				
CZ07	Střední Morava	2,5 %	-	2,2 %	4,7 %	58,4 %	7,0 %	29,9 %	95,3 %	100,0 %				
CZ071	Olomoucký kraj	1,9 % (8.)	- (5.)	1,7 % (10.)	3,6 % (11.)	59,3 % (3.)	7,2 % (3.)	29,9 % (12.)	96,4 % (4.)	100,0 %				
CZ072	Zlínský kraj	3,2 % (1.)	- (5.)	2,7 % (7.)	5,9 % (5.)	57,4 % (4.)	6,8 % (4.)	29,9 % (11.)	94,1 % (10.)	100,0 %				
CZ08	Moravskoslezsko	3,1 %	-	0,9 %	4,0 %	50,9 %	14,4 %	30,7 %	96,0 %	100,0 %				
CZ081	Moravskoslezský kraj	3,1 % (2.)	- (5.)	0,9 % (13.)	4,0 % (8.)	50,9 % (12.)	14,4 % (1.)	30,7 % (10.)	96,0 % (7.)	100,0 %				

E4.2 T2: Relativní příjmy ze zaměstnání – muži – pro věkové skupiny 25–64 let a 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4=100) za 2. a 4. čtvrtletí 2003 (v %)

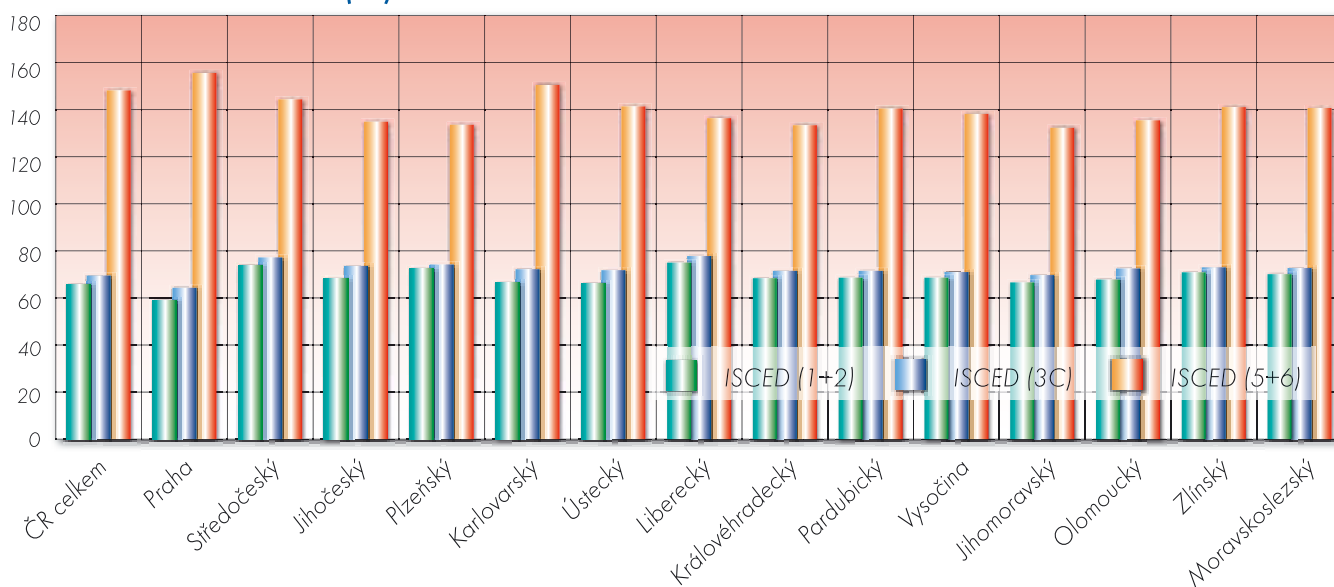
Území		nižší než středoškolské (ISCED 1+2)		středoškolské nematuritní (ISCED 3C)		středoškolské maturitní (ISCED 3A+4)		vyšší+vysokoškolské (ISCED 5+6)	
		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let	
		věk 25–64 let	věk 30–44 let	věk 25–64 let	věk 30–44 let	věk 25–64 let	věk 30–44 let	věk 25–64 let	věk 30–44 let
ČR celkem		67,7 %	70,6 %	74,6 %	75,4 %	100,0 %	100,0 %	165,5 %	173,1 %
CZ01	Praha	64,7 %	63,7 %	70,2 %	68,6 %	100,0 %	100,0 %	170,2 %	181,0 %
CZ011	Hlavní město Praha	64,7 % (11.)	63,7 % (14.)	70,2 % (14.)	68,6 % (14.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	170,2 % (2.)	181,0 % (1.)
CZ02	Střední Čechy	65,7 %	66,7 %	76,7 %	76,6 %	100,0 %	100,0 %	159,5 %	167,3 %
CZ021	Středočeský kraj	65,7 % (9.)	66,7 % (9.)	76,7 % (4.)	76,6 % (8.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	159,5 % (5.)	167,3 % (3.)
CZ03	Jihozápad	65,9 %	67,7 %	77,6 %	79,1 %	100,0 %	100,0 %	154,8 %	155,8 %
CZ031	Jihočeský kraj	62,6 % (14.)	65,5 % (11.)	76,7 % (5.)	79,5 % (4.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	157,9 % (7.)	159,0 % (9.)
CZ032	Plzeňský kraj	70,2 % (3.)	70,3 % (5.)	78,8 % (3.)	78,8 % (5.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	151,4 % (14.)	152,2 % (12.)
CZ04	Severozápad	64,1 %	65,0 %	73,1 %	74,3 %	100,0 %	100,0 %	164,7 %	164,8 %
CZ041	Karlovarský kraj	64,9 % (10.)	65,6 % (10.)	74,8 % (9.)	77,2 % (7.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	172,6 % (1.)	171,9 % (2.)
CZ042	Ústecký kraj	64,2 % (12.)	65,4 % (12.)	72,6 % (12.)	73,5 % (13.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	162,2 % (3.)	162,6 % (5.)
CZ05	Severovýchod	67,2 %	69,1 %	74,2 %	75,4 %	100,0 %	100,0 %	157,2 %	158,8 %
CZ051	Liberecký kraj	68,9 % (5.)	72,9 % (3.)	76,4 % (6.)	77,7 % (6.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	153,5 % (12.)	156,5 % (11.)
CZ052	Královéhradecký kraj	66,8 % (8.)	66,9 % (8.)	73,9 % (11.)	74,3 % (11.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	160,9 % (4.)	159,4 % (8.)
CZ053	Pardubický kraj	63,5 % (13.)	64,0 % (13.)	72,1 % (13.)	74,2 % (12.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	156,5 % (10.)	160,2 % (7.)
CZ06	Jihovýchod	71,0 %	74,2 %	74,9 %	76,6 %	100,0 %	100,0 %	153,7 %	154,8 %
CZ061	Vysočina	67,5 % (7.)	70,1 % (6.)	76,4 % (7.)	80,2 % (3.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	156,8 % (9.)	161,9 % (6.)
CZ062	Jihomoravský kraj	71,9 % (2.)	74,8 % (2.)	74,3 % (10.)	74,8 % (10.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	152,1 % (13.)	151,6 % (13.)
CZ07	Střední Morava	68,4 %	70,2 %	77,8 %	80,4 %	100,0 %	100,0 %	158,3 %	161,2 %
CZ071	Olomoucký kraj	67,6 % (6.)	69,9 % (7.)	75,3 % (8.)	76,5 % (9.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	157,8 % (8.)	158,9 % (10.)
CZ072	Zlínský kraj	69,4 % (4.)	70,7 % (4.)	80,2 % (2.)	84,0 % (2.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	159,0 % (6.)	163,9 % (4.)
CZ08	Moravskoslezsko	78,8 %	86,2 %	82,9 %	85,2 %	100,0 %	100,0 %	154,4 %	147,9 %
CZ081	Moravskoslezský kraj	78,8 % (1.)	86,2 % (1.)	82,9 % (1.)	85,2 % (1.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	154,4 % (11.)	147,9 % (14.)



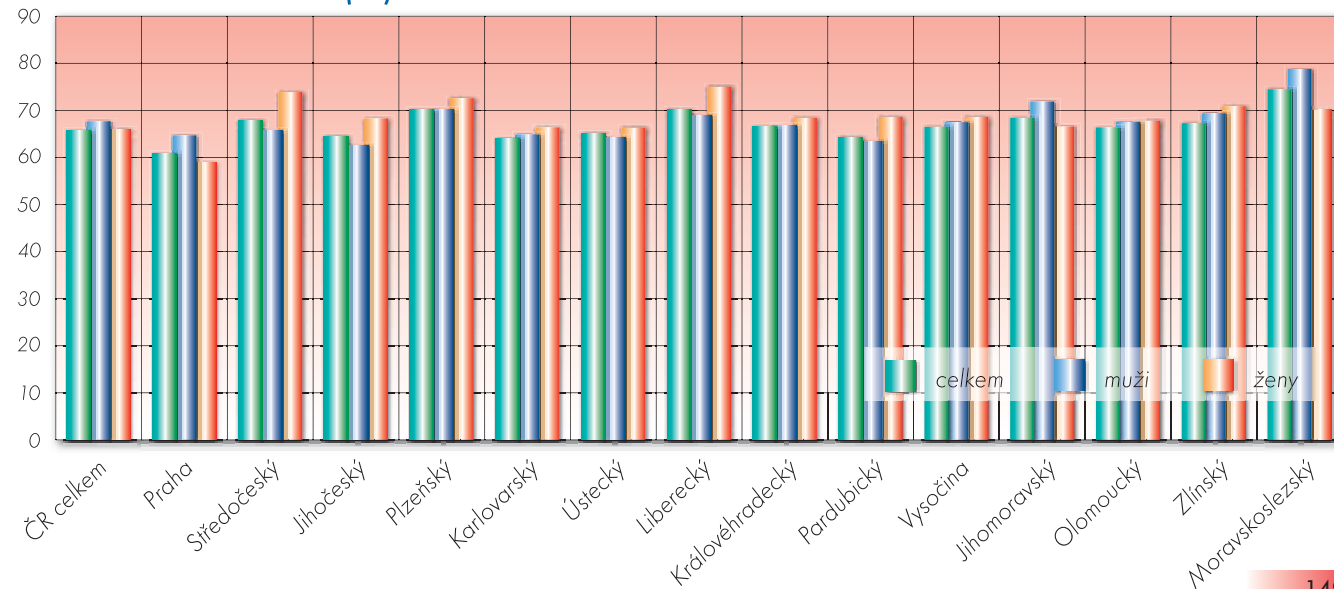
E4.2 G2: Relativní příjmy ze zaměstnání - muži - pro věkové skupiny 25-64 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4=100) za 2. a 4. čtvrtletí 2003 (v %)



E4.2 G3: Relativní příjmy ze zaměstnání - ženy - pro věkové skupiny 25-64 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4=100) za 2. a 4. čtvrtletí 2003 (v %)

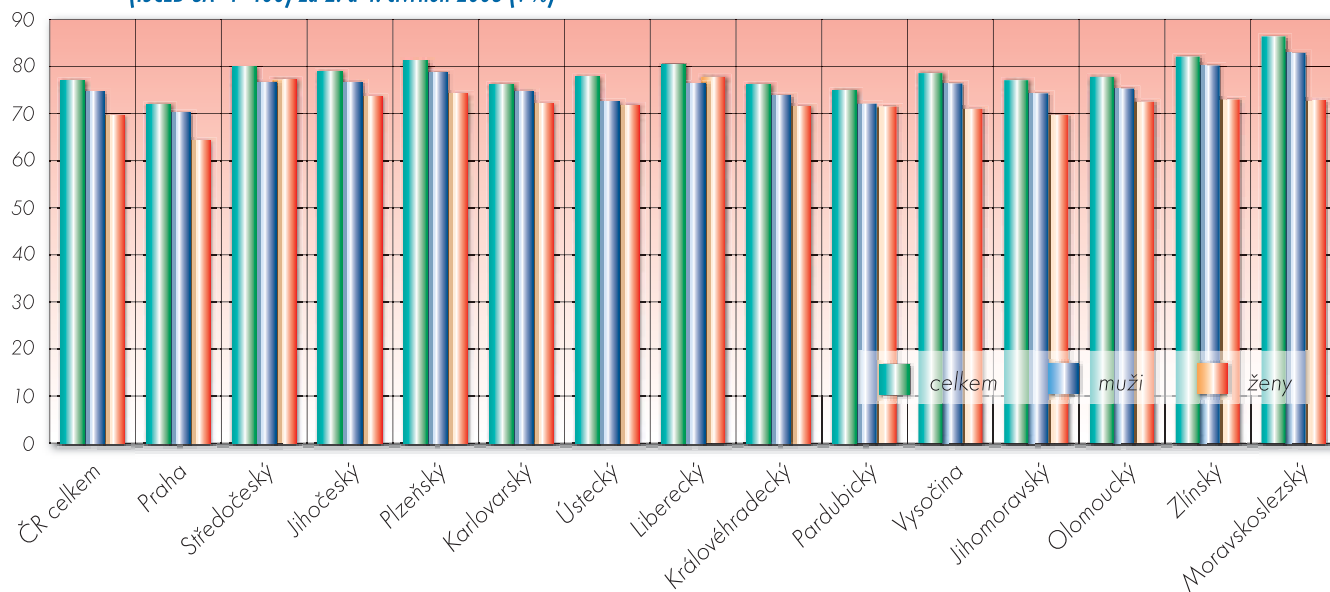


E4.2 G4: Relativní příjmy ze zaměstnání věkové kategorie 25-64 let podle dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4=100) - nižší než středoškolské za 2. a 4. čtvrtletí 2003 (v %)

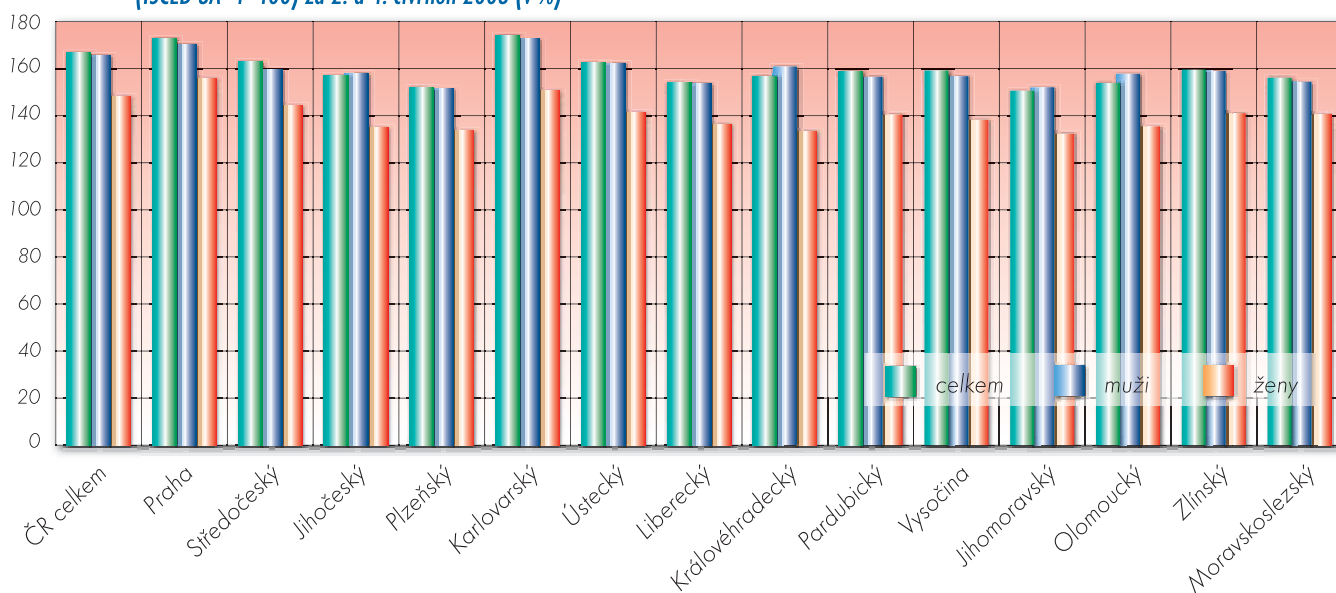




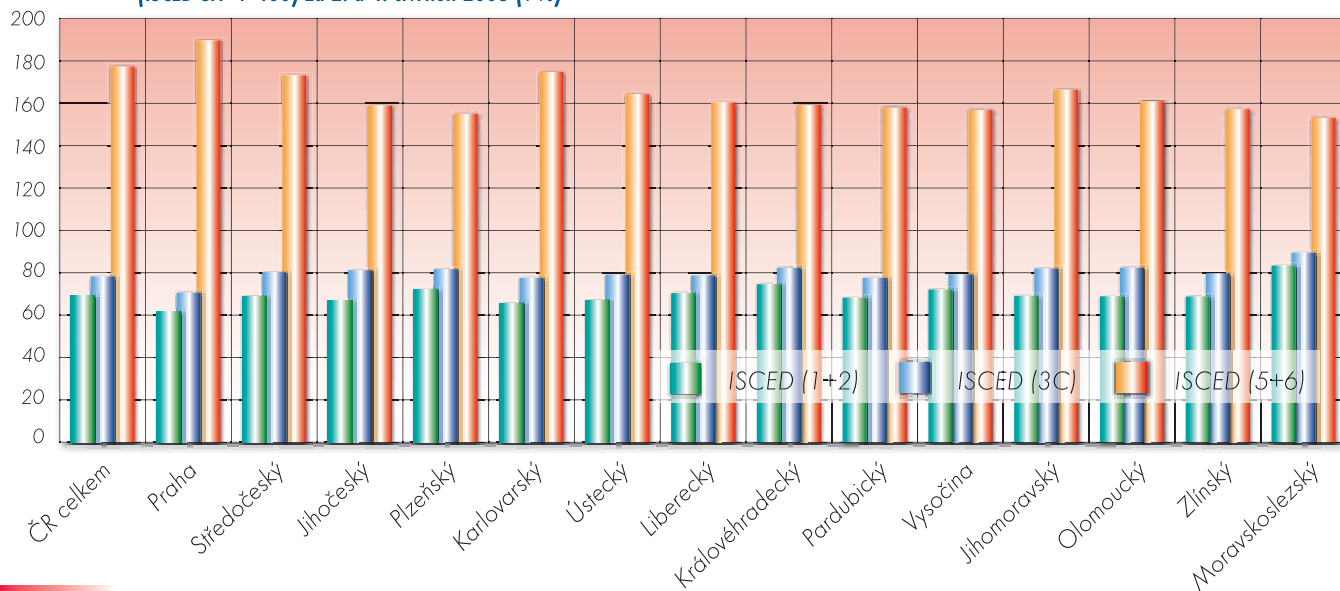
E4.2 G5: Relativní příjmy ze zaměstnání věkové kategorie 25–64 let podle dosaženého vzdělání ISCED 3C – středoškolské nematuritní (ISCED 3A+4=100) za 2. a 4. čtvrtletí 2003 (v %)



E4.2 G6: Relativní příjmy ze zaměstnání věkové kategorie podle dosaženého vzdělání 25–64 let podle ISCED 5+6 – vyšší + vysokoškolské vzdělání (ISCED 3A+4=100) za 2. a 4. čtvrtletí 2003 (v %)

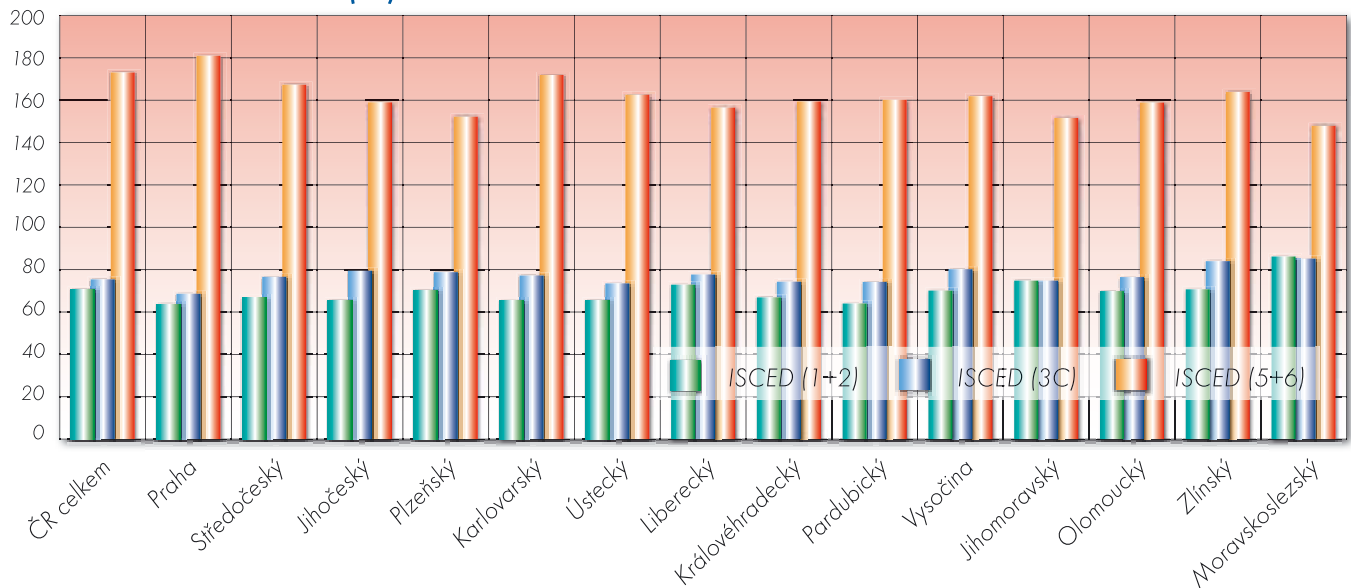


E4.2 G7: Relativní příjmy ze zaměstnání – celkem (muži a ženy) – pro věkové skupiny 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4=100) za 2. a 4. čtvrtletí 2003 (v %)

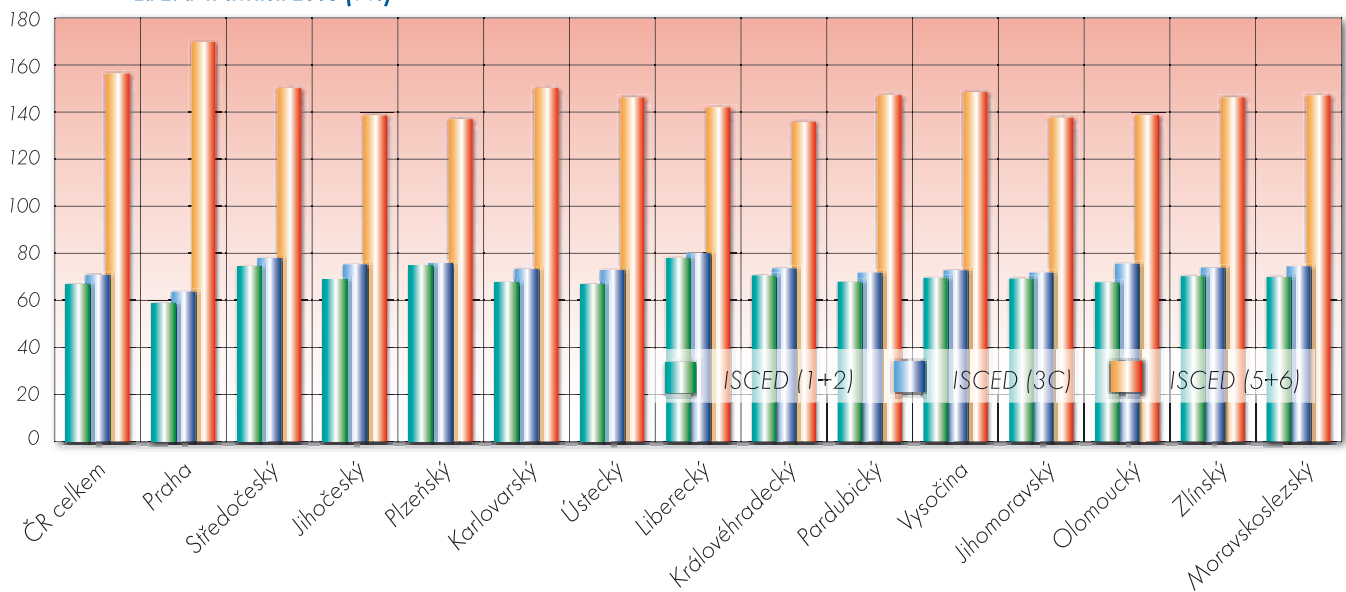




E4.2 G8: Relativní příjmy ze zaměstnání – muži – pro věkové skupiny 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4=100) za 2. a 4. čtvrtletí 2003 (v %)



E4.2 G9: Relativní příjmy ze zaměstnání – ženy – pro věkové skupiny 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4=100) za 2. a 4. čtvrtletí 2003 (v %)

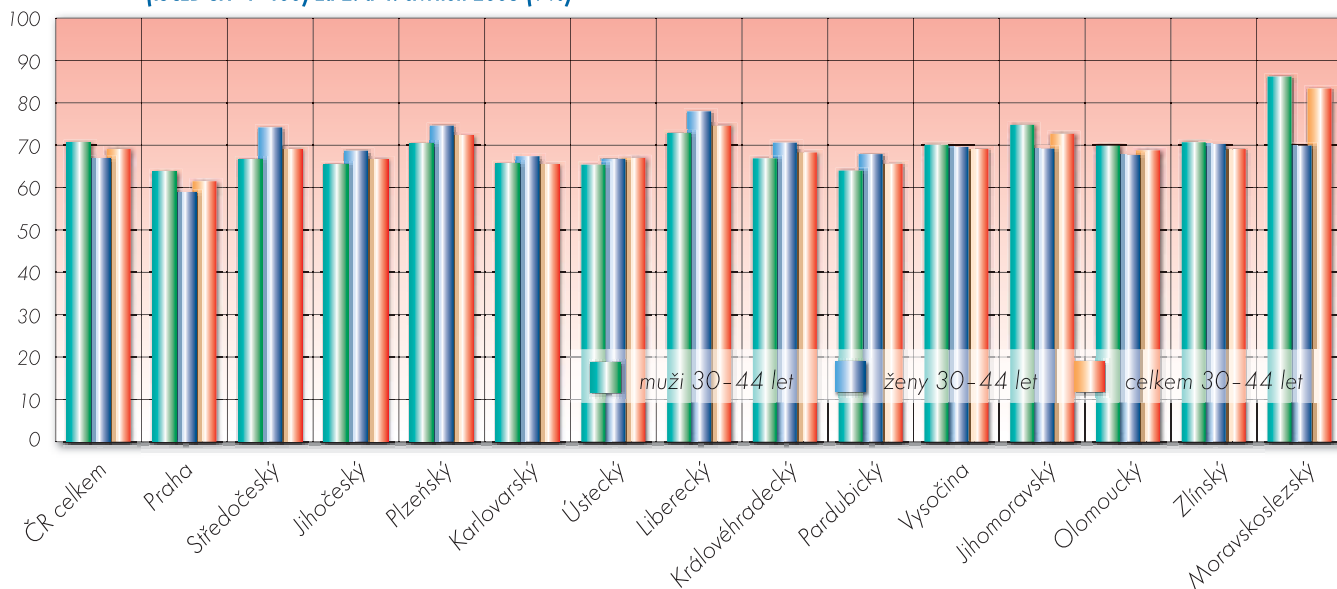




E4.2 T3: Relativní příjmy ze zaměstnání – ženy – pro věkové skupiny 25–64 let a 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4=100) za 2. a 4. čtvrtletí 2003 (v %)

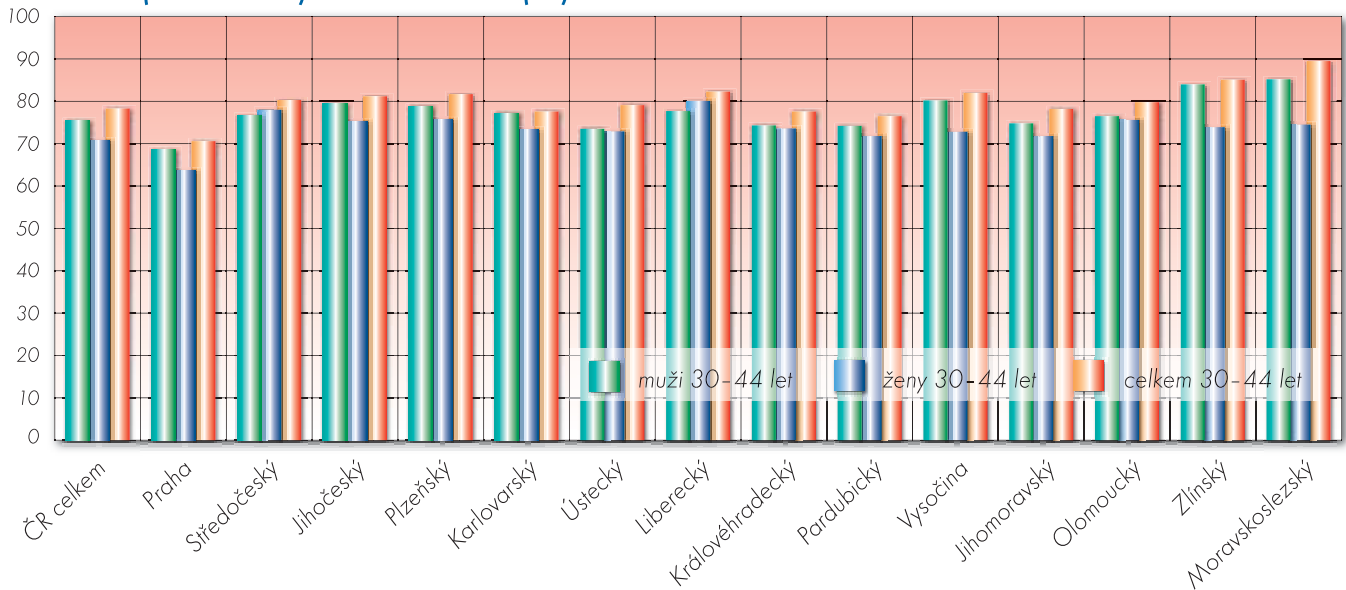
Území	nižší než středoškolské (ISCED 1+2)		středoškolské nematuritní (ISCED 3C)		středoškolské maturitní (ISCED 3A+4)		vyšší+vysokoškolské (ISCED 5+6)	
	věk 25–64 let	věk 30–44 let	věk 25–64 let	věk 30–44 let	věk 25–64 let	věk 30–44 let	věk 25–64 let	věk 30–44 let
ČR celkem	65,9 %	66,8 %	69,5 %	70,8 %	100,0 %	100,0 %	148,2 %	156,4 %
CZ01 Praha	58,9 %	58,8 %	64,3 %	63,7 %	100,0 %	100,0 %	155,6 %	169,8 %
CZ011 Hlavní město Praha	58,9 % (14.)	58,8 % (14.)	64,3 % (14.)	63,7 % (14.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	155,6 % (1.)	169,8 % (1.)
CZ02 Střední Čechy	73,9 %	74,2 %	77,2 %	78,0 %	100,0 %	100,0 %	144,4 %	150,2 %
CZ021 Středočeský kraj	73,9 % (2.)	74,2 % (3.)	77,2 % (2.)	78,0 % (2.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	144,4 % (3.)	150,2 % (3.)
CZ03 Jihozápad	70,1 %	71,2 %	73,6 %	75,2 %	100,0 %	100,0 %	134,4 %	137,8 %
CZ031 Jihočeský kraj	68,3 % (9.)	68,7 % (9.)	73,6 % (4.)	75,3 % (5.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	134,9 % (11.)	138,6 % (11.)
CZ032 Plzeňský kraj	72,6 % (3.)	74,6 % (2.)	74,2 % (3.)	75,6 % (4.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	133,6 % (12.)	137,0 % (13.)
CZ04 Severozápad	65,8 %	66,3 %	71,3 %	72,3 %	100,0 %	100,0 %	143,1 %	147,1 %
CZ041 Karlovarský kraj	66,4 % (12.)	67,4 % (12.)	72,2 % (8.)	73,3 % (9.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	150,5 % (2.)	150,2 % (2.)
CZ042 Ústecký kraj	66,3 % (13.)	66,8 % (13.)	71,8 % (9.)	72,9 % (10.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	141,4 % (4.)	146,2 % (8.)
CZ05 Severovýchod	70,9 %	72,7 %	73,2 %	74,9 %	100,0 %	100,0 %	136,4 %	141,1 %
CZ051 Liberecký kraj	75,0 % (1.)	78,0 % (1.)	77,8 % (1.)	80,1 % (1.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	136,4 % (9.)	142,0 % (9.)
CZ052 Královéhradecký kraj	68,4 % (8.)	70,6 % (4.)	71,5 % (10.)	73,6 % (8.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	133,4 % (13.)	135,8 % (14.)
CZ053 Pardubický kraj	68,6 % (6.)	67,9 % (10.)	71,5 % (11.)	71,8 % (13.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	140,5 % (7.)	147,2 % (5.)
CZ06 Jihovýchod	67,2 %	69,5 %	69,7 %	71,8 %	100,0 %	100,0 %	134,3 %	140,6 %
CZ061 Vysočina	68,6 % (7.)	69,6 % (7.)	71,0 % (12.)	72,8 % (11.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	138,2 % (8.)	148,5 % (4.)
CZ062 Jihomoravský kraj	66,6 % (11.)	69,2 % (8.)	69,7 % (13.)	71,8 % (12.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	132,3 % (14.)	137,6 % (12.)
CZ07 Střední Morava	69,2 %	68,9 %	72,5 %	74,4 %	100,0 %	100,0 %	138,1 %	142,2 %
CZ071 Olomoucký kraj	67,8 % (10.)	67,7 % (11.)	72,5 % (7.)	75,6 % (3.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	135,5 % (10.)	138,7 % (10.)
CZ072 Zlínský kraj	70,9 % (4.)	70,3 % (5.)	73,0 % (5.)	73,9 % (7.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	141,1 % (5.)	146,2 % (7.)
CZ08 Moravskoslezsko	70,1 %	69,9 %	72,7 %	74,5 %	100,0 %	100,0 %	140,7 %	147,1 %
CZ081 Moravskoslezský kraj	70,1 % (5.)	69,9 % (6.)	72,7 % (6.)	74,5 % (6.)	100,0 % (1.)	100,0 % (1.)	140,7 % (6.)	147,1 % (6.)

E4.2 G10: Relativní příjmy ze zaměstnání věkové kategorie 30–44 let podle dosaženého vzdělání ISCED 1+2 – nižší než středoškolské (ISCED 3A+4=100) za 2. a 4. čtvrtletí 2003 (v %)

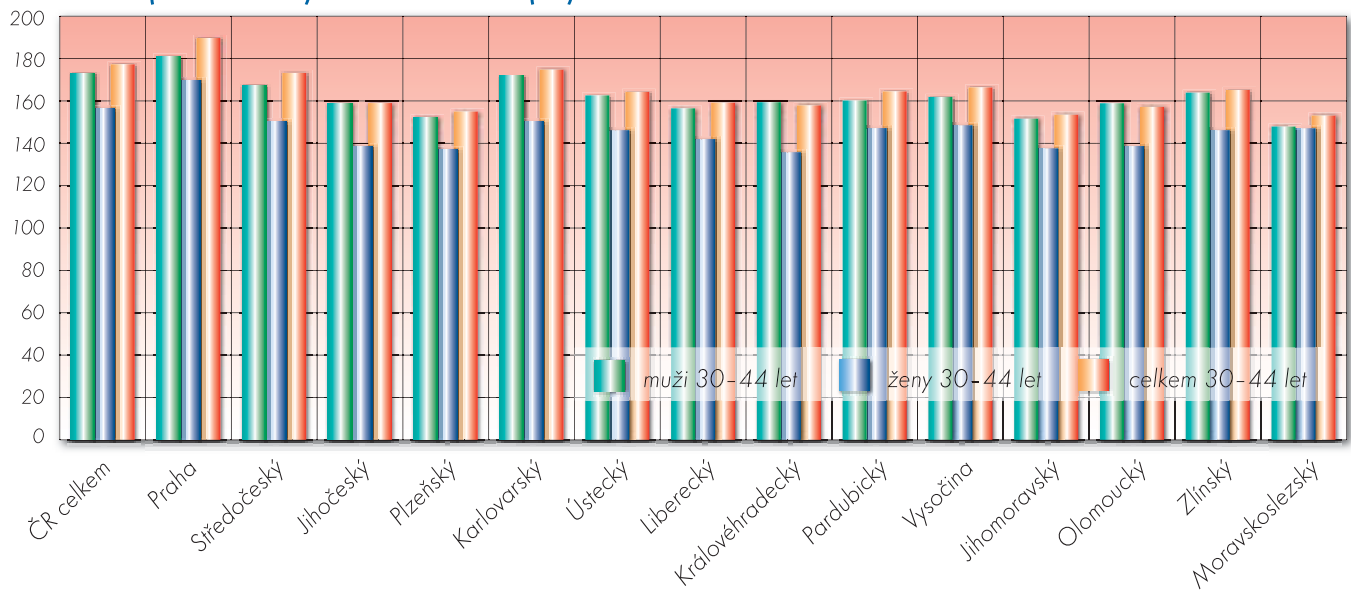




E4.2 G11: Relativní příjmy ze zaměstnání věkové kategorie 30–44 let podle dosaženého vzdělání ISCED 3C – středoškolské nematuritní (ISCED 3A+4=100) za 2. a 4. čtvrtletí 2003 (v %)



E4.2 G12: Relativní příjmy ze zaměstnání věkové kategorie 30–44 let podle dosaženého vzdělání ISCED 5+6 – vyšší + vysokoškolské vzdělání (ISCED 3A+4=100) za 2. a 4. čtvrtletí 2003 (v %)





Krajská ročenka školství 2003

První vydání.

Vydal: Ústav pro informace ve vzdělávání – divize Nakladatelství TAURIS,
Senovážné nám. 26, Praha 1, v roce 2004 v nákladu 500 výtisků.

Zpracoval projektový a autorský tým pod vedením RNDr. Michaely Kleňhové.

Jazyková redakce: ÚIV – Divize informací a služeb.

Grafická úprava, sazba a tisk: ÚIV – divize Nakladatelství TAURIS.

www.uiv.cz

ISBN 80-211-0477-5